VHTI

TILINPÄÄTÖS 2024

1 TOIMINTAKERTOMUS 4
1.1. Kunnanjohtajan katsaus 4
1.2. Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa 5
1.2.1. Yleinen talouden kehitys 5
1.2.2. Kuntatalouden yleinen kehitys 7
1.2.3. Vihdin kunnan kehitys arvio tulevasta kehityksestä 10
1.2.4. Kunnan henkilöstö 13
1.2.5. Vihdin kunnan hallinto 16
1.2.6. Vihdin kunnan yleinen kehitys 21
1.2.7. Ympäristö- ja ilmastotekijät 25
1.2.8. Korruption ja lahjonnan torjunta ja ihmisoikeusasiat 27
1.3. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 27
1.3.1. Kunnanhallituksen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä 28
1.3.2. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä 30
1.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen 35
1.4.1. Tuloslaskelma 35
1.4.2. Tuloslaskelman analysointi 35
1.5. Toiminnan rahoitus 42
1.5.1. Rahoituslaskelma 42
1.5.2. Rahoituslaskelman analysointi 43
1.6. Tasetarkastelu 46
1.6.1. Tase 46
1.6.2. Taseen analysointi 48
1.7. Kokonaistulot ja -menot 51
1.8. Kuntakonsernin toiminta ja talous 53
1.8.1. Kuntakonsernin rakenne 53
1.8.2. Konsernin toiminnassa ja rakenteessa tapahtuneet muutokset 54
1.8.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja arvio konsernin todennäköisestä kehityksestä 57
1.8.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä 57
1.8.5. Konsernin tuloslaskelma 58
1.8.6. Konserninrahoituslaskelma 59
1.8.7. Konsernitase 60
1.9. Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamistoimenpiteet 63
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 67
2.1. Olennaiset poikkeamat talousarvioon 67
2.2. Tavoitteiden toteutumine 72

2.3. Sitovuustasojen toteutuminen 92
2.4. Ilmastobudjetin toteutuminen 93
2.5. Kuntastrategian toteutuminen 96
2.6. Käyttötalousosan toteutuminen 102
2.6.1. Keskusvaalilautakunta 102
2.6.2. Tarkastuslautakunta 102
2.6.3. Kunnanhallitus 103
2.6.4. Sivistyslautakunta 107
2.6.5. Hyvinvointilautakunta 114
2.6.6. Elinvoimalautakunta 120
2.6.7. Ympäristölautakunta 136
2.7. Tuloslaskelmaosan toteutuminen 138
2.8. Investointiosan toteutuminen 139
2.9. Rahoitusosan toteutuminen 149
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT 150
3.1. Tuloslaskelma 150
3.2. Rahoituslaskelma 152
3.3. Tase 153
3.4. Konsernituloslaskelma 156
3.5. Konsernirahoituslaskelma 157
3.6. Konsernitase 158
4. LIITETIEDOT 160
4.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot 160
4.2. Tuloslaskelman liitetiedot 161
4.3. Taseen liitetiedot 167
4.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot 174
4.5. Henkilöstä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahoja koskevat liitetiedot 177
5. ERIYTETYT TASEYKSIKÖT 180
5.1. Tilapalvelujen taseyksikkö 180
5.2. Vesilaitoksen taseyksikkö 182
6. MUUT ERIYTETYT LASKELMAT 192
7. KUNNANHALLITUKSEN JA KUNNANJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET 194
8. TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ 195
9. TILIKIRJALUETTELO 196

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1. Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2024 oli toiminnantäyteinen vuosi Vihdin kunnalle. Tilinpäätösvuotena Vihdissä rakennettiin pohjaa tulevien vuosien menestykselle kuntastrategian keskeisten tekojen edetessä. Vihtiin ulottuvasta uudesta Länsiradasta hyväksyttiin esisopimukset ja uudelle yritysalueelle alkoi rakentua Vihdin historian suurin investointi – Microsoftin datakeskusalue. Myös kuntalaisille tärkeiden hyvinvointipalveluiden edunvalvonta onnistui, kun kunta onnistui saamaan alkuvuodesta 2025 hyvinvointialueen toimitilaohjelmaan kirjauksen uudesta terveyskeskuksesta sekä VPK-tiloista. Lisäksi uusien TE-palvelujen siirrossa onnistuttiin Kirkkonummen ja Siuntion kanssa, kun uudistuneet TE-palvelut avautuivat Vihdissä 2025. Vuonna 2024 pystyttiin jatkamaan myös edellisvuosien taloudellista menestystä, kun vuosi 2024 oli viides peräkkäinen ylijäämäinen vuosi – parempi taloudellinen tulos näkyi myös kuntalaisille vuodelle 2024 tehdyllä kunnallisveroprosentin laskulla.

Tyytyväisyys asuinkuntaan kasvussa

Vuonna 2024 Vihti teki neljännen kerran peräkkäin laajan kuntapalveluiden tutkimuksen Vihdissä asuville. Kuntastrategian mittarinakin toimiva tyytyväisyys asuinkuntaan kasvoi edellisvuodesta. Erityisen ilahduttavaa oli nähdä, että erityisesti suuren käyttäjäryhmän palveluita arvostettiin Vihdissä laajasti ja ne olivat korkealla tasolla myös vertailukuntiin nähden. Vihdin vesi, kirjastopalvelut, turvallisuus, ilmanlaatu, opetus, varhaiskasvatus, lukio sekä liikuntapaikat muodostivat Vihti-palveluiden kärjen. Vastaajien mielestä parasta Vihdissä ovat jo useina vuosina kärkisijoille nousseet luonto, kunnan sijainti, palvelut, turvallisuus ja rauhallisuus. Kaikkein onnellisimmat kuntalaiset löytyvät kyselyn perusteella Kirkonkylästä ja Ojakkalasta.

Vastuullinen talous luo pohjan tulevaisuudelle

Vihdin kunnan vuoden 2024 tilikauden tulos on 4,5 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tilikauden tulos toteutui talousarviossa ennustettua paremmin ja siihen vaikuttivat erityisesti odotuksia paremmin toteutuneet myyntituotot ja verotulot sekä odotuksia pienempänä toteutuneet palveluiden ostot ja poistot. Ennakoitua parempi vuoden 2024 tulos mahdollistaa Vihdin kunnalle lainakannan lyhentämisen sekä varautumisen tuleviin kuntatalouden kannalta haasteellisempiin vuosiin.

Pidemmän aikavälin talouden kantokyvyn varmistamiseksi on kuitenkin tärkeää katsoa tarkemmin lukujen taakse. Tilinpäätösarvioiden perusteella Vihdissä kasvoi asukaskohtaiset toimintakulut edellisvuoteen verrattuna Myrskylän, Raaseporin ja Siuntion jälkeen neljänneksi nopeiten Uudellamaalla. Mikäli haluamme ylläpitää kuntamme taloutta, meidän on pystyttävä tuottamaan tulevaisuudessa palvelut kustannustehokkaammin. Esimerkiksi vuosien 2024 ja 2025 välillä kuntamme perusopetuksesta vähenee arvioiden mukaan noin 100 oppilasta ja tulevan 10 vuoden aikana vähennyksen arvioidaan olevan jo yli 800 oppilasta. Samanaikaisesti yli 65-vuotiaiden määrän arvioidaan kasvavan Vihdissä noin 1350 kuntalaisella. Meidän on kyettävä katsomaan viisaasti ja kestävästi tulevaisuuteen, reagoitava muutoksiin ja suhteutettava kuntapalvelumme todelliseen palvelutarpeeseen.

Elinvoima rakentuu tekojen kautta

Kunnan elinvoimaa rakennetaan teko teolta ja keskeisiä toimenpiteitä tässä ovat uusien asuin- ja yritysalueiden, liikenneinfran rakentaminen, kuten myös keskusta-alueiden viihtyisyyden lisääminen sekä kuntapalveluiden kehittäminen. Vuonna 2024 keskityimme uusien asuin- ja yritysalueiden suunnitteluun sekä Rostin

yrityspuiston rakentamiseen. Merkittävänä uutena asuinalueena Vihtiin tullaan rakentamaan Ridalinmetsän, Helmiharjun sekä Kuikun asuinalueet. Uudet yritysalueet keskittyvät lähivuosina erityisesti Rostin yrityspuiston laajenemiseen. Liikenneyhteyksien osalta vuonna 2024 keskityttiin VT25 edunvalvontaan, Mt110:n turvallisuuden parantamiseen, Länsiradan ratasuunnittelun loppuun saattamiseen sekä uuden ELY-vetoisen joukkoliikenteen käyttöönottoon. Elinvoimaa laajennettin Vihtiin vuonna 2024 myös laajentamalla kunnan palvelutarjontaa. Alkuvuodesta avautui uusi Etelä-Nummelan koulukeskus ja loppuvuodesta Kirkkoniemen historialliseen kiinteistöön uusi kulttuurikeskus.

Vuodesta 2024 tahdon kiittää koko henkilökuntaa, päättäjiä sekä kuntalaisia. Erityiskiitoksen ansaitsevat valtuustokauden pian päättävät kunnanvaltuutetut. Tällä valtuustokaudella on rohkeasti kehitetty kuntaa eteenpäin ja luotu lisää elinvoimaa kuntaan – toivon, että sama kehittäminen sekä usko tulevaan jatkuu myös tulevalla valtuustokaudella.

Vihdissä 17.3.2025

Kunnanjohtaja
Erkki Eerola

1.2. Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa

1.2.1. Yleinen talouden kehitys

Valtiovarainministeriön julkaisusarjassa 19.12.2024 julkistettu Taloudellinen katsaus, joulukuu 2024 –julkaisun mukaan talouskehitystä leimaa edelleen epävarmuus. Vaikka globaalit pandemiarajoitukset ovatkin lieventyneet, niiden vaikutukset näkyvät yhä maailmantaloudessa. Korkea inflaatio ja energiakriisi ovat heikentäneet kuluttajien ostovoimaa ja yritysten investointiaktiivisuutta. Suurimmat keskuspankit ovat jatkaneet rahapolitiikan kiristämistä, mikä on vaikuttanut rahoitusmarkkinoihin ja talouskasvuun negatiivisesti. Euroalueen talous on elpymässä, mutta Saksan teollisuuden ongelmat heikentävät kasvunäkymiä.

Suomen talous on kohdannut haasteita ja näkymät ovat edelleen haastava vaikkakin on myös ollut osittaisia näkymiä elpymisestä. Suomen talous kärsi merkittävästi hintojen ja korkojen noususta, mikä vähensi investointeja mm. rakentamisessa ja kotitalouksien kulutusta. Tämä johti syvempään ja pidempään taantumaan kuin alun perin odotettiin. Taantuman jälkeen Suomen talous kääntyi hienoiseen hitaaseen kasvuun, mutta vuositasolla bruttokansantuote (BKT) jää 0,3 prosenttia pienemmäksi vuonna 2024 kuin edellisenä vuonna.

Vuonna 2024 työllisyys heikkeni erityisesti teollisuudessa ja rakentamisessa, ja työttömyysaste nousee lähes 8,5 prosenttiin. Vaikka osaavan työvoiman puute hillitsee irtisanomisia, avoimet työpaikat vähenevät ja työttömyys kasvaa laaja-alaisesti. Vuonna 2025 työmarkkinat arvioidaan elpyvän elpyä, mutta työttömyyden lasku on hidasta.

Yritysten investointihalukkuus on edelleen alhaista epävarman taloustilanteen vuoksi. Yritykset odottavat parempia aikoja ja lykkäävät investointipäätöksiä. Julkiset investoinnit infrastruktuuriin ja vihreään siirtymään ovat kuitenkin kasvaneet, mikä osaltaan tukee talouden elpymistä.

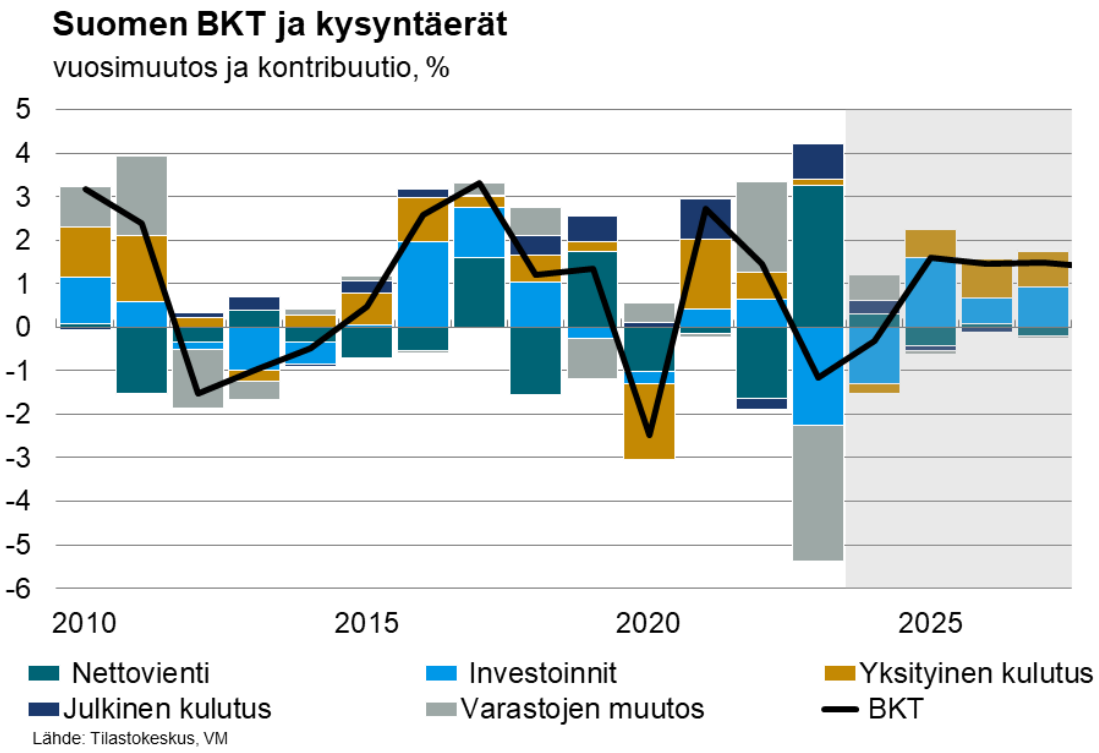

Julkisessa taloudessa vuosi 2024 on ollut vaikeaa. Julkisen talouden alijäämä heikkeni 4,2 prosenttiin heikon suhdanteen, varautumismenojen kasvun sekä aiempien vuosien nopean inflaation vaikutusten takia. Verotulot kasvoivat edelleen, vaikkakin vaimeasti. Rahoitusasemaan heikensi myös työttömyysvakuutusmaksun merkittävä alentaminen. Suuren alijäämän ja mm. puolustushankintojen rahoituksen takia julkinen velka nousee v. 2024 nopeasti yli 82 prosenttiin kasvaen reilut 5 prosenttiyksikköä edellisvuodesta. Talouden elpyminen, menojen kasvun hidastuminen sekä hallituksen toimet hidastavat velkasuhteen kasvua vuodesta 2025 alkaen. Velkasuhde on ennustejakson lopulla 87 % suhteessa bkt:hen.

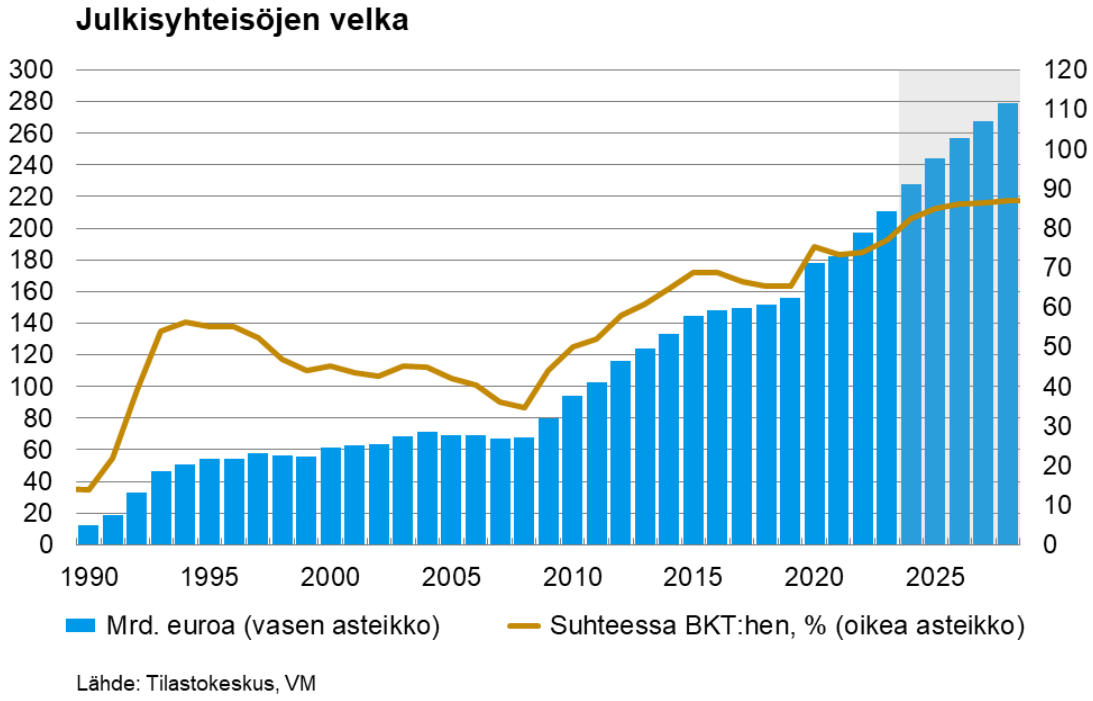

Julkisyhteisöjen alasektoreista valtionhallinto on alijäämäisin. Valtion taloustilanne heikkenee vuonna 2025, vaikka silloin tehdään myös mittavia sopeutustoimia. Menot kasvavat muun muassa maanpuolustuksen ja rajaturvallisuuden tarpeiden vuoksi. Verotulojen kasvu on ollut hidasta, mutta veronkorotusten myötä kasvu piristyy. Valtionvelka on kasvanut merkittävästi viime vuosien aikana ja vuoden 2024 valtionvelan odotetaan nousevan 61 prosenttiin BKT:sta, mikä on huomattavasti korkeampi kuin ennen pandemiavuosia

Paikallishallinnon (kunnat ja kuntayhtymät) kohdalla alijäämä pysyy noin 1,1 prosentissa vuonna 2024 ja ennustetaan paranevat 0,7 prosentilla vuonna 2025, kun määräaikaiset valtionosuusleikkaukset hidastavat kuntien saamia tulonsiirtoja. Hyvinvointialueiden menojen kasvu hidastuu selvästi vuonna 2025 ja valtion rahoituksen kasvu parantaa alueiden rahoitusasemaa. Sopeutustarpeet alueilla ovat kuitenkin edelleen suuret, vaikka sopeutustoimia on meneillään paljon.

Sosiaaliturvarahastojen arvioidaan olevan ylijäämäisiä vuonna 2024 yhteensä 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Ylijäämä kasvaa tulevina ennustevuosina 1,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Työeläkelaitokset pysyvät ylijäämäisinä läpi ennustekauden erityisesti omaisuustulojen kasvun myötä. Työeläkelaitosten eläkemenojen kasvu oli vuonna 2024 nopeaa, mutta ensi vuonna kasvu hidastuu inflaation laantumisen ansiosta. Muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasema paranee ennustekauden aikana tasapainoon. Vuoden 2024 syventynyttä alijäämää selittää pääosin työttömyysvakuutusmaksujen lasku.

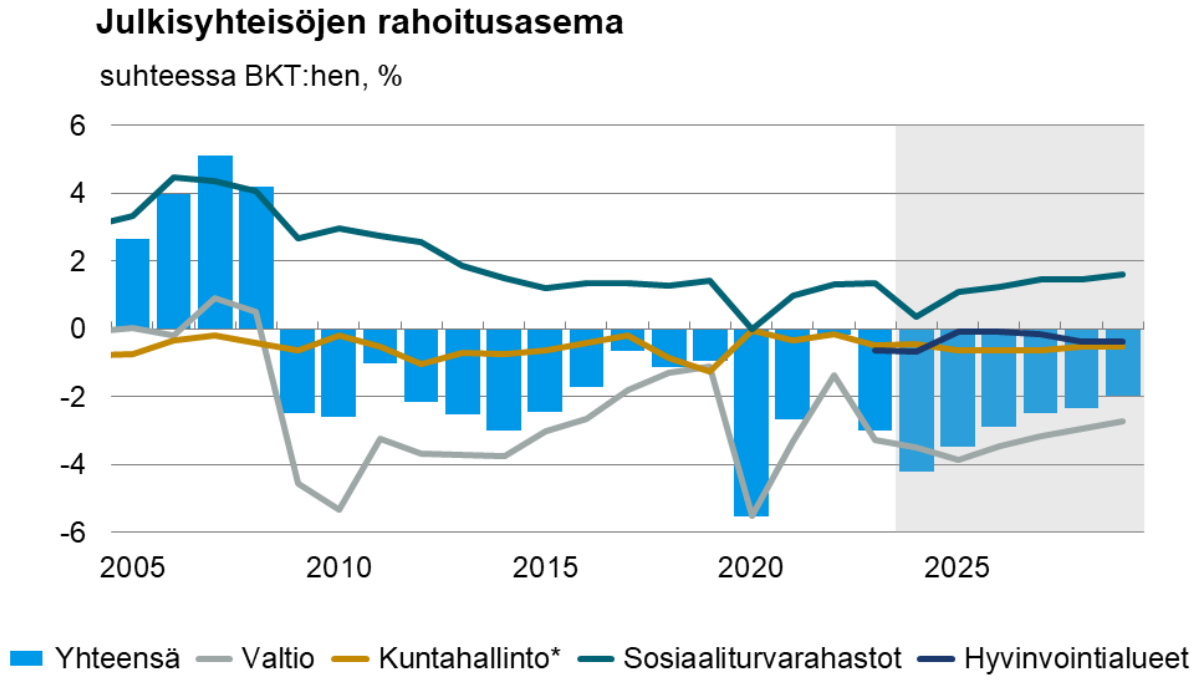

*Ml. hyvinvointialuehallinto vuoden 2022 loppuun saakka
Lähde: Tilastokeskus, VM

1.2.2. Kuntatalouden yleinen kehitys

Vuosi 2024 oli kuntien toimintakentässä toinen vuosi ilman sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen tehtävien järjestämistä, jotka siirtyivät hyvinvointialueiden vastuulle vuoden 2023 alusta. Tämä muutos merkitsi suurta uudelleenjärjestelyä kuntien toiminnassa ja taloudessa, sillä nämä palvelut muodostivat merkittävän osan kuntien budjetista. Vuodesta 2025 alkaen kuntien toimintakenttä muuttuu jälleen, kun TE-palvelut (työ- ja elinkeinopalvelut) siirtyvät kuntien muodostamien työllisyysalueiden järjestettäväksi. Tämä tarkoittaa, että

kunnat saavat lisää vastuuta työllisyyden edistämisestä ja työvoimapalveluiden järjestämisestä. Näillä muutoksilla on merkittävä vaikutus kuntien tulo- ja kulurakenteisiin, mikä on huomioitava kuntien taloudellisia lukuja tarkasteltaessa.

Kuntaliiton 4.2.2025 julkaiseman kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2024 tilinpäätösarvioiden ja kuntatalouslisätietojen mukaan vuoden 2024 kuntatalouden tila heikkeni, mutta vähemmän kuin alun perin pelättiin. Kuntaliiton tilinpäätösanalyysin mukaan kunnat ovat onnistuneet sopeutustoimissaan, ja tilinpäätökset olivat vahvempia kuin mitä vuosi sitten talousarvioiden perusteella ennakoitiin. Menokasvu oli odotettua maltillisempaa, ja toimintakate eli kunnan nettotoimintakulut kasvoivat 1,8 prosenttia. Peräti 130 kunnassa toimintakulut pienentyivät vuoteen 2023 verrattuna.

Vuonna 2024 kuntatalouden rahavirta jäi positiivisesta tuloksesta huolimatta alijäämäiseksi: toiminnan ja investointien rahaviralla mitattuna kuntatalous oli -470 miljoonaa euroa alijäämäinen. Tämä tarkoittaa, että vaikka kunnat tekivät positiivisen tuloksen, niiden rahavirta oli negatiivinen, koska käyttötulot eivät riittäneet kaikkien investointien rahoittamiseen. Kunnat velkaantuivat lisää 720 miljoonalla eurolla, ja lainakanta kääntyi välivuosien jälkeen kasvuun.
Talouden tilan heikkenemistä selittää verotulojen aleneminen 500 miljoonalla eurolla muun muassa sote-uudistukseen liittyneiden verohäntien poistumisen takia. Kuntien tuloihin ja menoihin vaikuttivat myös heikko suhdannekehitys, valtionosuuksien pieneneminen 250 miljoonalla eurolla sekä kasvaneet korkokustannukset. Kuluja laski kuitenkin kuntien työttömyysvakuutusmaksujen aleneminen, ja menot työttömyysturvan rahoittamiseen pienenivät, vaikka pitkäaikaistyöttömyys nousi vuoden lopussa.

Kertaluonteiset myynnit paransivat tilikauden tulosta selvästi. Kuntien yhteenlaskettu tulos oli 1 100 miljoonaa euroa vuonna 2024. Tulos oli positiivinen 203 kunnassa ja negatiivinen 80 kunnassa. Energiayhtiöiden osuuksien myynti, vesilaitoksen yhtiöittäminen sekä suurten kaupunkien positiiviset tulokset kattoivat koko maan tuloksesta yli 70 prosenttia. Ilman näitä kaupunkeja kuntien tulos olisi jäänyt 300 miljoonaan euroon.

Heikoimman tuloksen kuntajoukkoon sijoittui useita isoja ja keskisuuria kaupunkeja, kuten Helsinki (335 milj. €), Tampere (17 milj. €) ja Mikkeli (158 milj. €). Euromääräisesti heikoimmat tulokset tehtiin Vantaalla (-55 milj. €), Haminassa (-11 milj. €) ja Lahdessa (-10 milj. €). Kuntien asukaskohtaiset tulokset vaihtelivat rajusti. Asukaskohtaisissa tarkasteluissa heikoimpaan ääripäähän nousi pienempiä kuntia. Suurin asukaskohtainen tilikauden tulos oli Mikkelissä 3 043 €/as ja heikoin Kaskisessa -932 €/as. Taseen kertyneen alijäämäisten kuntien määrä pysyi ennallaan 15 kappaleessa.

Vuoden 2024 aikana kuntien taloudelliset haasteet korostuivat erityisesti investointien rahoittamisessa. Korkeat investointitasot, kuten 4,8 miljardia euroa, osoittavat kuntien pyrkimyksen kehittää infrastruktuuriaan ja palveluitaan, mutta samalla ne lisäävät painetta talouden tasapainottamiseen. Kuntien velkaantuminen on huolestuttava trendi, joka vaatii pitkäjänteisiä ratkaisuja ja sopeutustoimia. Lisäksi kuntien on varauduttava tuleviin muutoksiin, kuten TE-palveluiden toimivuuden varmistamiseen ja sote- ja pelakiinteistöjen toimitilayhtiöittämiseen tai myyntiin sekä valtionosuus- ja kiinteistöverouudistuksiin. Muutokset tuovat uusia haasteita ja mahdollisuuksia. Kuntien on löydettävä keinoja tehostaa toimintaansa ja parantaa palveluiden saatavuutta samalla, kun ne pyrkivät pitämään taloutensa kestävällä pohjalla.

Tietoja Manner-Suomen kuntien taloudesta

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 tpa
Vuosikate:										
Mrd. euroa	1,89	2,70	3,27	2,07	1,75	4,07	3,76	3,45	4,23	3,22
Asukasta kohti, €	347	492	596	376	318	740	681	623	760	580
Vuosikate %:a poistoista	91	127	149	94	76	170	157	141	170	129
Vuosikate %:a investoinneista 1)	63	89	112	64	53	119	113	102	116	85
Tilikauden tulos, mrd. € 2)	**0,14**	**0,89**	**1,19**	**-0,11**	**-0,16**	**1,76**	**1,49**	**1,17**	**1,73**	**1,08**
Toim. ja invest. rahavirta, mrd. € 2)	**-0,89**	**-0,07**	**0,47**	**-1,04**	**-1,43**	**0,38**	**0,27**	**0,64**	**0,32**	**-0,46**
Lainakanta:										
Mrd. euroa	15,50	16,09	16,17	16,73	18,40	19,01	19,10	18,76	18,54	18,84
Vuosimuutos, %	5,6	3,8	0,5	3,5	10,0	3,0	0,4	-2,3	0,3	1,6
Asukasta kohti, €	2 841	2 939	2 949	3 048	3 349	3 458	3 465	3 371	3 365	3 380
Kuntien lkm (ko. vuoden kuntajaolla):										
Kuntien lukumäärä yhteensä	301	297	295	295	295	294	293	293	293	293
Vuosikate negatiivinen	13	14	4	43	65	2	9	16	14	10
Tilikauden tulos negatiivinen	107	94	51	200	223	27	61	93	53	80

1) %:a **poistonalaisten investointien** omahankintamenoista = Investointimenot – Maa- ja vesialueiden hankinta – Osakkeiden ja osuuksien hankinta - Rahoitusosuudet investointeihin.
2) Vuosi 2010 sisältää HSY:n perustamisesta johtuvia satunnaisia tuloja noin 0,95 mrd. €.
Vuosi 2014 sisältää liikelaitosten yhtiöittämisistä johtuvia satunnaisia tuloja noin 1,7 mrd. €

4.2.2025 KUNTALIITTO

Lähde: Valtiokonttori, Tilastokeskus Manner-Suomen kunnat ja kuntayhtymät.

Kuntatalouden verotulokehitys

Kuntaryhmän lopullinen osuus viime verovuodelta suoritettavista ansio- ja pääomatuloverojen tilityksistä selviää vuoden 2025 aikana, kun verovuoden 2024 lopullisen verotuksen mukaiset osuudet ovat selvillä. Verovuodesta 2018 alkaen on siirrytty verotuksen joustavaan valmistumiseen, jonka pitäisi edesauttaa verotuksen valmistumisen vaikutuksia ennakointia. Suomen kuntien verotilitykset vuonna 2024 olivat yhteensä 14,095 miljardia euroa (2023 noin 14,589 miljardia euroa). Vuoteen 2023 verrattuna verotilitykset laskivat yhteensä 0,494 miljardia euroa.

Verottajan veronsaajien palvelun mukaan kunnallisverotuloja tilitettiin kalenterivuonna 2024 kunnille 10,0 miljardia euroa. Kunnallisverotulot laskivat vuoteen 2022 verrattuna -3,3 prosenttia eli noin 0,4 miljardia euroa. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti vuonna 2024 oli 7,46. Manner-Suomen korkein kunnallisveroprosentti on Halsualla 10,80 % ja toiseksi korkein on Merijärvellä 10,00 %. Manner-Suomen pienintä tuloveroprosenttia, 4,40, soveltaa Kauniainen. Koko Suomen korkein kunnallisveroprosentti on käytössä Ahvenanmaan Kökarissa, 19,70 %.

Yhteisöverotuotossa kuntaryhmän jako-osuus oli vuonna 2020 42,13 prosenttia, vuonna 2021 44,34 prosenttia, vuonna 2022 33,76 prosenttia ja vuonna 2023 23,91 prosenttia. Osana koronaviruksen aiheuttamien haasteiden tukemistoimia yhteisöverotuoton kuntaryhmän jako-osuutta korotettiin vuosille 2020 ja 2021. Lisäksi elokuussa 2021 yhteisöveroprosentin osuutta nostettiin noin 2 prosentilla kompensoimaan kuntien menettämiä tuloja asiakasmaksulain voimaan astuttua, jota korotettiin uudestaan 1,25 prosentilla vuonna 2023. Vuoden 2024 yhteisöveron kuntaryhmän jako-osuus oli 23,69 prosenttia. Yhteisöverotuloja tilitettiin vuonna 2024 noin 1,767 miljardia ja niiden lasku vuoteen 2022 verrattuna oli 14,3 prosenttia eli noin 295 milj. euroa.
Kiinteistöveroja määrättiin kaikkinensa reilulle 2,1 miljoonalle asiakkaalle yhteensä noin 2,333 miljardia euroa vuonna 2024. Muutos edellisvuoteen oli noin 6,7 prosenttia eli noin 145 miljoonaa euroa enemmän. Kasvu johtuu pääosin vuoden 2024 alussa voimaan astuneesta kiinteistöverolain muutoksesta, jossa maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti eriytettiin yleisestä kiinteistöveroprosentista ja sen vaihteluvälin ala-

rajaa korotettiin 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin. Muutoksen seurauksena maapohjan yleistä kiinteistöveroprosenttia nostettiin 245 kunnassa. Myös kiinteistöveron rakennuskustannusindeksin nousun aiheuttama rakennusten jälleenhankinta-arvojen korotus 2,1 prosentilla kasvatti omalta osaltaan kiinteistöveron tuottoa vuonna 2024. Kiinteistöveron määrä on kasvanut vuotta 2024 nopeammin viimeksi vuonna 2023 ja sitä ennen vuonna 2014.

Rakennusten yleistä kiinteistöveroa nosti 46 kuntaa ja laski 5 kuntaa. Yleinen rakennusten kiinteistöveroprosentti oli keskimäärin vuonna 2024 1,15 prosenttia, vuonna 2023 ja vuonna 2022 1,11. Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosenttia nosti 21 kuntaa ja laski 5 kuntaa. Vakituisen asunnon kiinteistövero oli keskimäärin 0,51 prosenttia vuonna 2024, vuonna 2023 prosenttia ja vuonna 2022 0,51 prosenttia. Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroa nosti 27 kuntaa ja laski 2 kuntaa. Muiden asuinrakennusten keskimääräinen kiinteistöveroprosentti oli vuonna 2024 1,22 prosenttia, vuonna 2023 1,21 prosenttia ja vuonna 2022 1,21 prosenttia.

Kuntatalouden valtionosuuksien kehitys

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella. Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Vuoden 2023 alusta alkaen sosiaali- ja terveys- sekä pelastustoimi siirtyivät kunnilta hyvinvointialueiden järjestettäväksi. Uudistuksen rahoittamiseksi kunnilta siirretään yhtä paljon tuloja kuin siirtyvät palvelut maksoivat ennen uudistusta. Kuntien valtionosuuksista leikattiin uudistuksen rahoittamiseksi kaksi kolmasosaa, mutta yksittäisen kunnan leikkausosuus vaihtelee. Valtionosuusjärjestelmään lisättiin toistaiseksi pysyvänä sote-kustannusten ja -tulojen siirrosta johtuvan muutosrajoitin ja kunnan talouden tasapainotilan muutoksia rajoittava järjestelmämuutoksen tasaus. Nämä erät lasketaan osana peruspalvelujen valtionosuutta. Koko maan tasolla vaikutus kuntiin on kustannusneutraali, mutta yksittäisellä kunnalla nämä sote-erät voivat olla tärkeimmässä roolissa valtionosuuksien tason kannalta.

Suomen kuntien valtionosuudet olivat vuonna 2024 peruspalvelujen valtionosuuksien osalta yhteensä noin 1,659 miljardia euroa, josta verotuloihin perustuvaa valtionosuuksien tasausta 808 miljoonaa euroa. Muut opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuudet olivat noin 65,779 miljoonaa euroa. Verotulomenetysten korvauksia maksettiin 0,8 miljardia euroa. Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä 3,315 miljardia euroa. Vuoteen 2023 verrattuna kunnat saivat 235 miljoonaa euroa eli 6,5 prosenttia vähemmän valtionosuuksia, joka tarkoittaa noin 44 euroa per asukas vähemmän.

Vuonna 2024 peruspalvelujen valtionosuusprosentti oli 21,92 prosenttia (vuonna 2023 22,09 %) ja kunnan omarahoitusosuus oli vuonna 2024 -1 388,69 euroa/asukas (vuonna 2023 -1 359 euroa/asukas). Vihdin kunnan laskennallinen oma valtionosuusprosentti oli vuonna 2024 27,27 prosenttia (vuonna 2023 29,02 %). Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti kuvaa valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa valtakunnallisesti.

1.2.3. Vihdin kunnan kehitys arvio tulevasta kehityksestä

Arvio tulevasta kehityksestä on laadittu kunnan viranhaltijajohdon, lautakuntien sekä taseyksiköiden tulevan

kehityksen arvioiden yhdistelmänä sekä sisällytetty osin valtion mahdollisten toimien vaikutusta Vihdin kehitykseen. Arvio-osioon kirjattu em. näkemyksiä sellaisista, joilla mahdollisia taloudellisia vaikutuksia. Kunnan kokonaiskehitykseen tulevaisuudessa vaikuttaa monia merkittäviä asioita: Länsi-Uudenmaan kuin koko Uudenmaan kehityksen muutokset heijastuvat jännittyneen maailmapolitiikan ja konfliktien erilaisten vaikutukset, yleisen taloustilanteen, työllisyyden kuin elinkeinoelämän kautta, sote-uudistuksen vaikutus kuntatalouteen, lähivuosina todennäköisesti tapahtuva väestöpohjan muutos ikäväestön merkittävästi kasvaessa ja lasten sekä nuorten määrän vähentyessä, verorahoituksen (verotulot ja valtionosuudet) lisääntyvä epävarmuus sekä kunnan henkilöstön tuleva eläköityminen ja vaihtuminen.

Länsirata –hanke on merkittävä tekijä kunnan vetovoiman kehittämisessä ja uuden kasvun haussa pitkällä aikavälillä. Tähän kokonaisuuteen kytkeytyvät myös merkittävässä määrin väestönkehityksen edellyttämät ratkaisut Vihdin kunnan jätevesihuoltoon sekä Etelä-Nummelan koulukeskuksen ja päiväkodin valmistuminen. Edellä todetut kokonaisuudet ovat kukin useiden kymmenien miljoonien eurojen arvioisia kokonaisuuksia, jolloin niiden rahoitus ja toteutus on syytä tarkastella tarkkaan ja mahdollisuuksien mukaan jaksottaa pidemmällekin aikavälille, jotta kunnan taloudellinen ja rahoituksellinen kantokyky pysyy vakaana ja vastuullisen taloudenpidon mukaisena huomioiden muun muassa kuntalaissa todetut kunnan talouden tasapainoa koskevat vaateet.

Kiinteistöjen haasteet ja kunnan väestönkasvu tuovat investointipaineita, jotka vaativat rahoituskykyä vuosikatteen, lainoituskyvyn tai muiden rahoitussopimusten kautta. VIHTA-talousohjelman vaikutukset, kestävän talousohjelman valmistuminen sekä talouden ja toiminnan tehostaminen parantavat kunnan investointikykyä ja talouden kantokykyä, mikä varmistaa kunnan kilpailukykyä ja vetovoimaa Uudenmaan kuntien välisessä kilpailussa.

Maailmanlaajuiset ja valtakunnantasoiset muutokset

Maailmanlaajuiset ja valtakunnantasoiset muutokset vaikuttavat merkittävästi Vihdin kunnan kehitykseen. Krimin valtausta seurannut Venäjän hyökkäys Ukrainaan jatkuu edelleen, ja tilanne Lähi-Idässä on pahentunut Israelin ja Hamasin sodan pitkittyessä. Venäjän eristäytyminen ja maailmanpolitiikan jäänniteet lisäävät epävarmuuksia, jotka heijastuvat turvallisuustilanteen heikkenemisestä aina talouteen mm. talouden epävarmuuksina ja inflaatiopaineina. Epävarmuuksien keskellä Euroopan tulee huolehtia itse yhä vahvemmin omasta turvallisuudesta ja taloudestaan.

Yhdysvaltojen entisen presidentin Donald Trumpin kauppapolitiikka on aiheuttanut merkittäviä haasteita kansainväliselle kaupalle. Trump on asettanut tulleja muun muassa Kiinalle ja naapurimaille, mikä on vaikuttanut energiavarojen, puutavaran ja maataloustuotteiden kauppaan. Tämä kauppasota on aiheuttanut epävarmuutta joka heijastunut myös Eurooppaan ja Suomen talouteen.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen siirtyminen vuoden 2023 alusta hyvinvointialueiden vastuulle on ollut suuri muutos kuntien tehtäviin ja talouteen. Uudistuksen myötä kuntien menopaineet helpottuvat, kun väestön ikääntymisestä aiheutuvat menot siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille. Toisaalta väestön ikärakenteen muutos ja keskipitkän aikavälin ennustettu hidas talouskasvu näkyvät jatkossakin kunnissa verotulojen vaimeampana kasvuna.

Alueellisesti erilainen väestönkehitys ja muuttoliike eriyttävät edelleen kuntien talouskehitystä. Valtionosuudet ja verotulot kunnassa vähenevät, kun valtio on ottanut vastuun hyvinvointialueiden rahoittamisesta. Käytännössä tämä tarkoittaa, että valtionosuudet ja verotulot kunnassa vähenevät. Kunnallisveron siirto toteutettiin alentamalla kaikkien kuntien kunnallisveroprosenttia 12,64 prosenttiyksiköllä, yhteisöveroista 1/3 siirtyy hyvinvointialueille ja valtionosuudet vähenivät.

Marinin hallitus päätti puoliväliriihessä keväällä 2021 jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille, ja eduskunta hyväksyi valmistellun lakiesityksen TE-palvelujen uudistuksesta 1.3.2023. Valmistelua ohjaava

tavoite on hallittu siirtymä, mikä tarkoittaa, että työvoimaviranomaisten kaikki keskeiset toiminnot ja palvelut ovat toimintavalmiina, kun palvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnille ja työllisyysalueille 1.1.2025. Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta.

Valtionosuusuudistus voi tuoda mukanaan merkittäviä muutoksia kuntien rahoitukseen. Uudistuksen tavoitteena on varmistaa erikokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa. Tämä uudistus kohdistuu peruspalveluihin, kuten varhaiskasvatukseen, esiopetukseen, perusopetukseen ja kirjastoon. Uudistuksen vaikutukset kuntien talouteen voivat vaihdella merkittävästi kunnittain, ja se voi tuoda mukanaan sekä heikentäviä että lisääviä vaikutuksia yksittäisen kunnan talouteen.

Kiinteistöverouudistus on toinen merkittävä tekijä, joka voi vaikuttaa kuntien talouteen. Kiinteistöverouudistuksessa voi tulla yllättäviä muutoksia, jotka voivat joko heikentää tai lisätä yksittäisen kunnan taloutta. Uudistuksen tavoitteena on päivittää kiinteistöverotuksen perusteet vastaamaan nykyistä kiinteistöjen arvostustasoa ja markkinatilannetta. Tämä voi johtaa kiinteistöverotulojen muutoksiin, jotka vaikuttavat kuntien talouteen

Alueen ulkoisen toimintaympäristön kehitys ja vaikuttavat tekijät

Sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtyessä hyvinvointialueen järjestettäväksi kunnalle on jäänyt hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Väestön ikääntyminen lisää soten kustannuksia, mutta tarkoituksenmukaisten julkisten palveluiden järjestämiseen, kuntien ja hyvinvointialueiden on löydettävä ratkaisuja ennaltaehkäisevien palveluiden kehittämiseen ja järjestämiseen. Osaltaan myös väestön elintavat (ylipaino ja liikkumattomuus) sekä keskimääräistä runsaampi päihteiden käyttö haastaa entistä enemmän koko kuntakonsernin ja kuntayhteisön ehkäisevään toimintaan sekä päihteiden saatavuuden hillitsemiseen.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue suunnittelee parhaillaan tulevaisuuden palveluverkkoaan. Vihdin osalta kriittinen tarkastelu on kunnan sotekiinteistöjen kohtalo tulevaisuudessa. Palveluverkolla on palveluiden saatavuuteen liittyviä tekijöitä, mutta myös kunnan toimintaan liittyviä tilatekijöitä. Soteuudistuksen voimaantulosta on kulunut yli kaksi vuotta ja kunnat ovat voineet vuokrata toimitilojaan hyvinvointialueelle ilman yhtiöittämistä 3+1 vuotta. Kun 3+1 vuodet ovat täynnä, toiminnot ovat yhtiöitettävä mikäli hyvinvointialueelta vuokralainen löytyy jatkossakin. Mikäli vuokralaista ei löydy, kunnalle jää tyhjä kiinteistö hoidettavaksi, joka aiheuttaa ylimääräisiä toimintakuluja. Yhtiöittäminen
tarkoittaa myös että peruskunta menettää vuokratulot yhtiöittämisen seurauksena.

Merkittävänä vaikuttuvana tekijänä tulevaisuudessa ovat pienentyvät ikäluokat ja palvelurakenteitten sopeuttaminen niihin. Ensivaiheessa vaikutukset näkyvät varhaiskasvatuksessa, mutta huomiota on kiinnitettävä myös ikäluokkien varhaiskasvatukseen osallistumisasteeseen. Ikäluokkien pieneneminen näkyy melko nopeasti myös alakouluissa. Samanaikaisesti perusopetuksessa on vielä sisällä isoja ikäluokkia. Toisena sivistyksen kokonaisuuteen vaikuttavana merkittävänä jo olemassa olevana, mutta edelleen kasvavana haasteena on erityislasten / oppilaiden määrän kasvu sekä varhaiskasvatuksen, että perusopetuksen piirissä.

Tulevaisuuden osalta keskiössä sivistyksellä on valmistunut Etelä-Nummelan koulu- ja päiväkotikeskuksen valmistuminen, johon sijoittuu myös nuorisopalveluiden tilat. Tämän kautta päästään tarkastelemaan palvelurakennetta Nummelan osalta.

Kuntaorganisaation sisäiset vaikuttavat tekijät

Kokonaisuutena Vihdin kunnan talouden keskeisin asia on menojen ja tulojen keskinäisen suhteen kohentaminen ja toiminnan sopeuttaminen soten jälkeiseen aikaan sekä toisaalta lasten ja nuorten vähenemiseen. Kunnan käyttötaloudesta tulee jäädä omarahoitusosuutta investointeihin huomattavasti nykyistä enemmän, käytännössä velkaantumisen pysäyttäminen edellyttäisi pitkälti vuoden 2020-2023 kaltaista vuosikatetta. Vuoden 2025 talousarvio on Vihdissä arvioitu niukasti ylijäämäiseksi ja vuodesta 2026 lähtien ylijäämä muuttuu alijäämäiseksi, johtuen mm. valtionosuuteen tehtävistä lisäleikkauksilta, palkkakehityksestä ja kustannusten noususta. Vihdissä ja kuten muussa kuntataloudessa palataan krooniseen menojen ja tulojen epätasapainoon hyvien kuntatalousvuosien jälkeen.

Toimintaympäristöön liittyen lasten ja nuorten liikkumattomuus, eläkeiän nousu, työn psyykkisen kuormittavuuden muutokset, ikäihmisten määrän kasvu sekä liikunnan yleinen polarisoituminen edellyttävät tulevaisuudessa liikuntapalvelun ja liikuntapaikkojen monimuotoisuuden kehittämistä, sekä soveltuvin osin toiminnallisten ja taloudellisten esteiden poistamista huomioiden tarkoituksenmukaisuus ja taloustasapaino.

Vihdin veden toiminnan osalta viimeisten vuosien aikana on ollut havaittavissa, että vedenkulutus pysyy suhteellisen vakaana, vaikka vesikalusteiden kehittymisen myötä vedenkulutuksessa on ollut havaittavissa laskua. Vedenkulutuksen mahdollinen lasku tulevina vuosina edellyttänee vesilaitoksen taksarakenteen uudelleen tarkastelua perusmaksujen ja käyttömaksujen osalta. Vesilaitosyhdistys ry:n vesihuoltolaitosten maksuja koskevat suositukset tähtäävät vesilaitosten tulorakenteessa 50-50 malliin, jossa 50 prosenttia tuloista kertyisi perusmaksuista. Tulevien vuosien suuret jäteveden käsittelyn investoinnit ja investoinnin valmistumisen jälkeen käyttökustannukset sekä käyttötaloutta rasittavat investointien poistot aiheuttavat maksujen tarkastelua lähivuosina. Vihdin strategisen yleiskaavan mukaisen kehityksen toteutuminen lisää merkittävästi talousveden tarvetta, mikä edellyttää uusia talousvedenhankinnan ratkaisuita.

1.2.4. Kunnan henkilöstö

Henkilöstömenot yhteensä	TP 2021	TP 2022	TP 2023	MTA 2024*	TP 2024	Muutos % TP 24/23
Henkilöstömenot yhteensä	50 622 429	51 314 275	54 944 688	56 683 489	56 789 457	3,4 %
Palkat yhteensä	39 847 624	40 802 354	44 240 350	45 664 021	46 303 528	4,7 %
Henkilöstösivukulut	10 774 805	10 511 921	10 704 338	11 019 468	10 485 929	-2,0 %

Henkilöstömenot tulosalueittain	TP 2021	TP 2022	TP 2023	MTA 2024*	TP 2024*	Muutos % TP 24/23
Keskusvaalilautakunta	54 025	39 939	38 388	136 218	136 938	256,7 %
Tarkastuslautakunta	5 854	5 876	7 705	10 038	10 412	35,1 %
Kunnanhallitus						
Konsernipalvelut	4 036 129	3 984 192	2 127 844	2 291 688	2 410 508	13,3 %
Sivistyslautakunta						
Opetuksen tulosalue	22 840 525	23 388 015	25 369 007	26 117 059	26 143 929	3,1 %
Varhaiskasvatuksen tulosalue	12 743 138	13 145 696	14 305 783	14 400 176	14 636 851	2,3 %
Hyvinvointilautakunta						
Hyvinvointi- ja nuorisopalvelut	583 915	596 805	1 023 767	1 224 120	1 045 728	2,1 %
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	898 905	902 235	948 435	941 186	984 017	3,8 %
Elinvoimalautakunta						
Ateria- ja puhdistuspalvelut	3 929 791	3 599 764	3 838 327	3 883 800	3 786 025	-1,4 %

Kuntaympäristön tukipalvelut	311 917	264 964	598 084	582 327	586 116	-2,0 %
Yhdyskuntatekniikan palvelut	1 007 056	1 010 399	889 368	1 087 630	1 083 601	21,8 %
Tilapalvelut	1 110 329	1 121 939	1 277 006	1 434 317	1 428 625	11,9 %
Vesihuoltolaitos	748 843	742 543	840 194	934 970	898 622	7,0 %
Kuntakehityspalvelut	1 269 311	1 358 905	1 323 612	1 510 932	1 478 522	11,7 %
Liikuntapalvelut	420 737	458 660	782 394	839 884	880 457	12,5 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut			840 027	515 323	538 438	-35,9 %
Ympäristölautakunta						
Rakentamis- ja ympäristöpalvelut	661 955	694 343	734 747	773 822	740 670	0,8 %
Yhteensä	50 622 430	51 314 275	54 944 688	56 683 489	56 789 457	3,4 %

* v. 2023 vertailutiedot muutettu vastaamaan uutta organisaatiorakennetta 1.5.2024. Tästä johtuen tulosalueiden 2024 luvut eivät ole täysin verrannollisia edellisiin vuosiin

Taulukko: Henkilöstömenojen kehitys 2021-2024 lautakunta-, palvelukeskus- ja tulosaluetasoilla

Henkilöstömenot

Vihdin kunnan palveluksessa oli vuoden 2024 lopussa 1188 (v. 2023: 1192, v. 2022: 1180) työntekijää. Henkilöstömenojen osuus kunnan ulkoisista toimintakuluista oli vuonna 2024 62,8 % (2023 63,7 %,v. 2022 28,7 %). Palkkamenojen osuus ulkoisista toimintakuluista oli vuonna 2024 51,2 % (v. 2023: 51,3 %, v. 2022: 23,3 %) Palkkamenojen lukuna on vertailutaulukon palkat yhteensä. Koulutusmenojen osuus palkkamenoista oli vuonna 2024: 0,61 %, (v. 2023: 0,70%, v. 2022: 0,64%)

Vihdin kunnan henkilöstökulut olivat vuonna 2024 yhteensä 56,7 milj. euroa (v. 2023: 54,9 milj. euroa, v. 2022: 51,3 milj. euroa). Muutosta edelliseen vuoteen oli 7,1 % (palkkakustannuksissa kasvu oli 8,4 %). Henkilöstökuluja lisäsi edellisestä vuodesta vuoden 2024 kunnallisiin sopimuksiin tulleet palkankorotukset, talousarvioon sisältyneet henkilöstölisäykset sekä lisääntyneistä poissaoloista johtuneet talousarvion ylittävät sijaiskustannukset.

Strategisten tavoitteiden toteutuminen

Kunnan vuosille 2022 - 2025 voimassa oleva strategia määritteli henkilöstötyön tavoitteeksi hyvinvoivan henkilöstön, jonka työhyvinvointi paranee, psyykkistä syistä johtuva sairauspoissaolot vähenevät ja lähtövaihtuvuus pienenee (ilman eläköitymiskuluja). Henkilöstöohjelmaan koottiin keinoja ja toimenpiteitä tavoitteiden varmistamiseksi.

Työterveyshuollon menot / työntekijä

Keskimääräiset kustannukset Kelan tilastojen mukaan vuonna 2022 työntekijää kohti olivat 455 euroa ja työntekijäkohtaiset keskimääräiset korvaukset olivat 199 euroa. (Kelan korvauksen jälkeen) Kela korvaa työnantajalle osan työterveyshuollon kustannuksista. Ehkäisevän työterveyshuollon korvaus on 60 prosenttia ja sairaanhoidon 50 prosenttia hyväksytyistä kustannuksista. Kela vahvistaa joka vuosi työntekijäkohtaisen kustannusten laskennallisen enimmäismäärän. Työterveyshuollon menot per työntekijä Kelan korvauksen jälkeen oli vuonna 2024: 322,30 €, v. 2023: 262,23 €, v. 2022: 241,67 €, v. 2021: 233,61 €)

TYKY-toiminnan menot / työntekijä

Laissa säädetään työnantajan työsuojeluun liittyvästä vastuusta. Lain mukaan työnantaja vastaa työn turvallisuudesta ja terveellisyydestä. Työolojen ja työhyvinvoinnin kehittäminen tapahtuu ensisijassa työpaikoilla. Työsuojelu vaikuttaa olennaisesti työhyvinvointiin ja siten se voidaan nähdä osana tyky-toimintaa. Tyky-toiminta perustuu sopimuksiin ja sitä suunnitellaan ja toteutetaan yhteistoimintana työpaikoilla. Vihdin kunta käytti vuonna 2024: 160,02 euroa per työntekijä tyhy-toimintaan.

Koulutusmenot

Kunnat ovat oikeutettuja koulutuskorvaukseen. Koulutuskorvauksen tarkoituksena on parantaa työnantajan mahdollisuuksia järjestää työntekijöilleen ammatillista osaamista kehittävää koulutusta. Koulutuskorvauksen edellytyksenä on, että koulutus sisältyy etukäteen laadittuun koulutussuunnitelmaan. Kunnan koulutusmenot oli vuonna 2024: 237,16 €/työntekijä. (v. 2023: 261,26 €, v. 2022: 220,20 €)

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Henkilöstömenojen osuus kunnan ulk. toimintakuluista	29,2	28,7	63,7	62,8
Palkkamenojen osuus kunnan ulk. toimintakuluista	23,6	23,3	51,3	51,2
Henkilöstön koulutusmenot/työntekijä	148,53	220,20	261,26	237,16
Koulutusmenojen osuus henkilöstömenoista	0,35	0,52	0,57	0,50
Koulutusmenojen osuus palkkamenoista	0,44	0,64	0,70	0,61
Tyky-toiminnan menot/työntekijä	72,57	68,64	176,07	160,02
sis. tyhy-rahan käyttö ja tulot (netto)	77,79	80,71	200,80	192,12
Työterveyshuollon menot/työntekijä	486,35	463,54	503,84	580,96
Työterv.huollon menot/tt netto	233,61	241,67	262,23	322,30
Henkilöstömäärä 31.12.	1173	1180	1192	1188

Kunnan henkilöstötunnusluvut avataan tarkemmin erillisessä henkilöstöraportissa.

1.2.5. Vihdin kunnan hallinto

Luottamushenkilöorganisaatio 1.1. - 31.12.2024

KUNNANVALTUUSTO	Pj Eerikki Viljanen	I VPj Heidi Nieminen	II VPj Tuija Sundberg
KUNNANHALLITUS	Pj Leevi Pursiainen	I VPj Veli-Matti Laitinen	II VPj Anu Rajajärvi
TARKASTUSLAUTAKUNTA	Pj Pentti Pulkkinen	VPj Jarmo Karjala	
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	Pj Anitta Siponen	VPj Pasi Salonen	
SIVISTYSLAUTAKUNTA	Pj Petteri Lindfors	VPj Terhi Mattila	
HYVINVOINTILAUTAKUNTA	Pj Tiina Noro	VPj Henrik Olin	
ELINVOIMALAUTAKUNTA	Pj Petri Lehtiranta	VPj Mikko Lasanen	
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	Pj Kari Viherkanto	VPj Jarmo Hynnälä	

Viranhaltijaorganisaatio 1.1 - 30.4.2024

KUNNANJOHTAJA
Erkki Eerola
vs. Essi Piirojärvi
8.4. - 11.8.24

KONSERNIPALVELUT
Hallintojohtaja
Essi Piirojärvi
vs. Matias Juupaluoma
8.4. - 11.8.24

ELINVOIMAPALVELUT
Elinvoimajohtaja
Petra Ståhl 1.1. - 25.3.24
vs. Ville Könönen 22.1. - 30.4.24

KONSERNIPALVELUT
Hallintojohtaja
Essi Piirojärvi
vs. Matias Juupaluoma 8.4. - 11.8.24

ELINVOIMAPALVELUT
Elinvoimajohtaja
Petra Ståhl 1.1. - 25.3.24
vs. Ville Könönen 22.1. - 30.4.24

YMPÄRISTÖPALVELUT
Elinvoimajohtaja
Petra Ståhl 1.1. - 25.3.24
vs. Ville Könönen 22.1. - 30.4.24

LIIKUNTAPALVELUT
Liikuntapäällikkö
Sari Sarpaneva

SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT
Sivistys- ja hyvinvointijohtaja
Mari Haapanen

VARHAISKASVATUS
Varhaiskasvatuspäällikkö
Taina Vainio

OPETUS
Opetuspäällikkö
Kirsi Hyvämäki

HYVINVOINTI- JA NUORISOPALVELUT
Sivistys- ja hyvinvointijohtaja
Mari Haapanen

KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT
Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja
Taneli Kolppanen

INFRA- JA TUKIPALVELUT
Tekninen johtaja
Ville Könönen

TUKIPALVELUT
Ville Könönen

KUNNALLISTEKNIIKKA
Yhdyskuntatekniikan päällikkö
Ermo Mattila 1.1. - 10.1.24
vs. Krista Viitasalo 15.1. - 30.9.24

TILAPALVELU
Tilapäällikkö
Anna-Maria Kivikangas 1.1. - 30.11.24
vs. Ville Könönen 1.12.24 ->

ATERIA JA PUHDISTUS
Ruokapalvelupäällikkö
Satu Rautamäki

VESILAITOS
Vesilaitoksen johtaja
Krista Viitasalo

Viranhaltijaorganisaatio 1.5 - 31.12.2024

KUNNANJOHTAJA
Erkki Eerola
vs. Essi Piirojärvi
8.4. - 11.8.24

KONSERNIN PALVELUKESKUS
Hallintojohtaja
Essi Piirojärvi
vs. Matias Juupaluoma
8.4. - 11.8.24

- **KONSERNIPALVELUT**
  Hallintojohtaja
  Essi Piirojärvi
  vs. Matias Juupaluoma 8.4. - 11.8.24

ELINVOIMAN PALVELUKESKUS
Elinvoimajohtaja
Mika Herpiö 2.5.24 ->

- **KUNTAKEHITYSPALVELUT**
  Maankäyttöpäällikkö
  Mika Kukkula 1.5.24 ->
- **ELINKEINO- JA TYÖLLISYYSPALVELUT**
  Elinkeinopäällikkö
  Mika Partanen 1.5.24 ->
- **LIIKUNTAPALVELUT**
  Liikuntapäällikkö
  Sari Sarpaneva

SIVISTYKSEN JA HYVINVOINNIN PALVELUKESKUS
Sivistys- ja hyvinvointijohtaja
Mari Haapanen

- **VARHAISKASVATUSPALVELUT**
  Varhaiskasvatuspäällikkö
  Taina Vainio
- **OPETUSPALVELUT**
  Opetuspäällikkö
  Kirsi Hyvämäki
- **HYVINVOINTI- JA NUORISOPALVELUT**
  Nuorisopäällikkö
  Sampo Anttila 1.5.24 ->
- **KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT**
  Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja
  Taneli Kolppanen

KUNTAYMPÄRISTÖN PALVELUKESKUS
Tekninen johtaja
Ville Könönen

- **KUNTAYMPÄRISTÖN TUKIPALVELUT**
  Tekninen johtaja
  Ville Könönen
- **YHDYSKUNTATEKNIIKAN PALVELUT**
  Yhdyskuntatekniikan päällikkö
  vs. Krista Viitasalo 15.1. - 30.9.24

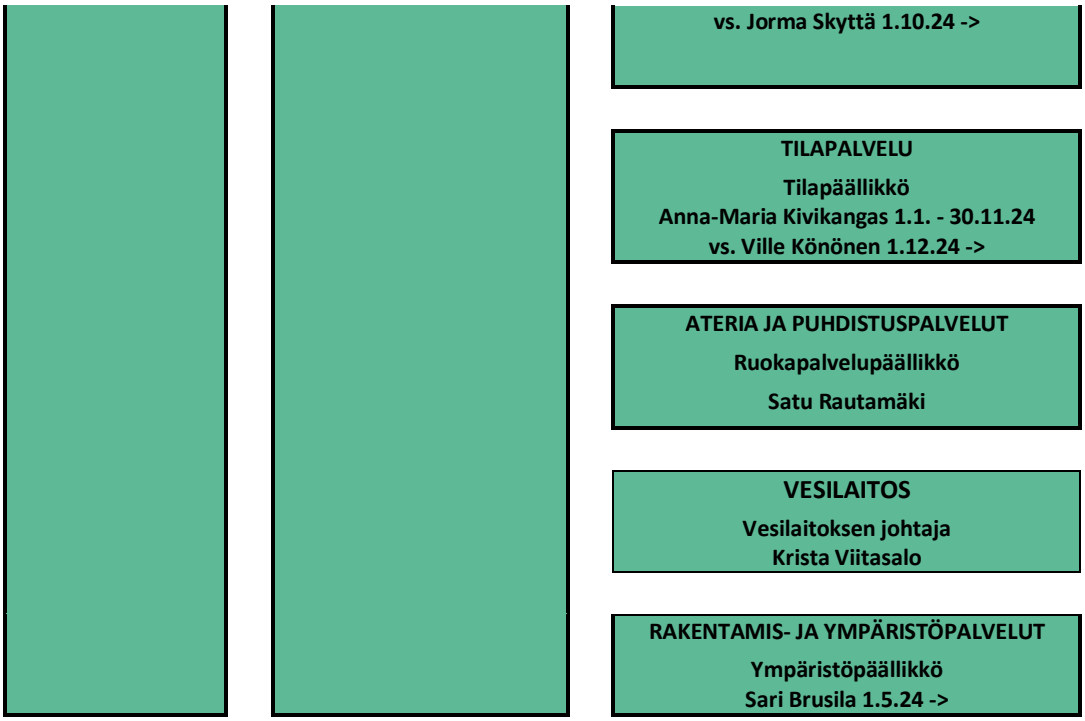

Tilivelvolliset viran- ja toimenhaltijat

Kuntalain 125 §:n mukaisesti valtuusto päättää vuosittain tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille. Tilivelvollisella tarkoitetaan toimielimen jäseniä ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavia viranhaltijoita (Kuntalaki §125). Tilivelvollisia ovat siten kaikki hallituksen, lautakuntien sekä niiden jaostojen jäsenet sekä tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat.

Tarkastuslautakunnan lakisääteisenä tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat (Kuntalaki, 410/2015 § 121).

Valtuusto on päättänyt tilivelvollisten luettelosta 30.9.2024 § 24. Tilivelvollisia ovat toimialallaan seuraavien toimielinten jäsenet ja esittelijät: kunnanhallitus, keskusvaalilautakunta, sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta, elinvoimalautakunta, ympäristölautakunta ja sen jaostot sekä seuraavat johtavat viranhaltijat: kunnanjohtaja, hallintojohtaja, talousjohtaja, henkilöstöjohtaja, tietohallintopäällikkö, hallintopäällikkö, elinvoimajohtaja, liikuntapäällikkö, elinkeinopäällikkö, maankäyttöpäällikkö, sivistys- ja hyvinvointijohtaja, kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja, varhaiskasvatuspäällikkö, opetuspäällikkö, nuorisopäällikkö, tekninen johtaja, vesilaitoksen johtaja, yhdyskuntatekniikan päällikkö, tilapäällikkö ruokapalvelupäällikkö, johtava rakennustarkastaja sekä ympäristöpäällikkö.

Organisaatiorakenne 1.1. - 30.4.2024

Vuoden 2024 keväällä Vihdin kunnassa toteutettiin organisaatiouudistus, jolla oli vaikutuksia jokaiseen kunnan palvelukeskukseen. Organisaatiouudistuksella pyrittiin kunnan toiminnan sopeuttamiseen suhteessa vuoden 2025 alussa voimaan tulevaan TE-uudistukseen, jolla työ- ja elinkeinopalvelut siirrettiin valtiolta kuntien muodostamille työllisyysalueille. Organisaatiouudistusta valmisteliin vuoden 2023 loppupuolelta alkaen, jolloin henkilöstölle järjestettiin kuulemisia organisaatiouudistuksen tarpeisiin liittyen. Valmistelua jatkettiin keväällä 2024, jolloin järjestettiin organisaatiomalleihin liittyen kuuleminen koko henkilöstölle. Esihenkilöille järjestettiin organisaatiouudistukseen liittyen erillinen muutosvalmiuden kysely, jolla pyrittiin ennakoimaan

muutoksen mukanaan tuomia tarpeita.

Organisaatiouudistuksen yhteydessä organisaatiorakennetta selkiytettiin ja konsernin palvelukeskuksen roolia poikkihallinnollisena palvelukeskuksena vahvistettiin vielä aiemmasta. Muutokset henkilöstön osalta koskivat kaikkia kunnan palvelukeskuksia. Organisaatiouudistuksen yhteydessä kunnan työllisyyspalvelut siirtyivät elinkeinopalveluiden kanssa samaan tulosalueeseen elinvoiman palvelukeskukseen oltuaan aiemmin osa konsernin palvelukeskusta. Maahanmuuttopalvelut sekä nuorten työpaja siirrettiin samassa yhteydessä konsernin palvelukeskuksesta sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelukeskukseen, kun taas viestinnän ja markkinoinnin yksikkö siirtyi konsernipalveluiden alaisuuteen aiemman elinvoiman palvelukeskuksen alaisuudesta. Kuntaympäristön palvelukeskuksessa aiemmin ollut liikuntapaikkatuotanto siirrettiin samaan tulosalueeseen elinvoiman palvelukeskukseen liikuntapalveluiden kanssa. Samoin ympäristöpalvelut ja rakennusvalvonta omana tulosalueenaan siirtyivät elinvoiman palvelukeskuksen alaisuudesta kuntaympäristön palvelukeskukseen.

Organisaatiouudistus oli suuri ponnistus koko kuntaorganisaatiolta ja se vaikutti henkilöstö- ja esihenkilöjärjestelyiden lisäksi talouden ja hallinnon rakenteisiin. Uudistus tuli voimaan 1.5.2024, mutta tarvittavia korjauksia tehtiin vielä koko vuoden 2024 ajan.

TOIMIELIN	TULOSALUE
Keskusvaalilautakunta	
Tarkastuslautakunta	
Kunnanvaltuusto	
Kunnanhallitus	
	Konsernipalvelut
Sivistyslautakunta	
	Opetus **Varhaiskasvatus**
Hyvinvointilautakunta	
	Kirjasto- ja kulttuuripalvelut **Hyvinvointi- ja nuorisopalvelut**
Elinvoimalautakunta	
	Elinvoimapalvelut **Liikuntapalvelut** **Tukipalvelut** **Kunnallistekniset palvelut** **Tilapalvelu** **Vesilaitos** **Ateria ja puhdistus**
Ympäristölautakunta	
	Ympäristöpalvelut

Organisaatiorakenne 1.5. - 31.12.2024

TOIMIELIN	TULOSALUE
Keskusvaalilautakunta	
Tarkastuslautakunta	
Kunnanvaltuusto	
Kunnanhallitus	
	Konsernipalvelut
Sivistyslautakunta	
	Opetuspalvelut Varhaiskasvatuspalvelut
Hyvinvointilautakunta	
	Kirjasto- ja kulttuuripalvelut Hyvinvointi- ja nuorisopalvelut
Elinvoimalautakunta	
	Kuntakehityspalvelut Elinkeino- ja työllisyyspalvelut Liikuntapalvelut Kuntaympäristön tukipalvelut Yhdyskuntatekniikan palvelut Tilapalvelu Vesilaitos Ateria- ja puhdistuspalvelut
Ympäristölautakunta	
	Rakentamis- ja ympäristöpalvelut

1.2.6. Vihdin kunnan yleinen kehitys

ASUKASLUVUN KEHITYS

Ennakkotieto Vihdin kunnan asukasluvun tilanteesta 31.12.2024 on 28 806 asukasta.
Kuolleisuus oli suurempaa kuin syntyvyys, mikä tarkoittaa, että luonnollinen väestönlisäys oli negatiivinen 45 asukkaalla. Tulevaisuudessa ei kuitenkaan ole odotettavissa merkittävää muutosta luonnollisessa väestönlisäyksessä. Vihti ikääntyy voimakkaasti, mikä johtaa korkeampaan kuolleisuuteen. Syntyvyyden trendi on ollut laskeva koko 2000-luvun ajan. Kuntien välisessä nettomuutossa Vihti jäi tappiolle 33 asukkaalla.

Vuoden 2024 kuntien välinen nettomuutto oli edelleen negatiivinen, mutta selvästi vähemmän kuin vuonna 2023 (-218).Nettomaahanmuutto oli positiivinen 75 asukkaalla. Maahanmuutto on ainoa väestönlisäyksen lähde, mutta suhteutettuna KUUMA-seutuun ja pääkaupunkiseutuun, maahanmuutto on Vihdissä vähäistä.

Näin ollen vuoden 2024 kokonaismuutos oli negatiivinen 5 asukkaalla. Arvion mukaan Vihdissä on kuitenkin patoutunutta kysyntää, ja muun muassa tonttitarjonnan osalta on ollut vilkasta kyselyä, kun uusia vapaita asuinaluetontteja on vapautunut.

Alla olevassa taulukossa on esitetty vuoden 2024 kuukausittaiset väestönmuutokset Vihdissä.

Kuukaudet	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Luonnollinen väestönlisäys	Kuntien välinen nettomuutto	Netto-maahan-muutto	Kokonais-muutos	Väkiluku
2024-01	13	33	-20	-1	11	-6	28 805
2024-02	20	16	4	-9	3	-2	28 803
2024-03	18	15	3	5	11	19	28 822
2024-04	22	25	-3	10	1	8	28 830
2024-05	14	18	-4	25	6	27	28 857
2024-06	19	16	3	-30	11	-16	28 841
2024-07	22	14	8	-9	3	2	28 843
2024-08	15	19	-4	-101	5	-100	28 743
2024-09	9	23	-14	13	11	10	28 753
2024-10	12	18	-6	15	4	13	28 766
2024-11	21	19	2	8	5	11	28 777
2024-12	10	24	-14	41	4	29	28 806
yhteensä	**195**	**240**	**-45**	**-33**	**75**	**-5**	**28 806**

Historiallisesti Vihdin kunnan asukasluvun kehitys on ollut voimakasta 1990-luvulta lähtien aina 2010-luvulle asti. Vuodesta 2011 lähtien asukaslukukehitys on ollut alle prosentin kasvussa. Viimeisen kuuden vuoden aikana kasvu on ollut positiivista vain vuonna 2021. Kuntastrategiassa tavoitteena on, että strategiakauden lopussa väkiluku olisi yli 30 000 asukasta.

Alla olevassa kuvassa on esitetty Vihdin asukasmäärän kehitys vuosina 2010 - 2024 sekä asukasmäärinä että kasvuprosentteina.

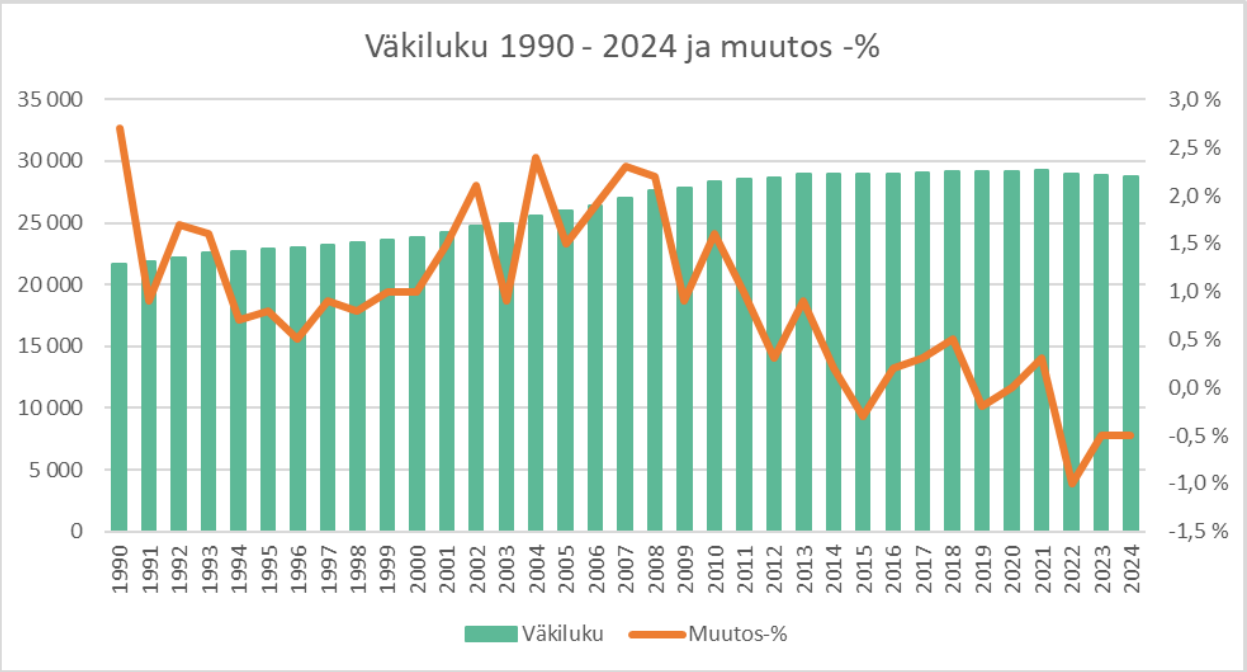

TYÖLLISYYSASIOIDEN KEHITYS

Työvoimaa kunnassa oli joulukuussa 14 630 henkilöä *(14 545 hlöä v.2023)*, joista työttömänä työnhakijana 1 345 henkilöä *(1 225 hlöä v. 2023).* Vihdin työvoiman määrä nousi vuoden aikana 0,75 % . Työttömyysaste oli joulukuussa 9,2 %, kun Uudellamaalla se oli keskimäärin samaan aikaan 11,7 %.

Vihdissä työttömistä työnhakijoista pitkäaikaistyöttömiä joulukuussa 511 henkilöä *(398 hlöä v.2023)* ja nuoria alle 25-vuotiaita 151 henkilöä . Työttömyys on noussut vuoden aikana pitkäaikaistyöttömien osalta +28%, yli 50 vuotiailla + 15 % ja nuorilla alle 25-vuotiailla + 9 %.

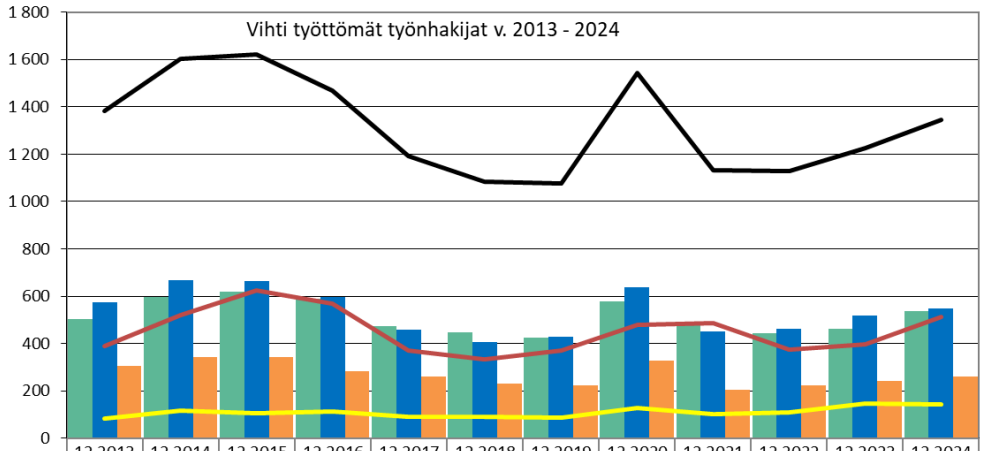

	12.2013	12.2014	12.2015	12.2016	12.2017	12.2018	12.2019	12.2020	12.2021	12.2022	12.2023	12.2024
Yli 50 v. työttömät	504	595	618	591	474	447	424	578	476	445	464	536
30 - 49 v. työttömät	573	666	662	595	458	407	427	637	451	461	518	547
Alle 30 v. työttömät	306	341	342	284	259	229	224	327	205	224	243	262
Ulkomaalaiset työttömät	82	116	107	115	89	92	87	128	101	108	146	143
Pitkäaikaistyöttömät	388	519	626	570	372	332	372	479	487	376	398	511
Työttömät	1 383	1 602	1 622	1 470	1 191	1 083	1 075	1 542	1 132	1 130	1 225	1 345

Taulukko 1. Vihtiläiset työttömät työnhakijat joulukuun lopussa v. 2013 alkaen *(TEM)*

Työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannukset

Työttömän työnhakijan toimeentulona voi olla ansiosidonnainen tai peruspäiväraha, Kelan työmarkkinatuki sekä työttömyyden pitkittyessä työmarkkinatuki, josta kunta maksaa 50- tai 70-prosenttia. Työmarkkinatukea on tällöin maksettu vähintään 300 päivää.

Vihtiläisiä työmarkkinatukea vähintään 300 päivää saaneita vuonna 2024 oli yhteensä 319 henkilöä (398 v.2023). Työmarkkinatuen kuntaosuus nousi +3 % vuoden aikana 1,72 M€:oon (1,67 M€ v. 2023).

Työllistäminen

Vihdin työttömyysaste 12/2024 oli 9,2 %, kun Uudellamaalla se oli keskimäärin samaan aikaan 11,7 %. Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä oli Vihdissä vuoden lopussa 38 % kun se Uudellamaalla oli samaan aikaan keskimäärin 39 %.

Työllisyyspalvelut tuottivat vuonna 2024 työllistymistä edistäviä palveluita vihtiläisille alle 29 -vuotiaille nuorille ja kaikille työmarkkinatukea vähintään 300 päivää saaneille kuntalaisille kuntouttavan työtoiminnan, työkokeilun ja palkkatukityöllistämisen muodossa. Lisäksi palkkatukityöllistämisellä toteutetaan lakisääteistä velvoitetta työllistää 57-59 vuotta täyttänyt työtön työnhakija 6 kuukauden määräajaksi. Yrityksille ja yhdistyksille on tarjolla työllistämiskannustimia työmarkkinatuen saajien työllistämiseen.

Kohtaanto-ongelman ratkaisemiseen, työnhakijoiden osaamistason nostamiseen ja omistajanvaihdostilanteessa olevien yrittäjien auttamiseen liittyvä Navigaattori ESR -hanke jatkui vuoden 2024 aikana ja kestää v. 2025 loppuun asti. Hankkeessa ovat mukana Vihdin kunta, Lohjan kaupunki ja Luksia. Hankkeen kautta rakennetaan myös palveluita ja toimintamalleja vuoden 2025 alussa käynnistävään TE25 -uudistukseen.

Vihdin Navigaattori -hankkeen palvelupiste muutti keväällä kierrätyskeskuksen tiloista Nummelan torinlaidalle Eroittajan kiinteistöön ja näin sen saavutettavuus parani myös huomattavasti.
Koko Navigaattori-hankkeenmatkaa on vahvasti leimanneet henkilövaihdokset, joka aiheutti työtä ja uudelleen organisoistumista tiimissä.

ELINKEINOASIOIDEN KEHITYS

Vihdin elinkeinoelämän kehittyminen oli positiivista koko vuoden ajan, erityisesti Microsoftin datakeskustyömaan käynnistyminen näkyi kunnassa ja eri palveluissa. Uusien yrityksiä on vuonna 2024 perustettu yhteensä 203 kpl ja lopettaneita vuoden aikana oli 115 kpl. Konkurssiin on vuoden aikana päätynyt 13 yritystä.

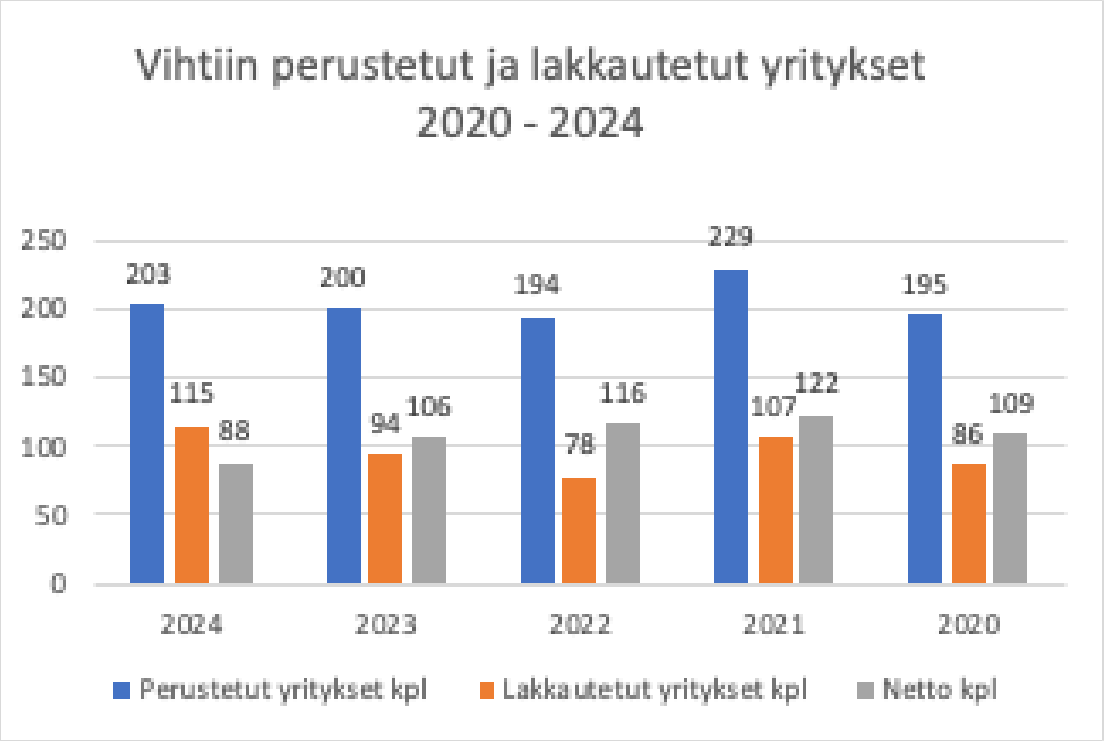

Yrittäjien kohtaamista yrittäjäiltojen muodossa jatkettiin vuoden 2024 aikana. Vihdin kunnan yrittäjäiltoihin maaliskuussa ja syyskuussa osallistui yhteensä n. 140 vihtiläistä yrittäjää.

Vihdin kunta tarjosi syyskuun lopulla vihtiläisille yrittäjille Nodic Business Forum -seminaarin striimattuna. Mukaan kutsuttiin myös tulevan työllisyysalueen (Vihti-Kirkkonummi-Siuntio) yrittäjiä. Paikalla oli kahden päivän aikana n. 50 yrittäjää. Saadun palautteen ansiosta NBF:n vuoden 2025 tapahtuma tullaan

striimaamaan maksutta vihtiläisille yrittäjille.

Vihti on ollut aktiivinen myös KUUMA -kunta yhteistyössä. Yhteistyön ytimessä on ollut mm. Helsinki Ring of Industry -hanke, jonka aikana on kehitetty ja laadittu markkinointiviestintämateriaalia kansainvälisiä investoijia varten. Hankkeen kautta on avattu yhteinen www -sivusto nimeltään helsinkiringofindustry.com, jossa on kootusti esillä KUUMA -kuntien työpaikka-alueet ja perustiedot mm. investointeihin liittyen.

Kunta on ottanut keväällä käyttöön myös Tehomax oy:n tuottaman liidi -tutkimuksen, jossa ko. yritys kartoittaa Uudenmaan alueella toimivien yritysten uudet tilatarpeet. Näiden liidien pohjalta on käynnissä useita neuvotteluita yritysten sijoittumisesta Vihtiin. Vihdin kunta oli esillä Alihankintamessuilla syyskuun lopulla Tampereella. Mukana osastolla oli myös 3 vihtiläistä yritystä.

1.2.7. Ympäristö- ja ilmastotekijät

Laadukas ja luonnonläheinen elinympäristö on Vihdin keskeinen vetovoimatekijä. Tämä on nostettu keskeisesti esille myös kunnan strategiassa. Luonnonläheisen ympäristön ja asumisviihtyisyyden säilyttäminen on tärkeää kunnan asukaskehityksen ja kunnan maineen kannalta. Ratkaisuihin ja kehitystyöhön vaikuttaa ympäristötekijät kuten alueellisesti merkittävät pohjavesivarannot ja maailmanlaajuisesti vaikuttava ilmastonmuutos sekä luonnon monimuotoisuuden huomioiminen. Vihdin kunnanvaltuusto hyväksyikin 10.6.2024 Vihdin ensimmäisen LUMO-ohjelman vuosille 2024-2030.
Vihdin kunta on sitoutunut ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen. Vihdin ilmastotyö perustuu eurooppalaisten kaupunginjohtajien ilmastosopimukseen (Covenant of Mayors) sekä sopimuksen velvoittamana tehtyyn kestävän energian ja ilmastontoimenpidesuunnitelmaan (SECAP), joka on hyväksytty kunnanhallituksessa 20.1.2020.

Covenant of Mayors -sopimuksen myötä Vihti on sitoutunut vähentämään asukaskohtaisia päästöjään 50 prosentilla vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteen toteutumisesta ja ilmastotoimista on kerrottu enemmän ilmastobudjetissa.

Vuoden 2022 lopulla valmistui kustannustehokkaan ilmastotyön rakennusohje kuntien ilmastotyön tueksi ohje, jota on laajasti jaettu myös muiden kuntien käyttöön. Vuoden 2024 alussa ilmastoviestintää on suunnattu kunnan henkilöstölle, asukkaille ja yrityksille. Päättäjiä on sitoutettu ilmastotyön tavoitteisiin Vihdin ilmastostrategiatyöryhmän kautta sekä viestinnällä.

Vuoden 2022 lopulla on tehty päätös vakituisen ilmastokoordinaattorin palkkaamisesta yhdessä Kirkkonummen kanssa. Vakituinen ilmastokoordinaattori on työllään edistänyt ilmastoasioiden aktiivista ja pitkäjänteistä edistämistyötä. Lisäksi vuoden 2023 talousarvioon on laadittu Vihdin kunnan ensimmäinen ilmastobudjetti, joka kytkee ilmastotyön selkeämmin ja läpinäkyvämmin kunnan talouden suunnitteluun ja vuosisuunnitteluun. Maaliskuussa 2024 ilmastokoordinaattori irtisanoutui, eikä täyttölupaa uuden ilmastokoordinaattorin palkkaamiselle vuoden 2024 aikana saatu. Vuoden 2024 lopulla päätettiin uuden kokoaikaisen energia- ja ilmastoasiantuntijan palkkaamisesta.

Kunnan ohjaavia ilmastotoimenpiteitä on edistetty vuonna 2024 kaavoituksen ja ilmastoviestinnän keinoin. Kaavoituksella on merkittävä pitkän aikavälin vaikutus vihtiläisten ilmastokestävän elämän mahdollisuuksiin. Vihdin kunnan strategisessa yleiskaavassa on huomioitu ilmastonmuutoksen hillintää edistävät painotukset yhdyskuntarakenteen suunnittelussa.

Merkittävimmät suorat päästövähennykset ovat saavutettavissa kunnan kiinteistöjen energiatehokkuustoimilla ja lämmitystapamuutoksilla. Keväällä 2024 käyttöönotettiin maalämpöjärjestelmät Metsäpolun päiväkodilla ja Vihdin museolla. Kesän 2024 aikana on käyttöönotettu lämmitysjärjestelmä muutokset kirkonkylän

paloasemalle ja kirkonkylän kiinteistönhoidon varikolle, joihin on asennettu vesi-ilmalämpöpumppu järjestelmät. Ilmalämpöpumppuja on asennettu myös tukemaan nykyisiä öljylämmitysjärjestelmiä. Kun ilmalämpöpumppuja käytetään lämmityksen tukena, saadaan aikaan myös päästövähennyksiä. Kirkonkylän tilapäisen lämpölaitoksen korvaavan ratkaisun kartoitustyötä on edistetty vuonna 2024 siten, että tavoitteena on toteuttaa fossiilisen polttoaineen korvaava geoterminen lämmitysjärjestelmä. Sekä katuvalaistuksen että kiinteistöjen valaistusta on uudistettu vaiheittain hyödyntäen energiatehokasta LED-valaistusta. Lisäksi kierrätysmahdollisuuksia kunnan kiinteistöissä on parannettu. Sähköautojen latauspisteiden rakentaminen aloitettiin vuoden 2024 lopulla ja latauspisteet ovat nyt valmistuneet.

Kunnallistekniikan hankkeissa on vuonna 2024 hyödynnetty kiertotalouden ratkaisuja, joilla rakennus- ja purkuhankkeiden ilmastovaikutusta voidaan pienentää merkittävästi. Esimerkiksi purkukohteiden betonimursketta ja rakennushankkeiden kaivuumassoja on hyödynnetty mahdollisuuksien mukaan katurakenteissa. Kunta on linjannut oman kuljetuskalustonsa osalta tavoitteeksi asteittaisen siirtymisen sähköautoihin.

Vihdin kunnan strateginen tavoite vuodelle 2023, oli laatia LUMO-ohjelma, jolla edistetään luonnon monimuotoisuuden säilymisen turvaamista Vihdissä. LUMO-ohjelma hyväksyttiin 10.6.2024 Vihdin kunnanvaltuustossa. Vihdin kunnanvaltuusto on myös tehnyt päätöksen luontoviisaat kunnat foorumiin liittymisestä jo vuonna 2023. Kunnan viranhaltijoista ja Uudenmaan ELY-keskuksen asiantuntijoista koostuva uusi luontotyöryhmä alkoi kokoontua vuonna 2024. Tarkoitus on kokoontua kaksi kertaa vuodessa ja käydä läpi ajankohtaisia luontoon liittyviä asioita.

Ympäristövalvonnassa on toteutettu vuoden 2024 valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia. Enäjärven alueen asukkaiden jätevesijärjestelmien tarkastuksia jatkettiin. Vieraslajiasioita edistettiin mm. soolotalkoiden ja lammaslaiduntamisen avulla. Ajankohtaisista asioista on muutoinkin informoitu aktiivisesti ympäristövalvonnan nettisivuilla sekä Facebookissa. Myös LUMO-ohjelman mukaisia toimia on tehty jo kesällä 2024. Enäjärven tehokalastusta jatkettiin laajennettuna versiona (hoitokalastuksia laajennettiin vuonna 2023 myös alapuolisille järville, Poikkipuoliaiselle, Tervalammelle ja Huhmarjärvelle (PoTeHu)) ja tulokset ovat edelleen lupaavia. Myös muita vesistöjen tutkimus- ja kunnostushankkeita jatkettiin.

Kunta vastaa pohjaveden suojelun valvonnasta yhdessä ELY-keskuksen kanssa. Kunta osallistuu myös pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien laadintaan. Kunnan viranhaltijoista ja Uudenmaan ELY-keskuksen asiantuntijoista koostuva pohjavesityöryhmä kokoontui vuonna 2024 kaksi kertaa. Säännöllisen pohjavesiyhteistyön tarkoitus on lisätä viranhaltijoiden pohjavesitietoutta ja käsitellä kulloinkin ajankohtaisia pohjavesiin liittyviä asioita.

Vihdissä pohjavesialueet sijaitsevat pääosin lähellä asutusta. Vihdin talousvesi on pohjavettä, pohjaveden laadun ja määrän turvaamiseksi pohjavesien suojelu vaikuttaa teollisuuden, kaupallisten palvelujen ja asutuksen sijoittumiseen. Liikenne on merkittävä pohjaveden pilaantumisen riskitekijä etenkin Nummelanharjun pohjavesialueella. Pohjaveden suojaukset valtatie 25:n alueella ovat edelleen puutteelliset. Nykyinen vedenhankinnan tilanne aiheuttaa merkittäviä kustannusriskejä sekä vedenjakelun riskejä kunnalle. Vihdin Vesi on tehnyt pohjavesitutkimuksia Tervalammen ja Kuonjoennummen pohjavesialueilla vedenhankinnan varmistamiseksi tulevaisuudessa. Kunnan väestönkasvuennusteet saattavat edellyttää tulevina vuosina vedenhankintaselvityksiä myös Vihdin kunnan ulkopuolelta. Etelä-Suomen aluehallintovirastolle on jätetty huhtikuussa 2024 hakemus vedenottamoiden suoja-alueiden ja -määräysten päivittämiseksi.

Nummelan puhdistamon muutoslupapäätös saatiin 17.12.2019 ja puhdistamon lupapäätöksessä edellytetään, että käsiteltyjen jätevesien johtaminen Siuntionjoen vesistöön tulee lopettaa vuoden 2026 loppuun

mennessä. Kesäkuussa 2024 on Etelä-Suomen aluehallintovirastoon jätetty muutoslupahakemus, jossa lupamääräykselle haetaan kolmen vuoden lisäaikaa. Nummelan uuden puhdistamon esisuunnitelma valmistui vuoden 2022 aikana ja ympäristölupahakemus jätettiin 13.3.2023. Aluehallintovirastolle on joulukuussa 2024 annettu selitykset lupahakemukseen tulleisiin lausuntoihin ja muistutuksiin. Etelä-Suomen Aluehallintovirasto antoi ympäristölupapäätöksen 11.3.2020 Vihdin kirkonkylän puhdistamolle. Ympäristöluvassa määrätään, että jätevedenpuhdistamon toimintaa on tehostettava vuoden 2025 loppuun mennessä puhdistamolla tehtävillä toimenpiteillä siten, että vuoden 2026 alusta alkaen ammoniumtyppeä koskevat raja-arvot saavutetaan ympärivuotisesti. Kirkonkylän puhdistamolle on laadittu saneerauksen esisuunnitelma, jolla voidaan saavuttaa kiristyvät lupaehdot. Lokakuussa 2024 on Etelä-Suomen aluehallintovirastoon jätetty muutoslupahakemus, jossa lupamääräyksen voimaantulolle haetaan kolmen vuoden lisäaikaa.

1.2.8. Korruption ja lahjonnan torjunta ja ihmisoikeusasiat

Toimintakertomuksessa on annettava myös tiedot siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta, sekä ihmisoikeusasioista. Vihdin kunnalla on käytössä sidonnaisuusrekisteri luottamushenkilöille ja johtaville viranhaltijoille (läpinäkyvyyden lisäys). Tiedottamisella, sisäisillä ohjeilla, sisäisen valvonnan ohjeistuksilla, sekä henkilöstön ja luottamushenkilöiden koulutuksella vaikutetaan siihen, että toiminnassa tunnistetaan korruptioon, lahjontaan ja ihmisoikeusasioihin liittyvät epäasiallisuudet. Läpinäkyvyyden ja sitä kautta korruption sekä lahjonnan vastaisen toiminnan edistämiseksi, on esimerkiksi tilinpäätösraportointia laajennettu. Toiminnassa harmaan talouden torjuntaan on kiinnitetty huomiota seuraavasti: toiminnassa noudatetaan lakien, hallintosäännön ja toimintasäännön määräyksiä, hankinnat perustuvat kilpailutukseen niiltä osin kuin ohjeistukset edellyttävät ja muutoinkin hankinnoissa noudatetaan sisäisiä ohjeistuksia. Lisäksi urakoiden kilpailutuksessa varmistetaan, että yritys (mukaan lukien aliurakoitsijat), jonka kanssa sopimus solmitaan, on täyttänyt yhteiskunnalliset velvoitteensa ennen sopimuksen solmimista. Läpinäkyvyyden lisäämiseksi päätökset hintavertailuineen on päätöksenteon jälkeen luettavissa netistä. Viranhaltijapäätökset ovat pääosin luettavissa kunnan nettisivuilta. Riskienhallinnan näkökulmaa on lisätty osavuosikatsaukseen ja talousarvioon.

1.3. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Vihdin kunnanvaltuuston 27.1.2014 ja kunnanhallituksen 24.3.2014 hyväksymän sisäisen valvonnan ohjeen mukaan sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lautakunnalla ja johtokunnalla on velvollisuus valvoa, että sen alainen toiminta tapahtuu kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen hyväksymien tavoitteiden mukaisesti sekä seurata tavoitteiden toteutumista. Kunnanvaltuuston 29.9.2022 § 50 hyväksymän viimeisimmän muutetun hallintosäännön 8 §:n mukaan palvelukeskuksen johtaja vastaa keskuksensa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja toimivuuden varmistamisesta.

Sisäisen valvonnan yleisohje koskee kaikkia kunnan toimielimiä, kunnan johtoa eri organisaatiotasoilla ja kaikkia esimiesasemassa olevia. Sisäisen valvonnan ohjeen tarkoituksena on varmistaa, että yhteisesti sovittuja ja hyväksyttyjä toimintatapoja ja ohjeita noudatetaan kuntamme kaikissa hallintokunnissa. Kokonaisvaltainen riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tehtävänä on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen.
Viimeisin kokonaisvaltainen riskikartoitus on tehty vuonna 2010 osana sisäisen valvonnan ohjeen päivitystä. Organisaatiossa on tunnistettu riskikartoituksen päivityksen tarve sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessien kirkastamista. Talousarvion laadintavaiheessa toimielimittäin on nostettu toimielimen toimintaan liittyviä merkittäviä riskejä ja näiden hallintakeinoja, mutta riskien arvioinnissa on tunnistettu, ettei ris-

kiarviointi ole poikkihallinnollista ja syvempi ulottuvuus puuttuu mm. strategisten ja toiminnallisten sekä sisäisten ja ulkopuolisten riskien tunnistamiseen. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessien kehittämistä on tehty kunnassa vuoden 2022–2023 aikana ja tarkoituksena oli vuoden 2024 aikana päivittää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje, mutta periaateohje on valtuuston käsittelyssä 17.3.2025.

Osana vuoden 2024 talousarviontäytäntöönpano ohjetta, Vihdin kunnanhallitus on määrännyt 15.1.2024 § 8 palvelukeskukset tekemään riskikartoituksen, jonka tulokset tulee esitellä syyskuun talouskatsauksen yhteydessä. Aikataulu- ja resurssihaasteiden takia syyskuun talouskatsauksen yhteydessä riskikartoitusta ei saatu esiteltyä vaan kartoitus saatiin loppuun tammikuun 2025 aikana. Tilinpäätösdokumenttiin on kirjattu kartoituksen päähuomiot arviosta merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä kohtaan. Jatkossa on tarkoitus tehdä riskikartoitus osana talousarvion laadintaa ja esittää kokonaisvaltainen riskikartoitus osana talousarviokirjaa.

1.3.1. Kunnanhallituksen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kunnanhallituksen selonteko perustuu toimielimien tilinpäätöksen yhteydessä käsittelemiin kyselylomakkeisiin, joissa tilivelvolliset ovat antaneet arviot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilasta. Kyselylomakkeella pyydettiin arvioimaan seuraavia sisäisen valvonnan osa-alueita asteikolla 1 -5 (5=onnistunut kiitettävästi, 4=onnistunut hyvin, 3=onnistunut tyydyttävästi, 2=onnistunut huonosti ja 1=onnistunut erittäin huonosti).

- Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen
- Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus
- Riskienhallinnan järjestäminen
- Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta
- Sopimustoiminta
- Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen on arviointien perusteella onnistunut tyydyttävästi 3,667 (vuonna 2023: 3,667). Yleisesti noudatetaan toimialojen yleisiä ja erityislakeja, määräyksiä ja hallinnon vahvistamia ohjeita ja säännöksiä hyvän hallintotavan mukaisesti. Tilikauden aikana toimintoihin tai työntekijöihin ei ole kohdistunut kunnallisvalitusta, korvausvaatimusta, syytteeseen asettamista tai muuta oikeusseuraamusta. Tietosuojan ja tietoturvan osalta ei ole havaittu rikkeitä. Työntekijöiden osalta hyvinvointilautakunnan alaisessa toiminnassa hallinto- ja toimintasäännön noudattamisessa havaittu puutteita, joihin kiinnitetään jatkossa erityistä huomiota. Uusi hankintaohje tuli voimaan vuonna 2024. Toimintaa kehittämällä on varmistettu, että hankinnat tehdään hankintalain sekä kunnan oman hankintamenettelyn vaatimusten mukaisesti ja hankinnat ovat julkisia. Elinvoimalautakunnan alaisessa toiminnassa nostettiin esiin, että hankintalainsäädäntöosaamisessa ja siihen liittyvässä päätöksenteossa on kehitettävää. Kehitystoimenpiteitä ja ohjausta tehdään jatkuvasti. Haasteita on ollut yleisesti vaikeiden henkilöstötilanteiden sekä valitus- ja kanteluasioiden juridisen hoitamisen osalta. Toimialat ylittävä yhteistyö kehittyy ja hakee muotoaan. Korvausvaatimuksia on ilmennyt sisäisen tarkastuksen huomioiden osalta ostoihin liittyvissä tilanteissa, jolloin on käytetty henkilökohtaista etukorttia.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus on arviointien perusteella onnistunut tyydyttävästi 4,0 (vuonna 2023: 3,833). Käyttötalouden osalta toimielimet

ovat lähestulkoon pysyneet muutetun talousarvion hyväksymissä rajoissa. Tarkastuslautakunta ylitti hieman sitovan toimintakatetason. Investointien osalta tapahtui ylityksiä toiminnoittain, mutta kokonaisuudessa pysyttiin muutetun talousarvion määrärahoissa koko kuntatasolla. Ylitykset on käsitelty valtuustossa. Talousalueiden osalta tapahtui myös ylityksiä, jotka on avattu tilinpäätöksessä 2024. Vuoden 2024 talousarviossa toiminnan tavoitteet on suoraan johdettu strategiasta. Kunnan tavoitteita talousarviovuodelta saavutettiin suurin osa ja paremmin kuin aikaisempina vuosina. Vuoden aikana talouden raportointia ja ennusteita on käyty läpi kunnanhallituksen ja valtuuston kanssa osavuosikatsauksien yhteydessä sekä joulukuussa avattu talouden ja toiminnan ajantasaista toteumaa kunnan nettisivuille.

Riskienhallinnan järjestäminen on arvioinnin perusteella tyydyttävällä tasolla 4,0 (vuonna 2023: 3,500). Vuoden aikana suoritettiin palvelukeskuksittain ja kunnan johtoryhmätasolla riskikartoitukset, joista on koostettu kunnan riskiarvio. Aikaisempi riskikartoitus on tehty 14 vuotta sitten. Jatkossa on tarkoitus tehdä riskikartoitus vuosittain osana talousarvion laadintaprosessia. Yleisesti riskienhallinnan järjestämisestä, niin Vihdin kunnassa työsuojeluorganisaatio tekee säännöllisesti työoloihin liittyviä tarkastuksia eri työyksiköihin. Esihenkilöt saavat tiedot läheltä piti- ja työtapaturma-ilmoituksista, ja näiden ilmoitusten kautta saadaan tietoa toiminnan riskeistä. Riskienhallinnan vastuut on osoitettu tulosalueille, ja riskejä käsitellään johtoryhmissä sekä yksiköiden sisäisissä kokouksissa. Riskienkartoitusta ja -hallintaa on tehostettu laskutuksen ja palkkojen tarkastelun osalta, mutta sopimushallintaa tulee edelleen kehittää. Vaikka riskienhallinta on kehittynyt rakenteelliseen suuntaan, ja sen vaikuttavuutta tulee jatkossa edelleen parantaa ja kehittää.

Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta on arviointien perusteella onnistunut hyvällä tasolla 4,167 (vuonna 2023: 4,333). Kunnan omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvontaan liittyen ei ole toteutunut poikkeamia – menetyksiä, arvon alennuksia tai korvauksia vuoden 2024 aikana. Valtionosuuksiin ja -avustuksiin liittyen on noudatettu valtionhallinnon antamia ohjeita ja toimintatapoja. Viranhaltijoille on ohjeet hankinnoista, ja hankintojen tekemiseen on mahdollista saada asiantuntijan opastusta. Hankintaohje on päivitetty vuonna 2024. Arvoltaan merkityksellisen irtaimen omaisuuden hallinnassa on kuitenkin kehitettävää, erityisesti panttivelkakirjojen hallittavuuden osalta. Etelä-Nummelan koulukeskuksen elinkaarimallin valvonnassa on havaittu puutteita, joita ei ole saatu korjattua.

Sopimustoiminnan osalta on arvioitu onnistunut hyvin 4,333 (vuonna 2023: 4,500). Kunnassa on käytössä asiahallintajärjestelmään sisältyvä sopimusten hallintajärjestelmä, johon on määritelty sopimuksien vastuuhenkilöt ja asetettu hälytykset sopimusten tarkastelua ja uusimista varten. Sopimushallinta otettiin käyttöön vuonna 2021 ja sopimuskokonaisuuksien vienti järjestelmään on toteutunut sopimuskokonaisuuksittain kuitenkin niin, että vuoden 2024 lopulla järjestelmässä on arvion mukaan koko kunnan sopimuksista merkittävä osa. Konsernipalveluista on annettu tukea muiden palvelukeskuksien sopimuksien laadintaan ja kunnan kannalta kriittisimmissä sopimuksissa on käytetty sopimusjuridiikkaan erikoistuneita lakimiehiä, jotka ovat auttaneet sopimuksien laadinnassa kunnan edun varmistamiseksi.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä pidetään onnistuneena 4,333 (vuonna 2023: 4,333). Vuoden aikana aloitti Kirkkonummen ja Vihdin yhteinen sisäinen tarkastaja. Vihdin osalta sisäinen tarkastaja tekee 40% viikkotasolla Vihtiin tarkastusta. Sisäinen tarkastus on tehnyt tarkastustoimesta entistä enemmän aiempaa vaikuttavampaa, ohjaavampaa ja läpinäkyvämpää. . Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kehittynyt merkittävästi ja tullut selkeästi lähemmäs toimialoja ja tulosalueita. Vuoden aikana on havaittu ostolaskuprosesseissa ja maksumääräyksissä epäkohtia, jotka on korjattu. Vuoden 2025 tarkastussuunnitelmassa keskitytään opetustoimen palkkaprosessiin ja kunnan hankintoihin kuntaympäristöpalveluissa. Sisäinen tarkastus on toteutunut ohjeistuksen ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti, ja sen periaatteina ovat rehellisyys, objektiivisuus, luottamuksellisuus ja ammattitaito. Tavoitteiden toteutumisesta ja merkittävistä riskeistä informoidaan säännöllisesti toimielimen johdolle.

Kokonaisuudessa arvioiden mukaan Vihdin kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta on onnistunut hyvin

4,083 (vuonna 2023 4,027). Toimielinkohtainen vaihteluväli on 3,833 – 4,500 (vuonna 2023 3,666 – 4,666). Kunnanhallitus toteaa, että arvioinnit on käsitelty asianomaisissa päättävissä toimielimissä, jolloin tieto puutteista ja korjaustarpeista on otettu käsittelyyn. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta tuottaa riittävän varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan noudattamisesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävyydestä.

1.3.2. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Kunnan toimintaan vaikuttavat muun muassa strategiset, toiminnalliset riskit, rahoitusriskit ja vahinkoriskit. Kunnan toiminta on perustunut voimassa oleviin säännöksiin ja määräyksiin ja tehtyjä päätöksiä on noudatettu. Vuoden 2024 aikana Vihdin kunta ei ole ollut mukana oikeudenkäynneissä tai oikeusprosesseissa, lukuun ottamatta normaaleja päätöksiin tai kaavoihin liittyviä valitusprosesseja.

Muita oikeudellisia tai hallinnollisia huomioita:
Kunnanhallituksen päätöksistä ei ole tehty vuoden 2023 aikana normaalista poikkeavia valitusprosesseja. Kunnanhallituksen päätösten osalta ei ole vaadittu korvauksia, syytteisiin asettamisia tai muita oikeusseuraamuksia. Kunnalle on periytynyt Perusturvakuntayhtymä Karviaisen ajoilta oikeustapauksia, joista yhdestä käsittely on yhä kesken. Yhdyskuntatekniikan päällikön virkamääräyksen päättämisen osalta oikeustapaus on edelleen kesken hallinto-oikeudessa. Kunnanhallitus 19.8.2024 § 178 riittautti hyvinvointialueelta saamatta jääneet varhaiskasvatuksen lastensuojelulain nojalla sijoitettujen lasten järjestämiskustannusten maksut vuodelta 2023. Asia on edelleen kesken.

Elinvoimalautakunnan tai sen alaisten viranhaltijoiden päätöksistä ei tehty vuoden 2023 aikana kunnallisvalituksia. Vuoden 2024 aikana hyväksytyistä kolmesta asemakaavasta ei tehty valituksia. Vuonna 2024 ratkaistuista suunnittelutarveratkaisuista, poikkeamispäätöksistä sekä maisematyöluvista tehtiin lautakunnalle joitakin oikaisuvaatimuksia. Oikeuskanslerinvirastolle on tehty yksi elinvoimalautakunnan alaisen viranomaisten toimintaa arvosteleva kantelu. Kantelija arvostelee Vihdin kuntaa siitä, että se ei ole käsitellyt kantelijan kunnassa sijaitsevan kiinteistön kauppaa koskevaa tietopyyntöä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti, käsitellyt hänen asiaansa viivytyksettä eikä vastannut kantelijan tiedusteluihin. Sivistys- ja hyvinvointipalveluissa tulee vuosittain 2-3 selvityspyyntöä. Tilikauden aikana toimintoihin tai työntekijöihin ei ole kohdistunut kunnallisvalitusta, korvausvaatimusta, syytteeseen asettamista tai muuta oikeusseuraamusta. Tietosuojan ja tietoturvan osalta ei ole havaittu rikkeitä.

Ympäristölautakunnan alaisessa rakennusvalvonnassa tehdyistä valituskelpoisista päätöksistä/ratkaisuista on toimintakaudella 2024 tehty kolme oikaisuvaatimusta viranhaltijan päätöksistä. Ympäristölautakunta on käsitellyt oikaisuvaatimuksista 3 ja pysyttänyt asioissa tehdyt viranhaltijapäätökset voimassa. Yhtään päätöstä ei ole kuluvalla kaudella muutoksenhaussa muuttunut tai kumoutunut. Ympäristölautakunnassa vuonna 2022 päätetty lentokentän ympäristölupapäätös kumottiin hallinto-oikeuden päätöksellä joulukuussa 2024 ja siten päätettiin siirtää lupa uudelleen Vihdin kunnan ympäristövalvonnan käsittelyyn. Maisematyölupa-asiassa haettu valituslupahakemus hylättiin korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Vuoden 2024 aikana oikeuskansleri antoi ratkaisunsa kanteluasioissa, joissa arvosteltiin kunnan, rakennusvalvonnan ja ympäristövalvonnan toimintaa. Arvioinneissaan oikeuskansleri katsoi, ettei asioissa ole ilmennyt, että Vihdin kunnassa olisi menetelty lainvastaisesti tai laiminlyöty virkavelvollisuuksia, eikä kantelut siten ole johtanut laillisuusvalvonnallisiin toimenpiteisiin.

Strategiset riskit
Merkittävänä strategisena riskinä on sosiaali-, terveys- ja pelastustoimenpalvelu-uudistuksen sekä TE-uudistuksen jälkeinen aika ja valtiontalouden sopeutustoimet. Kunnan toiminnan sopeuttaminen näiden muutos-

ten jälkeiseen aikaan ja tehtävissä onnistuminen. Kunta on tehnyt viime vuosina aktiivista työtä elinkeinopolitiikan, markkinoinnin sekä elinvoiman eteen yhteistyössä ja verkostomaisesti eri yhteistyökumppaneiden kanssa. Valmisteilla oleva TE-palvelu-uudistus lisää kuntien tehtäviä ja on toinen merkittävä hallinnollinen uudistus lyhyen ajan sisään. TE-palvelujen uudistuksen ideana on, että työllisyyspalvelut, koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut olisivat saman järjestäjän vastuulla ja tukisivat siten palvelut nopeamman työllistymisen tavoitetta. Siirron yhteydessä kunnille luodaan rahoitusmalli, joka kannustaa niitä kehittämään toimintaansa työllisyyttä edistäväksi siten, että uudistuksella saavutetaan 7 000–10 000 lisätyöllistä. Strategisena riskinä on yhteistyön rakentuminen sopimuskumppanien kanssa, rahoitusmallin kannattavuus ja muutoksen läpivienti juuri tehdyn soteuudistuksen jälkeen. TE-palveluiden siirron arvioidaan lisäävän myös kuntien riskiä talouden suhdannevaihteluista.

Vuonna 2014 alkanut Itä-Ukrainan sota laajeni 24.2.2022 Venäjän hyökätessä Ukrainaan. Hyökkäys kiristi maailmanpolitiikan ja Euroopan tilannetta. Lisäksi jänniteitä on lisännyt maailmanpolitiikassa Yhdysvaltojen presidentinvaalit ja mahdolliset tullit ja kauppasota. Näillä on suoria ja epäsuoria vaikutuksia Euroopan talouteen ja siten myös Suomen, että myös Vihdin talouteen ja toimintaa. Esimerkkinä voidaan nostaa Ukrainan sodan laajentuessa energia hintojen nousu, joka nosti inflaatiota ja siten näkyi hintojen nousuna. Yleisesti suhdannevaihtelut vaikuttavat verotulojen kehittymiseen ja sitä kautta kunnan tulopohjaan. Strategisen tason riskinä on lyhyt- ja pitkäaikainen taloudenhallinta sekä mahdollisuudet vaikuttaa talouden tilaan. Kunnan lyhyen ja pitkän aikavälin toiminnan edistämiseksi kunta tarvitsee vakaan ja vastuullisen taloudellisen tilanteen. Uusien tulojen muodostus sekä kustannustehokkuus sekä niin sanottu kulukuri ovat keskeisiä kokonaisuuksia taloudellisen tilanteen hallittuna pitämisessä, jotta kunnan lainakanta ja rahoituksellinen asema pysyvät taloudellisesti kestävällä tasolla suhtautettuna nykyiseen investointitasoon. Vihdin kunnan taloudentasapainotusohjelma VIHTA vuosille 2020-2023 on hillinnyt kulujen kasvua. Päivitetty VIHTA-ohjelma vuosille 2024-2025 tähtää kulujen hillitsemiseen, mutta myös strategisiin teknistaloudellisiin ratkaisuihin. Vuoden 2025 aikana on tarkoitus rakentaa kestävä ja rakenteellinen talouden tasapainotusohjelma VIhdin kunnalle.

Vihdin kunnassa toteutettiin kokonaisvaltainen riskikartoitus, jonka perusteella strategisina riskeinä nostettiin myös joukkoliikenteen toimivuus ja in-house lainsäädäntöön liittyvät riskit, joissa on kunnan sisällä jo tehty hallintakeinoja, jonka takia riskikartoituksessa riski on huomioitavana riskinä. Merkittävinä strategisina riskeinä on nostettu myös investointien kautta odotettu tulojen muodostus ei onnistu, mikä tarkoittaa että kasvuun tähdätyt toimenpiteet eivät tuo väkimäärän lisäystä ja siten odotettua tulovirtaa.

Toiminnalliset riskit

Toiminnallisia riskejä ovat muun muassa henkilöstön osaaminen ja saatavuus, tietojärjestelmien toimivuus, väestörakenne, palveluiden kokonaisuudessa tapahtuvat muutokset ja lainsäädännön muutokset sekä toimitiloihin liittyvät riskit.

Henkilöstön osalta suurin toiminnallinen riski on pätevien työntekijöiden saatavuuden varmistaminen ja lähtövaihtuvuuden hallinta. Lähtövaihtuvuuden hallinta ei välttämättä ole kovin helppoa yksityisen sektorin sekä hyvinvointialueiden houkutellessa osaavia työntekijöitä muun muassa kunta-alaa paremmilla palkoilla. Hyvä työnantajakuva, ammattimainen rekrytointi, huolellinen perehdytys, riittävän haastavat työtehtävät ja osaava johtaminen ovat työnantajan keinoja uusien työntekijöiden saamiseen ja pitämiseen organisaatiossa. Iso haaste on kunta-alan yleinen kilpailukyky työmarkkinoilla muun muassa palkkatason suhteen. Lisäksi palvelunsaajiin liittyvät eri tekijät, kuten määrälliset ja laadulliset tekijät, väestötekijät ja erityistarpeet, voivat vaikuttaa pätevän henkilön saatavuuteen ja riittävyyteen sekä palvelukokonaisuuteen ja toimintaresursseihin. Paikoin riski ja epävarmuustekijä voi olla esimerkiksi henkilöstön eläköityminen sekä henkilöresurssien riittävyys suhteessa toimintaan sekä toimintavarmuuteen erityisesti huoltovarmuustehtävissä, kuten vesihuollossa. Haasteena on myös tavoitteiden oikeasuhtaisuus käytettävissä oleviin resursseihin ja toimintaresurssien määrä suhteessa palvelutarpeeseen.

Kunnan palvelutuotanto, sekä muu ydintoiminta hyödyntävät monipuolisesti tietotekniikkaa ja tietojärjestelmiä, joiden häiriötön toimivuus on edellytys sujuvalle päivittäiselle työskentelylle ja asioinnille. Häiriötilanteiden täydellisen estämisen ollessa huomattavan kallista on monissa tapauksissa järkevämpää panostaa riittävän nopeaan toipumiskykyyn ottaen huomioon mahdollisten häiriöiden laajuus ja vaikutukset. Vihdissä huolehditaan henkilöstön tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvistä taidoista, ja näiden asioiden huomioimisen tärkeyttä kaikessa tietojen käsittelyssä korostetaan mukaan lukien myös perinteisessä muodossa oleva tietoaineisto. Henkilöstön asianmukaiseen toimintaan luotetaan. Tietoverkkojen käytöstä aiheutuvat riskit ovat joko yleisiä kyberuhkia tai erityisesti kuntaa vastaan suunnattuja rikkomuksia. Edellisiä vastaan suojaudutaan huolellisella suunnittelulla järjestelmiä suunniteltaessa, hankittaessa ja ylläpidettäessä sekä hyvillä käytännöillä palvelin-, työasema- ja tietoliikenneympäristöjen käyttöpalvelussa. Jälkimmäiset ovat varsin epätodennäköisiä, mutta ne on silti otettu huomioon toimintamalleissa eri palveluntuottajien kanssa. Haasteina on myös eri toimintojen sekä valtionhallinnon taholta tulevat nopeatempoiset vaateet eri asioiden digitalisoimiselle, mikä tuottaa lisäpaineita tietohallinnolle ja tietotekniikkaan liittyen.

Kunnan eri toimitiloihin ja niiden kuntoon sekä toiminnallisiin käyttömahdollisuuksiin kohdistuu riskejä. Viime vuosina on tehty merkittäviä investointeja kiinteistökannan uudistamiseksi sekä nykyisten rakennusten kunnon kohentamiseksi ja käyttöiän varmistamiseksi. Harkittavaksi jää esimerkiksi rakennusten ja alueiden, sekä teiden pitkän tähtäimen suunnitelman (PTS) mahdollinen laadinta pitkällä aikavälillä kohentamaan suunnitelmallista mahdollisen korjausvelan pienentämistä ja korjaustarpeiden toteuttamista. Kiinteistökannan kunto ja muun muassa tie- ja katuverkoston kunto suhteessa käytettävissä oleviin määrärahoihin nähden voi tuoda toiminnan epävarmuustekijöitä.

Substanssitoiminnan osalta riskeinä ja epävarmuustekijöinä voi todeta muun muassa erityislasten ja -nuorten määrä ja taitotason ja toimintakyvyn heikkeneminen suhteessa henkilökunnan saatavuuteen ja riittävyyteen sekä riittävän palvelun takaamiseen. Syntyvyyden laskeminen ja lasten määrän vähenemisen vaikutus toimintaan ja palveluihin aiheuttaa myös riskin palvelutuotannon tarkoituksenmukaisessa järjestämisessä. Kunnalla ei ole mahdollisuutta vaikuttaa lainsäädännön muutoksiin, ellei muutoksesta toimiteta erillistä lausuntopyyntöä. Kunta vastaa esitettyihin lausuntopyyntöihin ja palvelukeskukset seuraavat vallitsevia lakimuutosehdotuksia, jotta pystyvät reagoimaan parhaalla mahdollisella tavalla muutoksiin niiden astuessa voimaan.

Vahinkoriskit

Riskeistä aiheutuvien henkilö- ja taloudellisten vahinkojen ja mahdollisten korvausvelvollisuuksien kattamiseen Vihdin kunta on varautunut vakuutuksilla. Vakuutusyhtiö Protector Forsikring ASA on vastannut kunnan henkilövakuutuksista 1.4.2020 alkaen (työtapaturma-, ryhmätapaturma-, matkavakuutukset) sekä vakuutusyhtiö Fennia-palvelu Oy kunnan omaisuuden vakuuttamisesta 1.1.2020 alkaen (muut vakuutukset). Vuodesta 2025 nämä vakuutukset siirtyivät vakuutusten kilpailutuksen myötä OP Pohjolalle.

Kunnan vakuutusturva kattaa lakisääteisten tai sen luonteisten vakuutusten lisäksi omaisuus-, keskeytys- ja vastuuvakuutukset sekä kunnan toiminnassa mukana oleville ryhmätapaturma- ja matkavakuutuksen. Hallinnon vastuuvakuutusta laajennettiin koskemaan myös sellaisia organisaatioita, joilla ei ole hallinnon vastuuvakuutusta ja kunta nimeää edustajia päättäviin asemiin. Vakuutusten kilpailuttamisessa ja vakuutusten ylläpidossa käytetään vakuutusmeklaria. Kunta kilpailutti vakuutusmeklarin vuonna 2022 ja uusi toimija on Justia Oy.

Vihdin kunnan osin vanhaan rakennuskantaan liittyy ylläpitoriskejä, joita torjutaan mahdollisuuksien mukaan ennakoivilla toimenpiteillä. Rakennuskantaa on viime vuosina uudistettu sekä rakennuskannan ylläpitoon ja kuntoon on kiinnitetty tarkempaa ja suunnitelmallisempaa huomiota.

Taloudelliset riskit

Valtionrahoituksen ja verotulojen muutosten vaikutukset kuntatalouteen ovat merkittäviä. Esimerkiksi valtionrahoituksen leikkaukset tai verotulojen lasku voivat heikentää kunnan taloudellista tilannetta ja pakottaa kunnan tekemään säästötoimenpiteitä. Meneillään olevat valtionosuusuudistus ja kiinteistöverouudistus voivat aiheuttaa äkillisiäkin muutoksia. Samalla koko kuntakentällä tapahtuu merkittäviä muitakin uudistuksia, joilla voi olla yllättäviä vaikutuksia kuntatalouteen.

Osittain näihin muutoksiin ja paineisiin liittyen kunnan riskikartoituksessa on noussut sisäisen riskinä talouden johtamisen ja seurannan prosessit. Millä tavoin oltaisiin etupainotteisesti muutoksessa mukana eikä yllättäviä ylityksiä tulisi. Kunta on voimakkaasti viime vuosina panostanut tiedolla johtamiseen, josta esimerkkinä on Kuntarahoituksen kanssa rakennettu tiedolla johtamisen portaali, joka on myös kuntalaistenkin käytössä kunann internet-sivuilla.

Muina huomioitavina riskeinä voidaan nostaa erilaiset takausriskit. Kunnalla on olemassa edelleen takauksia, joilla on pyritty mm. strategisesti tärkeiden elinkeinoelämää edistävissä hankkeissa olemaan mukana. Vihdin kunta päivitti vuonna 2017 aikaisempaa vuonna 2003 hyväksyttyä takausohjetta. Ohjeessa kuvattu kunnan takauslinja pysyi aiempaa vastaavana, mutta ohje huomioi aiempaa paremmin lainsäädännön muutokset. Vihdin kunta on 31.12.2024 taannut 434 176,64 euron takauksilla tytäryhteisöjen ja muiden toimijoiden lainoja (vuonna 2023 yht. 517 787,48 euroa). Lisäksi Kuntien takauskeskuksen 31.12.2024 takausvastuu on 248 999 545,00 euroa (31.12.2023 osuus oli 239 857 311,00 euroa) ja kunnan osuus rahastosta on 267 201,00 (31.12.2023 osuus oli 190 932,00 euroa).

Vihdin kunnassa on kaksi takausta realisoitunut lyhyen ajan sisällä mm. Hillside Golfin takaus vuonna 2020 ja Vihdin Vanhainkotisäätiön takausvastuu realisoitui vuoden 2023 aikana. KAS-asuntojen takausvastuut päättyivät vuonna 2023. ja uusi lainahakemus tulee valtuustolle käsiteltäväksi 17.3.2025
Taloudellisina riskeinä voidaan nostaa rahoitusriskit, valuuttariskit ja maksuvalmiusriskit. Näiden osalta kunnassa on hallintakeinot, mutta vaativat seuraamista.

Rahoitusriskeillä viitataan ensisijaisesti rahoituksen riittävyyteen liittyvään riskiin. Se voidaan jakaa tarkemmin korko-, valuutta-, maksuvalmius-, takaus- ja talousriskeiksi. Korkoriski on uhka, joka liittyy kaikkiin sijoitus- ja lainanottopäätöksiin, joissa on hyödynnetty korkoinstrumentteja. Korkoriskin taustalla on korkojen muuttuminen ja kehittyminen eri ajanjaksoilla. Kunnan varainhankinnan, sijoitus- ja takaustoiminnan periaatteiden mukaan erityisesti lainakorkojen nousukaudella ja korkeasuhdanteissa tulisi suosia vaihtuvakorkoisia lainoja korkokatolla. Kunta voi varautua korkoriskeihin hajauttamalla lainasalkkuaan sitomalla lainoista osan kiinteisiin korkoihin ja osan vaihtuviin korkoihin. Kunnan lainasalkun suojausaste on korkea. Tämä kertoo lainojen olevan sidottu kiinteään korkoon. Kunnassa voimassa olevan varainhankinnan, sijoitus- ja takaustoiminnan periaatteiden mukaan suojausasteen tulisi olla noin 50–70 prosenttia. Tilinpäätös hetkellä 31.12.2024 suojausaste on 89,72%. Vallitseva epävarma markkinatilanne ja korkonäkemyksen epävarmuus hankaloittavat lainan nostopäätösten tekemistä. Vihdin kunnassa ei ole käytetty korkosuojana koronvaihtosopimuksia. Varainhoidon ohjeen periaatteen mukaan seuraava pitkäaikainen laina on nostettava vaihtuvakorkoisena.
Valuuttakurssiriski on uhkatilanne siitä, että ulkomailta nostetut luotot muuttuvat kalliimmaksi maksaa takaisin tai ulkomaiden ostojen arvo kasvaa valuuttakurssien muutosten takia. Kunta on varautunut valuuttariskiin keskittämällä luotonoton rahoitusmarkkinoille, jossa valuuttana käytetään euroja.

Maksuvalmiusriski muodostuu kunnan kyvystä kattaa kuntien jokapäiväisessä toiminnassa syntyvät menot. Vihdin kunta hallitsee maksuvalmiusriskiä päivittäisellä kassavarojen seurannalla, jossa apuna käytetään Sarastian laatimaa kassaennustetta. Näin kunta pystyy varautumaan ennalta menoihin eikä kunnan maksuvalmius vaarannu. Suomen hyvän maksuluokituksen ja kehittyneiden rahoitusmarkkinoiden myötä suomalaisilla

kunnilla on edellytykset saada luottoja. Maksuvalmiutta turvataan tarvittaessa kuntatodistusohjelmalla eli lyhytaikaisilla lainoilla. Lisäksi korkotason noustessa, pankit eivät enää peri negatiivista talletuskorkoa, mikä tarkoittaa maksuvalmiuden ylläpitäminen helpottuu, kun kassassa voidaan pitää maksuvalmiuden ylläpitämiseksi korkeampaa kassavaraa.
Kuva: Kunnan riskikartoitus 2024

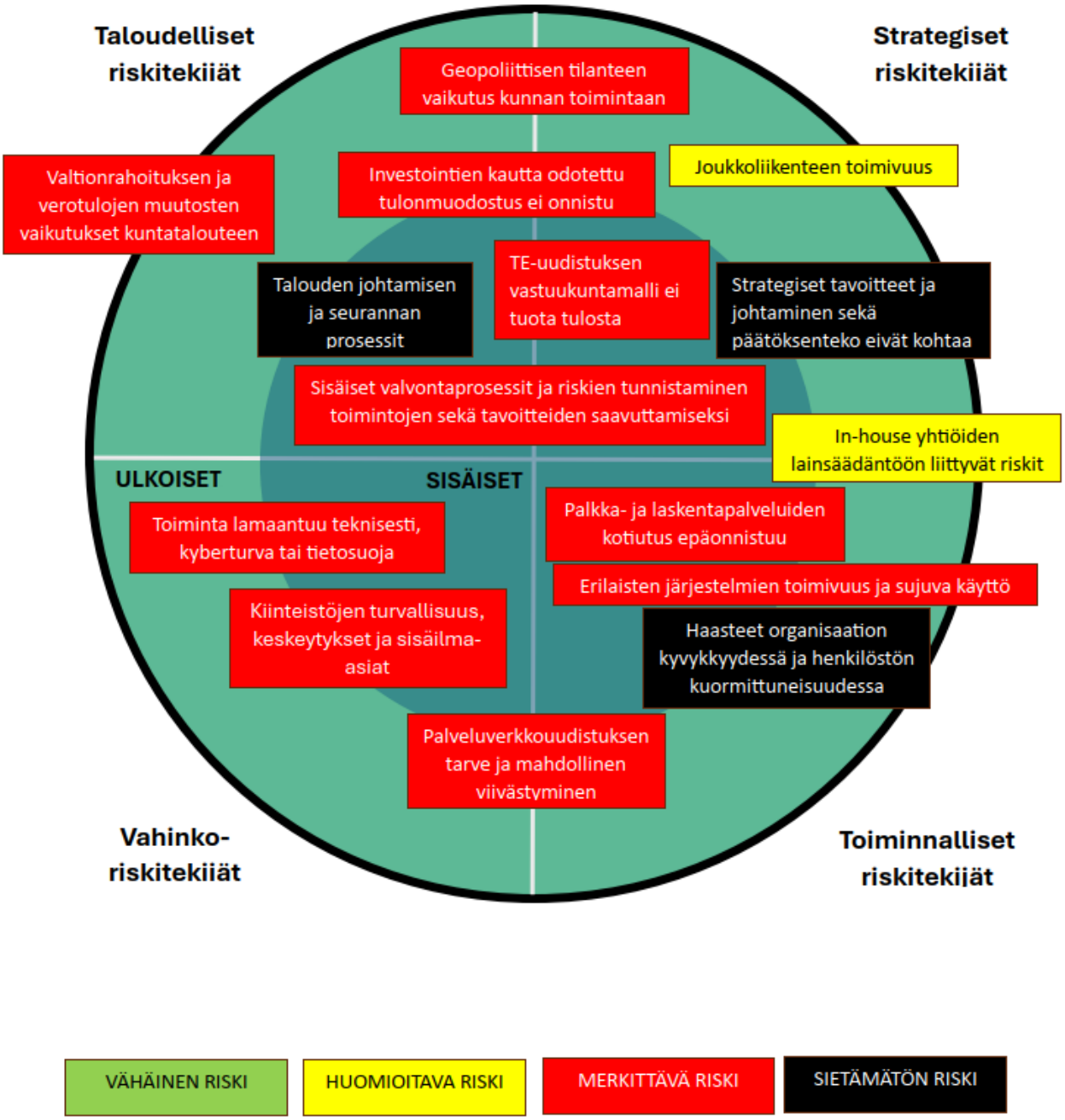

Kuva: Kunnan riskikartoitus 2024

1.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen

1.4.1. Tuloslaskelma

Vihdin kunta ja vesihuoltolaitos (ulk)	TP2024	TP2023
TOIMINTATUOTOT	**18 237 678,66**	**28 855 434,45**
MYYNTITUOTOT	8 444 181,73	7 526 026,77
MAKSUTUOTOT	3 673 353,92	2 688 371,93
TUET JA AVUSTUKSET	2 226 266,98	3 076 885,43
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 893 876,03	15 564 150,32
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	**364 205,30**	**248 274,96**
TOIMINTAKULUT	**-90 365 952,53**	**-86 260 905,31**
HENKILÖSTÖKULUT	-56 789 456,61	-54 944 688,26
PALKAT JA PALKKIOT	-46 303 527,56	-44 240 350,02
HENKILÖSIVUKULUT	-10 485 929,05	-10 704 338,24
PALVELUJEN OSTOT	-19 093 342,83	-16 861 565,93
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-9 563 876,19	-8 773 679,14
AVUSTUKSET	-3 295 425,05	-3 375 154,26
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 623 851,85	-2 305 817,72
TOIMINTAKATE	**-71 764 068,57**	**-57 157 195,90**
VEROTULOT	**69 835 742,47**	**74 052 624,98**
Kunnan tulovero	57 808 218,48	62 213 201,30
Kiinteistövero	8 779 801,75	7 822 566,94
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 247 722,24	4 016 856,74
VALTIONOSUUDET	**18 068 737,00**	**20 162 551,00**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	**-626 079,82**	**-922 628,25**
KORKOTUOTOT	463 204,39	259 030,08
MUUT RAHOITUSTUOTOT	227 964,36	170 245,43
KORKOKULUT	-1 310 551,94	-1 318 646,18
MUUT RAHOITUSKULUT	-6 696,63	-33 257,58
VUOSIKATE	**15 514 331,08**	**36 135 351,83**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	**-10 988 759,99**	**-10 141 802,90**
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-10 988 759,99	-10 141 802,90
TILIKAUDEN TULOS	**4 525 571,09**	**25 993 548,93**
POISTOERON LIS(-) TAI VÄH(+)	-2 749 532,06	77 399,82
VARAUSTEN LIS(-) TAI VÄH(+)	1 675 158,00	140 000,00
RAHASTOJEN LIS(-) TAI VÄH(+)		-10 000 000,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	**3 451 197,03**	**16 210 948,75**

1.4.2. Tuloslaskelman analysointi

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toimintatuotot/toimintakulut, % 100 x toimintatuotot / toimintakulut	**20,2**	**33,5**
Toimintakate % verorahoituksesta 100 x Toimintakate/ (Verotulot + Valtionosuudet)	**81,6**	**60,7**
Vuosikate % poistoista *100 x Vuosikate / (Suunnitelman mukaiset poistot + arvonalentumiset)*	**141,2**	**356,3**
Vuosikate, €/asukas Vuosikate / Asukas	**539**	**1 254**
Asukasluku	**28 806**	**28 812**

Tuloslaskelmaosa on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulorahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Esitetty tuloslaskelma sisältää kunnan ja taseyksikköjen ulkoiset tuotot ja kulut.

Kunnan talouden rahavirrat muuttuivat vuonna 2023 voimakkaasti, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyivät hyvinvointialueelle. Tämän myötä tehtäviin liittyvät nettokustannukset ja tulorahoituksen osuuksia siirtyi alueelle. Uudistuksen takia kaikkien Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentteja laskettiin 12,64 prosenttiyksiköllä vuonna 2023, kolmannes yhteisöveron tuotosta siirrettiin valtiolle ja valtionosuuksista siirtyi noin kaksi kolmas osaa alueiden rahoitukseen. Vuoden 2024 tilanne kuvastaa "normaalia" kuntatalouden rahavirtojen tilannetta vuoden 2023 jälkeen. Huomioitavaa vuoden 2023 tilanteessa Vihdin osalta on myös poikkeuksellisen suuret maanmyyntitulot.

Tilikauden 2024 tulos oli 4,525 milj. euroa ylijäämäinen. Edelliseen vuoteen verrattuna tilikauden tulos heikkeni 21,67 milj. euroa. Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena muodostuva toimintakate osoittaa, kuinka paljon kunnan palvelutuotannon nettomenoista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla. Toimintakate heikkeni edellisvuodesta noin 14,607 milj. euroa ja toimintatuotot kattoivat toimintakuluista 38,6 prosenttia. Verotulot laskivat 4,217 milj. euroa edellisestä vuodesta.

Toimintatuotot

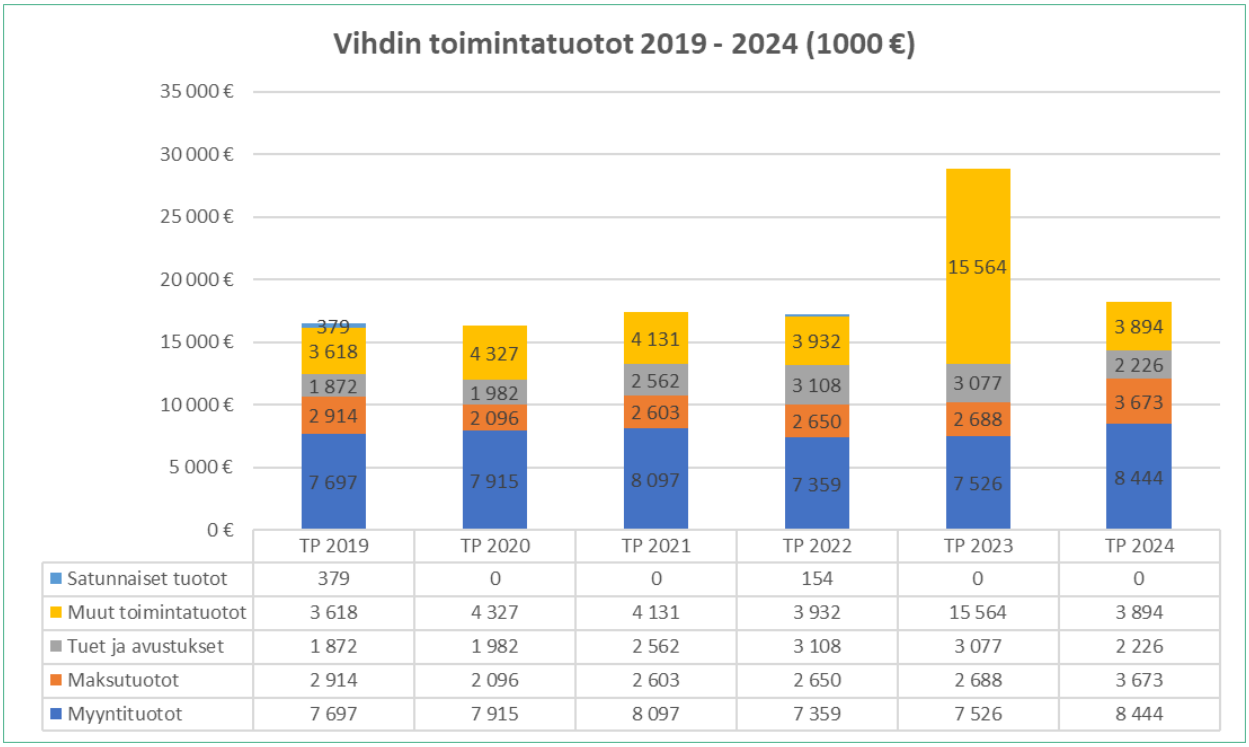

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Satunnaiset tuotot	379	0	0	154	0	0
Muut toimintatuotot	3 618	4 327	4 131	3 932	15 564	3 894
Tuet ja avustukset	1 872	1 982	2 562	3 108	3 077	2 226
Maksutuotot	2 914	2 096	2 603	2 650	2 688	3 673
Myyntituotot	7 697	7 915	8 097	7 359	7 526	8 444

Ulkoiset toimintatuotot laskivat noin 10,618 milj. eurolla edelliseen vuoteen. Laskua selittää vuoden 2023 kunnan ja Microsoftin välinen tonttikauppa noin 12 milj. muissa toimintatuotoissa. Myyntituotoissa nähtiin kasvua vuoteen 2023 verrattuna johtuen veden asiakas- ja liittymismaksujen noususta yhteensä noin 405 000 euroa ja kotikuntakorvausten kasvusta noin 147 000 euroa. Tuet ja avustukset vähenivät edellisestä noin 851 000 euroa johtuen hankerahoituksen ja työllistämistukien vähentymisen seurauksena. Kokonaisuutena Vihdin toimintatulot ovat kehittyneet maltillisesti vuodesta 2019 lähtien, mutta toimintatuottojen kehitys on ollut paljon matalampaa kuin toimintakulujen kehitys.

Verotulot

Verotulot laskivat 4,217 milj. euroa edellisestä vuodesta eli noin 5,69 prosenttia. Prosentuaalisesti kunnallisverojen osuus Vihdin verokertymästä on suurin 83 prosenttia. Kiinteistöveron osuus on 12 prosenttia ja yhteisöveron osuus 5 prosenttia.

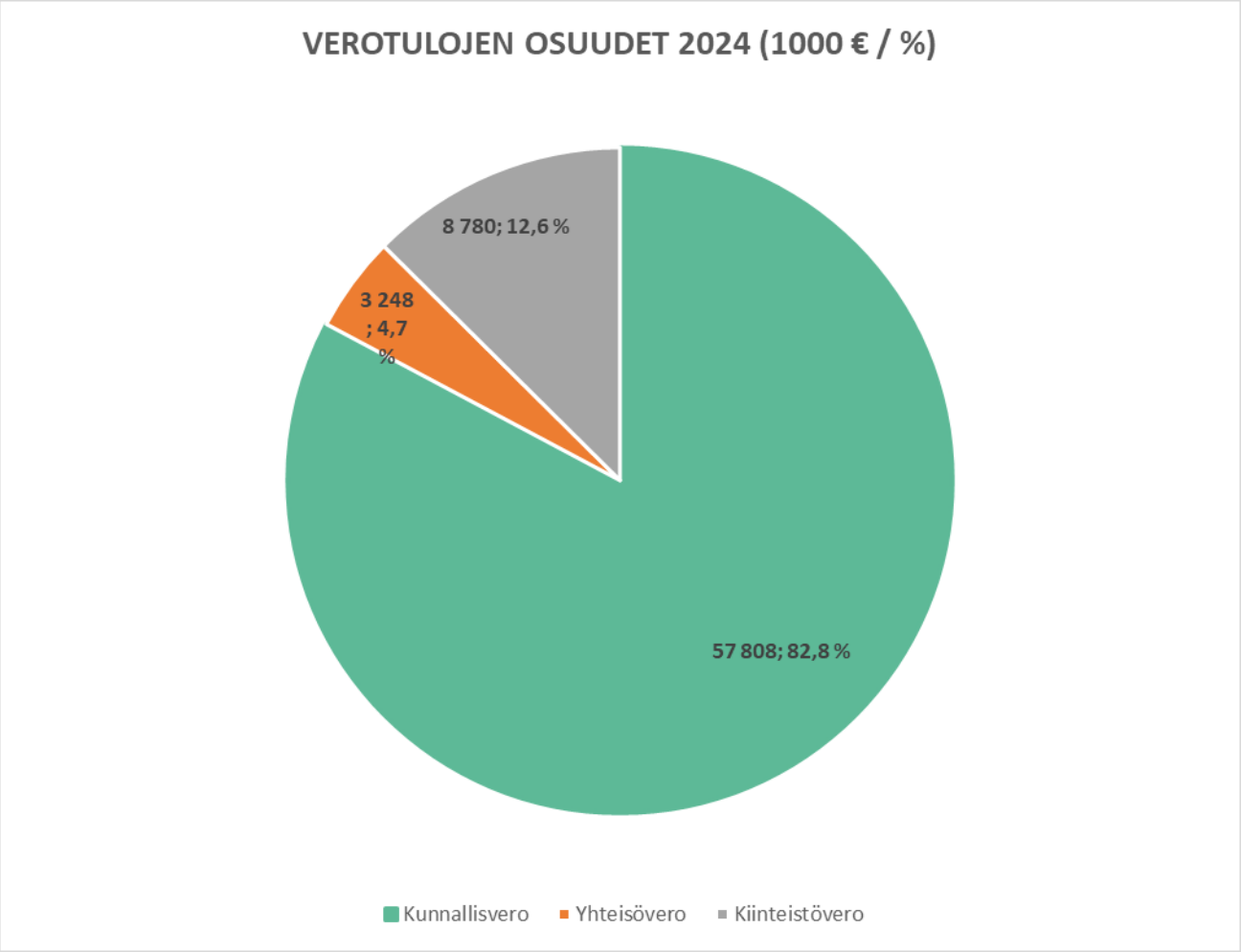

Kunnallisverot laskivat 7,08 prosenttia eli noin 4 405 miljoonaa euroa. Sote-uudistuksen takia vuodelle 2023 kertyi ns. poikkeuksellisen suuri verohäntäkertymä, joka ei enää näy vuodelle 2024, joka selittää kunnallisverojen vähenemään. Yhteisöveron tuotto tippui 19,15 prosentilla vuoteen 2023 verrattuna. Pudotusta selittää kansantalouden heikko tila mm. BKT:n volyymin arvioidaan pienentyneen 0,5 prosenttia. Kiinteistöverot nousivat noin 12 prosenttia johtuen pääosin vuoden 2024 alussa voimaan astuneesta kiinteistöverolain muutoksesta, jossa maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti eriytettiin yleisestä kiinteistöveroprosentista ja sen vaihteluvälin alarajaa korotettiin 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin. Myös kiinteistöveron rakennuskustannusindeksin nousun aiheuttama rakennusten jälleenhankinta-arvojen korotus 2,1 prosentilla kasvatti omalta osaltaan kiinteistöveron tuottoa vuonna 2024.

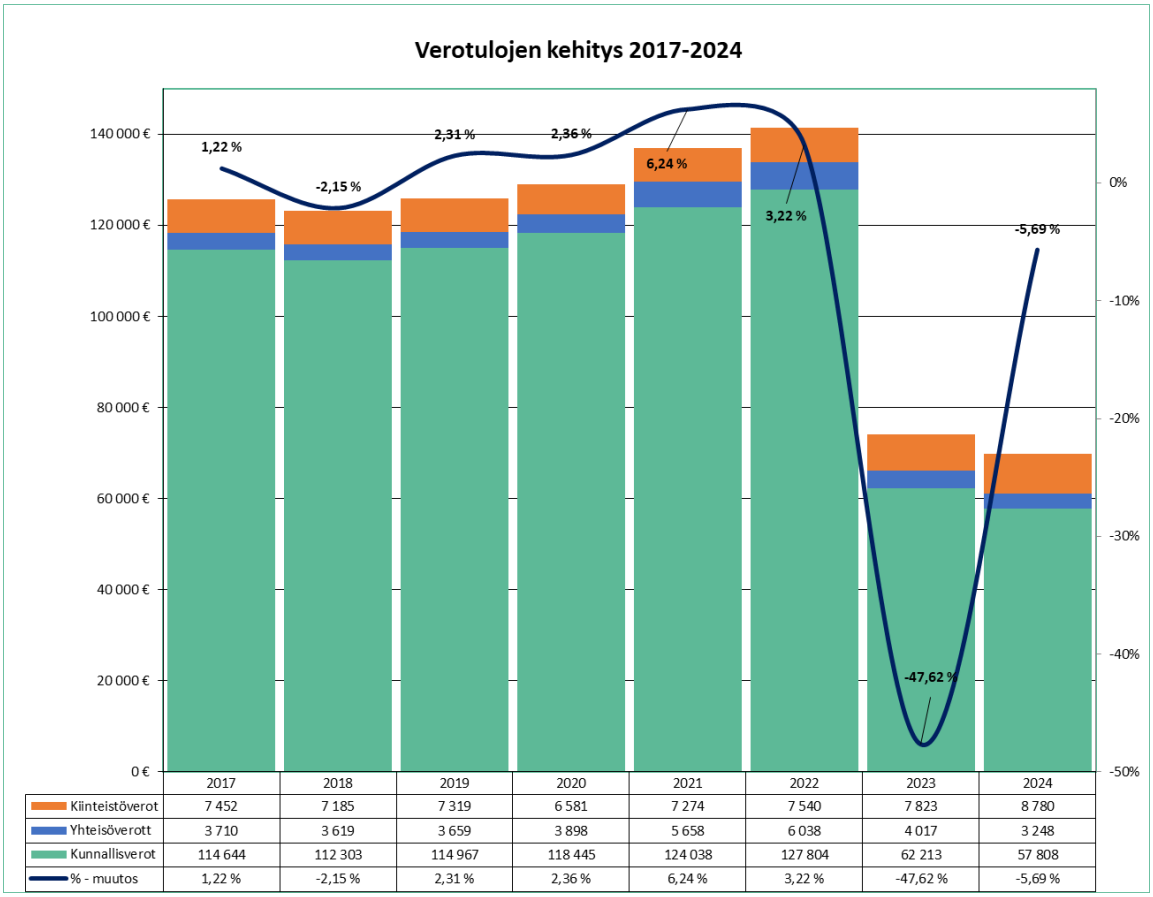

Valtionosuudet

Valtionosuuksien toteuma oli 18,069 miljoonaa euroa ja laskua edelliseen vuoteen oli noin 2,094 miljoonaa euroa eli 10,38 prosenttia. Valtionosuuksia kertyi noin 101 tuhatta euroa muutettuun talousarvioon arvioitua enemmän. Valtionosuudet laskivat koko kuntakentällä ja syynä oli sotesiirtolaskelmien valmistuminen, mikä johti kuntien valtionosuuksien pysyvään 500 miljoonan euron lisävähennykseen. Sote-vähennyksen vaikutusta kompensoitiin 192 miljoonan euron määräaikaisella valtionosuuden lisäyksellä, joka peritään kunnilta valtionosuusvähennyksenä vuosina 2025-27.

VALTIONOSUUDET (1000€)	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	26 085	26 846	22 967	14 575
Valtionosuuksien veropohjan tasaus	-1 072	-1 033	-3 695	2 622
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionos.	-3 214	-3 252	-3 297	-3 157
Veromenetysten kompensaatiot	10 756	13 490	4 188	4 028
Yhteensä	**32 555**	**36 050**	**20 163**	**18 069**

Toimintakulut

Ulkoiset toimintakulut olivat 90,366 miljoonaa euroa. Nousua edelliseen vuoteen oli 4,76 prosenttia. Toimintakulujen nousulle selittävinä tekijöinä ovat henkilöstökulut, palvelujen ostot sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat. Vihdin kunnan toimintakuluista merkittävin erä on henkilöstökulut 56,8 milj. eurolla. Henkilöstökulut nousivat noin 3,4 prosentilla eli 1,8 milj. eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Selittävänä tekijä ovat olivat vuoden 2024 kunnallisiin sopimuksiin tulleet palkankorotukset, talousarvioon sisältyneet henkilöstölisäykset

sekä lisääntyneistä poissaoloista johtuneet talousarvion ylittävät sijaiskustannukset. Palvelujen ostot olivat toiseksi merkittävin erä toimintakuluissa 19 milj. eurolla. Nousua edelliseen vuoteen on 13,2 prosenttia eli noin 2,2 milj. euroa. Selittävänä tekijänä ovat yleinen palveluiden hintojen nousu inflaation seurauksena sekä ELY:n joukkoliikenteen järjestämistavan aloitus kesällä 2024. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ovat kolmanneksi merkittävin erä 9,6 milj. euroa ja nousua edelliseen vuoteen oli 9 prosenttia eli noin 790 000 euroa, joista. Nousua selittää mm. inflaation vaikutus mm. energiahintoihin , rakennustarvikkeisiin ja elintarvikkeisiin. Avustukset laskivat noin 80 000 euroa edelliseen vuoteen eli 2,4 prosenttia, ollessa 3,3 milj. euroa. Muut toimintakulut olivat 1,6 milj. euroa, joka oli noin 682 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2023. Alenema selittyy vuoden 2023 tapahtumilla, kun Karviaisen kuntayhtymän fuusiotappio ja sote-erien luottotappiot kirjautuivat muut toimintakulut tiliryhmälle.

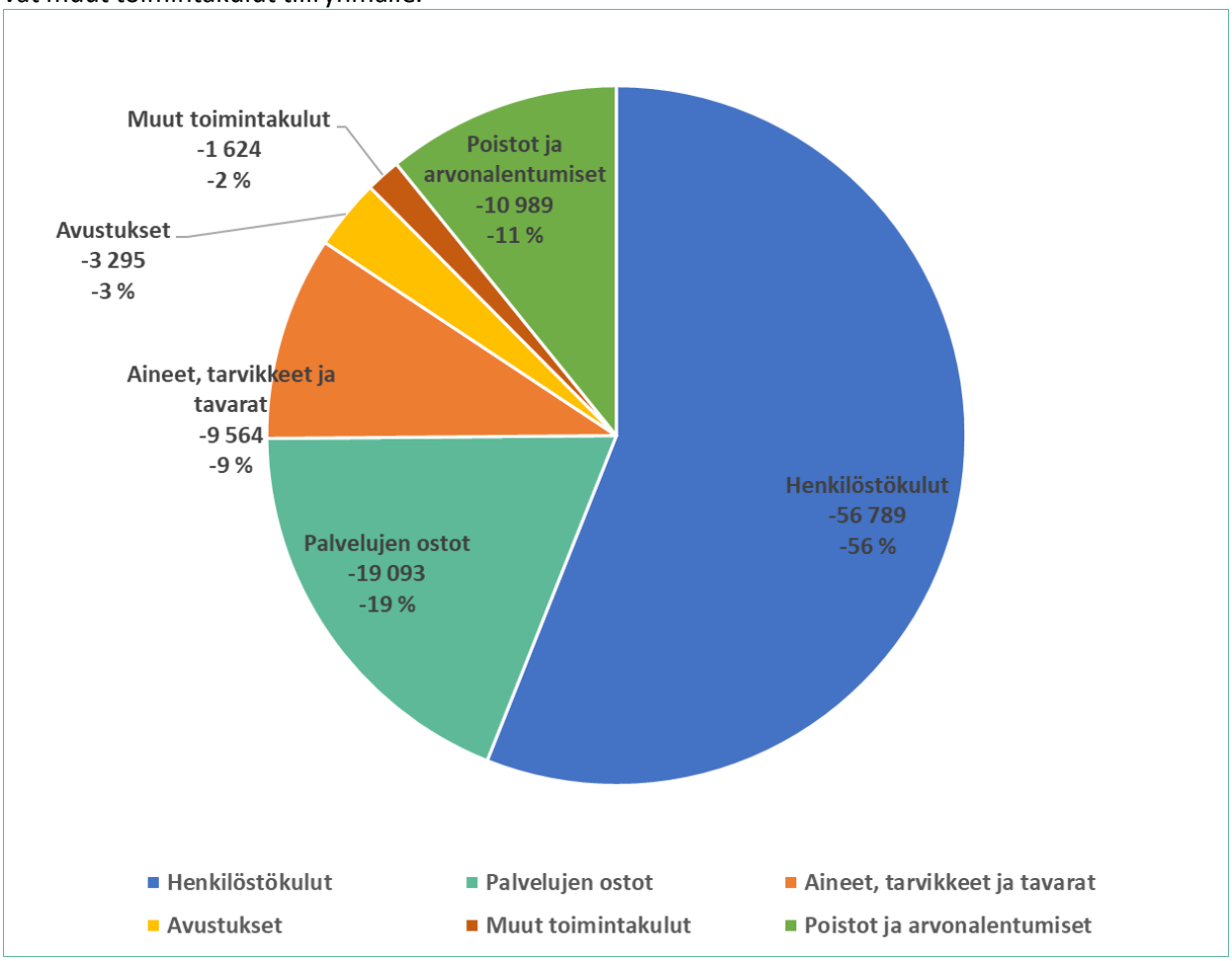

Koko kuntatasolla toimintakulut kasvoivat maltillisesti 1,5 ja Vihdin kunnan toimintakulut kasvoivat 4,7%, joten koko maan kehitykseen suhteutettuna Vihdin toimintakulut kasvoivat keskimääräistä korkeammin. Toimintakulujen kehitystä on saatu talouden tasapainotustoimenpiteillä madallettua, jos verrataan vuoteen 2019, jolloin toimintakulut tekivät lähes 6 prosentin kasvun edelliseen vuoteen. Yleisesti ulkoiset toimintakulut ovat nousseet Vihdissä historian saatossa. Inflaatio ja energiahintojen nousu on näkynyt toimintakulujen kasvussa. Tulevaisuuden osalta on tärkeää pystyä sopeuttamaan toimintaa olemassa olevaan tulorahoitukseen hyvinvointiuudistuksen jälkeen.

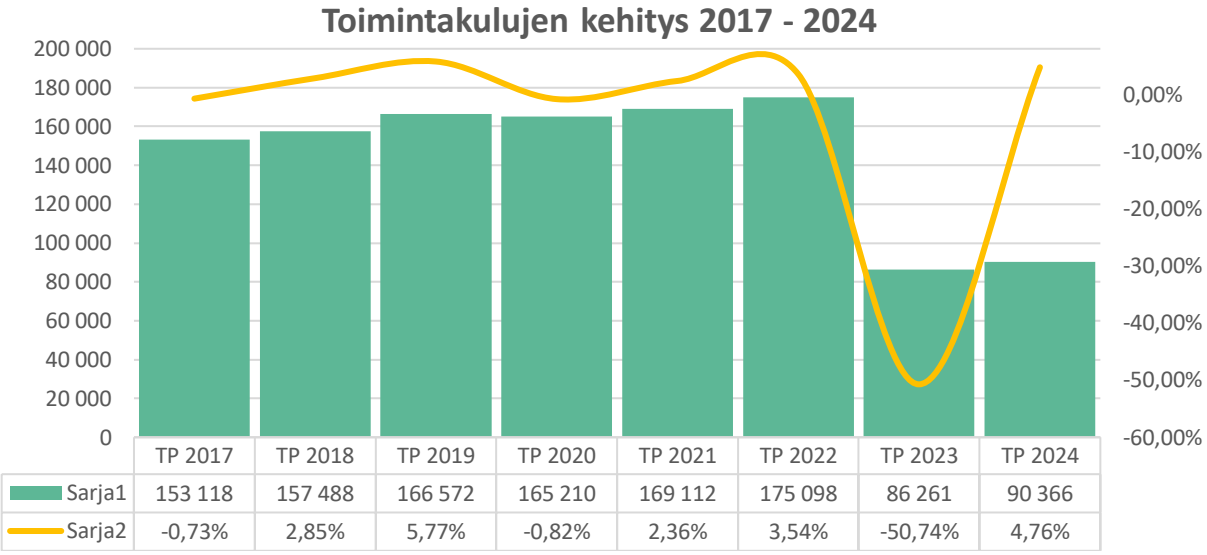

	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Sarja1	153 118	157 488	166 572	165 210	169 112	175 098	86 261	90 366
Sarja2	-0,73%	2,85%	5,77%	-0,82%	2,36%	3,54%	-50,74%	4,76%

Rahoitustuotot- ja kulut

Rahoitustuottojen ja –kulujen netto oli tilikauden 2024 osalta noin 626 000 euroa negatiivinen. Rahoitustuottojen ja –kulujen netto nousi edellisvuodesta noin 297 000 eurolla. Korkojen nousu vuonna 2024 ei vaikuttanut merkittävästi Vihdin korkokuluihin, koska lainat oli suojattu 100% ja korkojen nousujen kiima osui eniten vuoteen 2023. Tämän lisäksi vuonna 2022 lopulla nostettiin 30 milj. euron laina, joka nosti korkotasoa kokonaisuudessa. Korkotuottoja saatiin 204 000 euroa enemmän johtuen vuoden aikana tehdyistä määräaikaisista talletuksista.

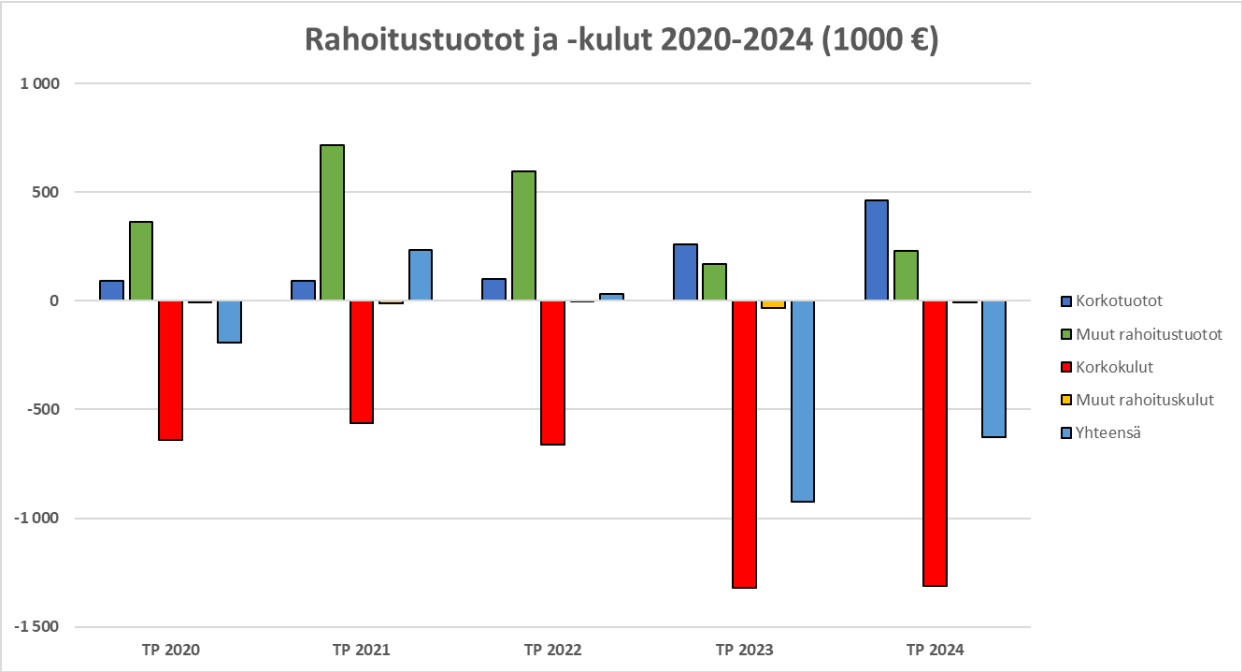

Toimintakate-, vuosikate, poistot sekä tilikauden tulos

Vuosikate kuvaa kokonaistulorahoituksen riittävyyttä. Vuosikate laskentaan kunnan palvelutoiminnan vuosikulujen (toimintakate) ja tulorahoituksen (verotulot, valtionosuudet, rahoitustuottojen ja –kulujen netto) erotuksena. Vihdin kunnan vuosikate heikkeni noin 20,6 milj. eurolla eli noin 57 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Poistot nousivat edelliseen vuoteen noin 847 000 eurolla ja alittivat talousarvion 1,2 milj. eurolla. Vuosikate kattoi poistoista 141,2 % prosenttia, tasapainoisessa taloudessa prosenttiosuus asettuu vähintään 100 prosenttiin. Kun vuosikate riittää kattamaan poistot, tilikauden tulos on positiivinen. Vuoden 2024 tulos onkin Vihdin osalta ennen tilinpäätöseriä noin 4,5 milj. euroa positiivinen.

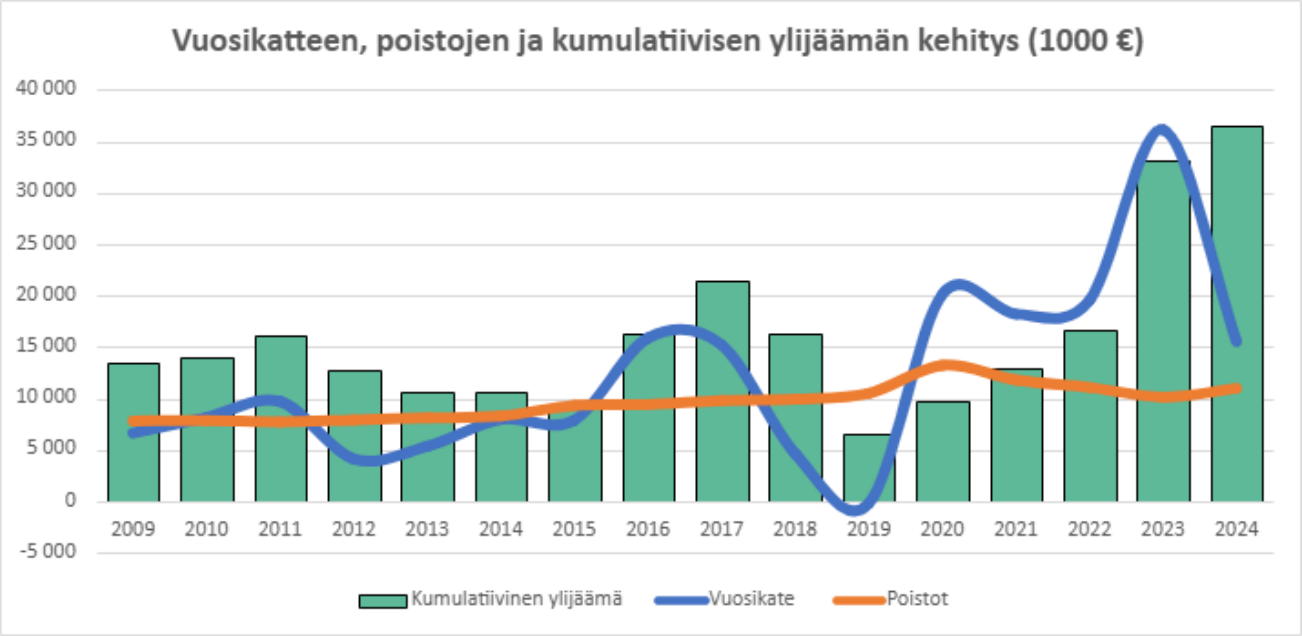

Talouden pitkän aikavälin tasapaino edellyttää, että suunnitelmalliset poistot ja vuosikate ovat tasapainossa. Vuosina 2012-2013 vuosikate oli alle poistojen, mikä vähensi taseen kumulatiivista ylijäämää. Vuodet 2018 ja erityisesti 2019 olivat Vihdille heikkoja, ja kumulatiivinen ylijäämä väheni merkittävästi. Vuodet 2020-2023 olivat Vihdille ja kuntataloudelle positiivisia vuosia. Erityisesti koronan tukitoimet vuosina 2020-2022 auttoivat kuntien taloustilannetta, vaikka valtio velkaantui. Pandemian pahimman vaiheen jälkeen toiminnot ja elinkeinoelämä piristyivät, mikä näkyi positiivisena työllisyytenä ja korkeampina verotuloina.

Vuosi 2023 oli Vihdille ja kuntakentälle poikkeuksellinen, kun soten uudistuksen verohännät tulivat vuodelle 2023 ja Vihdin tapauksessa tapahtui merkittävä kertaluonteinen maakauppa Microsoftin kanssa. Vihdin kunnan taloudellinen tilanne parantui vuosien 2020-2024 aikana, ja talousarvio vuodelle 2025 on arvioitu ylijäämäiseksi. Vuodesta 2026 lähtien talous olisi kuitenkin alijäämäinen. Tulojen ja menojen epätasapaino korostuu suunnitelmavuosina johtuen muun muassa mahdollisista uusista palkankorotuksista, inflaatiosta ja valtionosuuksiin kohdistuvista lisäleikkauksista.

Lisäksi vuodesta 2026 lähtien kuntien taseessa ei saa enää olla sote- ja pelakiinteistöjä, mikä vähentää peruskuntien vuokratuloja. Vihdin talouden osalta mittava investointitaso haastaa rahoitusta, ja korkokulujen odotetaan nousevan lisälainatarpeen myötä. Julkisen talouden heikko tila tarkoittaa julkisen talouden tasapainottamista, mikä todennäköisesti vaikuttaa myös kuntatalouteen.

1.5. Toiminnan rahoitus

1.5.1. Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA 1000 €	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	15 514	36 135
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-371	-11 858
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-28 856	-23 305
Rahoitusosuudet investointimenoihin	411	180
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	439	19 896
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-12 862**	**21 047**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	89	87
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 657	-12 938
Lyhytaikaisten lainojen muutos	10 370	0
Oman pääoman muutokset	0	188
Muut maksuvalmiuden muutokset	-4 589	3 818
Rahoituksen rahavirta	**-6 787**	**-8 845**
Rahavarojen muutos	**-19 649**	**12 202**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	**12 651**	**32 300**
Rahavarat 1.1.	**32 300**	**20 098**

TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, €	**21 559**	**17 057**
Investointien tulorahoitus, %	**54,5**	**156,3**

100* Vuosikate / Investointien omahankintameno		
Laskennallinen lainanhoitokate	**1,25**	**2,71**
(Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)		
Pääomamenojen tulorahoitus, %	**37,8**	**100,4**
100* Vuosikate / (Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset)		
Lainanhoitokate	**1,20**	**2,63**
(Vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + Lainanlyhennykset)		
Kassasta maksut/vuosi milj.€	**133,6**	**124,1**
Kassan riittävyys, pv	**34,6**	**95,0**
365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella		
Asukasmäärä	**28 806**	**28 812**

1.5.2. Rahoituslaskelman analysointi

Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu kunnan ja taseyksikköjen varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma muodostetaan tilinpäätöksen tuloslaskelmasta, investointiosasta ja taseesta.

Investointien ja toiminnan ja rahavirran sekä lainakannan kehitys

Toiminnan rahavirta muodostuu vuosikatteesta ja sen jälkeen mahdollisesti esiintyvistä satunnaisista eristä. Näiden lisäksi huomioidaan tulorahoituksen kirjanpidolliset korjauserät. Vihdin kunnan toiminnan rahavirta vuonna 2024 oli noin 15,1 miljoonaa euroa. Investointien rahavirta muodostuu käyttöomaisuuden investointimenoista, rahoitusosuuksista sekä myyntituloista. Vihdin investointien rahavirta oli tilikaudella noin 28,0 miljoonaa euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta oli 12,9 milj. euroa negatiivinen.

Toiminnan rahavirrassa merkittävä ero edelliseen vuoteen näkyy tulorahoituksen korjauserien vähenemänä, joka selittyy Microsoftin maakauppojen osalta korkeampana pysyvien vastaavien tulon vähyytenä (-11,761 milj. euroa). Vastaava summa oli positiivisena investointien rahavirrassa vuodelle 2023, joka selittää nousua vuodelle 2024. Investointien rahavirta 28 milj. euroa on tarkastelujaksolla 2015-2024 suurin investointien rahavirta. Tämä kertoo korkeasta investointitasosta. Karkeasti mikäli toiminnan rahavirta ei riitä kattamaan investointien rahavirtaa, rahoitus on katettava kassavaroin tai muulla pääomalla, joka on pääsääntöisesti vierasta pääomaa eli lainarahaa.

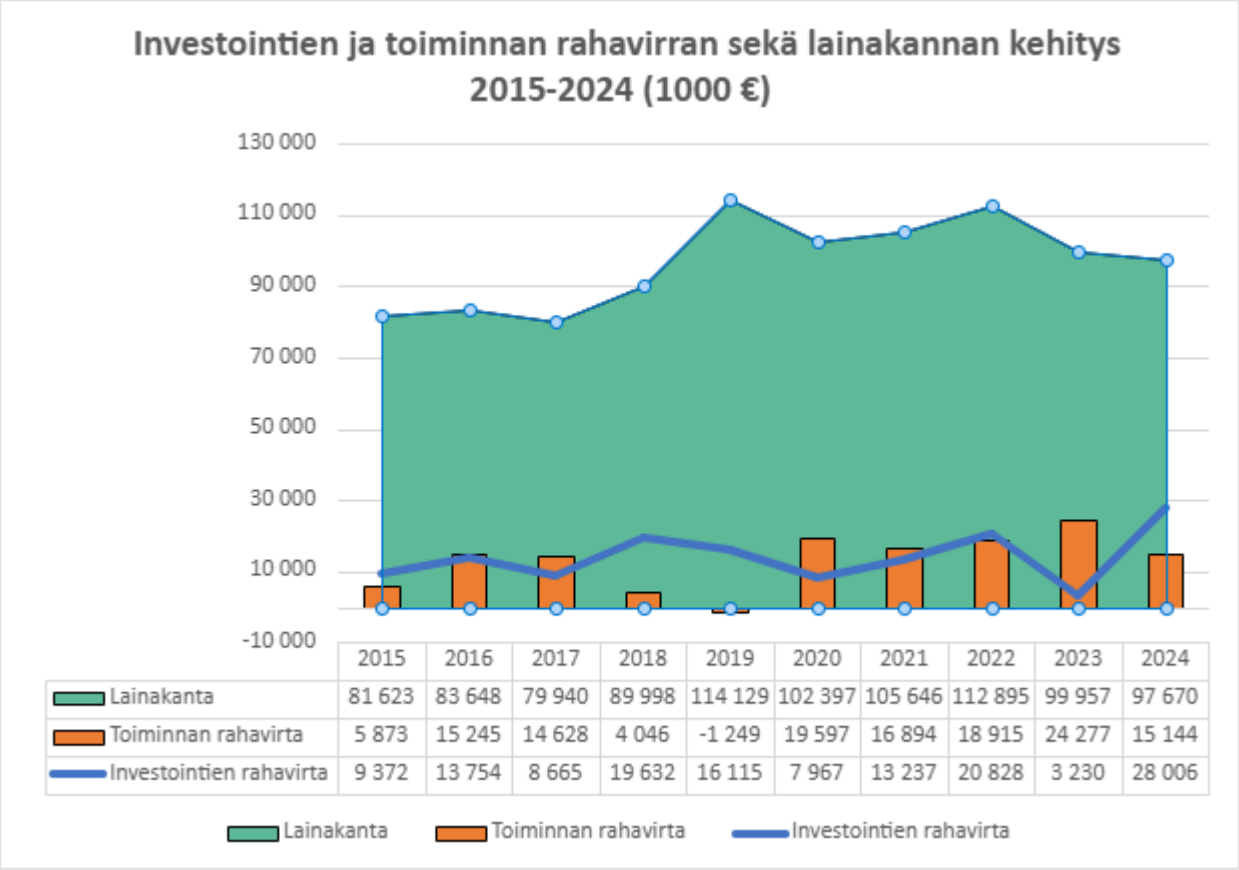

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lainakanta	81 623	83 648	79 940	89 998	114 129	102 397	105 646	112 895	99 957	97 670
Toiminnan rahavirta	5 873	15 245	14 628	4 046	-1 249	19 597	16 894	18 915	24 277	15 144
Investointien rahavirta	9 372	13 754	8 665	19 632	16 115	7 967	13 237	20 828	3 230	28 006

Rahoituksen rahavirta

Pitkäaikaisia lainoja maksettiin pois noin 12,7 miljoonaa euroa lyhennysohjelmien mukaisesti. Pitkäaikaista lainaa ei nostettu vuoden 2024 aikana. Lyhyt aikaista lainaa nostettiin 10 milj. euroa talousjohtajan viranhaltijapäätöksellä 10.12.2024 § 5.

Muut maksuvalmiuden muutokset koostuvat pääasiassa saamisten muutoksista, mutta niihin vaikuttivat myös korottomien velkojen pääomien muutokset, palautuskelpoisten liittymismaksujen lisäys sekä vaihto-omaisuuden muutokset. Ostovelkoja on 1,4 milj. euroa ja saamisten ennakkoja 1,7 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2024 on toteutunut. Tämä selittyy maankäyttökorvausten vähemmällä tuloutuksella. Rahoituksen rahavirta muodostui lopulta -6,7 miljoonaa alijäämäiseksi.

Rahavarojen muutos kuvaa toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirran erotusta. Se kertoo rahavarojen muutoksen tilikauden alun ja lopun välillä. Kunnan rahavarat olivat vuoden päättyessä 12,7 milj. euroa. Vähennystä edelliseen tilinpäätökseen oli 19,6 milj. euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta on 21,6 milj. euroa positiivinen. Tasapainoisessa taloudessa kunnalle ei pitäisi kertyä kumulatiivista rahoitusjäämää, vaikka yksittäinen tilikausi sinänsä voi toteutuakin rahoitusjäämäisenä. Tunnusluku on palautunut positiiviseksi vuodesta 2023 lähtien, mutta on odotettavaa, että rahoitusjäämä palautuu tulevina vuosina negatiiviseksi johtuen korkeasta investointitasosta ja heikommasta tulorahoituksen kehityksestä.

Investointien tulorahoitusprosentti kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu

tulorahoituksella. Vuonna 2024 tulorahoitus ei riittänyt kattamaan investointeihin tarvittavan rahoitusta investointien tulorahoitusprosentin ollessa 54,5 prosenttia. Tasapainoisessa taloudessa tulorahoituksen tulisi riittää pitkällä aikavälillä investointien rahoittamiseen. Kunnan tulisi mitoittaa investointinsa siten, että investointien tulorahoitusprosentti asettuisi vuosittain vaihteluvälille 80–120 prosenttia.

Pääomamenojen tulorahoitus, % kuvaa kunnan kykyä kattaa pääomamenot tulorahoituksella. Tämä tunnusluku kertoo, kuinka suuri osa kunnan pääomamenoista, kuten investoinneista ja lainojen lyhennyksistä, pystytään rahoittamaan kunnan omilla tuloilla ilman lisälainaa tai omaisuuden myyntiä. Jos tunnusluvun arvo on 100 %, kunta pystyy kattamaan kaikki pääomamenonsa tulorahoituksella. Jos arvo on alle 100 %, kunta joutuu turvautumaan lisälainaan, omaisuuden myyntiin tai kassavarojen vähentämiseen kattaakseen pääomamenonsa.

Lainanhoitokate oli tilikaudella 1,2. Lainahoitokatteen tunnusluvulla mitataan tulorahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassasta maksut/vuosi milj.€ tarkoittaa kunnan kassasta maksettavia kaikkia menoja tilikauden aikana. Tämä tunnusluku kuvaa, kuinka paljon kunta maksaa rahaa kassastaan vuoden aikana eri menoihin, kuten investointeihin, lainojen lyhennyksiin, palkkoihin ja muihin toimintamenoihin. Kassan riittävyyden tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

1.6. Tasetarkastelu

1.6.1. Tase

TASE 1000€	2024	2023
VASTAAVAA		
PYSYVAT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	2 617	2 816
Aineettomat oikeudet	2	33
Muut pitkävaikutteiset menot	2 615	2 783
Aineelliset hyödykkeet	194 282	179 247
Maa- ja vesialueet	40 346	39 233
Rakennukset	89 002	63 593
Kiinteät rakenteet ja laitteet	29 702	31 217
Koneet ja kalusto	3 796	1 638
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	31 436	43 566
Sijoitukset	16 786	14 323
Osakkeet ja osuudet	13 500	10 948
Lainasaamiset	3 097	3 185
Muut saamiset	190	190
ARVOSTUSERÄT		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	319	387
Valtion toimeksiannot	22	43
Muut toimeksiannot	298	343
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	139	147
Saamiset	4 513	4 551
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	600	0
Muut saamiset	56	56
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 638	1 252
Lainasaamiset	582	701
Muut saamiset	950	1 479
Siirtosaamiset	201	1 064

Rahoitusomaisuusarvopaperit	1 001	5 001
Osakkeet ja osuudet	1	1
Sijoitukset muihin rahamarkkinainstrumentteihin	1 000	5 000
Rahat ja pankkisaamiset	11 649	27 298
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**231 821**	**233 770**

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA	96 537	93 086
Peruspääoma	46 213	46 213
Arvonkorotusrahasto	30	30
Muut omat rahastot	13 740	13 740
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	33 103	16 892
Tilikauden yli- / alijäämä	3 451	16 211
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	11 135	10 061
Poistoero	4 585	1 836
Vapaaehtoiset varaukset	6 550	8 225
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	298	343
Muut toimeksiantojen pääomat	298	343
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	86 812	101 091
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	74 700	87 300
Saadut ennakot	804	2 483
Muut velat	11 308	11 308
Lyhytaikainen	37 039	29 189
Joukkovelkakirjalainat	10 000	0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 600	12 657
Lainat muilta luotonantajilta	370	0
Saadut ennakot	639	486
Ostovelat	4 147	5 592
Muut velat	891	862
Siirtovelat	8 392	9 592
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**231 821**	**233 770**

TUNNUSLUVUT	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	**46,7**	**44,7**
100* (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)		
Suhteellinen velkaantuneisuus %	**115,3**	**103,4**
(Vieras pääoma - Saadut ennakot)/Käyttötulot		
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	**117,1**	**104,6**
100*(Vieras pääoma-Saadut ennakot+Vuokravastuut)/Käyttötulot		
Kertynyt yli- / alijäämä, 1000 €	**36 555**	**33 103**
Kertynyt yli- / alijäämä, € / asukas	**1269**	**1149**
Lainakanta 31.12., 1000 €	**97 670**	**99 957**
Vieras pääoma - (saadut ennakot + Ostovelat +Siirtovelat + Muut velat)		
Lainat euroa / asukas 31.12.	**3391**	**3469**
Lainat ja vuokravastuut	**99 512**	**101 082**
Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat +Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut		
Lainat ja vuokravastuut, euroa / asukas	**3 455**	**3 508**
Lainasaamiset, 1000 €	**3 097**	**3 185**
Asukasmäärä	**28 806**	**28 812**

1.6.2. Taseen analysointi

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tase käsittää Vihdin kunnan sekä taseyksiköt yhdisteltyinä.

Taseen kokonaisuus

Pysyviin vastaaviin kuuluvat aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä sijoitukset. Pysyvien vastaavien arvo taseessa oli tilikauden päättyessä 213,7 milj. euroa, lisäystä edelliseen vuoteen oli 17,3 milj. euroa. Pysyvät vastaavat jakaantuvat aineettomiin hyödykkeisiin (2,6 milj. euroa), aineellisiin hyödykkeisiin (194,3 milj. euroa) ja sijoituksiin (16,8 milj. euroa). Aineellisissa hyödykkeissä merkittävimmät erät ovat rakennukset (89,0 milj. euroa), maa- ja vesialueet (40,3 milj. euroa) ja kiinteät rakenteet ja laitteet (29,7 milj. euroa). Toimeksiantojen varat koostuvat välitetyistä valtion lainoista sekä lahjoitusrahastojen ja muiden rahastojen pääomista. Toimeksiantojen varoja oli vuoden päättyessä 0,3 milj. euroa. Vaihtuviin vastaaviin sisällytetään vaihto-omaisuus (0,1 milj. euroa), pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset (5,0 milj. euroa), rahoitusomaisuusarvopaperit (1,0 milj. euroa) ja rahat ja pankkisaamiset (11,6 milj. euroa).

Merkittäviä muutoksia edelliseen vuoteen tapahtui aineellisissa hyödykkeissä rakennusten kohdassa, joka selittyy Etelän-Nummelan koulukeskuksen valmistumisesta, joka ilmenee kohdassa rakennukset. Ennakkomaksuissa ja keskeneräisissä hankinnoissa on merkittynä keskeneräisiä merkittäviä investointeja mm. työpaikka- ja asuinalueiden yhdyskuntatekniikkaan.

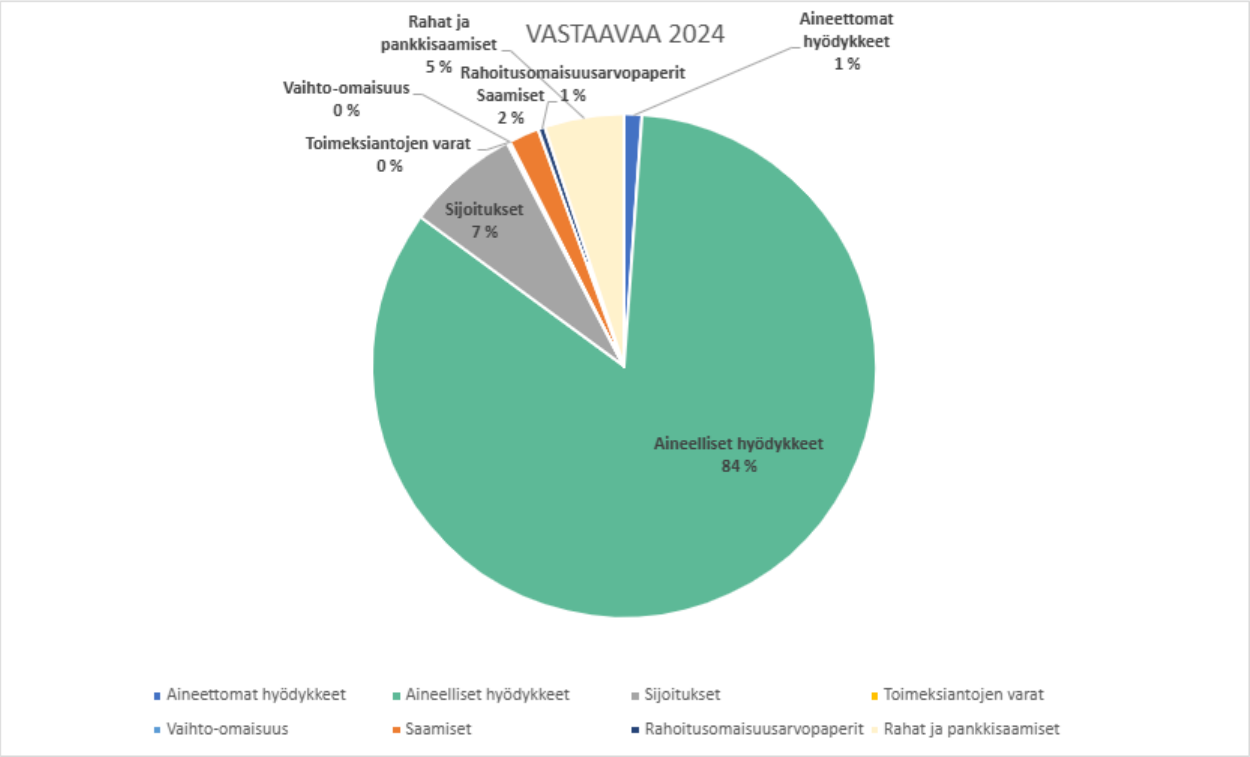

Kunnan oma pääoma oli vuoden 2023 lopussa 96,5 milj. euroa. Tästä peruspääoman osuus oli 46,2 milj. euroa. Muut omat rahastot käsittää Länsiradan junarahaston, jonka pääomaa on 13,7 milj. euroa. Edellisten tilikausien ylijäämää on kertynyt 33,1 milj. euroa ja tilikauden ylijäämäksi muodostui 3,5 milj. euroa. Vapaaehtoisia varauksia on 6,6 milj. Nämä käsittävät tilinpäätöksessä 2023-2021 tehdyt investointivaraukset. Poistoeroja on 4,6 milj. euroa. Toimeksiantojen pääomissa on välitettyjä muita toimeksiantojen pääomia 0,3 milj. euroa. Merkittävimmät oman pääoman osalta kohdistuvat poistoeron ja vapaaehtoisten varausten purkautumiseen sekä uusiin investointivarauksiin.

Vieras pääoma oli vuoden lopussa yhteensä 123,9 milj. euroa. Pitkäaikaisten lainojen osuus oli 86,8 milj. euroa ja lyhytaikaisten lainojen osuus 37,0 milj. euroa. Lyhytaikaisiin lainoihin on kirjattu tilinpäätöskautta seuraavan vuoden sisällä erääntyvät pitkäaikaisten lainojen lyhennykset. Muihin pitkä- ja lyhytaikaisiin lainoihin sisältyi siirtovelkoina lomapalkka- ja korkojaksotuksia sekä muita tilinpäätösjaksotuksia yhteensä 8,4 milj. euroa, ostovelkoja 4,1 milj. euroa, saatuja ennakoita 0,6 milj. euroa sekä muita velkoja 0,9 milj. euroa. Lainat muilta luotonantajilta koostuu konsernitilivelasta 0,4 milj. euroa, jota kunnan tytäryhtiöt voivat käyttää valtuuston hyväksymien periaattein 30.10.2023 § 230 ja kunta perii sen käytöstä konsernitilin korkoa tytäryhtiöltä, joka konsernitiliä käyttää.

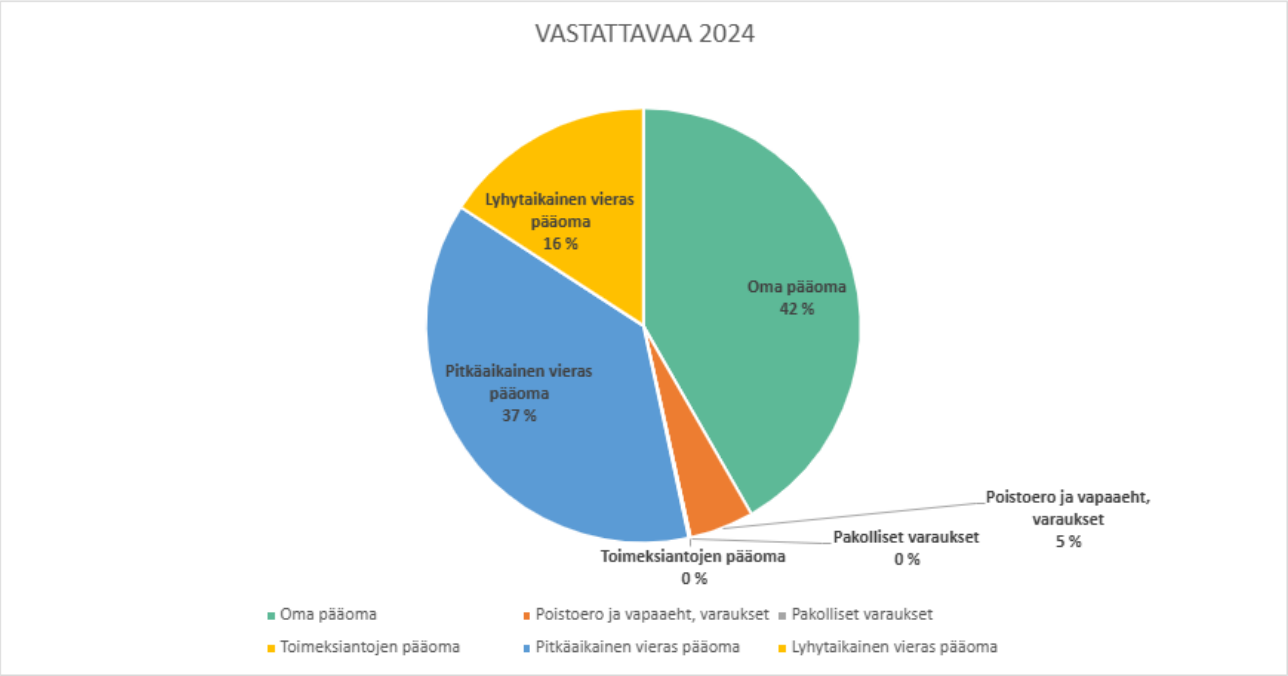

Omavaraisuusasteella mitataan kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä sekä kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omavaraisuusaste vahvistui hieman vuonna 2024 nousten 44,7 prosentista 46,7 prosenttiin. Mitä korkeampi omavaraisuusaste, niin sen parempi. Alle 50,0 prosentin olevan omavaraisuusasteen katsotaan merkitsevän kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä parempi mahdollisuus on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Vihdin kunnan suhteellinen velkaantuneisuus nousi 103,4 prosentista 115,3 prosenttiin.

Velat ja vastuu prosenttia käyttötuloista kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun silloin, kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Tunnusluku ottaa paremmin huomioon muut rahoitusmallit kuten esim. rahoitusleasingilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa.

Kertynyt yli-/alijäämä osoittaa paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12. -tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnalla on korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma lyhennyttynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Asukaskohtainen tunnusluku vuonna 2024 oli 3 446 euroa.

Lainasaamisia ovat mm. kunnan tytäryhteisöjen, kuntayhtymien sekä osakkuus- ja muiden omistusyhteysyhteisöjen ja muiden yhteisöjen toimintapääoman rahoittamiseen maksuvalmiuden tukemiseksi myönnettävät

lainat. Antolainat kunnan tytäryhteisöjen ja muiden kunnallisia palveluja tuottavien yhteisöjen investointi-menojen rahoittamiseen merkitään kunnan taseessa pysyvien vastaavien tase-erään Sijoitukset.

1.7. Kokonaistulot ja -menot

KOKONAISTULOT JA MENOT 1000€	2024	2024	2023	2023
	1 000 €	%	1 000 €	%
TULOT				
Varsinainen toiminta				
Toimintatuotot	18 238	15,5	28 855	21,8
Verotulot	69 836	59,5	74 053	56,1
Valtionosuudet	18 069	15,4	20 163	15,3
Korkotuotot	463	0,4	259	0,2
Muut rahoitustuotot	228	0,2	170	0,1
Satunnaiset tuotot	0	0,0	0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
Pysyvien hyödykkeiden luovutusvoitot	-371	-0,3	-11 761	-8,9
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointeihin	411	0,3	180	0,1
Pysyvien vastaavien myyntituotot	439	0,4	19 896	15,1
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	89	0,1	87	0,1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0,0	0	0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	10 370	8,8	0	0,0
Oman pääoman lisäykset	0	0,0	188	0,1
Kokonaistulot yhteensä	**117 771**	**100,0**	**132 090**	**100,0**
MENOT				
Varsinainen toiminta				
Toimintakulut	90 366	68,0	86 261	69,7
Valmistus omaan käyttöön	-364	-0,3	-248	-0,2
Korkokulut	1 311	1,0	1 319	1,1
Muut rahoituskulut	7	0,0	33	0,0
Satunnaiset kulut	0	0,0	0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
Pakollisten varausten muutos	0	0,0	418	0,0
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	0	0,0	-321	-0,3

Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	28 856	21,7	23 305	18,8
Rahoitustoiminta				
Antolainauksen lisäykset	0	0,0	0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	12 657	9,5	12 938	10,5
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0,0	0	0,0
Oman pääoman vähennykset	0	0,0	0	0,0
Kokonaismenot yhteensä	**132 832**	**100,0**	**123 706**	**100,0**

1.8. Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.8.1. Kuntakonsernin rakenne

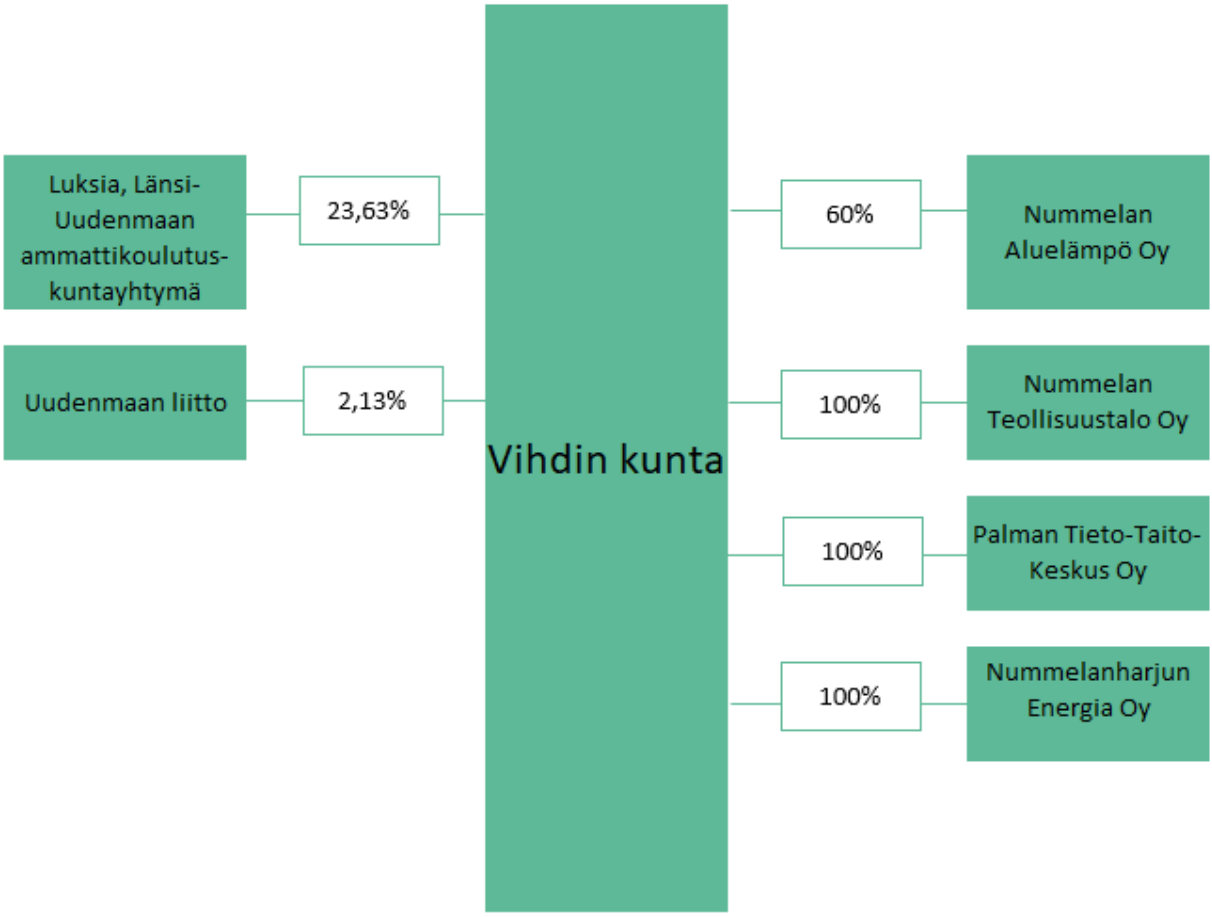

1.8.2. Konsernin toiminnassa ja rakenteessa tapahtuneet muutokset

Konsernin tilikauden tulokseksi muodostui ylijäämää 3 170 559,92 euroa. Kun poistoeron vähennys ja varausten lisäys huomioidaan, tilikauden ylijäämäksi muodostuu 3 315 011,74 euroa.

Vuoden 2024 aikana Vihdin kuntakonserniin liittyi uusi yhtiö nimeltään Nummelanharjun Energia Oy. Yhtiö aloitti kirjanpidollisen toiminnan 7.8.2024 ja liittyi Vihdin kuntaan 1.10.2024. Yhtiön kirjanpitoa ei ole tarvinnut vähäisen toiminnan ja keskeneräisen tilikauden takia liittää osaksi Vihdin kuntakonsernin laskelmia vuoden 2024 osalta.

Vuoden 2024 aikana Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymä purkautui lopullisesti, kun kaikki jäsenkunnat hyväksyivät kuntayhtymän viimeisen tilinpäätöksen ja purkuselvityksen. Vihdin kunta hyväksyi purkuselvityksen valtuuston kokouksessaan 30.9.2024 § 44.

Nummelan Aluelämpö Oy

Talous ja toiminta	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Liikevaihto, €	2 871 237	3 214 918	3 021 037	3 662 328	5 126 412
Käyttökate, €	293 061	284 706	-50 681	-807 456	-70 041
Liikevoitto, €	136 212	130 208	-204 939	-1 063 677	-338 660
Investoinnit, €	0	99 021	980 604	1 574 655	293 398
Lainat, €	117 000	38 000	19 000	1 353 299	1 148 588
Henkilöstömäärä, htv	0,5	0,5	0,5	0	0,5

Yhtiön omistavat Vihdin kunta 60 % ja Adven Oy 40 %, joten yhtiö on Vihdin kunnan tytäryhteisö. Yhtiöllä on sivutoiminen toimitusjohtaja ja yhtiö ostaa tekniset palvelut ostopalvelusopimuksena Adven Oy:lta. Hallituksen puheenjohtajana toimii Ville Könönen ja yhtiön osa-aikaisena toimitusjohtajana Roald von Schoultz.

Vuosi 2024 oli yhtiön 39. toimintavuosi. Vuosi on edelleen ollut taloudellisesti yhtiölle haastava energian hintojen muutoksien johdosta. Tammikuussa 2024 toteutetuista hinnankorotuksista huolimatta yhtiön toiminta on edelleen ollut tappiollista. Yhtiön toimitusjohtaja vaihtui keväällä.
Yhtiö on kesästä 2024 lähtien neuvotellut uudesta lämmöntoimitussopimuksesta lämmöntoimittajan kanssa. Uusi sopimus hyväksyttiin yhtiön hallituksessa marraskuussa, mutta kunta enemmistöosakkaana ei hyväksynyt sitä. Neuvottelut jatkuvat vuoden 2025 puolella.

Kaukolämpöverkostoa on laajennettu vuonna 2024 Pietiläntien urakalla. Urakka on toteutettu yksikköhintaurakkana. Urakka valmistui marraskuussa 2024.

Riskinä on, että asiakkaat alkavat irtisanoa kaukolämpöliittymiään siirtymällä muihin lämmitysmuotoihin kaukolämmön korkean hinnan takia. Tuotannon riskinä on Advenin hakelaitoksen vikaantuminen ja siitä aiheutuneet tuntuvat lisäkustannukset.

Vuodelle 2024 omistajan asettama tulostavoite:

- Tilinpäätöksessä käyttökate on vähintään +200 000 euroa.
    - Toteuma: -120 501 €.

Vuodelle 2024 omistajan asettamat toiminnalliset tavoitteet:

1. Lämmöntoimitusten keskeytykset asiakkaille 0
    - Toteuma: 0
2. Pyrkiä toimiin, että hinta alle Energiateollisuus ry:n keskiarvon vuoteen 2030 mennessä
    - Toteuma: Neuvottelut lämmöntoimittajan kanssa käyty kesästä lähtien.
3. Olla aktiivisesti mukana edistämässä taloudellisesti kannattavaa ja järkevää ratkaisua mahdollisen datakeskuksen hukkalämmön talteenotoksi
    - Toteuma: Ei ajankohtainen koska Nummelan Aluelämpö ei ole enää mukana neuvotteluissa.
4. Fossiilisten tuontipolttoaineiden osuus vuotuisesta käytöstä on maksimissaan 6 prosenttia
    - Toteuma: 18,7%
5. Yhtiö voi laajentua hallitusti vähäriskisiin alueille
    - Toteuma: Kolme rivitaloyhtiötä ja yksi kerrostalo uusina asiakkaina vuonna 2024. Tuotantokapasiteetin puute estää suuremman laajentumisen tällä hetkellä.

Nummelan Teollisuustalo Oy

Talous ja toiminta	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Liikevaihto, €	140 071	151 289	157 680	141 124	104 810
Käyttökate, €	76 360	76 880	59 845	76 944	48 139
Liikevoitto, €	47 972	46 309	31 413	33 550	14 876
Investoinnit, €	0	59 586	0	127 906	0
Lainat, €	0	0	0	0	0
Henkilöstömäärä, htv	0	0	0	0	0

Yhtiö on 100 % Vihdin kunnan omistama tytäryhtiö. Yhtiön tarkoituksena on pitää yhtiön rakennukset olemassa olevassa kunnossa ja tarjota suhteellisen edullisia vuokratiloja vihtiläisille pk-yrityksille. Yhtiön osakekannan omistaa kokonaisuudessaan Vihdin kunta. Yhtiö omistaa teollisuushallit osoitteissa Harjutie 14 ja Tehtaantie 4-6. Yhtiön kiinteistöjen korjauksia toteutetaan hallituksen päätösten mukaan. Yhtiöllä ei ole lainaa eikä kirjaamattomia korkoja. Yhtiö ostaa isännöintipalvelut Retta Oy:ltä. Hallituksen puheenjohtajana toimii Sami Somero.

Tilojen vuokrausaste pieneni tilikauden 2024 aikana.

Merkittävää riskiä toiminnassa ei ole. Kiinteistöjen kunto on korjaustoimien jälkeen hyvä ja vuokrausastekin on parantunut tilikauden 2025 alussa.

Vuodelle 2024 omistajan asettama tulostavoite:

- Positiivinen tilikauden tulos.
    - Toteuma: Tilikauden tulos oli positiivinen.

Vuodelle 2024 omistajan asettamat toiminnalliset tavoitteet:

- Selvittää vähäriskisiä tapoja tarjota yrityksille lisää toimitiloja ja huolehtia omistamiensa kiinteistöjen kunnosta.
    - Toteuma: Kiinteistöjen kunto on pidetty hyvänä. Lisää toimitiloja ei ostettu/rakennettu tilikauden aikana, johtuen nykyisten tilojen vajaasta käyttöasteesta.

Nummelanharjun Energia Oy

Vihdin kunta omistaa yhtiön 100%. Vihdin kunnanvaltuusto hyväksyi 10.6.2024 § 27 Nummelanharjun lämpölaitoksen oston määrärahat. Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 7.8.2024. Vihdin kunnanhallitus käsitteli kauppaa 2.9.2024 ja yhtiö liittyi Vihdin kunnan konserniin kaupan myötä 1.10.2024. Yhtiön toimintaa johtaja hallituksen puheenjohtaja, Vihdin kunnan elinvoimajohtaja Mika Herpiö. Yhtiön tarkoituksena on tuottaa pääasiallisesti lämpöä Nummelanharjun koululle, Vihdin lukiolle sekä uimahallille.

Vuoden 2025 kunnan talousarviossa on määritelty pääomistajan osalta yhtiölle tulostavoite ja toiminnalliset tavoitteet. Yhtiön kirjanpitoa ei ole tarvinnut vähäisen toiminnan ja keskeneräisen tilikauden takia liittää osaksi Vihdin kuntakonsernin laskelmia. Yhtiö on tullut kunnan konserniin vuoden 2024 aikana eikä oston aikana ole merkitty yhtiölle omistajan asettamia tavoitteita vuodelle 2024 --ei yhtiön toiminnan tavoitteista ja taloudellisesta tilanteesta raportoida Vihdin kunnan tilinpäätöksessä 2024 tämän enempää.

Palman tieto-taito-keskus Oy

Talous ja toiminta	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Liikevaihto, €	173 245	165 440	37 783	28 552	57 215
Käyttökate, €	-15 092	-13 747	-17 215	-17 982	-10 867
Liikevoitto, €	-639 424	-13 766	-17 274	-17 982	-10 867
Investoinnit, €	0	0	0	0	0
Lainat, €	0	0	0	0	0
Henkilöstömäärä, htv	0	0	0	0	0

Yhtiö on 100 % Vihdin kunnan omistama tytäryhtiö. Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Nummelan rakennuskaava-alueella korttelissa 4 sijaitsevia kiinteistöjä. Yhtiö voi rakentaa tähän kortteliin tai muualle Vihdin kunnan alueella tarvitsemiaan toimitiloja. Yhtiön tuotot ovat koostuneet osakkeenomistajien maksamista hoito- ja korjausvastikkeista sekä vuokratuotoista, jotka on kirjattu tulosvaikutteisesti yhtiön kirjanpitoon.

Yhtiöön on tehty viime vuosina vain välttämättömiä korjauksia.

Budjetista poiketen yhtiö joutui maksamaan kiinteistöveroa 12 272,64 euroa, koska kiinteistöjärjestelmiin oli tonttimuutoksiin liittyen tehty lainhuudot, jotka olivat käynnistäneet kiinteistöveron osalta tarkastamiseen. Tämä oli johtanut kiinteistöveron perimiseen. Yhtiöltä on peritty kiinteistöveroa viimeksi 2017. Tästä johtuen yhtiö ei saavuttanut omistajan asettamaa tulostavoitetta.
Merkittävimmät riskit: Omistaja ei saa kiinteistöä myytyä ja nykyiset vastikkeet nousevat, koska kiinteistön lämmityskustannukset nousevat jatkuvasti eikä tiloissa ole vuokralaisia.

Vuodelle 2024 omistajan asettama tulostavoite:

- Positiivinen tilikauden tulos.
  - Toteuma: - 10 866,85 euroa

Vuodelle 2024 omistajan asettamat toiminnalliset tavoitteet:

1. **Edistää yhtiön myyntiä**
   - Toteuma: Yhtiö on tarkoitus liittää vuoden 2025 aikana Nummelan Teollisuustalo Oy:n ja sitä ennen maaomaisuus myydään kunnalle.

1.8.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja arvio konsernin todennäköisestä kehityksestä

Vihdin kuntakonserni on viime vuosina supistunut huomattavasti omaisuuden myyntien, yhtiöiden lakkauttamisten ja sote-uudistuksen seurauksena. Suurimpana tytäryhteisönä taseen perusteella on Nummelan Aluelämpö Oy. Nummelanharjun Energia Oy on uusi tytäryhtiö, ja muut tytäryhteisöt ovat kiinteistöjen omistusyhteisöjä. On todennäköistä, että tulevina vuosina Vihdin kunnan tytäryhteisöjen määrä tulee entisestään supistumaan. Palman Tieto-Taito-Keskus Oy:n osalta kunnan tavoitteena on luopua yhtiöstä.

Nummelan Aluelämpö Oy:n taloudellinen tilanne on energiahintojen muutosten myötä haastava. Tammikuussa 2024 toteutetuista hinnankorotuksista huolimatta yhtiön toiminta on edelleen ollut tappiollista. Yhtiö on kesästä 2024 lähtien neuvotellut uudesta lämmöntoimitussopimuksesta lämmöntoimittajan kanssa. Uusi sopimus hyväksyttiin yhtiön hallituksessa marraskuussa, mutta kunta enemmistöosakkaana ei hyväksynyt sitä. Neuvottelut jatkuvat vuoden 2025 aikana.

Nummelanharjun Energia Oy on uusi tytäryhtiö. Yhtiön tarkoituksena on toiminnan vakauttaminen ja perustamisvaiheen toimenpiteiden loppuun saattaminen. Pyrkiä toimiin, että myyntihinta on alle Energiateollisuus ry:n keskiarvon eikä suunnittelemattomia lämmöntoimituskatkoksia tule eteen. Tämän lisäksi yhtiön tulee solmia Energiatoimitussopimus Nummelan Aluelämmön kanssa.

Palman Tieto-Taito-Keskus Oy:n osalta kunnan tavoitteena on ostaa yhtiöltä maa-alueet ja kiinteistöt ja tämän jälkeen sulauttaa yhtiö Nummelan Teollisuustaloon. Tämän lisäksi kunnan tavoitteena on vastata sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen kiinteistöjen yhtiöittämisvelvoitteeseen niin, että Nummelan paloasema, Kirkonkylän VPK, Nummelan terveysasema ja Kirkonkylän terveysasema luovutetaan pääomasijoituksin ja kiinteistökaupoin Nummelan Teollisuustalo Oy:lle. Valmistelussa edistetään ensisijaisesti mallia, jossa kiinteistöjen yhtiöittämisen yhteydessä kyseisten kiinteistöjen maa-alueet jäisivät kunnan omistukseen. Yhtiöittämisen yhteydessä edistetään mallia, jossa kunta tuottaisi tulevaisuudessa kiinteistöjen tarvitsemat tukipalvelut yhtiön sijasta.

Sotekuntayhtymien toimintojen siirtyessä hyvinvointialueille jäljelle jääneet yhtymät ovat Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä (Luksia) ja Uudenmaan liitto. Luksian osalta kunta on aktivoitunut yhteistyön kehittämisen osalta, ja maakuntaliittoon on edistetty edunvalvontaa.

1.8.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kuntakonsernia ohjataan talousarvioon asetetuilla tavoitteilla, kunnanvaltuuston hyväksymällä konserniohjeella, joka on päivitetty 18.3.2024 § 17. Edellinen konserniohje on hyväksytty vuonna 2012. Kunnanhallitus on konserniohjeen mukaisesti nimennyt valvontavastuulliset viimeksi 5.6.2023 § 139.
Konsernin valvonnasta vastaa kunnanhallitus. Kunnanjohtajalla on oikeus yksittäistapauksissa määrätä sisäisten selvitysten teettämisestä yhteisöissä, mikäli kunnan omistajapoliittinen etu tätä vaatii. Näin toimittaessa on otettava huomioon osakeyhtiölain tai muun lainsäädännön vaatimukset, mm. salassapitoa ja osakkeenomistajien yhdenvertaista kohtelua koskien erityisesti yhteisöissä, joissa konserni ei omista 100 prosenttia osakkeista. Konserniyhteisöjen hallitusten tai vastaavien toimielinten ja johtajan vastuulla on sisäisen valvonnan järjestäminen omassa organisaatiossaan. Kunnanjohtajalla tai hänen nimeämällään edustajalla on oikeus osallistua enemmistöomisteisten tytäryhteisön hallituksien kokouksiin ja käyttää niissä puheoikeutta. Enemmistöomisteisten tytäryhteisöiden tulee tehdä päätöksenteossaan asiasta vastaava mahdollistava päätös, jotta konsernijohdon aktiivinen rooli konserniyhteisöjen ohjaamisessa voisi toteutua ja välitön tiedon välittyminen kunnan ja konserniyhteisön välillä voisi varmistua.
Tytäryhteisöissä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kuuluvat tytäryhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan

vastuulle. Hallituksen on huolehdittava siitä, että tytäryhteisössä on toimivat johtamisen, raportoinnin, sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan menettelyt. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta tulee järjestää ottaen huomioon tytäryhteisön toiminnan laatu, laajuus ja monimuotoisuus. Sisäisen valvonnan on oltava riittävää ja oikeassa suhteessa toimintaan ja sen sisältämiin riskeihin. Tytäryhteisöt raportoivat konsernijohdolle sisäisen valvonnan toimivuudesta ja merkittävistä riskeistä sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävyydestä. Käytännössä raportointi toteutetaan vuosittain kunnan tilinpäätökseen laadittavasta toimintakertomuksen raportista. Tytäryhteisön hallituksen on raportoitava viipymättä konsernijohdolle, jos yhteisön toimintaan liittyvän merkittävän riskin realisoituminen on todennäköistä. Tämän lisäksi tytäryhteisöjen on suojauduttava riittävillä vakuutuksilla. Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat tekevät riskiarvioinnin toiminnastaan vähintään kahden vuoden välein.

Vuoden 2024 aikana konserniraportointia on terävöitetty. Konserniyhtiöille on asetettu tavoitteet talousarviossa. Toimintaa on kaikkien yhtiöiden osalta seurattu osavuosikatsauksessa ja tilinpäätöksessä. Tilinpäätöksen yhtiön raportointimäärää on lisätty mm. nostamalla esiin enemmän talouden tunnuslukuja, avaamalla enemmän vuoden 2024 toimintaa ja nostamalla yhtiön riskejä esiin. Kunnanhallituksessa on käsitelty laajemmin yhtiöiden asioita mm. antamalla ennakkokäsityksiä ja tehty omistajapoliittisia linjauksia ja päätöksiä. Lisäksi kunnanjohtaja on konserniohjeen mukaisesti osallistunut aktiivisemmin Nummelan Aluelämmön kokouksiin ja Aluelämmön tilanteen ratkaisemiseksi on järjestetty useita osakkaiden tapaamisia.

1.8.5. Konsernin tuloslaskelma

KONSERNITULOSLASKELMA 1000€	2024	2023
Toimintatuotot	23 375	32 779
Toimintakulut	-101 353	-96 937
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	0	0
Toimintakate	**-77 978**	**-64 157**
Verotulot	69 814	74 044
Valtionosuudet	24 931	27 031
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	560	357
Muut rahoitustuotot	231	185
Korkokulut	-1 329	-1 326
Muut rahoituskulut	-8	-142
Vuosikate	**16 221**	**35 992**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 801	-10 990
Omistuksen eliminointierot	-1 250	0
Tilikauden tulos	**3 171**	**25 002**
Tilinpäätössiirrot	3	-9 999
Tilikauden verot	-8	-3
Vähemmistöosuudet	150	422
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**3 315**	**15 422**

1.8.6. Konserninrahoituslaskelma

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA 1000€	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	16 221	35 992
Tilikauden verot	-8	-3
Tulorahoituksen korjauserät	-253	-11 817
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-29 957	-25 452
Rahoitusosuudet investointimenoihin	411	180
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	567	13 770
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-13 020**	**12 670**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	**89**	**88**
Antolainauksen vähennykset	89	88
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	653
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 925	-13 077
Lyhytaikaisten lainojen muutos	9 485	-19
Muut maksuvalmiudet muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	21	-541
Vaihto-omaisuuden muutos	-14	-32
Saamisten muutos	8	928
Korottomien velkojen muutos	-3 989	-870
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	**-3 973**	**-514**
Rahoituksen rahavirta	**-7 325**	**-12 869**
Rahavarojen muutos	**-20 345**	**-199**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	17 393	37 738
Rahavarat 1.1.	37 738	37 937
	-20 345	**-199**

TUNNUSLUVUT	2024	2023
Investointien tulorahoitus, %	54,9	142,4
100 x Vuosikate / Investointien omahankintameno		

Pääomamenojen tulorahoitus, %	38,1	93,6
100 x Vuosikate / (Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)		
Laskennallinen lainanhoitokate	1,3	2,6
(Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainalyhennykset)		
Lainanhoitokate	1,0	2,4
(Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainalyhennykset)		
Kassa riittävyys (pv)	43,6	100,6
365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella		
Kassastamaksut M €	146	137
Asukasluku	28 806	28 812

1.8.7. Konsernitase

KONSERNITASE 1000 €	2024	2023
VASTAAVAA	Euro	Euro
PYSYVÄT VASTAAVAT	**223 782**	**207 697**
Aineettomat hyödykkeet	2 674	2 854
Aineettomat oikeudet	59	71
Muut pitkävaikutteiset menot	2 615	2 783
Aineelliset hyödykkeet	209 114	193 865
Maa- ja vesialueet	40 724	39 610
Rakennukset	102 508	77 128
Kiinteät rakenteet ja laitteet	29 920	31 458
Koneet ja kalusto	4 287	2 067
Muut aineelliset hyödykkeet	2	2
Enn.maksut ja keskeneräiset	31 675	43 599
Sijoitukset	11 994	10 979
Muut osakkeet ja osuudet	8 897	7 793
Muut lainasaamiset	3 097	3 185
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**667**	**801**
Valtion toimeksiannot	102	167
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	298	343
Muut toimeksiantojen varat	268	291
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**22 870**	**43 197**
Vaihto-omaisuus	474	460

Aineet ja tarvikkeet	474	460
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	81	80
Muut saamiset	80	80
Siirtosaamiset	1	0
Lyhytaikaiset saamiset	4 922	4 918
Myyntisaamiset	3 496	1 951
Lainasaamiset	1	1
Muut saamiset	1 079	1 696
Siirtosaamiset	347	1 271
Rahoitusarvopaperit	4 160	8 077
Osakkeet ja osuudet	4	4
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	4 154	8 072
Joukkovelkakirjalainasaamiset	2	1
Rahat ja pankkisaamiset	13 233	29 661
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**247 319**	**251 695**

KONSERNITASE 1000 €	**2024**	**2023**
VASTATTAVAA	**Euro**	**Euro**
OMA PÄÄOMA	**115 244**	**111 932**
Peruspääoma	46 213	46 213
Arvonkorotusrahasto	180	180
Muut omat rahastot	14 144	14 147
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä	51 392	35 970
Tilikauden yli-/ alijäämä	3 315	15 422
VÄHEMMISTÖOSUUDET	**159**	**309**
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET	**29**	**29**
Muut pakolliset varaukset	29	29
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**664**	**777**

Valtion toimeksiannot	80	124
Lahjoitusrahastojen pääomat	316	363
Muut toimeksiantojen pääomat	268	291
VIERAS PÄÄOMA	**131 223**	**138 647**
Pitkäaikainen	**91 655**	**106 534**
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	77 053	90 427
Lainat julkisyhteisöiltä	69	80
Saadut ennakot	804	2 483
Muut velat	13 729	13 544
Lyhytaikainen	**39 568**	**32 113**
Joukkovelkakirjalainat	10 000	0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 721	12 777
Lainat julkisyhteisöiltä	11	10
Saadut ennakot	727	638
Ostovelat	6 261	7 543
Muut velat	867	969
Siirtovelat	8 981	10 175
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**247 319**	**251 695**

TUNNUSLUVUT	**2024**	**2023**
Konsernin omavaraisuusaste. %	47,0	45,2
100 x (oma pääoma + vähemmistöosuus + konsernireservi + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (koko pääoma - saadut ennakot). Lyhennetyssä konsernikaavassa laskennasta voi jättää pois saadut ennakot		
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	109,8	101,2
*100 * (vieras pääoma - saadut ennakot) / käyttötulot*		
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	54 707	51 392
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	1 899	1 784
Konsernin lainat, €/asukas	3 466	3 585
Konsernin lainakanta / Asukasmäärä		
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	99 854	103 294
Vieras pääoma - pitkäaikainen ja lyhytaikainen koroton vieraspääoma		
Konsernin lainat ja vuokravastuut, 1000 €	101 743	104 537
Vieras pääoma - (Saadut ennakot+ ostovelat+siirtovelat+muut velat) + vuokravastuut		
Konsernin lainat ja vuokravastuut, €/asukas	3 532	3 628

Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	3 097	3 185
Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset		
Kunnan asukasmäärä	28 806	28 812
Konsernin henkilöstömäärä	1189	1193

1.9. Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Tilikauden tuloksen käsittely

Vihdin kunnanhallitus ehdottaa, että tilikauden tuloksesta 4 525 571,09 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 639 293,50 euroa,
2. Lisätään poistoeroja -3 388 825,56 euroa,
3. Puretaan investointivarauksia yhteensä 3 675 158,00 euroa
    a. Asuinalueen rakentaminen Palmankatu 500 000 euroa,
    b. Kiinteistöjen energiajärjestelmien muutoksiin 750 000 euroa,
    c. Opetuksen ensikertainen kalustaminen 1 789 740 euroa,
    d. Varhaiskasvatuksen ensikertainen kalustaminen 535 418,00 euroa ja
    e. Kirkkoniemen ensikertainen kalustaminen 100 000 euroa.
4. Tehdään investointivaraus - 2 000 000 Nummelan uuden jätevedenpuhdistamoprojektille.
5. Tilikauden ylijäämä 3 451 197, 03 euroa siirretään taseen omaan pääomaan edellisiltä tilikausilta kertyneisiin ylijäämiin.

Talouden tasapainotustoimenpiteet

Kuntalain 115 §:n mukaan, jos kunnan taseessa on kattamattomia alijäämiä, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainottamisen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyydestä talouden tasapainottamiseksi. Vihdin kunnalla ei ole taseessa kattamattomia alijäämiä, mutta Vihdin kunta on vastuullisen taloudenpidon mukaisesti aloittanut talouden tasapainottamisen, jotta kattamattomia alijäämiä ei syntyisikään tulevaisuudessa.

Vihdin kunnanvaltuusto on hyväksynyt vuoden 2020 talousarviossa VIHTA-talouden tasapainotusohjelman vuosille 2020-2023, jota on päivitetty vuoden 2021 talousarviossa. Talousarviossa 2022 ja 2023 on vahvistettu voimassa olevat VIHTA-toimet. Vuoden 2024 talousarviossa on hyväksytty uusi VIHTA-talouden tasapainotusohjelma vuosille 2024-2025. Tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen kunnan taseessa on 36 554 340537,92 euroa kumulatiivista ylijäämää.

Voimassa ollut talouden tasapainotusohjelma VIHTA päättyi vuoteen 2023. Kunnanhallitus osana talousarvion laadintaohjetta hyväksyi 19.6.2023 § 153, että osana vuoden 2024 talousarviovalmistelua lautakunnat käyvät lävitse ja laativat suunnitelman euromääräisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Kesäkuussa 2023 tehdyt Vihdin kuntakohtaiset talouden painelaskelmat näyttävät, että kuntatalouden tilannekuva on käyttötalouden ja rahoituksen osalta haastava. Vuosien 2020-2023 olevassa VIHTA-ohjelmassa toteutuneista toimenpiteistä euromääräisesti noin puolet tavoitellusta ohjelman säästö- ja tulopotentiaalista saavutettiin. Kuntastrategian vastuullisen taloudenpidon tavoitteen saavuttamiseksi tähdättiin vuoden 2024 talousarvioprosessissa yhteensä 13 miljoonan euron tasapainotukseen vuosille 2024 ja 2025. Talousarvion 2024 osana hyväksytty VIHTA-ohjelma ei saavuta täysin saavuteltua tavoitetta, mutta tasapainotuksen osalta on tiettyjä investointien jaksotusta myöhennetty taloussuunnitelma vuosilta, mikä helpottaisi negatiivisen rahoitusjäämän liiallista kasvamista. Päivitetyssä VIHTA-ohjelmassa tavoitellaan noin 1,580 miljoonan euron tasapainotusta. Tasapainotus osuu niin käyttötalouteen kuin investointipuoleen.

TOIMENPITEEEN KUVAUS	ARVIO KULUSTA 24-25 YHTEENSÄ (€)	VASTUUYKSIKKÖ	VAIKUTUKSET JA HUOMIOITAVAA	TOTEUMA €
Kirjastoauton investointia ei toteuteta.	500 000	Hyvinvointi-lautakunta	Kirjastoautotoimintaa jatketaan, mutta vuodelle 2025 suunniteltua kirjastoauto investointia ei toteuteta, vaan toimintaa jatketaan vanhalla kalustolla.	500 000
Tyhjistä tiloista luopuminen	100 000	Elinvoima-lautakunta	Tyhjien tilojen luopumisesta syntyy säästöjä käyttökulujen osalta mm. kunnossapidon ja energian osalta. Tavoitellaan 150 000 euron säästöä kahdelta vuodelta.	32 000
Strategiset henkilöstölisäykset vähentämään palvelujen ostoja	50 000	Elinvoimal-autakunta	Kuntaympäristöpalvelut selvittävät vuoden 2024 aikana kunnan oman sähkömiehen ja putkimiehen rekrytointia. Tavoitellaan nettosäästöä 50 000 euroa vuosittain. LVI-asentajan rekrytointi on käynnissä.	0
Vapaaehtoiset henkilöstösäästöt (talkoovapaat)	40 000	Kunnanhallitus	Kannustetaan vapaaehtoisiin henkilöstösäästöihin (esimerkiksi talkoovapaiden jatkaminen), kiinnitetään erityistä huomiota huolelliseen henkilöstösuunnitteluun/lomasuunnitteluun. Edellisessä VIHTA-ohjelmassa säästö oli vuodessa noin 20 000 euroa.	35 000

In-house hankinnoissa kustannustehokkaan ratkaisun löytäminen	100 000	Kunnanhallitus	Kunta käyttää noin 1,5 milj. euroa Sarastia Oy:n ja Tiera Oy:n palveluiden hankintaan. Talous- ja henkilöstöpalveluiden osalta selvitetään kustannustehokkaamman ratkaisun löytymistä palveluiden järjestämiseksi vuoden 2024 aikana. Kilpailutus on saatu tehtyä vuoden 2025 alussa. Toiminta alkaa täysmittaisesti toimimaan 2026 alussa ja vaikuttaa että tavoiteltu säästö saadaan silloin toteutettua. Arvio säästöstä tulee olemaan noin 100 000–250 000 euroa riippuen tarvittavasta uudesta henkilöstöstä suorittamaan toimintoja.	0
Tukipalveluiden tuottaminen kuntakonsernin sisällä	40 000	Kunnanhallitus	Selvitetään vuoden 2024 aikana voidaanko tuottaa kuntakonsernintukipalveluita sisäisesti, jolloin vähennetään ulkopuolisia kuluja kuntakonsernin ulkopuolelle. Tavoiteltu nettosäästö 20 000 euroa vuodessa. Osana TAHE-ratkaisua, vaikuttaa että tavoiteltu säästö jää tavoittelematta kohdevuosilta. Tukipalvelut voitaisiin järjestää talous- ja palkkahallinnon osalta vasta 2027 vuodesta lähtien. SOTE-toimitila yhtiön osalta selvitys on vielä käynnissä.	0

TOIMENPITEEEN KUVAUS	ARVIO TULOSTA 24-25 YHTEENSÄ (€)	VASTUUYKSIKKÖ	VAIKUTUKSET JA HUOMIOITAVAA	TOTEUMA €
Tyhjistä tiloista luopuminen myynnillä	200 000	Elinvoima-lautakunta	Tyhjistä tiloista luovutaan myyntiohjelman mukaisessa suunnitelmassa. Arvioitu tulo noin 200 000 euroa kohdevuosilta.	80 000
Tilavuokrien ja vastikkeettomien vuokratilojen tarkastus	200 000	Elinvoima-lautakunta	Tarkistetaan ulkoiset tilavuokrat ja vastikkeettomat tilat. Tähdätään noin 100 000 euron vuosittaiseen tulolisäykseen. Tilahinnasto on tarkastettu elinvoimalautakunnassa 11.6.2024.	5 000
Kiinteistöveroselvitys	100 000	Elinvoima-lautakunta	Rakennustietojen tarkistustyö lisää kunnan kiinteistöverotuloja, samalla kun vanhojen rakennusten tarkistetut, oikeat tiedot palvelevat lupien valmistelutyötä. Kiinteistöjen tietojen selvittäminen parantaa osaltaan myös maanomistajien tasapuolista kohtelua. Tähdätään vuosittain noin	68 000

			50 000 euron kiinteistöverotuoton lisäykseen	
Hulevesimaksun käyttöönotto	250 000	Elinvoima-lautakunta	Kuntaympäristöpalvelut selvittävät vuoden 2024 aikana hulevesimaksujen käyttöönottoa kompensoimaan hulevesijärjestelmän suunnittelusta, rakentamisesta sekä kunnossapidosta syntyviä kuluja. Arvioitu tulo vuosittain 250 000 euroa. Valmistelu on kesken.	0
Voimalaitosveron määritys kiinteistöveroihin	***	Kunnanhallitus	Asetetaan voimalaitos tulevaisuuden hankkeita varten. Laskennallinen tuloarvio verosta on noin 15 % investointiarvosta.	0
Sotekiinteistöjen myynti tai yhtiöittäminen	***	Kunnanhallitus	Hyvinvointialueella on oikeus ja velvollisuus vuokrata kuntien sotetoimitilat kolmella vuodella ja yhden vuoden optiolla HVA-uudistuksen siirtymäkauden aikana. Siirtymäkauden aikana kunnilla ei ole toimitilojen yhtiöittämisvelvollisuutta. Siirtymäkauden jälkeen kuntien on yhtiöitettävä omistamansa hyvinvointialueille vuokrattavat sotetoimitilat. Sote-toimitilojen osalta Vihdissä on edistettävä myynti tai pyrkiä tekemään toimitilayhtiö kuntakonserniin. Tuotto ja säästö riippuu mallista, millä edetään.	0

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1. Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Olennaiset muutokset Vihdin kunnan toiminnassa ja taloudessa

Vuoden 2024 alkuperäinen talousarvio oli merkitty 1,576 milj. euroa alijäämäiseksi. Tilikausi kääntyi lopulta 3,51 milj. euroa ylijäämäiseksi. Valtuustoon nähden sitovan toimintakatteen alittivat kaikki toimielimet tarkastuslautakuntaa lukuun ottamatta, joka ylitti sitovan tason xxx eurolla.

Tilikausi 2024 oli toinen vuosi, kun kunnan palveluiden järjestämiseen ei kuulunut sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluiden järjestäminen. Vuoden aikana valmistauduttiin vuoden 2025 TE-uudistukseen valmistellen Kirkkonummi-Vihti-Siuntio työllisyysaluetta yhdessä yhteistyökuntien kanssa, jossa Kirkkonummi toimii vastuukuntana. Vihdin kierrätyskeskustoiminta lopetti toimintansa vuoden 2024 loppuun kunnanhallituksen päätöksellä 2.10.2023 § 212.
Kunnanvaltuusto hyväksyi 11.11.2024 § 69 Vihdin kunnan kasvuohjelman vuosille 2025-2034, jonka tavoitteena on luoda viihtyisä, houkutteleva ja elinvoimainen kunta tuleville sukupolville. Ohjelman keskeiset tavoitteet ovat Vihdin asukasluvun ja työpaikkamäärän saaminen pysyvään kasvuun.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) -sopimus hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 11.11.2024 § 68. MAL-sopimus perustuu Helsingin seudun 14 kunnan ja valtion yhteiseen tahtotilaan seudun kehittämisestä. Sopimusmenettelyn tarkoituksena on vahvistaa kuntien keskinäistä yhteistyötä ja suunnitteluyhteistyön jatkuvuutta, kumppanuutta seudun kuntien ja valtion välillä sekä osapuolten sitoutumista seudun kehittämiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin.
Vuoden 2024 aikana toteutettiin myös organisaatiomuutos, joka astui voimaan 1.5.2025. Muina merkittävinä nostoina toiminnan muutoksista vuoden 2024 osalta on hulevesijärjestelmän vastuun siirtäminen Vihdin Vedeltä yhdyskuntatekniikan vastuulle.

Talousarviomuutokset

Maaliskuussa 18.3.2024 § 13 kunnanvaltuusto hyväksyi talousarviomuutoksen Etelä-Nummelan työpaikka-alueiden infrastruktuurin investointimäärärahojen lisäämiseksi vuodelle 2024. Yhdyskuntatekniikan työpaikka-alueisiin lisättiin 3,2 milj. euroa ja Vihdin Veden verkoston uudisrakentamiseen 800 000 euroa.

Organisaatiomuutoksen myötä toimielimien ja tulosalueiden määrärahoja jouduttiin siirtämään, ja kunnanvaltuusto hyväksyi 18.3.2025 § 13 ja 10.6.2025 § 26 näihin liittyvät määrärahojen siirrot toimielimien välillä. Määrärahojen siirto oli kustannusneutraali.
Kunnanvaltuusto hyväksyi 10.6.2024 § 27 investointien lisämäärärahan 1,5 milj. euroa Nummelanharjun Lämpölaitoksen ostamista varten.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 10.6.2024 § 25 määrärahamuutokset TVT-koordinaattorin palkkamäärärahan siirrosta sivistyspalveluista konsernipalveluihin ja palvelusihteerin palkkamäärärahan siirron konsernipalveluista elinvoimapalveluihin. Sivistyslautakunnan opetuspalveluiden tulosalueelle lisämäärärahan 35 000 euroa perustuen B1-ruotsin tunnin lisäämiseen 9. vuosiluokalle 1.8.2024 alkaen ja opetuspalveluiden tulosalueelle lisämäärärahan 24 000 euroa perustuen erityisohjaajan palkkaamiseen HOPE-luokille 1.8.2024 alkaen. Elinvoimalautakunnan tilapalveluiden tulosalueelle lisämäärärahan 250 000 euroa Myntintien rivitalojen purkamiseen ja yhdyskuntatekniikan lisämäärärahan palvelujen ostojen tilille 350 000 euroa teiden ja alueiden kunnossapidon parantamista varten sekä yhdyskuntatekniikan puisto- ja vihertoiminnan alle vuokrakuluihin 5 057 euroa ja palveluiden ostoihin 30 000 euroa. Lisäksi investointiosaan hyväksyttiin lisämääräraha tilapalveluihin 100 000 euron VPK:n paloaseman suunnittelun jatkamiseen, Nummelan Teollisuustalo Oy:ltä vuok-

rattavan tilan muutostöihin 30 000 euroa ja Otalammen uimarannan laitureiden uusimista varten 40 000 euroa. Valtionosuuksien tuotto-odotusta laskettiin 571 112 euroa.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 30.9.2024 § 46 valokuiturakentamisen määrärahan noston 80 000 eurolla, johtuen siitä, että valokuiturakentaminen on edistynyt nopeammin kuin oli arvioitu.
Kunnanvaltuusto myönsi määrärahamuutoksia 2.12.2024 § 81 sivistyslautakunnan alaiseen toimintaan, jossa tulojen tuotto-odotuksia tuet ja avustusten osalta vähennetään 400 000 euroa johtuen arvioitua pienemmistä hankerahoista, joita on siirtynyt vuodelta 2023 ja joita on myönnetty vuodelle 2024. Henkilöstökuluihin hyväksyttiin opetuksen tulosalueelle lisättäväksi yhteensä 500 000 euroa liittyen vähenevään hankerahoitukseen ja oppilaiden henkilökohtaisten ohjaajien tarpeen lisääntymiseen. Lisäksi vammaisoppilaiden aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen osalta on huomattu virheellinen laskutusperuste, jonka takia palautetaan vuoden 2024 tuottoja takaisin hyvinvointialueille. Investointiosaan hyväksyttiin määrärahan lisäys Kultsan ensikertalaisen kalustamiseen 20 000 eurolla perustuen kulttuurikeskus Kultsan toiminnan avaamiseen liittyviin menoihin, joita ei voitu etukäteen arvioida. Tämän lisäksi hyväksyttiin investointimäärärahojen alentamista hyvinvointialueen tilamuutoksiin ja korjauksiin 200 000 euroa, kiinteistöjen suunnitelmalliset pienkorjaukset 650 000 euroa, Hiidenrannan päiväkotihankkeeseen 290 000 euroa, Kirkonkylän VPK:n paloasemaan 70 000 euroa, hyvinvointikeskuksen suunnitteluun 200 000 euroa, kunnanviraston varikon parantamiseen 250 000 euroa, Pappilanpellon koulun korjaukseen 60 000 euroa, valmistuskeittiöiden peruskorjaukseen 220 000 euroa, ateria- ja puhdistuksen irtaimen omaisuuden hankintaan 50 000 euroa, kalustohallien liikuntapaikkatuotantoon 125 000 euroa, muu yhdyskuntatekniikan rakentamiseen 2 910 000 euroa, Meritien rautasillan saneeraukseen 100 000 euroa, yhdyskuntatekniikan irtaimen omaisuuden hankintaan 100 000 euroa, puhdistusvesilaitoksen hankintoihin 100 000 euroa ja verkoston uudisrakentamiseen 1 400 000 euroa.

Poikkeamat talousarvioon

Myyntituotot toteutuivat 1,5 miljoonaa euroa eli 10,1 % parempina kuin muutettu talousarvio. Tämä johtui ennakoitua paremmista vesihuollon maksuista (noin 90 000 euroa), muista liiketoiminnan tuotoista (164 000 euroa), vesihuollon työkorvaukset (247 000 euroa), ja ennakoitua paremmista metsätuloista (100 000 euroa) sekä muista korvauksista jotka selittyvät vaaleihin liittyvillä maksetuilla korvauksilla ja TE-uudistukseen muutoskustannuksiin saaduista korvauksista (278 000 euroa) ja kotikuntakorvauksista (491 000 euroa).

Henkilöstökulut ylittivät talousarvion 105 000 eurolla eli 0,2 %. Palkat ja palkkiot ylittivät talousarvion 639 000 eurolla eli 1,4 %. Toisaalta henkilöstösivukulut alittivat talousarvion 533 000 eurolla eli 4,8 %, mikä johtui ennakoitua alemmista työttömyysvakuutusmaksuista (noin 456 000 euroa) ja KuEL:in palkkaperusteisista eläkemaksuista (353 000 euroa).

Palvelujen ostot toteutuivat 273 011 euroa eli 1,0 % alle muutetun talousarvion. Menosäästöjä saatiin muun muassa Sarastian maksuosuudessa ja Tieran osalta, jossa oli varauduttu ennakoitua suurempaan maksuun. Lisäksi palvelusetelitoiminnassa tuli menosäästöä noin 300 000 euroa. Asiakaspalvelujen ostoissa ylitettiin arvioitu 368 000 eurolla, ja matkustus- ja kuljetuspalveluissa oli ylitystä 163 000 euroa. Kokonaisuudessaan palvelujen ostot jäivät kuitenkin alle talousarvion.
Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittivät muutetun talousarvion 258 000 eurolla eli 2,8 %. Yleinen hintakehitys näkyi eräiden tuotteiden hinnoissa, ja rakennusmateriaalit ylittivät arvioidun noin 214 000 eurolla.

Avustukset jäivät 330 000 euroa eli 9,1 % alle talousarvion, mikä johtui kotihoidon tuen jäämisestä alle arvioidun 250 000 eurolla. Työmarkkinatuen kuntaosuus jäi myös alle arvioidun noin 58 000 eurolla.

Kokonaisuudessaan toimintakate oli noin 2 miljoonaa euroa parempi kuin muutetussa talousarviossa enna-

koitiin. Parempi toimintatuottojen kehitys mahdollisti, että toimintakate oli parempi ja toimintakulut pysyivät kokonaisuudessaan alle muutetun talousarvion.
Rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat talousarvioon nähden parempina. Korkotuotot toteutuivat 153 000 euroa parempina johtuen muun muassa määräaikaistalletuksista ja konsernitilin sisäisen konsernikoron tulosta. Lisäksi muut rahoituskulut jäivät alle arvioidun noin 400 000 eurolla.

Suunnitelmanmukaiset poistot jäivät muutetusta talousarviosta noin 1,2 miljoonaa euroa, mikä johtui siitä, ettei kaikkia investointiosan suunniteltuja investointeja saatu valmiiksi tilikauden 2024 aikana.

Lautakuntien raportoimia olennaisia muutoksia toiminnassa

Elinvoimalautakunnan sitova toimintakate toteutui 1 516 854 euroa eli 26 % muutettua talousarviota parempana. Hyvään toimintakatteeseen mm. tuloihin kirjautuva valmistus omaan käyttöön ylittää talousarviossa esitetyn. Talousarviossa valmistus omaan käyttöön oli 169 900 euroa ja toteuma oli 364 205 euroa. Ylitys oli 194 305 euroa. Tilapalvelun hankkeet aiheuttivat paljon valmistusta omaan käyttöön. Toimintakulut kokonaisuutena olivat talousarviossa 32 184 970 euroa ja toteuma oli 32 242 046. Ylitys oli 57 076 euroa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittivät talousarvion eniten. Ylitys koostui tasaisesti monesta kohteesta. Hulevesien johtamiskorjauksia tehtiin tavanomaista enemmän.

Hyvinvointilautakunnan sitova toimintakate muutetussa talousarviossa oli -4 091 781 euroa ja toteuma -4 050 094 euroa, toteutuma on 99,0 %. Sitova toimintakate alittui 41 687 eurolla ja 1,0 %. Nuorten työpaja sekä sen yhteydessä toiminut remonttipartio liitettiin osaksi nuorisopalveluja organisaatiouudistuksen yhteydessä. Remonttipartion toimintaedellytykset eivät enää täyttyneet TE-uudistuksen myötä ja tästä syystä henkilöstökulut alittuivat. Remonttipartion toiminta oli perustunut pitkälti palkkatukityöllistämiseen, ja mahdollisuudet tähän poistuivat kunnilta syksyllä 2024. Lisäksi nuorten työpajan ja remonttipartion yhteydessä aiemmin toimineen kierrätyskeskuksen toiminta oli lakkautettu vuoden 2023 lopussa. Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden ulkoisten kulujen toteuma-aste oli 107,5 % ja toimintakate ylittyi 128 560 euroa muutettuun talousarvioon nähden. Sisäiset vuokrakulut olivat noin 44 000 euroa budjetoitua suuremmat.

Sivistyslautakunnan sitova toimintakate muutetussa talousarviossa oli -68 403 092 euroa, ja toteutuma oli -67 884 362 euroa, mikä vastaa 99,2 %:a. Toimintakate alittui 518 730 eurolla, eli 0,8 %:a. Opetuspalveluiden ulkoisten kulujen osalta muutettu toimintakate on toteutunut 98,6 %. Toimintatuottoja on tuloutunut 121,3 %. Sisäisten kulujen osalta toimintakate on 101 %. Sisäiset kulut koostuvat palveluiden ostoista (siivous ja kouluruokailu) sekä muista toimintakuluista (rakennusten vuokrista ja pääomavuokrista). Varhaiskasvatuksen toimintakate oli joulukuun lopussa -22 976 950 euroa, joka on 277 335 euroa vähemmän kuin muutetussa talousarviossa oli budjetoitu vuodelle 2024. Toteutuma-asteen ollessa 98,8 %. Varhaiskasvatuksen talousarviota on muutettu alkuperäisestä henkilöstökulujen osalta 11 911 eurolla, joka liittyy yhden henkilön palkkojen siirtoon palvelukeskukselta toiselle.

Keskusvaalilautakunnan vuoden 2024 vaalien toimintatuotot jäivät noin 40 000 euroa alle alkuperäisessä talousarviossa arvioidun, koska talousarvioon oli erehdyksessä laitettu varaus aluevaaleista saataville tuotoille. Aluevaalit järjestetään kuitenkin vuonna 2025 kuntavaalien kanssa samanaikaisesti. Vastaavasti toimintakulut toteutuivat lähes täsmälleen alkuperäisessä talousarviossa arvioidun mukaisesti.

Kunnanhallituksen sitova toimintakate muutetussa talousarviossa oli -6 691 547 euroa ja toteutuma -6 576 352 euroa. Sitova toimintakate alittui 115 195 eurolla. Muutettuun talousarvioon nähden toimintatuotot ylittyivät noin 89 500 eurolla eli lähes talousarvion mukaisesti. Henkilöstökulut ylittyivät noin 122 000 eurolla, jota selittävät muun muassa luottamushenkilöiden palkkiot (30 000 euroa), sijaisten palkat (30 000 euroa) ja työllistämistukipalkat (24 000 euroa). Palveluiden ostoissa alitus tapahtui noin 246 000 eurolla, perustuen

muun muassa Numera Oy:n hinnan alenemiseen suhteessa aiempaan ja Tieran osalta varauduttiin suurempaan palveluiden hinnan nousuun johtuen sopimusneuvotteluista ja sen perusteella tulevasta uudesta sopimuksesta, mutta palvelusopimus on edelleen neuvottelussa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittyivät noin 167 000 eurolla, johtuen virastotalon keskitetyn tarvikevaraston kustannusten siirrosta konsernipalveluiden alle.

Olennaisista tapahtumista tilikauden 2024 päättymisen jälkeen ennen tilinpäätöksen allekirjoittamista tulee todeta seuraavaa:

Vihdin kunnanvaltuusto hyväksyi 3.2.2025 § 1 Luksian perussopimuksen muutokset. Muutosten perusteena on kuntayhtymän muuttuva toimintaympäristö. Työllisyyspalveluiden TE2024-uudistus tuo kuntayhtymälle uusia toimintamuotoja ja -mahdollisuuksia työllisyyspalveluiden kentälle.

Vihdin kunnanvaltuusto hyväksyi 17.3.2025 § 9 KAS-asunnot/KAS kodit Oy:n takaushakemuksen 1 125 178 euron lainanmäärälle. Takauksista peritään provisio, joka on 0,5 % nostettavasta lainaerästä ja tämän jälkeen 1 % kunkin vuoden alussa olevasta lainapääomasta. Takauksen vakuutena toimivat vuoden 2012 lainantakauksessa hyväksytyt panttikirjat.

Vihdin kunnanvaltuusto hyväksyi 17.3.2025 § 10 vuoden 2024 talousarvioylitykset.

Vihdin kunnanvaltuusto hyväksyi 17.3.2025 § 11 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteiden hyväksymisen.

Vihdin kunnanhallitus hyväksyi 13.1.2025 § 5 kalustehankintojen dynaamisen hankintajärjestelmän vuoteen 30.6.2034 asti.

Vihdin kunnanhallitus hyväksyi 24.2.2025 § 35 Numera Palvelut Oy:n sopimuksen irtisanomisen vuodesta 2026 alkaen.

Vihdin kunnanhallitus hyväksyi 24.2.2025 § 36 talous-, palkka- ja henkilöstöjärjestelmien hankinnan CGI:ltä.

Vihdin kunnanhallitus hyväksyi 24.2.2025 § 37 koulukuljetussopimuksen Microsoft 3465 Oy:n kanssa.

Vihdin kunnanhallitus antoi 24.2.2025 § 41 ennakkokäsityksen Palman tieto-taito-keskus Oy:n omistamien maa-alueiden myyntiin ja yhtiön fuusioitumiseen.

Vihdin kunnanhallitus hyväksyi 24.2.2025 § 56 kiinteistöjen 927-406-1-17 Rakves I, 927-406-1-253 Palma ja 927-406-3-380 Rakves ostamisen Vihdin kunnalle 647 100 eurolla.
Elinvoimalautakunta hyväksyi 14.01.2025 § 5 Maan ja lumen vastaanottopaikan uudet taksamaksut.

Elinvoimalautakunta hyväksyi 18.2.2025 § 18 Vinkkipalkkion käyttöönoton Vihtiin sijoittuvan yrityksen osalta. Palkkio on suuruudeltaan 250 euroa ja päätöksessä on määritelty tärkeimmät kriteerit palkkion saamiseen.

Elinvoimalautakunta valitsi ja hyväksyi 18.02.2025 § 19 Helmiharju 1. vaiheen urakoitsijaksi Lakeuden Maanrakennus Oy:n. Urakkahinta on 1 109 000 euroa.

Elinvoimalautakunta 18.03.2025 § 31 esittää talousarviomuutosta lautakuntarakenteen muutoksen osalta

Ympäristölautakunta hyväksyi 5.2.2025 rakennusvalvonnan uudet taksat 1.4.2025 alkaen.

Hyvinvointilautakunta hyväksyi 13.2.2025 § 5 Kaikukortin käyttöönoton vuoden 2025 aikana.

Hyvinvointilautakunta hyväksyi 13.2.2025 § 6 nuorisojärjestöjen yleisavustukset vuodelle 2025.

Hyvinvointilautakunta hyväksyi 13.2.2025 § 7 hyvinvointiavustukset vuodelle 2025.

Hyvinvointilautakunta hyväksyi 13.2.2025 § 8 kulttuuri- ja kansalaisjärjestöjen kohdeavustukset vuodelle 2025.

Hyvinvointilautakunta hyväksyi 13.2.2025 § 9 kulttuurin ja kansalaistoiminnan yleisavustukset vuodelle 2025.

Sivistyslautakunta hyväksyi 28.1.2025 § 4 Vichtis svenska skolanin tuntijaon 1.8.2025 alkaen. Äidinkielen ja kirjallisuuden oppiainetta lisätään yksi viikkotunti vuosiluokalle yksi ja yksi viikkotunti vuosiluokalle kolme sekä lisätään matematiikan oppiaineeseen yksi vuosiviikkotunti vuosiluokalle kaksi.

Sivistyslautakunta hyväksyi 28.1.2025 § 5 varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen taksan 1.2.2025 alkaen.

Sivistyslautakunta esittää 4.3.2025 § 11 kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että se myöntää sivistyspalveluiden opetuksen tulosalueelle lisämäärärahan 20 henkilökohtaisen ohjaajan palkkakuluihin 250 000 euroa 1.8.2025 alkaen sekä perusopetuksen ja lukiopetuksen annettavan tuen varmistamiseksi 147 500 euroa 1.8.2025 voimaan tulevan muutoksen myötä.

2.2. Tavoitteiden toteutumine

Kunnanhallitus

	TAVOITE	TEOT 2024	MITTARI		TOTEUMA 31.12.2024	TOT-%
Hyvinvoivat vihtiläiset	Tyytyväisyyden lisääntyminen asuinkuntaan	Kunnan edunvalvonta TE2025 -muutoksessa rakentamalla strategista yhteistyötä muutoksen toteuttamiseksi ja kunnassa tuotettavien työllisyyspalveluiden kehittäminen	Tehdään yhteistyösopimus yhteistyötahojen kanssa ja valmistaudutaan muutokseen kunnan työllisyyspalveluissa		Työllisyysalue aloitti 2.1.2025 toimintansa, ja myös Nummelassa avautui 13 työntekijän TE-palveluiden toimipiste, joka toimii yhteistyössä kunnan työllisyyspalveluiden ja elinkeinopalveluiden kanssa. Kunta on päässyt hyvin vaikuttamaan muutoksen toteuttamiseen.	100
		Osallisuuden kehittäminen paikalliset yhdistykset ja muut paikalliset toimijat huomioiden	Osallistuvan budjetoinnin kehittäminen		Osallisuusohjelma tuodaan kunnanhallituksen päätöksentekoon vuoden 2025 alkupuolella. Samassa yhteydessä esitetään hyväksyttäväksi osallistavan budjetoinnin uudelleen aloittaminen. Ennakkovaikutusten arvioinnin pohjaa on päivitetty vastaa-	80
			Ennakkovaikutusten arvioinnin systemaattinen käyttö			50

					maan paremmin lapsiystävällisen kunnan kriteereitä. Ennakkovaikutusten arviointien tekoon on annettu koulutusta esittelijöille sekä valmistelijoille. Kirjallisen ennakkovaikutusten arvioinnin käyttö ei ole vielä muuttunut systemaattiseksi toimintatavaksi organisaatiossa.	
Vastuullinen taloudenpito	Konsernin kumulatiivinen ylijäämä lisääntyy	Talous- ja toimintaraportoinnin kehittäminen edistämään kustannustietoisuutta sekä tukemaan päätöksentekoa	Talous- ja toimintaraportteja julkaistaan kuntalaisten avoimeen käyttöön Kehitetään palvelutuotannon suoritelaskentaa ja tuotteistusta		Kuntamaiseman kanssa allekirjoitettiin jatkuvan palvelun sopimus vuoden 2024 alussa. Kuntamaiseman talous- ja toimintanäkymiä korjattiin organisaatiomuutoksen johdosta, jonka takia kehitystyö talous- ja toimintaraporttien kehitys ei edennyt suunnittelullisesti. Kuntalaisille saatiin näkyvät avattua avoimeen käyttöön joulukuun lopulla. Suorite- ja tuotteistuspohjainen työtä ei ole aloitettu ja sen edistäminen jää odottamaan	100 10

					talous- ja palkkahallinnon kilpailutuksen ja toiminnan aloittamisen jälkeistä aikaa.	
	Kuntaverotuksen taso ei kasva	Kuntaverotuksen taso ei kasva	Kunnallisveroprosenttia lasketaan vuodelle 2024	Kunnallisveroprosentti: Toteuma 7,8, Tavoite 7,8	Valtuusto 6.11.2023 § 236 laski vuoden 2024 tuloveroprosenttia 0,6 prosenttiyksikköä. Vuodelle 2025 ei esitetty verojen nousuja tai laskuja.	100
Helsingin seudun kasvukunta	Kuntien välinen nettomuutto on positiivinen strategiakaudella	Edistetään kunnan merkittävimmän kasvuinvestoinnin Länsiradan rakentumista	Kunta edistää hallitusohjelmassa olevan Länsiradan rakentumista aktiivisella edunvalvonnalla ja edistämällä hankeyhtiön osakassopimuksen päivitystä		Vihdin kunta on ollut mukana valtion kanssa käytävissä rahoitusneuvotteluissa Länsiradan (ent. Turun Tunnin juna) rakentamiseksi. Päivitetyt osakassopimukset ovat tulossa hyväksyttäviksi nykyisen arvion mukaan keväällä 2025. Osakassopimukset ovat viimeistelyvaiheessa ja odottavat kuntien rahoitusosuuksien jakautumisesta tarkempaa tietoa. Kuntien väliset rahoitusneuvottelut ovat lähellä päättymistä.	90

					Suomen hallitus on 21.11.2024 hallituksen talousarviokäsittelyssä esittänyt Länsiradan rakentamisvaiheen rahoittamiseksi 400 miljoonan euron valtuutta edellyttäen, että muut Länsirata Oy:n omistajat rahoittavat hanketta vähintään 400 miljoonalla eurolla. Länsirata Oy on arvioinut, että radan rakentaminen voi käynnistyä rakentamissuunnittelulla 2025.	
Koti yrityselämälle	Yrittäjien tyytyväisyys lisääntyy	Hankintaohjeen päivityksessä huomioidaan aiempaa paremmin paikalliset yritykset ja työllistäminen hankinnoilla.	Päivitetty hankintaohje on valmistunut ja käyttöönotettu.	Julkisten hankintojen määrä kunnan alueelta	Päivitetty hankintaohje hyväksyttiin kunnanhallituksessa 10/2024. Hankintojen koulutuksia on järjestetty vuoden 2024 lopulla henkilöstölle. Kunnan toteuttamien kilpailutuksien osalta ei ole saatavilla tilastoa siitä, kuinka suuren osan kilpailutuksista olisi voittanut paikallinen toimija, minkä	100

					vuoksi numeraalinen arviointi jää toteutumatta.	
Hyvinvoiva henkilöstö	Työhyvinvointi paranee	Henkilöstöohjelman täytäntöönpano	Henkilöstöohjelma on viety käytäntöön ja toimenpiteiden toteutus käynnistetty		Henkilöstöohjelman osalta jatkettiin täytäntöönpanoa osaltaan esihenkilötilaisuuksissa. Henkilöstötutkimuksen osalta päädyttiin valitsemaan yhteistyökumppani, joka tarjosi tuloksien läpikäyntiin oman alustan, johon kirjataan kehittämissuunnitelmat sekä panostettiin esihenkilöiden koulutukseen tuloksien käsittelyyn liittyen. Kaikissa yksiköissä ei ehditty käydä toimenpiteitä loppuun vuoden 2024 aikana.	90
	Lähtövaihtuvuus pienenee (ilman eläköitymislukuja)	Työnantajakuvan kehittäminen	Rekrytoinnin kehittäminen Perehdyttämisprosessi kehittäminen		Hyvä perehdytys on osa rekrytointiprosessin kehittämistä. Vuodelle 2025 on siirretty tähän liittyvä kehittäminen. Perehdyttämisprosessin kehittäminen tulee olemaan osana henkilöstö-	90 80

					ohjelmaa. Johtavien viranhaltijoiden rekrytoinneissa hyödynnetty rekrytointikumppania.	
Digitalisaatio	Tyytyväisyys kunnan sähköisiin palveluihin	Digiohjelman valmistuminen vuonna 2024	Palvelusuhdeprosessin uudistaminen toteutettu vuoden 2024 loppuun mennessä. Siirrytty sähköiseen arkistointiin vuoden 2024 loppuun mennessä. Microsoft 365 -pilvisiirtymä viety loppuun vuoden 2024 aikana.		Palvelussuhdeprosessi toteutetaan henkilöstöhallinnon tietojärjestelmäuudistuksen yhteydessä. Arvio 8/2025-06/2026. Käyttäjätunnusten hallintaa on kuitenkin parannettu vastaamaan toimintaa. Sähköisen arkistoinnin tekninen käyttöönotto on saatu valmiiksi. M365-pilvipalvelut ovat täysimääräisenä pilviympäristössä käytössä. Vanhojen tietojen läpikäynti ja siirto vie kuitenkin arvioitua enemmän aikaa. Uusi aikatauluarvio on vuoden 2025 loppu.	50 100 90
Liikkuminen	Tyytyväisyys julkiseen liikenteeseen	Uuden joukkoliikenteen järjestämistavan vakiinnuttaminen	Markkinoinnin ja tiedotuksen lisääminen järjestämistavan muutoksesta	Joukkoliikenteen käyttäjämäärät: Toteuma 125 421,0	ELY-vetoisen liikenteen käynnistyessä järjestämistapamuutoksesta	100

			Yhtenäisen lipputuotteen järjestäminen Länsi-Uudenmaan alueelle Selvitetään HSL-lipun yhteensovittamista	Joukkoliikenteen palvelulupauksen toteutuminen %: Toteuma 100,0, Tavoite 100,0	tiedotettiin paikallislehdessä sekä kunnan internet-sivuilla ja somessa tammikuussa, huhtikuussa ja toukokuussa. Vuorotiedoista ja vyöhykepohjaisista lipputuotteista tiedotettiin kunnan kanavissa ennen liikenteen aloitusta. Vihdin uutisissa julkaistiin mainokset ELY-liikenteestä toukokuun lopussa sekä liikenteen alkaessa kesäkuussa. Vihdin Uutisten mainoksiin kuului digikampanja 5000 näyttökerralla. Syyskaudella 2024 joukkoliikenteestä aloitettiin kampanja, jossa nostettiin joukkoliikenteestä tietoiskuja somekanaviin viikoilla 47–52. Joulukuussa 2024 on luotu esite liikenteen lipputuotteista ja vyöhykkeistä mm. kunnan sähköisiin näyttöihin	100 100

					sekä kunnan eri pisteisiin jaettavaksi. ELY-vetoisen liikenteen alkaessa alueelle on luotu yhtenäiset vyöhykepohjaiset lipputuotteet. Länsi-Uusimaalipuissa on tarjolla 22 ja 44 matkan sarjaliput sekä edullinen kausilippu. Länsi-Uusimaaliput käyvät kaikessa Vihdin alueen liikenteessä liikennöitsijästä riippumatta ja lipuissa on 90 minuutin vaihto-oikeus. ELY-liikenteen lipun sekä HSL-kertalipun ostaminen on mahdollistettu yhdestä kanavasta. Matkahuollon Reitit ja liput -sovelluksesta on ostettavissa samalla kertaa Länsi-Uusimaalippu sekä HSL-kertalippu kokonaiselle matkaketjulle.	

Sivistyslautakunta

	TAVOITE	TEOT 2024	MITTARI		TOTEUMA 31.12.2024	TOT-%
Hyvinvoivat vihtiläiset	Tyytyväisyyden lisääntyminen asuinkuntaan	Lasten erilaisten harrastus- ja kerhomahdollisuuksien liittäminen koulupäivän yhteyteen.	Jokaisella lapsella on mahdollisuus mieluisaan harrastukseen koulupäivän yhteydessä.	Lasten määrä kerhoissa ja lasten määrä/kerhopaikka	Jokaisella lapsella on mahdollisuus harrastus- ja kerhotoimintaan koulupäivän yhteydessä.	100
	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE-kerroin)	Kuntatasoisen tilastoinnin aloittaminen poissaoloista kouluissa. Tilastoinnin erottelu sairauspoissaoloihin sekä luvattomiin ja luvallisiin poissaoloihin	Poissaolojen tilastointi	Hyte-kerroin: Tavoite 75,0	Poissaolomerkinnät on yhdenmukaistettu ja tilasto valmistuu lukuvuoden 2024-2025 aikana.	90
		Liikuntavälituntien järjestäminen ja tilastoinnin aloittaminen	Liikuntavälituntien järjestäminen ja tilastoinnin aloittaminen.	HYTE-kerroin: Tavoite 75,0	Kaikissa kouluissa järjestetään liikuntavälitunteja. Tilastointi on aloitettu ja ensimmäiset tilastot saadaan keväällä koko kuntatasoisesti.	90
Helsingin seudun kasvukunta	Asukasluku kasvaa	Korkeakouluyhteistyön tiivistäminen	Helsingin yliopiston ja kunnan kumppanuussopimuksen hyväksyminen kunnanhallituksessa		Vuodelle 2024 asetetut tavoitteet saavutettiin: Sopimus allekirjoitettiin ja konkreettinen yhteistyö aloitettiin. Ohjausryhmä on nimetty ja kuntastrategiatyö on aloitettu. Helsingin Yliopisto toteutti aluekehi-	100
			Henkilöstöön liittyvän yhteistyön käynnistyminen			70
			Vihdin alue- ja elinkeinokehittämisen yhteistyön käynnistyminen			40

					tyksen kurssin opiskelijayhteistyönä syksyn aikana.	
Hyvinvoiva henkilöstö	Työhyvinvointi paranee	Yksiköiden psykologista turvallisuutta kehitetään	Esihenkilöille annetaan koulutusta psykologisen turvallisuuden johtamiseen ja rakennetaan työyhteisökulttuuria jaetun johtajuuden keinoin	Työtyytyväisyyskyselyt ja sosiaalisen pääoman mittaukset: Toteuma 4,2	Opetuksessa työntekijöiden ja oppilaiden Huomaa Hyvä! koulutukset on aloitettu ja jatkuvat lukuvuoden 2025-2026 ajan.	100
			Varhaiskasvatuksen henkilöstön kouluttaminen Huomaa hyvä -koulutuksella.			100
			Opetuspalveluiden Huomaa Hyvä-koulutus			30

Hyvinvointilautakunta

	TAVOITE	TEOT 2024	MITTARI		TOTEUMA 31.12.2024	TOT-%
Hyvinvoivat vihtiläiset	Lapsiystävällinen kunta - tunnustuksen saaminen	Nykytilankartoituksen pohjalta luotavan toimintasuunnitelman toteuttaminen	Edetään UNICEF:n luoman rakenteen pohjalta	UNICEF:n kanssa käytävät viralliset seurantatapaamiset: Toteuma 1,0, Tavoite 1,0	Päivitettyä toimintasuunnitelmaa sekä etenemistä käsiteltiin seurantatapaamisessa Unicefin kanssa 10.9.2024. Toimintasuunnitelmaa päivitettiin ja tarkennettiin seurantatapaamisessa saadun palautteen perusteella. Arviointitapaaminen on	100

					sovittu pidettävän maaliskuussa 2025.	
	Tyytyväisyyden lisääntyminen asuinkuntaan	Nuorille suunnatun toiminnan saavutettavuuden parantaminen	Koulu- ja oppilaitosnuorisotyötä toteutetaan säännöllisesti kaikilla yläkouluilla ja oppilaitoksissa.		Nuorille suunnatun toiminnan saavutettavuuden tehostaminen koulu- ja oppilaitosnuorisotyön sekä paikkariippumattoman mobiilin nuorisotyön avulla toteutui suunnitellusti vuoden 2024 aikana. Koulu- ja oppilaitosnuorisotyön kehittämishanke päättyi loppuvuodesta ja toimintaa jatkettiin osana omaa toimintaa. Koulu- ja oppilaitosnuorisotyötä tehtiin säännöllisesti kaikilla yläkouluilla ja oppilaitoksissa sekä nivelvaiheen ja päihdekasvatuksen teemoihin kytkettynä alakouluissa. Nuorten Vihti -matkailuauton toimintaa kehitettiin yhdessä nuorten kanssa ja matkailuauto kiersi säännöllisesti ympäri Vihtiä. Molempia toiminta jatketaan.	100
			Paikkariippumaton ja liikkuva nuorisotyö mahdollistetaan Nuorten Vihti -autolla			100

		Kulttuuripalvelujen laadun ja saavutettavuuden parantaminen	Uuden museon täysimittaisen näyttelytoiminnan ja Kirkkoniemen kulttuurikeskuksen toiminnan käynnistyminen		Museo toiminta on täysimittaisesti käynnistynyt. Kulttuurikeskus Kultsan osalta Hiiden Opisto sekä tanssiopisto Vinha toiminnot käynnistyivät syyskauden alussa uusituissa tiloissa. Kulttuurikeskus avautui lokakuussa, mutta kilpailutuksen ollessa kesken toimintamalli hakee vielä muotoaan.	70
	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (TEA-viisari)	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyspintatyön kehittäminen ja rakenteellistaminen	Strategisen yhdyspintasopimuksen laadinnan edistäminen Kuntatasoisen opiskeluhuollon ohjausryhmän yhteisen vuosikellon laatiminen	Hyte-kerroin: Toteuma 63,0, Tavoite 75,0 Tea-viisari: Toteuma 64,0, Tavoite 70,0	Opiskeluhuollon ohjausryhmä on työstänyt vuosikellon kesän kehittämispäivässä 2024. Vuosikello käsittää lukuvuoden 2024-2025. Laatimiseen on osallistunut myös hyvinvointialueen edustus. Strategisen yhteistyösopimuksen valmistelu on kirjattu kunnan ja hyvinvointialueen yhteiseksi hyte-tavoitteeksi. Asiaa käsiteltiin hyte-neuvot-	70 100

				teluissa 13.11.2024. Hyvinvointialue totesi sopimusvalmistelujen olevan käynnissä.	
	Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen	Vuosittainen järjestöilta syksyllä Liikuntapalveluiden omat liikuntajärjestöjen tilaisuudet keväällä 2024	Tea-viisari: Toteuma 64,0, Tavoite 70,0 Hyte-kerroin: Toteuma 63,0, Tavoite 75,0	Liikuntapalvelut järjestivät kevään 2024 aikana paikallistilaisuuksista koostuvan kiertueen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntija suunnitteli, valmisteli ja toteutti muiden oleellisten viranhaltijoiden sekä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa 25.9.2024 toteutetun järjestöillan. Järjestöillassa käsiteltiin mm. erilaisia avustuksia, valmisteilla olevaa osallisuusohjelmaa sekä tulevaa kuntastrategiaa, Lapsiystävällinen kunta -mallia, toimitilakysymyksiä sekä muita ajankohtaisia asioita. Tilaisuuteen osallistui 36 paikallista järjestöken-	100 100

				tän toimijaa. Järjestöiltojen toteuttamista jatketaan. Liikunta-aktiivisuuden seurantatietoa avattiin vuoden 2023 hyvinvointiraportissa kaikkien niiden ikäryhmien osalta, joista tietoa on saatavilla. Raportti käsiteltiin kaikissa vaikuttamistoimielimissä, lautakunnissa, kunnanhallituksessa sekä kunnanvaltuustossa. Kunnanvaltuusto hyväksyi raportin 30.9.2024 (§ 48).	
		Liikunta-aktiivisuuden seurantatieto raportoidaan luottamushenkilöille päätöksenteon pohjaksi vuosittain			

Elinvoimalautakunta

	TAVOITE	TEOT 2024	MITTARI		TOTEUMA 31.12.2024	TOT-%
Helsingin seudun kasvukunta	Asukasluku kasvaa	Asumisen kaavavarantoa lisäävien asemakaavojen laatiminen kaavoitusohjelman mukaisesti.	Vähintään yhden pientalokaavavarantoa lisäävän asemakaavan saaminen hyväksymiskäsittelyyn (kaava N175) sekä vähintään yhden kerrostalokaavavarantoa lisäävän (kaava N206) asemakaavan saaminen hyväksymiskäsittelyyn.		N175 -kaavaa on tehostettu kaavatalouslaskelman perusteella ja tuodaan ehdotuksena lautakuntaan keväällä 2025. Kuikun asemakaava valmisteltiin vuo-	70

					den 2024 aikana ja tuodaan hyväksymiskäsittelyyn alkuvuodesta 2025. Nummelan osayleiskaavatyön esivalmistelut tehtiin ja tavoitteet saadaan lautakunnan päätettäväksi keväällä 2025.	
	Kuntien välinen nettomuutto on positiivinen strategiakaudella	Kyläosayleiskaavojen laatimisen edistäminen Vihdin strategisessa yleiskaavassa ja kaavoitusohjelmassa määritellyssä laatimisjärjestyksessä	Haimoon ja Tervalammen osayleiskaavojen saaminen hyväksymiskäsittelyyn. Jokikunta-Vanjärvi osayleiskaavan laatimisen käynnistäminen.		Kyläosayleiskaavojen valmistelu on lopetettu kaavoitusohjelman yhteydessä, kunnanhallituksen päättämänä.	0
	Asukasluku kasvaa	Onnistunut maanhankinta strategisesti tärkeiltä alueilta	Maanhankintaa kohdistetaan alueille jotka voivat lähitulevaisuudessa muodostua työpaikka-alueiksi ja lisätä kunnan vetovoimaa yrittämisen näkökulmasta sekä alueille joista on mahdollista muodostua uusia ja kiinnostavia asuinalueita.	Ostetut hehtaarit (ha): Toteuma 42,1, Tavoite 50,0	Kunta osti strategisesti tärkeiltä alueilta maa-alueita vuonna 2024 yhteensä noin 31,95 ha. Ostetuista maa-alueista noin 22,36 ha kohdistui Etelä-Nummelan työpaikka-alueen laajentumisalueelle, noin 3,83 ha Hiekan teollisuusalueen laajentumisalueelle ja noin 5,76 ha Hiidenlaakson työpaikka-alueelle.	80

					Kaiken kaikkiaan maa-alueita hankittiin vuonna 2024 yhteensä noin 42,08 ha.	
		Asuinalueiden rakentaminen tonttivarannon kasvattamiseksi	Asuinalueiden rakentaminen seuraavilla kaava-alueilla Ot18 ja N175. Tonttien luovutusaikataulun tavoite 2024 Ot17 ja 2025 N175.		OT18 Helmiharjun asuinalueen rakentamisen urakkakilpailutus alkaa alkuvuodesta 2025. N175 Ridalin asemakaava-alueella tehdään esisuunnittelua, kaavoitus on käynnissä.	40
Koti yrityselämälle	Yrittäjien tyytyväisyys lisääntyy	Valmistellaan ja saatetaan hyväksyttäväksi matkailustrategia yhteistyössä matkailutoimijoiden kanssa vuoden 2024 aikana	Matkailustrategia on hyväksytty.		Matkailustrategian luonnos esiteltiin 10.2. Matkailun vuosijuhlassa. Strategia on tulossa hyväksymiskäsittelyyn huhtikuussa 2025	20
	Työpaikkojen lukumäärä kasvaa	Monipuolisen ja liikenteellisesti edullisesti sijaitsevan työpaikkakaavavarannon kasvattaminen	Rostin yritysaluetta laajentavien työpaikkakaavavarantoa lisäävien asemakaavojen (kaavat N202 ja N205) saaminen hyväksymiskäsittelyyn.		Kaava 202A valmistelua jatkettiin uuden kaavoittajan palkkaamisen myötä ja se tuodaan lautakunnan käsittelyyn luonnoksena 2025 alkuvuodesta. N205 kaava saadaan niin ikään uuden kaavaresurssin ansiosta käsittelyyn 2025 alkuvuodesta. Lisäksi N201 kaavaa edistettiin	60

					vuonna 2024 ja se tuodaan ehdotuksena lautakuntaan alkuvuodesta 2025. N154 -kaavan osalta sopimusneuvottelu ovat edenneet vuoden 2024 aikana ja kaava pyritään saamaan myös keväällä 2025 hyväksymiskäsittelyyn.	
		Uusien työpaikka-alueiden rakentaminen	Rostin yrityspuiston (N198) kunnallistekniikan rakentaminen: Tilapäisen tieyhteyden rakentaminen alueelle toukokuun 2024 mennessä		Hankasalontien rakentaminen on lähes aikataulussa. Hankasalontie valmistuu heinäkuussa 2025. Rostintien rakentaminen on alkanut joulukuussa 2024.	100
			Rostin yrityspuiston (N198) kunnallistekniikan rakentaminen: Hankasalontien edistäminen siten että tieyhteys on valmis kesäkuuhun 2025 mennessä			90
	Yrittäjien tyytyväisyys lisääntyy	Valmistellaan ja saatetaan hyväksyttäväksi matkailustrategia yhteistyössä matkailutoimijoiden kanssa vuoden 2024 aikana	Matkailustrategian pohja valmistelussa		Matkailustrategian luonnos esiteltiin 10.2. Matkailun vuosijuhlassa. Strategia on tulossa hyväksymiskäsittelyyn huhtikuussa 2025	70
	Työpaikkojen lukumäärä kasvaa	Uusien työpaikka-alueiden rakentaminen	Rostintien rakentaminen		Hankasalontien rakentaminen on lähes aikataulussa. Hankasalontie	10

					valmistuu heinäkuussa 2025. Rostintien rakentaminen on alkanut joulukuussa 2024.	
Ilmasto- ja ympäristötyö	Hiilidioksidi-päästöt vähenevät	Hiilidioksidipäästöt vähenevät	Öljylämmityksestä luopuminen Tehtävä selvitys ja suunnitelma aurinkoenergian käytön lisäämisestä soveltuviin kunnan kiinteistöihin	Kiinteistöt kpl: Toteuma 4,0, Tavoite 2,0	Valmistuneet lämmitystapamuutoskohteet: Kuntala, Metsäpolku, VPK kirkonkylä ja varikko kk. Vihkon koulukeskuksen lämmitystapamuutos hankesuunnitelmamuutos hyväksytty kunnanhallituksessa marraskuu 2024. Vihkon lämmitystapamuutoksen tarjouspyynnön laadinta käynnissä. Huhmarnummen ja Otalammen koulusta on tehty aurinkoenergiaselvitys. Muiden kiinteistöjen osalta selvitys tehdään tarpeiden mukaan tulevaisuudessa.	100 80
Liikkuminen	Kevyenliikenteen verkoston kasvu	Liikenneturvallisuussuunnitelman toimenpiteiden toteuttaminen	Vihdin kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnitelman jalkauttaminen sekä toimenpiteiden edistäminen	Tyytyväisyys liikenneolosuhteisiin jalankulkijan kannalta: Toteuma 3,8, Tavoite 3,8 Tyytyväisyys liikenneolosuhteisiin pyöräilijän kannalta: Toteuma 3,8, Tavoite 3,7	• Naaranpajuntielle uuden Etelä-Nummelan koulukeskuksen kohdalle toteutettiin 3 kappaletta rakenteellisesti korotettuja suoja-	70

					tiesaarekkeita. Naarannpajuntien nopeusrajoitusta laskettiin 30 km/h, sekä lisäksi suojateiden valaistusta parannettiin kohdevalaisimilla. • Uusi jalankulun- ja pyöräilynväylä 140 metriä toteutettiin välille Pajuniityntie-Pillistöntaival. • Asemantiellä sijaitsevan alikulun suojatien valaistusta parannettiin ja ennen suojatietä lisättiin lapsia liikennemerkit. Toteutetut toimenpiteet paransivat suojatien näkyvyyttä ja näin ollen turvallisuutta kokonaisuudessaan. • Lisäksi vuoden aikana toteutettiin pienempiä liikenteenohjauslaitteisiin liittyviä parantamistoimenpiteitä, jotka eivät vaatineet tarkempia suunnitelmia.	

		Kevyenliikenteen verkoston kasvu	Uusia kevyenliikenteen väyliä rakennetaan Vihtiin Valtion tieverkoilla olevien kevyenliikenteen väylien rakentamisvalmiutta edistetään (Veikkola-Huhmari Mt 110)	Uutta kevyenliikenteen väylää rakennetaan km: Toteuma 1,7, Tavoite 2,0	Palmankatu, Urheilupuistonpolun loppu ja Pillistöntaival, Hannankatu, Kotikyläntie toteutuivat vuonna 2024. Veikkola-Huhmari Mt 110 on suunnitteluvaiheessa.	90 30

Ympäristölautakunta

	TAVOITE	TEOT 2024	MITTARI		TOTEUMA 31.12.2024	TOT-%
Helsingin seudun kasvukunta	Kuntien välinen nettomuutto on positiivinen strategiakaudella	Rakennusjärjestyksen päivittäminen	Rakennusjärjestys päivitetään vastaamaan vuonna 2025 voimaantulevan rakentamislain mahdollisuuksia		Asetetut tavoitteet on saavutettu rakennusjärjestyksen osalta.	100
Ilmasto- ja ympäristötyö	Hiilidioksidi-päästöt vähenevät	Kunnan ilmasto- ja ympäristötyön edistäminen	Ympäristön tilan parantaminen kuntalaisten hyvinvoinnin lähteenä luonnon monimuotoisuusohjelman mukaisten toimenpiteiden ohjelmoinnin ja toimeenpanon kautta Ympäristötietoisuuden kasvattaminen asukkaille ja yrityksille	Kunnan sijoituksen paraneminen Kuntarahoituksen ESG-vertailussa luonnon monimuotoisuutta kuvastavien indikaattorien osalta: Toteuma 0,8, Tavoite 0,8 CO2-päästöt: Toteuma 3,8, Tavoite 4,1	CO2 päästöjen osalta ollaan asetetussa aikataulussa. Myös ESG:n ympäristötaso on pysynyt samalla tasolla.	100 100

2.3. Sitovuustasojen toteutuminen

Käyttötalousosa (euroa)				
	TA2024	Muutos	Muutettu TA2024	TP2024
Keskusvaalilautakunta	13 721	-49 000	-35 279	-31 205
Tarkastuslautakunta	-34 338	0	-34 338	-36 033
Kunnanhallitus	-9 682 090	2 990 543	-6 691 547	-6 576 352
	Sitova toimintakate:*			
	-9 742 090	2 990 543	-6 751 547	-6 690 265
Sivistyslautakunta	-67 503 645	-899 447	-68 403 092	-67 884 362
Hyvinvointilautakunta	-3 925 554	-166 227	-4 091 781	-4 050 033
Elinvoimalautakunta	10 531 300	-4 088 927	6 442 373	7 615 909
	Sitova toimintakate:*			
	9 931 300	-4 088 927	5 842 373	7 359 227
Ympäristölautakunta	-984 011	0	-984 011	-801 993
Toimintakate yhteensä	-71 584 617	-2 213 057	-73 797 674	-71 764 069
	Sitova toimintakate:*			
	-72 244 617	-2 213 057	-74 457 674	-72 134 664
Verotulot	69 427 679	- 200 000	69 227 679	69 835 742
Valtionosuudet	18 538 890	-571 112	17 967 778	18 068 737
Korkotulot	310 000	0	310 000	463 204
Muut rahoitustulot	185 000	0	185 000	620 964
Korkokulut	-1 336 655	0	-1 336 655	-1 310 552
Muut rahoituskulut	-409 000	0	-409 000	-399 697

*) Sitova määräraha on toimintakate. Sitovan toimintakatteen laskennassa ei oteta huomioon käyttöomaisuuden myynnistä kertyviä myyntivoittoja tai myyntitappioita.

Rahoitusosa (euroa)*				
	TA 2024	Muutos	MTA 2024	TP2024
Investointiosa (netto)	-29 621 095	1 235 000	-28 386 095	-28 006 131
	Sitova investointitaso**			
	-30 451 095	1 315 000	-29 136 095	-28 855 921
**Investoinnit ovat sitovia valtuustoon nähden toiminnoittain. Tähän tekee poikkeuksen aineettoman käyttöomaisuuden myynti, joka on sitova menoperusteisesti sekä investointiosassa yksilöity maanhankinta on sitova menoperusteisesti, mutta sitovan menoperusteisen määrärahan laskennassa ei huomioida maankäyttösopimuksella hankittua omaisuutta. Tarkempi erittely investointiosassa toiminnoittain				
	TA2024	Muutos	MTA2024	TP2024
Antolainasaamisten vähennykset	783 000	0	783 000	88 712
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000 000	0	20 000 000	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	10 370 219
Muut maksuvalmiuden muutokset	300 000	0	300 000	-4 073 659
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 694 000	0	-12 694 000	-12 656 683
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-660 000	0	-660 000	-370 595

*Rahoitusosan osalta sitovia eriä valtuustoon nähden ovat investointiosa ja pitkäaikaisten lainojen lisäykset.

Muut rahoituksen osat on kuvattu läpinäkyvyyden ja rahoituksellisen toteuman havainnollistamiseksi verrattuna talousarvioon.

2.4. Ilmastobudjetin toteutuminen

Ilmastobudjetti yhdistää kunnan ilmastotyön talousarviomenettelyyn ja raportointiin tilinpäätöksen yhteydessä. Ilmastobudjetoinnissa kootaan talousarviossa ja kunnan alastrategioissa olevat ilmastotoimenpiteet ja -tavoitteet yhteen. Tavoitteena on tuoda näkyväksi kunnan toimenpiteitä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi, sekä mahdollistaa avoin keskustelu ja seurata toimenpiteiden riittävyyttä. Ilmastobudjetti koostuu päästöbudjetista ja ilmastotyön toiminnallisista tavoitteista.

Vihdin kunnan tavoitteena on toimia ilmastokriisin hillitsemiseksi ja tehdä osansa Suomen kansallisten ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Vihti on sitoutunut vähentämään asukaskohtaisia päästöjä puolella vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Vihdin ilmastotyön toimenpiteet on kirjattu Kestävän energian ja ilmaston toimenpidesuunnitelmaan (SECAP). Toimenpiteiden edistymistä seurataan vuosittain SECAP-seurantaraportissa.

Päästöbudjetti

Vihdin päästöbudjetti on sidottu kunnanhallituksen päätökseen ja kuntastrategiassa 2022–2025 määriteltyyn päästövähennystavoitteeseen. Vuosittainen vähennystarve (0,04 t CO2-ekv) perustuu päästövähennysmäärään vuoden 2020 tilaston ja 2030 tavoitteen välillä.
Vuonna 2024 Vihti siirtyi seuraamaan SYKE:n hiililaskennan lukuja, jotka ottavat liikenteen päästöt realistisemmin huomioon. SYKE:n viralliset kuntakohtaiset luvut tulevat hieman hitaammalla aikataululla (noin puoli vuotta) verrattuna aikaisemmin käytettyihin konsultin arviolukuihin.

Tavoite	Mittari	Lähtötaso (2020)*	TP 2021*	TP 2022*	TP 2023*	TA 2024**	Tavoite 2030
Hiilidioksidipäästöt vähenevät	Asukaskohtaiset päästöt (t CO2-ekv)	4,7	4,6	4,3	4,1	3,7	4,1

*Lähde: SYKE – Kuntien ja alueiden kasvihuonekaasupäästöt, 2024. Laskentamenetelmänä Hinku-laskenta ilman päästöhyvityksiä.
**Lähde: CO2 -raportti 2025 Vihti.
Kestäväksi arvioitu tavoitetaso olisi 2,5 t CO2 - ekv/asukas (2035)

Ilmastotyön toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024
Ilmastotyön toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024 perustuvat Vihdin kunnan Kestävän energian ja ilmaston toimenpidesuunnitelmaan (SECAP). Ilmastotavoitteita on asetettu kaikille kunnan palvelualueille. Ilmastobudjettiin on nostettu päästövähennyksiltään sekä taloudellisilta vaikutuksiltaan merkittävimpiä toimenpiteitä. Toteutuessaan vuoden 2024 ilmastobudjetin toimenpiteiden odotetaan tuottavan kunnalle pitkällä aikavälillä säästöjä.

SECAP-toimenpide	Lähtötaso 2021*	Tavoite 2024	Toteuma 2024	Tavoite 2030
Selvitetään korvaavien lämmitysratkaisujen käyttöönottoa ja tarvittavia korvausinvestointeja kunnan öljylämmitteisissä kohteissa ja	33 % kunnan kiinteistöistä on öljylämmitys. Lämmitysöljyn kulutus vuonna 2021**: 1 029 530 litraa 848 876 euroa ** kulutus on laskettu keskihintoja käyttäen	Korvausinvestoinnin toteutussuunnitelma on laadittu ja hyväksytty elinvoimalautakunnassa Ensimmäisten kohteiden muutostyöt on tehty.	Kuntalan ja Metsäpolun päiväkodin maalämpö on valmistunut vuoden 2024 alkupuolella. Kesän 2024 aikana on käyttöönotettu lämmitys-	0 % kunnan kiinteistöistä on öljy- tai maakaasulämmitys

toteutetaan lämmitystapamuutoksia mahdollisuuksien mukaan			järjestelmä muutokset kirkonkylän paloasemalle ja kirkonkylän kiinteistönhoidon varikolle, joihin on asennettu vesi-ilmalämpöpumppu järjestelmät. Kirkonkylän tilapäisen lämpölaitoksen korvaavan ratkaisun kartoitustyötä on edistetty vuonna 2024 siten, että tavoitteena on toteuttaa geoterminen lämmitysjärjestelmä.	
Harkitaan aurinkopaneelien hankintoja	Kunnan neljässä kiinteistössä on aurinkopaneelijärjestelmä. Niiden tuotantokapasiteetti on 323 MWh.	Toteutussuunnitelman hyväksyminen aurinkovoimaloiden lisäämiseksi soveltuviin kunnan kiinteistöihin.	Uuden Etelä-Nummellan koulu- ja päiväkotikeskuksen katolle asennettu aurinkopaneelit.	Aurinkovoiman tuotantoa kunnan kiinteistöissä lisätään. Niiden tuotantokapasiteetti on 500 MWh.
Siirrytään katuvalaistuksessa LED-valaisinten käyttöön	LED-valaistusta on lisätty, mutta tarkka määrä ei ole tiedossa. Selvitys käynnissä.	Investointiosassa on valaisinsaneerauksseen varattu 100 000 euroa, jossa mm. vaihdetaan vanhojen elohopea ja suurpainenatrium valaisimet LED-valaisimiin LED-valaistuksen piirissä 35–39 % vuoden 2024 loppuun mennessä.	LED-valaisimien vaihtamistyötä on jatkettu.	Kunnan katuvalaistuksesta 100 % on LED-valaisimia.

*Vihdin ilmastotyön tilannekuva 2021 –raportti

Suoritemittareita kunnan käyttämästä energiasta	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024
Fossiiliset polttoaineet yhteensä	931 535 €/ 1 095 657 litraa	1 354 949 €/ 1 082 663 litraa	1 286 805 €/ 1 184 482 litraa	1 134 505 €/ 1 062 625 litraa
Lämmitysöljy	848 876 €/ 1 029 530 litraa	1 226 298 €/ 1 005 162 litraa	1 183 530 €/ 1 116 538 litraa	999 786 €/ 970 666 litraa

Poltto- ja voiteluaineet	82 659 €/ 66 127 litraa	128 651 €/ 77 501 litraa	103 275 €/ 67 944 litraa	134 719 €/ 91 959 litraa
Sähkö € (sähkö + siirto = yhteensä)	798 963 €/ 1 142 808 € / 1 941 771 €	612 315 €/ 1 109 381 € / 1 721 696 €	859 307 €/ 1 126 321 € /1 985 628 €	1 025 747 €/ 1 216 749 € /2 242 496 €

Ilmastotyön toiminnallisten tavoitteiden lisäksi vuonna 2024 toteutetaan ilmastotyöhön liittyviä ohjelmia ja kehityshankkeita, joiden puitteissa määritellyt tavoitteet voidaan tulevina vuosina kirjata ilmastobudjetin toiminnallisiin tavoitteisiin:

1. Selvitetään mahdollisuutta hiilineutraalin sähkönostosopimuksen solmimiseen. Nykyinen sähkösopimus päättyi vuoden 2023 loppuu mennessä, mutta sopimuksessa on vielä 1+1 vuosien optiot.
    - Toteuma: Sähköntoimittajaksi vaihtui Helen Oy kaudelle 1.1.2026 – 31.12.2028
2. Vihdin kunta on Nummelan Aluelämmön suurin omistaja. Omistajana yhtiötä ohjeistetaan olla aktiivisesti mukana edistämässä taloudellisesti kannattavaa ja järkevää ratkaisua mahdollisen datakeskuksen hukkalämmön talteenotoksi.
    - Toteuma: Kunta on edistänyt hukkalämmön talteenottoa Microsoft Oy:n kanssa siten, että hukkalämpöä voitaisiin edistää kunnan konserniyhtiön kautta.
3. Laaditaan kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelma yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa.
    - Toteuma: Kevyenliikenteen edistämisohjelma valmistui marraskuussa 2023 ja hyväksyttiin kunnanhallituksessa tammikuussa 2024.
4. Selvitetään osana tiedolla johtamisen projektia ilmastobudjetin kokoamista yhdelle sovellusalustalle, josta näkyy toimenpiteiden seuranta ja tarkoituksenmukaiset suoritetietokokonaisuudet seurannan sekä läpinäkyvyyden lisäämiseksi
    - Toteuma: Ilmastovahti ei toteutunut, koska rahoitushakemusta EUCF:n ei hyväksytty.
5. Luonnon monimuotoisuusohjelman laatiminen.
    - Toteuma: LUMO-ohjelma on valmis ja hyväksytty Vihdin kunnan valtuustossa 10.6.2024. Toimenpiteitä on alettu tekemään.
6. Asukastapaaminen eri lämmitysmuotojen esittelyiden tiimoilta.
    - Toteutunut.

2.5. Kuntastrategian toteutuminen

HYVINVOIVAT VIHTILÄISET

TAVOITE	MITTARI / LÄHDE	LÄHTÖTASO	TOTEUMA	ENNUSTE (2025)	TAVOITETASO
Tyytyväisyyden lisääntyminen asuinkuntaan	Kuntabarometri	3,41 (2021) vertailukuntien keskiarvo 3,61 (2021)	3,46 (2022) 3,41 (2023) 3,45 (2024) Ka. 3,50(2022) 3,63 (2023) 3,64 (2024)	Toteutuu (edellyttää onnistumista hyvinvointialueen yhdyspinnassa)	Yli vertailukuntien keskiarvon (3,61 vuonna 2021)
Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen saaminen	Unicef	-	Toimintasuunnitelma toteutettu (2022) Edennyt aikataulun mukaan (2024)	Toteutuu	Tunnustuksen saaminen
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (TEA-viisari)	TEA-viisari	60 (2021) Koko maa 68 (2021)	63 / Koko maa 69 (2022) 65 / Koko maa 70 (2023) 64 / Koko maa 69 (2024)	Toteutuu (edellyttää onnistumista hyvinvointialueen yhdyspinnassa)	Yli 70
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE-kerroin)	Kuntien HYTE-kerroin	69 (2021) Koko maa 57,55 (2021) Korkein tulos 77 (2021)	64 (2022) 69 (2023) 63 (2024)	Toteutuu (edellyttää onnistumista hyvinvointialueen yhdyspinnassa)	Yli 75

VASTUULLINEN TALOUDENPITO

TAVOITE	MITTARI / LÄHDE	LÄHTÖTASO	TO-TEUMA	ENNUSTE (2025)	TAVOITETASO
Konsernin kumulatiivinen yli-jäämä lisääntyy	Tilinpäätös	954 € / asukas (2021)	1 246 € / asukas (2022) 1 784 € / asukas (2023) 1 899 € / asukas (2024)	1500 € / asukas (2025)	Vähintään 1000 € / asukas
Investointien omarahoitus py-syy vahvana strategia-kau-della (Vuosikate / Investoin-tien omahankintameno)	Tilinpäätös	69,44 % (2018-2021)	97,02 % (2022-2024)	110 %	Yli 70 % koko strate-giakaudella
Konsernin lainakanta kasvaa hallitusti	Tilinpäätös	4280 € / asukas (2021)	4 649 € / asukas (2022) 3 585 € / asukas (2023) 3 466 € / asukas (2024)	4 000 € / asukas	Alle 4500 € / asukas
Kuntaverotuksen taso ei kasva	Tilinpäätös	20,50 % (2022)	7,86 % (2023) 7,80 % (2024)	7,80 %	7,86 % tai alle*

*) Huomioiden soteuudistuksen muutokset kuntaverotukseen

HELSINGIN SEUDUN KASVUKUNTA

TAVOITE	MITTARI / LÄHDE	LÄHTÖTASO	TOTEUMA	ENNUSTE	TAVOITE-TASO
Asukasluku kasvaa	Tilastokeskus	29241 (31.12.2021)	28913 (2022) 28812 (2023) 28806 (2024)	Ei toteudu (edellyttää useita uusia toimenpiteitä toteutuakseen. Kunnan merkittävimmät kasvuun liittyvät investoinnit ja toimenpiteet ajoittuvat vuoden 2025 jälkeiseen aikaan)	Vähintään 30 000 (2025)
Kuntien välinen nettomuutto on positiivinen strategiakaudella	Tilastokeskus	-51 asukasta (2018-2021)	-364 (2022) -218 (2023) -33 (2024)	Ei toteudu (edellyttää useita uusia toimenpiteitä toteutuakseen.)	Vähintään +30 asukasta / vuosi

KOTI YRITYSELÄMÄLLE

TAVOITE	MITTARI / LÄHDE	LÄHTÖTASO	TOTEUMA	EN-NUSTE	TAVOITETASO
Työpaikkojen lukumäärä kasvaa	Tilastokeskus	8141 (2019)	7 874 (2020) 8 025 (2021) 7 998 (2022) 7 397 (2023)	Ei toteudu (Kunnan investoinnit uusiin työpaikkoihin ajoittuvat strategia kauden jälkeen jolloin tavoite konkretisoituu)	Yli 8 350

Yrittäjien tyytyväisyys lisääntyy	Yrittäjien kuntabarometri	2,80 (2020), koko maan ka 2020 oli 2,97	2,75 (2022) 3,2 (2024)	Ei toteudu	Yli 3,5

HYVINVOIVA HENKILÖSTÖ

TAVOITE	MITTARI / LÄHDE	LÄHTÖTASO	TOTEUMA	ENNUSTE	TAVOITETASO
Työhyvinvointi paranee	Työhyvinvointikysely 2022, 2024 (asteikko 1-4) Sosiaalisen pääoman mittaus 2023, 2025 (asteikko 1-5)	3, 42 (2020) 4,06 (2021)	3,42 (2022) 3,13 (2024) 4,06 (2023)	Ei toteudu, vertailtavuutta vaikeuttaa asteikon muuttuminen Toteutuu	yli 3,5 yli 4,2
Psyykkisistä syistä johtuvat sairauspoissaolot vähenevät	Henkilöstöraportti	4326 päivää / vuosi (2021)	4365 (2022) 2714 (2023) 3 338 (2024)	Toteutuu	Alle 3000 päivää / vuosi
Lähtövaihtuvuus pienenee (ilman eläköitymislukuja)	Henkilöstöraportti	10,2 % (2021)	11,3 % (2022) 6,9 % (2023) 6,8 % (2024)	Toteutuu	Alle 7,5 %

DIGITALISAATIO

TAVOITE	MITTARI / LÄHDE	LÄHTÖTASO	TOTEUMA	ENNUSTE	TAVOITETASO

Tyytyväisyys kunnan alueella oleviin verkkoyhteyksiin	Kuntabarometri	50% tyytyväisiä (2022) 3,29 (asteikolla 1-5, 2022)	49 % (2023) 59 % (2024) 3,17 (2023) 3,48 (2024)	Ei toteudu	70 % (tavoitetaso tarkistettu lähtötaso-kartoituksen jälkeen)
Tyytyväisyys kunnan sähköisiin palveluihin	Kuntabarometri	37% tyytyväisiä (2022) 3,29 (asteikolla 1-5, 2022)	37% tyytyväisiä (2023) 36 % tyytyväisiä (2024) 3,22 (2023) 3,17 (2024)	Ei toteudu	60 % (tavoitetaso tarkistettu lähtötaso-kartoituksen jälkeen)

ILMASTO – JA YMPÄRISTÖTYÖ

TAVOITE	MITTARI / LÄHDE	LÄHTÖTASO	TOTEUMA	ENNUSTE	TAVOITETASO
Hiilidioksidipäästöt vähenevät	CO2-raportti	4,9 t CO_2-ekv / asukas (2020), kestäväksi arvioitu taso 2,5 t CO_2-ekv/asukas (2035)	4,1 (2022) 3,8 (2023)* 3,7 (2024)*	Toteutuu (läpimeno liikenteen laskenta muuttunut, joka vaikeuttaa vertailtavuutta)	4,1 t CO2-ekv / asukas

*Ilmastostrategiatyöryhmä 6.2.2024 pidetyssä kokouksessa päätettiin vaihtaa päästöbudjettiin SYKEn päästölaskennan mukaiset luvut. SYKEn päästölaskennassa on liikenteen päästöistä läpiajoliikenne rajattu pois. CO2-raportin laskennassa on läpiajoliikenteen päästöt mukana. Kunnalla ei juuri ole vaikutuskeinoja läpiajoliikenteeseen, jote SYKEn laskenta vastaa enemmän niitä päästöjä, joihin kunta omilla toimillaan pystyy vaikuttamaan.

LIIKKUMINEN

TAVOITE	MITTARI / LÄHDE	LÄHTÖTASO	TOTEUMA	ENNUSTE	TAVOITETASO

Kevyenliikenteen verkoston kasvu	Väylien pituus (m)	Uusia toteuttamattomia jalankulun ja pyöräilyn maantieverkon kehittämistarpeita tunnistettu 55 181 metriä	n. 500m (2023) n. 1 700m (2024)	Ei toteudu. Arvio strategiakaudella saadaan kevyenliikenteen väyliä rakennettua 5 200 m	Uusia väyliä 20 000 metriä
Tyytyväisyys julkiseen liikenteeseen	Kuntabarometri	1,98 (2021), Vertailukuntien ka 2,98 (2021)	2,78 (2022) 1,84 (2023) 2,06 (2024) Vertailukuntien ka 2,88 (2022) 2,86 (2023) 2,98 (2024)	Ei toteudu	Yli 3
Tyytyväisyys liikenneolo-suhteisiin jalankulkijan kannalta	Kuntabarometri	3,40 (2021) Vertailukuntien ka 3,84 (2021)	3,56 (2022) 3,27 (2023) 3,25 (2024) Vertailukuntien ka 3,8 (2022) 3,83 (2023) 3,77 (2024)	Toteutuu	Yli 3,84
Tyytyväisyys liikenneolo-suhteisiin pyöräilijän kannalta	Kuntabarometri	3,21 (2021) Vertailukuntien ka 3,7 (2021)	3,33 (2022) 3,00 (2023) 2,98 (2024) Vertailukuntien ka 3,7 (2022) 2,74 (2023) 3,76 (2024)	Toteutuu	Yli 3,7

2.6. Käyttötalousosan toteutuminen

2.6.1. Keskusvaalilautakunta

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA2024	TP2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	**51 950**	**200 000**	**-44 000**	**156 000**	**155 779**	**-221**	**199,9 %**
MYYNTITUOTOT	51 950				103 728	103 728	99,7 %
TUET JA AVUSTUKSET		200 000	-44 000	156 000	52 051	-103 949	
TOIMINTAKULUT	**-68 008**	**-186 279**	**-5 000**	**-191 279**	**-186 984**	**4 295**	**174,9 %**
HENKILÖSTÖKULUT	-38 388	-121 218	-15 000	-136 218	-136 938	-720	256,7 %
PALKAT JA PALKKIOT	-34 811	-106 086	-15 000	-121 086	-123 984	-2 898	256,2 %
HENKILÖSIVUKULUT	-3 577	-15 132		-15 132	-12 954	2 178	262,1 %
PALVELUJEN OSTOT	-11 207	-46 662	10 000	-36 662	-29 479	7 183	163,0 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-12 886	-7 324		-7 324	-10 714	-3 390	-16,9 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-5 527	-11 075		-11 075	-9 853	1 222	78,3 %
TOIMINTAKATE	**-16 058**	**13 721**	**-49 000**	**-35 279**	**-31 205**	**4 074**	**94,3 %**

Talouden ja toiminnan tapahtumat
Vuonna 2024 järjestettiin kahdet vaalit. Tammi-helmikuussa toimitettiin tasavallan presidentin vaali, jossa käytiin kaksi kierrosta, ensimmäinen vaali ja toinen vaali. Kesäkuussa järjestettiin europarlamenttivaalit.

Vuoden 2024 vaalien toimintatuotot jäivät noin 40.000 euroa alle alkuperäisessä talousarviossa arvioidun, koska talousarvioon oli erehdyksessä laitettu varaus aluevaaleista saataville tuotoille. Aluevaalit järjestetään kuitenkin vuonna 2025 kuntavaalien kanssa samanaikaisesti. Vastaavasti toimintakulut toteutuivat lähes täsmälleen alkuperäisessä talousarviossa arvioidun mukaisesti. Loppuvuonna ei talouden ja toiminnan onnistumiseen kohdistu riskejä.

2.6.2. Tarkastuslautakunta

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA2024	TP2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTAKULUT	**-31 678**	**-34 338**		**-34 338**	**-36 033**	**-1 695**	**13,7 %**
HENKILÖSTÖKULUT	-7 705	-10 038		-10 038	-10 412	-374	35,1 %
PALKAT JA PALKKIOT	-7 120	-9 500		-9 500	-9 929	-429	39,5 %
HENKILÖSIVUKULUT	-585	-538		-538	-482	56	-17,5 %
PALVELUJEN OSTOT	-23 974	-24 200		-24 200	-25 622	-1 422	6,9 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT		-100		-100		100	
TOIMINTAKATE	**-31 678**	**-34 338**		**-34 338**	**-36 033**	**-1 695**	**13,7 %**

Talouden ja toiminnan tapahtumat
Tarkastuslautakunta valmistelee kunnanvaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta antaa kultakin vuodelta valtuustolle arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Tarkastuslautakunnan toivomuksesta kunnanvaltuusto velvoittaa kunnanhallitusta pyytämään lautakuntia antamaan vastineensa arviointikertomukseen ja vastineet käsitellään syyskuun valtuustossa.

Tarkastuslautakunnan toimintakate toteutui hieman yli sitovan toimintakatteen johtuen ennakoitua suuremmasta palvelujen ostoista, joka selittyy tilintarkastusyhteisön korkeammasta laskutuksesta suorittaakseen lakisääteisen tilintarkastuksen. Loppuvuoteen ei talouden ja toiminnan onnistumiseen kohdistu riskejä.

2.6.3. Kunnanhallitus

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
Kunnanhallitus							
TOIMINTATUOTOT	2 005 544	1 265 000	-879 000	386 000	475 562	89 562	-76,3 %
MYYNTITUOTOT	445 102	356 000	-300 000	56 000	32 876	-23 124	-92,6 %
MAKSUTUOTOT							
TUET JA AVUSTUKSET	1 033 066	849 000	-579 000	270 000	321 854	51 854	-68,8 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	527 377	60 000		60 000	120 831	60 831	-77,1 %
TOIMINTAKULUT	-10 953 524	-9 958 528	2 880 981	-7 077 547	-7 051 913	25 633	-35,6 %
HENKILÖSTÖKULUT	-3 129 448	-2 971 548	679 860	-2 291 688	-2 410 508	-118 821	-23,0 %
PALKAT JA PALKKIOT	-2 463 315	-2 332 940	563 361	-1 769 579	-1 891 275	-121 696	-23,2 %
HENKILÖSIVUKULUT	-666 133	-638 608	116 499	-522 109	-519 234	2 875	-22,1 %
PALVELUJEN OSTOT	-4 839 381	-4 769 954	356 207	-4 413 747	-4 167 903	245 844	-13,9 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVA-RAT	-192 075	-90 200	31 620	-58 580	-225 550	-166 970	17,4 %
AVUSTUKSET	-1 693 069	-1 637 000	1 610 000	-27 000	-34 480	-7 480	-98,0 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 099 551	-489 826	203 294	-286 532	-213 473	73 059	-80,6 %
TOIMINTAKATE	**-8 947 981**	**-8 693 528**	**2 001 981**	**-6 691 547**	**-6 576 352**	**115 195**	**-26,5 %**

Talouden ja toiminnan tapahtumat

1.5.2024 voimaan tulleen organisaatiouudistuksen seurauksena TP2023 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2024 toteuman lukujen kanssa.

Kunnanhallituksen sitova toimintakate muutetussa talousarviossa oli -6 691 547 euroa ja toteutuma -6 576 352 euroa. Sitova toimintakate alittui 115 195 eurolla.

Kunnanhallitus vastaa muun muassa strategisesta suunnittelusta sekä talouden, toiminnan ja maankäytön suunnittelun ja seurannan koordinoinnista, asuntopolitiikasta, tietohallinnosta, omistajapolitiikasta, konserniohjauksesta, henkilöstöpolitiikasta sekä valtuuston käsiteltävien asioiden valmistelusta. Laskenta- ja palkanlaskentapalvelut ostetaan Sarastia Oy:ltä ja tietotekniset palvelut Kuntien Tiera Oy:ltä. Organisatorisesti kunnanhallituksen alaiset viranhaltijat kuuluvat konsernipalveluihin, joka muodostaa kunnanhallituksen alaisen tulosalueen, jonka alle kuuluvat hallinto-, talous-, henkilöstö- ja tietohallintopalvelut sekä viestinnän ja markkinoinnin vastuualueet.

Muutettuun talousarvioon nähden toimintatuotot ylittyivät noin 89 500 eurolla eli lähes talousarvion mukaisesti. Henkilöstökulut ylittyivät noin 122 000 eurolla, jota selittävät muun muassa luottamushenkilöiden palkkiot (30 000 euroa), sijaisten palkat (30 000 euroa) ja työllistämistukipalkat (24 000 euroa). Palveluiden ostoissa alitus tapahtui noin 246 000 eurolla, perustuen muun muassa Numera Oy:n hinnan alenemiseen suhteessa aiempaan ja Tieran osalta varauduttiin suurempaan palveluiden hinnan nousuun johtuen sopimusneuvotteluista ja sen perusteella tulevasta uudesta sopimuksesta, mutta palvelusopimus on edelleen neuvottelussa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittyivät noin 167 000 eurolla, johtuen virastotalon keskitetyn tarvikevaraston kustannusten siirrosta konsernipalveluiden alle.

Konsernipalveluissa suurimmat riskit kohdistuvat ulkoisiin tekijöihin, joista yksi merkittävimmistä on ulkoistetut palveluntuottajat. Aiemmin tunnistettua toimenpidettä selvittää erilaisia järjestämisvaihtoehtoja jatkettiin huomioiden hallitusohjelman kirjaukset in house -yhtiöiden palveluostojen potentiaalisesta tulevasta rajoittamisesta. Valmistelua edistettiin talous- ja palkkahallinnon osalta järjestelmäkilpailutuksen aloittamisella, jonka myötä mahdollistuu palveluiden kotiuttaminen kunnan omiksi palveluiksi tulevaisuudessa. Sähköisen asioinnin helpottamiseksi kunnassa otettiin käyttöön sähköisen arkiston palvelualusta, mikä mahdollistaa aiempaa sujuvamman sähköisen asioinnin tulevaisuudessa. Tietohallinnossa otettiin valokuituverkkoprojektin osalta edistysaskeleita vuoden 2024 aikana, kun yhteishanke Uudenmaanliiton sekä liikenne- ja viestintävirasto Traficomin kanssa edistyi ja hankekilpailutuksessa saatiin valittua kaksi toimijaa, jotka rakentavat vuosina 2024 ja 2025 valokuituverkkoa eri kunnan alueille, joihin markkinaehtoisesti valokuituverkko ei rakentuisi.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa 2023 kunnanhallituksen alaista toimintaa koskevia huomioita oli, ja näistä on annettu vastine kunnanvaltuustolle 30.09.2024 § 47. Kunnanhallituksen osalta henkilöstöhallinnon tavoitteisiin oltiin päästy kokonaisuudessaan hyvin, ja loppuvuonna 2024 saatiin hyväksyttyä myös aiempaa joustavampi ja ketterämpi täyttölupaprosessi. Taloushallinnon osalta huomiot riskikartoituksen ajantasaisuudesta ja sisäisen valvonnan järjestämisestä on otettu vakavasti. Vihdin kunta on hankkinut syksystä 2024 alkaen osan sisäisen tarkastajan työajasta Kirkkonummen kunnalta. Samassa yhteydessä kunnan sisäisen tarkastuksen ohjeistuksia on päivitetty ja ne on tavoitteena tuoda hyväksyttäväksi kunnanhallitukselle, samoin kuin päivitetty laadittu riskikartoitus, alkuvuonna 2025. Kunnan toimintakulttuurin käsikirja hyväksyttiin loppuvuonna 2024 ja sen jalkauttamista on aloitettu vähitellen.

Riskin kuvaus	**Riskin hallinta**	**Riskin toteutumisen seuranta ja toteuma**
Kuntatalouden heikko näkymä	Talouden tasapainottaminen	Talouden seuranta, palveluiden tavoitettavuus ja seuranta. Talousraportteja tuotettiin luottamushenkilöille kolme kertaa vuodessa ja merkittävimpiin poikkeamiin pyrittiin reagoimaan. Ylityksiä tapahtui vuoden 2024 aikana tarkastuslautakunnan alaisessa toiminnassa ja investoinneissa.
Erilaiset toiminnalliset riskit ulkoistettuihin palveluihin mm. talous- ja henkilöstöpalveluihin (Sarastia Oy) ja tietohallintopalvelut (Tiera Oy).	Vuonna 2024 tehtiin suunnitelma Sarastian palvelukokonaisuudesta irtaantumiseen. Suunnitelmaa on toteutettu muun muassa oman järjestelmähankinnan valmistelun osalta. Samassa yhteydessä valmisteltiin talous- ja palkkahallinnon prosessien uudistamista. Tieran kanssa yhteistyötä on kehitetty laatuun keskittyvien tapaamisien lisäämisellä sekä kriittisten palvelukokonaisuuksien uudelleen suunnittelulla.	Sarastian kanssa on käyty vuoden 2024 aikana yksi laatupalaveri. Laatupoikkeamia on ollut henkilöstöpalveluissa ja niistä on reklamoitu palvelutuottajaa. Vuoden 2024 aikana on valmisteltu irrottautumista Sarastian palveluista huomioiden myös päivittyvän in-house-lainsäädännön. Tieran kanssa on aloitettu palvelusopimusneuvottelut, jotka päätettiin keskeyttää in-house-lainsäädännön valmistelun vuoksi. Tieran palvelukokonaisuuksien osalta tehty uudelleen järjestelyjä kunnan oman henkilöstöresurssoinnin myötä. Palveluissa pyritty varautumaan myös mahdollisiin muutoksiin, joita päivitetty lainsäädäntö voi tuoda.
Käynnissä olevat häiriö- ja poikkeustilanteet rasittavat toimintaa ja kunnan palvelutuotantoa mm.	Kunnan häiriötilanteiden johtoryhmän aktiivisuus, valmiussuunnitelmien ajan tasalla pitäminen,	Valmiusharjoittelua jatkettiin suunnitellusti ja osapuolten vastuita ja velvollisuuksia käytiin läpi.

energiakriisi ja COVID-19 pandemia	sopimusten tarkistus, sidosryhmäyhteistyö	
Kunnan toimintaa haittaavat tai estävät kyberhyökkäykset ovat yleistyneet ja arkipäiväistyneet Suomessa ja maailmalla.	Kyberuhkiin varautuminen jatkuvuudenhallinnan suunnitelmin. Riskienhallinnan toimintamallien käyttö ja riskien seuranta. Toimintaprosessien, tietoturvapalveluiden ja toimittajasopimuksien sopiminen riittävälle jatkuvuudenhallinnan tasolle sekä tietoteknisen palautumisen harjoittelu kunnan toimintojen ja palvelutarjoajien kanssa yhteistyössä. Aktiivisuus kaikissa toiminnoissa havainnoida ja ilmoittaa poikkeamista kunnan kaikkien työntekijöiden toimesta. Investointipanostukset kyberturvan ja tietoturvan hallintapalveluihin ja investoinnit kunnan työntekijöiden varautumiseen ja harjoitteluun käyttämän työajan käytön kautta.	Tekniset tietoturvapalvelut, tietojärjestelmien tapahtumalokien seuranta ja havainnot kunnan työntekijöiden toimesta. Riskienhallinnan seuranta kuukausittain tietoteknisten palvelutoimittajien kanssa. Vuonna 2024 ei esiintynyt merkittäviä kunnan toimintaan vaikuttavia häiriöitä. Valmiusharjoittelua jatkettiin suunnitellusti. Tieran ja muiden palveluntuottajien välisessä yhteistyössä nostettiin esiin ja korjattiin havaittuja tietoturvariskejä osana normaalia kehittämistoimintaa.

Konsernipalvelut

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	1 548 972	1 265 000	-879 000	386 000	475 562	89 562	-69,3 %
TOIMINTAKULUT	-9 845 405	-9 958 528	2 880 981	-7 077 547	-7 051 913	25 633	-28,4 %
TOIMINTAKATE	**-8 296 433**	**-8 693 528**	**2 001 981**	**-6 691 547**	**-6 576 352**	**115 195**	**-20,7 %**

Talouden ja toiminnan tapahtumat

Keväällä 1.5.2024 voimaan astuneen organisaatiomuutoksen myötä konsernipalvelut muodostuvat hallintopalveluista, tietohallinnosta, talouspalveluista, henkilöstöpalveluista sekä markkinoinnista ja viestinnästä. Talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmien hankinta aloitettiin kesällä 2024, ja tavoitteena on saada hankinta suoritettua vuoden 2025 alussa. Tämän jälkeen aloitetaan talous- ja palkkahallinnon toimintojen muutos, joka on tarkoitus astua täysmääräisesti voimaan vuoden 2026 alussa. Henkilöstöpalveluissa toteutettiin henkilöstöohjelman toimenpiteitä, joilla tähdätään kunnan henkilöstön pito- ja vetovoimatekijöihin sekä sairaspoissaolojen vähentämiseen. Syksyn aikana toteutettiin koko kunnan osalta kokonaisvaltainen riskikartoitus. Tarkastustoimintaa ja sisäisen valvonnan kontrolleja kehitettiin osana, kun Vihdin ja Kirkkonummen yhteinen sisäinen tarkastaja aloitti elokuussa. Hallintopalveluissa hankintatoimea kehitettiin voimakkaasti vuoden 2024 aikana. Lähtölaukaus kehitykselle antoi uusi päivitetty hankintaohje, ja tämän jälkeen on hajautetun hankintaorganisaation toimintaa terävöitetty mm. herättämällä kunnan hajautettu hankintarengas uudestaan eloon. Lisäksi sisäistä intraa on kehitetty, ja se avautui maaliskuussa 2025.

Tietoturvan parantamista ja pilvisiirtymää on jatkettu suunnitelmien mukaan. Kunnan sisäisiä tietoverkkoja on modernisoitu. Kunnassa on seurattu Digi- ja viestintäviraston sekä Traficomin Kyberturvallisuuskeskuksen ohjeistusta, ja pääosin palvelut ja suositukset on otettu käyttöön. Sähköisen pysyväisarkiston käyttöönotto

alkoi ja päättyy vuoden 2025 aikana. Raportointipalveluiden kehittämistä on jatkettu osana operatiivista toimintaa. Tieran kanssa on käyty lävitse palveluiden kehittämistarpeet ja laadittu suunnitelma projektien läpiviemiseksi. Tieran palvelusopimuksen uusintaa siirrettiin odottamaan valtakunnallista linjausta in-house-yhtiöiden asemasta. Vuoden 2024 aikana rakennettiin tuettua valokuituverkkoa. Verkoista saatiin valmiiksi aikataulun mukaisesti noin puolet. Työ jatkuu vuoden 2025 loppuun asti.

Kunnan markkinoinnin kärkiä ovat viestintäohjelman mukaisesti asuminen, rekrytointi, elinkeinopalvelut ja yritykset sekä matkailu. Vuoden alkupuoliskon aikana kunta osallistui Kevätmessuille ja järjesti asumisen tempauksen kauppakeskus Isossa Omenassa. Kesä-heinäkuun aikana järjestetään kuusi kesäkatutapahtumaa ostopalveluna. Vihti-rakkauden lähettilääna toimii kesäkuusta syyskuun puoliväliin asti vihtiläinen yrittäjä Paula Mäkelä, joka tuottaa kunnan somekanaviin sekä vihtiläisiä että matkailijoita palvelevaa sisältöä. Osallistuttiin elokuussa uuteen Nouxfest-tapahtumaan sekä perinteisille Wuosisatamarkkinoille. Mukanaolo Nouxfestissä sekä VisitVihti.fi-sivustolle laadittava uusi Nuuksio-kokonaisuus olivat osa Nuuksio 30 v -juhlavuoden toimenpiteistä. Syyskuussa järjestettiin Vihti Race -seikkailutapahtuma. Vihdin kunnan kotisivuille tehtiin teknisiä kehitystoimenpiteitä ja muokattiin sivuston brändi-ilmettä.

2.6.4. Sivistyslautakunta

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA2024	TP2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	**4 455 808**	**3 946 100**	**-400 000**	**3 546 100**	**4 058 674**	**512 574**	**-8,9 %**
MYYNTITUOTOT	1 510 353	1 372 000		1 372 000	1 672 567	300 567	10,7 %
MAKSUTUOTOT	1 377 550	1 471 200		1 471 200	1 330 853	-140 347	-3,4 %
TUET JA AVUSTUKSET	1 567 332	1 102 900	-400 000	702 900	1 050 686	347 786	-33,0 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	572				4 567	4 567	697,9 %
TOIMINTAKULUT	**-67 994 170**	**-71 449 745**	**-499 447**	**-71 949 192**	**-71 943 035**	**6 157**	**5,8 %**
HENKILÖSTÖKULUT	-39 674 790	-40 017 788	-499 447	-40 517 235	-40 780 780	-263 545	2,8 %
PALKAT JA PALKKIOT	-32 127 431	-32 433 362	-419 050	-32 852 412	-33 410 148	-557 736	4,0 %
HENKILÖSIVUKULUT	-7 547 360	-7 584 426	-80 397	-7 664 823	-7 370 632	294 191	-2,3 %
PALVELUJEN OSTOT	-12 423 697	-13 325 260		-13 325 260	-13 338 419	-13 159	7,4 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 390 330	-1 361 283		-1 361 283	-1 256 794	104 489	-9,6 %
AVUSTUKSET	-1 197 151	-1 304 500		-1 304 500	-1 042 078	262 422	-13,0 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-13 308 201	-15 440 914		-15 440 914	-15 524 964	-84 050	16,7 %
TOIMINTAKATE	**-63 538 362**	**-67 503 645**	**-899 447**	**-68 403 092**	**-67 884 362**	**518 730**	**6,8 %**

Talouden ja toiminnan tapahtumat
Sivistyslautakunnan sitova toimintakate muutetussa talousarviossa oli -68 403 092 euroa, ja toteutuma oli -67 884 362 euroa, mikä vastaa 99,2 %:a. Toimintakate alittui 518 730 eurolla, eli 0,8 %:a.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut tuottavat yhteistyössä muiden toimialojen ja yhteistyökumppaneiden kanssa sujuvia, tehokkaita ja oikea-aikaisia peruspalveluja Vihdin kunnan asukkaille. Sivistyslautakunta vastaa opetuksen ja varhaiskasvatuksen tulosalueen palveluiden järjestämisestä, jotka kohdentuvat ensisijaisesti lapsille, nuorille ja heidän huoltajilleen.

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluiden toteutumiseen vaikuttavat työvoiman saanti, palvelutarpeiden muutokset sekä yhteistyö hyvinvointialueen toimijoiden kanssa. Hyvinvointialue tuottaa varhaiskasvatuksen ja opetuksen opiskeluhuollon palvelut. Toimintakauden aikana hyvinvointialue on vähentänyt ennaltaehkäisevän yhteistyön palvelujaan, kuten psykiatrisen sairaanhoitajan työpanosta. Tämä heijastuu opetuksen ja korjaavien palveluiden tarpeiden lisääntymisenä. Työvoiman saantiin vaikuttavat erityisesti osaamisalueiden, kuten erityisopettajien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuus kansallisella tasolla.

Talouden kannalta opetuksen ja varhaiskasvatuksen tulosalueilla palkankorotusten huomioiminen talousarvion valmisteluvaiheessa on ollut haastavaa. Vuoden 2024 aikana on valmistauduttu opetuksen osalta vuonna 2025 voimaantuleviin tuen rakenteiden lakimuutoksiin.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa 2024 sivistyslautakunnan alaista toimintaa koskevia huomioita oli ja näistä on annettu vastine kunnanvaltuustolle 30.09.2024 § 47.
Hankkeiden osuus

	TA 2024	MTA 2024	TP 2024	Poikkeama TOT/MTA	Tot-%
Opetus					
Toimintatuotot	924 900	727 900	707 797	-20 103	97,24%
Toimintakulut	-1 161 933	-1 219 933	-1 216 155	3 778	99,69%
Toimintakate	**-237 033**	**-492 033**	**-508 358**	**-16 325**	**103,32%**
Varhaiskasvatus					
Toimintatuotot	166 000	166 000	234 680	68 680	141,37%
Toimintakulut	-209 402	-209 402	-328 241	-118 839	156,75%
Toimintakate	**-43 402**	**-43 402**	**-93 561**	**-50 159**	**215,57%**

Yhteensä					
Toimintatuotot	**1 090 900**	**893 900**	**942 476**	**48 576**	105,43%
Toimintakulut	**-1 371 335**	**-1 429 335**	**-1 544 396**	**-115 061**	108,05%
Toimintakate	**-280 435**	**-535 435**	**-601 919**	**-66 484**	**112,42%**

Riskin kuvaus	**Riskin hallinta**	**Riskin toteutumisen seuranta ja toteuma**
Kuntatalouden heikko näkymä	Talouden tasapainottaminen	Talouden seuranta, palveluiden tavoitettavuus ja seuranta
Kansalliset lakimuutokset	Huolellinen lakien esivalmistelu kuntatasolla, resurssien riittävyys.	Lakisääteisten palveluiden järjestäminen
Palvelutason heikentyminen	Ennaltaehkäisevien ei lakisääteisten palveluiden tarjonta	Korjaavien palveluiden määrän kehittyminen
Henkilöstön saatavuus varhaiskasvatuksessa sekä erityisopetuksen osaamisalueella	Henkilöstön veto- ja pitovoiman kehittäminen	Vaihtuvuuden seuranta, kelpoisen henkilöstön määrä

OPETUSPALVELUT

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	2 709 987	2 378 700	-400 000	1 978 700	2 400 746	422 046	-11,4 %
TOIMINTAKULUT	-44 513 166	-46 616 148	-511 358	-47 127 506	-47 308 157	-180 651	6,3 %
TOIMINTAKATE	**-41 803 178**	**-44 237 448**	**-911 358**	**-45 148 806**	**-44 907 411**	**241 395**	**7,4 %**

Talouden ja toiminnan tapahtumat

1.5.2024 voimaan tulleen organisaatiouudistuksen seurauksena TP2023 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2024 toteuman lukujen kanssa.

Opetuksen palvelukeskuksen (sisältää perusopetuksen, toisen asteen opetuksen ja sivistyskeskuksen hallinnon) muutettu toimintakate oli joulukuun lopussa -44 907 411 alittaen muutetun toimintakatteen -241 395 eurolla. Toteuma-aste oli 99,5%.

Kunnanvaltuusto myönsi 10.6.2024 59 000 euron lisätalousarvion opetuksen henkilöstökuluihin. Kulujen kasvaminen johtui valtakunnalliseen tuntijakoon tulleen yhden B1-ruotsin tunnin lisäämisestä perusopetuksessa. Vihdissä se päätettiin lisätä kaikille 9. vuosiluokan oppilaille. Lisäksi palkattiin psykiatrinen sairaanhoitaja yhteiseksi kunnan ala- ja yläkoulujen hoidollispedagogisille (HOPE) luokille, kun LUVN siirsi oman resurssinsa luokilta konsultatiiviseksi. Nämä toimet astuivat voimaan 1.8.2024.

Opetuksen palvelukeskus haki ja sai valtuustolta 2.12.2024 lisätalousarviossa esitetyn tulomäärän vähennyksen 400 000 euroa, joka johtui arvioitua pienemmistä hankerahoista. Lisäksi henkilöstökuluihin saatiin 500 000 euron lisäys, joka johtui hankerahalla aikaisemmin palkatun henkilöstön palkkaamisesta ja oppilaiden henkilökohtaisten ohjaajien tarpeen lisääntymisestä. Näiden vaikutus toimintakatteeseen oli 900 000 euroa.

Ulkoisten kulujen osalta muutettu toimintakate on toteutunut 98,6 %. Toimintatuottoja on tuloutunut 121,3 %. Sisäisten kulujen osalta toimintakate on 101 %. Sisäiset kulut koostuvat palveluiden ostoista (siivous ja kouluruokailu) sekä muista toimintakuluista (rakennusten vuokrista ja pääomavuokrista).

Vuonna 2024 valmistava luokka toimi Nummelanharjun koulussa. Lisäksi valmistavan luokan oppilaita on ollut useassa eri alakoulussa, ja he ovat saaneet tukea opintoihinsa omassa lähikoulussaan. Valmistaviin luokkiin liittyviä kuluja ei oltu huomioitu vuoden 2024 talousarviota laadittaessa. Kulut tullaan saamaan kuntaan takautuvasti valtionosuuksina oppilasmäärän mukaan.

Opetuspalveluilla on ollut käytössä tasa-arvohankerahaa, jolla on palkattu perusopetukseen koulunkäynnin ohjaajia ja resurssiopettajia. Avustuksen saajalle eli Vihdin varhaiskasvatukselle ja esi- ja perusopetukselle on kokonaisuudessaan myönnetty 735 000 euroa, josta vuonna 2024 maksetaan yhteensä 245 000 euroa, vuonna 2025 yhteensä 245 000 euroa ja vuonna 2026 yhteensä 245 000 euroa. Avustus maksetaan vuosina 2025 ja 2026 sillä ehdolla, että eduskunta myöntää tarkoitukseen määrärahat. Lukuvuonna 2023-2024 vastaava, pelkästään esi- ja perusopetukseen tarkoitettu tasa-arvohankeraha oli 301 000 euroa. Tasa-arvohankerahalla on perusopetukseen palkattu koulunkäynnin ohjaajia ja resurssiopettajia. Lisäksi on käytössä hankerahaa yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistamiseen ja kehittämiseen. Tuolla rahalla on palkattu yhteinen erityisohjaaja Nummelanharjun ja Kuoppanummen kouluun 31.7.2025 saakka.

Syyslukukaudella 2024 Kuoppanummen ja Otalammen kouluissa aloittivat työnsä virka-apulaisrehtorit luottamustoimisten apulaisrehtoreiden sijaan. Kaikissa yläkouluissa aloittivat vakituisina kouluvalmentajat, joiden työ painottuu yhteisöllisyyttä vahvistavaan, kiusaamista ja koulupudokkuutta ennaltaehkäisevään työhön valmentavalla ja koutsaavalla työotteella.

Etelä-Nummelan koulu aloitti toimintansa kaksisarjaisena vuosiluokilla 1.-5. syyslukukauden 2023 alussa toimien aluksi Nummelan koulun tiloissa. Toiminta siirtyi vuoden 2024 alusta alkaen uuteen Etelä-Nummelan koulukeskukseen. Koulukeskuksessa on lisäksi Vihdin ruotsinkielinen alakoulu Vichtis svenska skola (entinen Nummela skola). Lukuvuonna 2024-2025 Etelä-Nummelan koulussa opiskelevat myös Kuoppanummen koulun 6. vuosiluokkien oppilaat Kuoppanummen koulun tilanahtauden vuoksi ja Etelä-Nummelan koulu on kaksisarjainen vuosiluokilla 1.-6.

Tunnusluvut	TP 2023/20.9.2023	TP 2024/20.9.2024	Suomenkielisen opetuksen osuus	Ruotsinkielisen opetuksen osuus
Perusopetuksen oppilasmäärä yht.	3 402	3 280	3 240	40
Oppilasmäärä 1-6 lk	2 102	2 014	1 974	40
Oppilasmäärä 7-9 lk	1 284	1 255	1 255	
Valmistavan opetuksen oppilasmäärä	16	11	11	
Vieraskielisten oppilaiden määrä (äidinkieli muu kuin suomi, ruotsi, saame tai romani ja viittomakieli)	240	240	240	
Tehostetun tuen oppilasmäärä	641	601	594	7
Erityisen tuen päätöksen saaneiden oppilaiden määrä, ei pidennetty oppivelvollisuus	438	404	404	
Erityisen tuen päätöksen saaneiden oppilaiden määrä, pidennetty oppivelvollisuus muut kuin vaikeimmin kehitysvammaiset	29	26	26	
Erityisen tuen päätöksen saaneiden oppilaiden määrä, pidennetty oppivelvollisuus, vaikeimmin kehitysvammaiset	<5	<5	<5	

Toiminta-alueittain opiskelevien oppilaiden määrä	19	6	6	
Joustavan perusopetuksen oppilaiden määrä	7	9	9	
Kotiopetuksessa olevien oppilaiden määrä	13	6	6	
Oppilaat, joilla lupa aloittaa ko. lukuvuonna koulunkäynti vuotta säädettyä myöhemmin	<5	<5	<5	
Oppivelvollisuusiän ylittäneet muut perusopetuksen oppilaat	0	0		
Vahvistettu tuntikehys	6 409	6 409		
Käytetty tuntikehys	6 409	6 409		
Osa-aikaista erityisopetusta saaneet lv 2023-2024 (%)	22%	14%	461	
Ruotsinkielisten osuus osa-aikaista erityisopetusta saaneista (%)	1,50%	0%		
Kouluohjaajia	126	134		
Oppilasta/kouluohjaaja	27	24,48		
Kuljetusoppilaiden määrä	926	869	848	21
Kuljetusoppilaiden määrä %	27%	26%		
Ruotsinkielisten osuus kuljetusoppilaista	2,50%	2,40%		
Lukion oppilasmäärä	539	550	550	

Tunnusluvut	**LV 2021-2022**	**LV 2022-2023**	**LV 2023-2024**	**LV 2024-2025**			
Opetustuntien määrä	6 379	6 409	6 409	6 409			
Lukion kurssimäärät	685	685	685	685			
Tunnusluvut	**TP 2021**	**TP 2022**	**TP 2023**	**20.9.2024**		**Suomenkielisen opetuksen osuus 20.9.2024**	**Ruotsinkielisen opetuksen osuus 20.9.2024**
Perusopetuksen oppilasmäärä yht.	3 643	3 514	3 402	3 280		3 240	40
Oppilasmäärä 1-6 lk	2 349	2 253	2 102	2 014		1 974	40
Oppilasmäärä 7-9 lk	1 294	1 240	1 284	1 255		1 255	
Valmistavan opetuksen oppilasmäärä	0	21	16	11		11	
Lukion oppilasmäärä	549	543	539	550			
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lasten määrä yht. (vuoden ka.)	1214	1237	1233	1213			
Tunnusluvut	**TP 2021**	**TP 2022**	**TP 2023**	**MTA 2024**	**TP 2024**		

Nettomenot €/ oppilas (ulkoiset+sisäiset erät)							
Varhaiskasvatus ja esiopetus	15 990	17 561	17 618	19 171	18 942		
Perusopetus	9 095	10 379	10 721	12 091	12 018		
Lukiokoulutus	7 245	8 125	8 186	8 215	8 323		
Nettomenot €/ oppilas (ulkoiset erät)							
Varhaiskasvatus ja esiopetus	11 524	12 772	12 813	13 666	13 258		
Perusopetus	5 877	6 871	7 097	7 826	7 702		
Lukiokoulutus	4 782	5 424	5 464	5 551	5 664		
Nettomenot €/ opetustunti (ulkoiset+ sisäiset erät)							
Perusopetus	5 105	5 706	5 691	6 188	6 151		
Nettomenot €/ opetustunti (ulkoiset erät)							
Perusopetus	3 299	3 778	3 767	4 005	3 942		
Henkilöstömenot €/opetustunti							
Perusopetus	2 988	3 405	3 396	3 516	3 500		
Henkilöstömenot €/oppilas							
Varhaiskasvatus ja esiopetus	10 497	11 565	11 602	11 872	12 067		
Perusopetus	5 323	6 193	6 397	6 869	6 840		
Lukiokoulutus	4 394	4 929	4 966	4 776	5 096		
Kotikuntakorvaukset							
Kotikuntakorvaustulot	928 083	1 069 392	983 500	875 755	924 162		
oppilasmäärä	106	118	106	106	99		
Kotikuntakorvausmenot	-781 601	-941 808	-988 969	-1 057 264	-1 115 715		
oppilasmäärä	95	104	110	110	120		
Netto	146 483	127 584	-5 469	-181 509	-191 553		
oppilasmäärä	11	14	-4	-4	-21		
Kotikuntakorvauksissa huomioitu vain valtionosuuksien kautta tulevat erät							

V/HT\

Varhaiskasvatuspalvelut

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	1 745 821	1 567 400		1 567 400	1 657 928	90 528	-5,0 %
TOIMINTAKULUT	-23 468 732	-24 833 597	11 911	-24 821 686	-24 634 878	186 808	5,0 %
TOIMINTAKATE	**-21 722 911**	**-23 266 197**	**11 911**	**-23 254 286**	**-22 976 950**	**277 335**	**5,8 %**

Talouden ja toiminnan tapahtumat

Varhaiskasvatuksen toimintakate oli joulukuun lopussa -22 976 950 euroa, joka on 277 335 euroa vähemmän kuin muutetussa talousarviossa oli budjetoitu vuodelle 2024. Toteutuma-asteen ollessa 98,8 %. Varhaiskasvatuksen talousarviota on muutettu alkuperäisestä henkilöstökulujen osalta 11 911 eurolla, joka liittyy yhden henkilön palkkojen siirtoon palvelukeskukselta toiselle.

Merkittäviä toiminnallisia muutoksia kevään 2024 aikana ovat olleet Etelä-Nummelan päiväkodin avautuminen 1.1.2024 sekä Enärannan ja Luontolan päiväkotien toiminnan päättyminen vuoden 2023 loppuun. Etelä-Nummelan päiväkotiin jouduttiin palkkaamaan kaikki työntekijät jo vuoden 2024 alusta, joka poikkesi talousarviovalmistelusta. Talousarviossa oli varauduttu siihen, että kolme työntekijää olisi aloittanut vasta 1.8.2024, joka tarkoitti noin 60 000 euron lisäystä henkilöstökuluihin.

Syksyllä 2024 oli kuusi tehtävää täyttämättä viiden kuukauden ajan ja yksi tehtävä koko vuoden. Näistä palkkamenoihin on tullut vähennystä yhteensä noin 150 000 euroa. Vähennykset on pystytty tekemään, kun lapsiryhmät on täytetty tarkasti ja resurssia on saatu vähennettyä, kun osa lapsiryhmistä on lähtenyt syksyllä 2024 käyntiin kahdella työntekijällä ja Lankilan päiväkodissa kokonainen lapsiryhmä jäi tyhjäksi.

Aikaisempina vuosina sijaismäärärahat on saatu säästettyä tehtävistä, joita ei ole täytetty lapsimäärän ollessa pienempi. Vuonna 2024 lyhytaikaisiin sijaisiin on käytetty 482 000 euroa ja niihin oli varattu talousarviossa 92 000 euroa. Lisäksi sairasvakuutuskorvauksina on takaisin saatu noin 175 000 euroa, jotka on käytetty lyhytaikaisten sijaisten palkkaamiseen. Eli ylitystä tuli näiden osalta noin 215 000 euroa.

Vihtiin sijoitettuja lapsia oli vuonna 2024 enemmän kuin arvioitiin ja avustajapalveluita on palkattu seitsemälle eri lapselle yhteensä 35 kuukauden ajaksi vuonna 2024, talousarviossa oli varauduttu 24 kuukauteen eli tästä on henkilöstökuluihin tullut nousua noin 30 000 euroa.

Talousarviossa ei oltu varauduttu varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen tasa-arvohankkeeseen vuosille 2024-2027, päätös hankerahoituksesta tuli vasta vuonna 2024 ja se nosti henkilöstömenoja noin 93 000 euroa. Vuoden 2024 aikana varhaiskasvatuksessa oli käytössä tasa-arvorahaa kasvatuksen ja opetuksen tasa-arvon kehittämiseen. Näillä hankerahoilla palkattiin varhaiskasvatuksen neljänsiä kasvattajia ja avustajia lasten tuen tarpeiden toteuttamiseksi. Syksylle 2024 resurssilastenhoitajia on hankkeelta palkattu viisi ja avustajia kuusi.

Nämä edellä kuvatut toimenpiteet aiheuttivat sen, että varhaiskasvatuksen henkilöstömenot ylittyivät noin 237 000 euroa.

Myyntituotoissa näkyy toisista kunnista Vihtiin sijoitettujen lasten maksut, jotka on laskutettu sijoittajakunnilta. Lisäksi näissä tuloissa näkyy vuodelta 2023 maksamatta jääneet Keskiuudenmaan hyvinvointialueen maksamat laskut, 18378 euroa. Sijoitettujen lasten osalta tuloja on laskutettu noin 70 000 euroa enemmän kuin talousarviossa oli arvioitu. Osa näistä saatavista on edelleen vuodelta 2023 saamatta (n. 38 400 euroa) Länsiuudenmaan hyvinvointialueelta, koska kunnalla ja hyvinvointialueella on erilainen näkemys siitä kenen maksettavaksi nämä laskut kuuluvat vuoden 2023 osalta. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä ne näkyvät luottotappioissa.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tulorajoihin tuli muutoksia 1.8.2024 alkaen ja lisäksi maksuihin tuli indeksikorotukset, jotka vaikuttivat asiakasmaksutulojen kertymään. Maksutuottojen alenema oli kuitenkin arvioitua suurempi ja maksutuottoja kertyi noin 147 000 euroa vähemmän kuin talousarviossa vuodelle 2024 oli arvioitu.

Palvelusetelin hintoja nostettiin sivistyslautakunnan päätöksellä 1.1.2024 siten, että palvelusetelin alle 3 -vuotiaan palveluseteliin liittyvää kerrointa nostettiin 1,5 siten, että vuoden 2024 alusta se oli 1,65. Palvelusetelin perushinta on enintään 900 euroa, josta edellä mainitulla kertoimella saadaan alle 3 -vuotiaan palvelusetelin enimmäisarvo. Tämä muutos pystyttiin tekemään ilman, että vuoden 2024 talousarvioon lisättiin palvelusetelimenoja. Kaksi yksityistä päiväkotia lopetti toimintansa heinäkuun 2024 loppuun, joten tämä vaikutti palvelusetelimenoja alentavasti. Lapset näistä yksiköistä on sijoitettu pääosin kunnalliseen varhaiskasvatukseen. Palvelusetelimenot jäivät noin 250 000 euroa alle talousarvion.

Eri palvelut	**Lasten määrä 31.5.2021**	**Lasten määrä 31.5.2022**	**Lasten määrä 31.5.2023**	**Lasten määrä 31.5.2024**
Kunnallinen päiväkotihoito	1283	1306	1309	1303
Kunnallinen perhepäivähoito	19	20	12	11
Palvelusetelin piirissä	207	182	165	151
Yksityisen hoidon tuella	16	17	10	9

2.6.5. Hyvinvointilautakunta

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA2024	TP2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	**266 746**	**242 100**	**404 000**	**646 100**	**680 188**	**34 088**	**155,0 %**
MYYNTITUOTOT	48 034	58 100	300 000	358 100	404 335	46 235	741,8 %
MAKSUTUOTOT	6 077	6 000		6 000	5 230	-770	-13,9 %
TUET JA AVUSTUKSET	183 660	148 000	104 000	252 000	241 839	-10 161	31,7 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	28 974	30 000		30 000	28 784	-1 216	-0,7 %
TOIMINTAKULUT	**-3 996 548**	**-4 167 654**	**-570 227**	**-4 737 881**	**-4 730 221**	**7 660**	**18,4 %**
HENKILÖSTÖKULUT	-1 622 898	-1 692 085	-473 221	-2 165 306	-2 029 745	135 561	25,1 %
PALKAT JA PALKKIOT	-1 308 571	-1 367 712	-392 124	-1 759 836	-1 665 018	94 818	27,2 %
HENKILÖSIVUKULUT	-314 326	-324 373	-81 097	-405 470	-364 726	40 744	16,0 %
PALVELUJEN OSTOT	-602 396	-601 265	-33 300	-634 565	-765 064	-130 499	27,0 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-281 835	-274 270	-37 800	-312 070	-289 107	22 963	2,6 %
AVUSTUKSET	-174 925	-180 000		-180 000	-175 414	4 586	0,3 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 314 494	-1 420 034	-25 906	-1 445 940	-1 470 891	-24 951	11,9 %
TOIMINTAKATE	**-3 729 803**	**-3 925 554**	**-166 227**	**-4 091 781**	**-4 050 033**	**41 748**	**8,6 %**

Talouden ja toiminnan tapahtumat

1.5.2024 voimaan tulleen organisaatiouudistuksen seurauksena TP2023 ja TP 2024 luvut eivät ole vertailukelpoisia.

Hyvinvointilautakunnan sitova toimintakate muutetussa talousarviossa oli -4 091 781 euroa ja toteuma -4 050 094 euroa, toteutuma on 99,0 %. Sitova toimintakate alittui 41 687 eurolla ja 1,0 %.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut tuottavat sujuvia, tehokkaita sekä oikea-aikaisia peruspalveluja yhteistyössä muiden palvelukeskusten kanssa Vihdin kunnan asukkaille kuntastrategian linjausten mukaisesti. Hyvinvointilautakunta vastaa kirjasto- ja kulttuuritoimen sekä hyvinvointi- ja nuorisopalvelujen tulosalueesta. Hyvinvointipalvelut sisältävät lakisääteisen hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen sekä Lapsiystävällinen kunta -kehittämistyön toiminnot. Kevään 2024 aikana valmisteltu ja voimaantullut organisaatiomuutos toi nuorten työpajapalvelut sekä maahanmuuttopalvelut osaksi hyvinvointi- ja nuorisopalveluiden tulosaluetta.

Hyvinvointipalveluilla on tärkeä rooli olla edistämässä paikallista yhteisöllisyyttä, hyvinvointia ja lapsen oikeuksien toteutumista. Hyvinvoinnin- ja terveydenedistämisen ydintehtävä on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen tehtävän lisäksi rakentaa yhdyspintaa hyvinvointialueen toimijoihin.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa 2024 hyvinvointilautakunnan alaista toimintaa koskevia huomioita oli ja näistä on annettu vastine kunnanvaltuustolle 30.09.2024 § 47.

Riskin kuvaus	**Riskin hallinta**	**Riskin toteutumisen seuranta ja toteuma**
Kuntatalouden tilanne	Talouden tasapainottaminen	Talouden seuranta, palveluiden tavoitettavuus ja seuranta
Palvelutason heikentyminen, hyvinvointialueen muodostuminen	Ennaltaehkäisevien ei lakisääteisten palveluiden tarjonta, verkostomaisen työotteen lisääntyminen	Korjaavien palveluiden määrän kehittyminen

Hyvinvointi- ja nuorisopalvelut

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	199 887	173 600	404 000	577 600	557 964	-19 636	179,1 %
TOIMINTAKULUT	-901 618	-1 072 148	-570 227	-1 642 375	-1 408 059	234 316	56,2 %
TOIMINTAKATE	**-701 731**	**-898 548**	**-166 227**	**-1 064 775**	**-850 095**	**214 680**	**21,1 %**

Talouden ja toiminnan tapahtumat

Hyvinvoinnin ja nuorisopalvelujen tulosalue sisältää nuorisopalvelujen, hyvinvointipalvelujen ja maahanmuuttopalvelujen tehtäväalueet. Vihdin kunnassa toteutettiin 1.5.2024 voimaan astunut organisaatiouudistus, jonka yhteydessä maahanmuuttopalvelut ja nuorten työpaja siirtyivät osaksi tulosaluetta. Organisaatiouudistuksen seurauksena vuoden 2023 tilinpäätöksen luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2024 toteuman lukujen kanssa.
Hyvinvointi- ja nuorisopalveluiden tulosalueen toimintakate oli vuoden 2024 lopussa -850 095 euroa, alitus muutettuun talousarvioon 214 680 euroa ja toteuma-aste 79,9 %. Merkittävimmät taloudelliset poikkeamat edellisvuoteen verrattuna johtuivat organisaatiouudistuksesta sekä muutoksista palveluverkossa. Suurimmat vaikutukset näkyivät nuorten työpajan ja sen yhteydessä toimineen remonttipartion toiminnassa aiheuttaen henkilöstökuluissa alituksen.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluiden tehtäväalueen talous on toteutunut pääosin talousarvion mukaisesti. Toimintakate vuodelta 2024 on -928 089 euroa ja toteuma-aste 82,9 %. Nuorten työpaja sekä sen yhteydessä toiminut remonttipartio liitettiin osaksi nuorisopalveluja organisaatiouudistuksen yhteydessä. Remonttipartion toimintaedellytykset eivät enää täyttyneet TE-uudistuksen myötä ja tästä syystä henkilöstökulut alittuivat. Remonttipartion toiminta oli perustunut pitkälti palkkatukityöllistämiseen ja mahdollisuudet tähän poistuivat kunnilta syksyllä 2024. Lisäksi nuorten työpajan ja remonttipartion yhteydessä aiemmin toimineen kierrätyskeskuksen toiminta oli lakkautettu vuoden 2023 lopussa.

Nuorisopalvelujen toimintaa ohjaava strateginen painopiste oli lisätä kuntalaisten tyytyväisyyttä omaa kotikuntaansa kohtaan kehittämällä nuorille suunnattujen palvelujen saavutettavuutta. Tähän liittyviä strategisia tekoja ovat koulu- ja oppilaitosnuorisotyön sekä paikkariippumattoman nuorisotyön tehostaminen.

Koulu- ja oppilaitosnuorisotyötä toteutettiin vuonna 2024 säännöllisesti kaikilla kouluilla ja oppilaitoksissa. Toiminta oli viikoittaista yläkouluilla sekä oppilaitoksissa. Alakouluille kohdennettu toiminta sisälsi Haltuunpäihdekasvatusta (kaikki 6. luokat) sekä teema- ja tsemppitunteja. Koulu- ja oppilaitosnuorisotyön kehittämistyön mahdollisti Aluehallintoviraston rahoittama kehittämishanke, joka päättyi vuoden 2024 lopussa. Hankeaikana kehitetyt menetelmät ja toiminnot implementoitiin osaksi nuorisopalvelujen omaa toimintaa.

Nuorille suunnattujen palvelujen saavutettavuutta parannettiin lisäksi Nuorten Vihti -matkailuauton avulla. Pontus-nimen keväällä 2024 järjestetyssä nimikilpailussa nuorilta saanut matkailuauto kiersi ympäri Vihtiä säännöllisesti. Nuoret osallistuivat matkailuauton reittien sekä toiminnan suunnitteluun. Vuoden lopulla kehitettiin sosiaalista mediaa hyödyntävää ja nuorille suunnattua keinoa kutsua matkailuauto Pontus sinne missä nuoret ovat. Tämän avulla parannettiin entisestään toiminnan saavutettavuutta.

Nummelan nuorisotila muutti Etelä-Nummelan koulu- ja päiväkotikeskuksen yhteyteen vuoden 2024 alussa. Toiminta Etelä-Nummelan koulu- ja päiväkotikeskuksen yhteydessä nojaa vahvasti tilojen yhteiskäyttöön. Nuorisotilan toiminnassa on hyödynnetty säännöllisesti koulu- ja päiväkotikeskuksen liikuntatiloja, musiikkiluokkaa sekä asukaskeittiötä. Nuoret löysivät hyvin uuden tilan ja kävijämäärät ovat kasvaneet vuoden 2023 lukuihin verrattuna. Vihdin kirkonkylän nuorisotila Mesta sekä Otalammen koululla toimiva Otalammen nuokkari keräsivät myös hyvin kävijöitä toimintaansa. Etsivä nuorisotyö Vimman asiakasmäärät pysyivät edellisen vuoden tasolla. Etsivään nuorisotyöhön tuli 192 yhteydenottopyyntöä ja asiakkuudessa oli 157 nuorta. Vihdin, Lohjan ja Karkkilan alueella toimivan monialaisen Ankkuritiimin asiakkuudessa oli vuoden

2024 aikana 134 vihtiläistä lasta ja nuorta. Ankkuritiimissä työskentelevä erityisnuorisotyöntekijä työskentelee Vihdin nuorisopalveluissa.

Maahanmuuttopalvelut

Maahanmuuttopalvelujen tehtäväalueen talous on toteutunut pääosin talousarvion mukaisesti. Toimintakate vuodelta 2024 on 159 076 euroa ja toteuma-aste 113 %. Toimintatuotot ylittivät toimintakulut 159 076 eurolla.

Maahanmuuttopalveluita työllistivät sekä vuonna 2022 saapuneiden kiintiöpakolaisten että 2023 saapuneiden ukrainalaisten pakolaisten asiat. Lisäksi vuoden 2025 alussa voimaan astunut uusi kotolaki ja siihen liittyvät valmistelutyöt työllistivät maahanmuuttopalveluita. Lakiuudistus tulee osaltaan vaikuttamaan merkittävästi kuntien vastuisiin ja velvollisuuksiin kotoutumisasioissa sekä uudistamaan valtion tukijärjestelmää. Maahanmuuttopalvelut muutti Nummelan keskustaan osoitteeseen Pisteenpolku 4 kesällä 2024. Samoissa tiloissa toimii työllistymistä ja asiakasohjausta tehostava Navigaattori-hanke, Vihdin elinkeinopalvelut sekä vuoden 2025 alusta TE-palvelut.

Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointipalvelujen tehtäväalueen talous on toteutunut talousarvion mukaisesti. Toimintakate vuodelta 2024 on -65 662 euroa ja toteuma-aste 89,7 %. Tehtäväalue koostuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin koordinoinnista sekä ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön koordinoinnista. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön pääpainot asettuivat vuoden 2024 aikana vuoden 2023 hyvinvointiraportin koonnin koordinointiin sekä edelleen yhdyspintarakenteiden muodostamiseen ja kehittämiseen. Lapsiystävällinen kunta -toiminnan keskiössä oli Unicefin vuonna 2023 hyväksymän toimintamallin mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntija koordinoi kokonaisuutta ja osaltaan hoiti tiettyjen toimenpiteiden toteuttamista vuonna 2024. Toimintasuunnitelma sisältää 7 tavoitetta ja yhteensä 37 toimenpidettä. Toimenpiteiden toteutumista arvioitiin Unicefin kanssa syyskuussa 2024 ja siitä lähtien toimintasuunnitelmaa on päivitetty ja työstetty. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen viestintää tehostettiin ja osana sitä tehdään tiivistä yhteistyötä kunnan viestinnän asiantuntijan kanssa.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	66 859	68 500		68 500	122 224	53 724	82,8 %
TOIMINTAKULUT	-3 086 654	-3 095 506		-3 095 506	-3 322 162	-226 656	7,6 %
TOIMINTAKATE	**-3 019 795**	**-3 027 006**		**-3 027 006**	**-3 199 938**	**-172 932**	**6,0 %**

Talouden ja toiminnan tapahtumat

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden muutetun talousarvion toimintakatteeksi muodostui -3 199 999 euroa ja toteuma-aste oli 105,7 %. Palvelualueen ulkoisten kulujen toteuma-aste oli 107,5 % ja toimintakate ylittyi 128 560 euroa muutettuun talousarvioon nähden. Sisäiset vuokrakulut olivat noin 44 000 euroa budjetoitua suuremmat.

Kunnanvaltuusto myönsi 2.12. kokouksessaan kirjasto- ja kulttuuripalvelujen tulosalueen alkuperäiseen talousarvioon 20 000 euron lisämäärärahan investointeihin. Yleisten kulttuuripalvelujen kustannuspaikka ylitti alkuperäiseen talousarvioon määrätyt summat tapahtumatuotannon ylittyneiden kustannuksien vuoksi sekä Kulttuurikeskus Kultsan toiminnan käynnistämiseen liittyvien hankintojen takia. Tapahtumatuotantoa sopeutetaan ja sen riskejä arvioidaan uudelleen vuoden 2025 kulttuuripalvelujen toimintasuunnitelmassa.

Kirjastopalvelujen vuoden 2024 kävijämäärä oli 415 663 ja lainamäärä 543 738. Kirjastopalvelujen tapahtumissa ja koulutuksissa oli noin 12 000 osallistujaa. Aktiivinen kouluyhteistyö ja tapahtumatuotanto näkyy kirjaston arjessa ja toimintatilastoissa. Laina- ja kävijämäärät laskivat edellisvuoteen verrattuna, mutta tähän voivat vaikuttaa siirtyminen e-palvelujen välillä, ja tällöin luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia keskenään. Kirjaston peruspalvelujen, kuten tasavertaisten kulttuuripalvelujen tuottamisen, lukemisen edistämisen, kouluyhteistyön ja tietopalvelun jatkuvuus ja kehittäminen ovat kirjastopalveluiden tavoitteena myös tulevaisuudessa. Palvelujen saavutettavuus on pysynyt laadukkaana niin omatoimikirjaston laajojen aukioloaikojen kuin kirjastoautotoiminnan jatkumisen myötä. Kirjastopalvelujen talousarvion toimintakate oli yhteensä 1 672 454 euroa ja 99,8%.

Palvelujen saavutettavuutta ja tilojen laajoja käyttömahdollisuuksia ylläpidetään muun muassa pääkirjaston ja Kirkonkylän kirjaston omatoimikirjastoilla ja kirjastoautotoiminnalla. Pääkirjasto ja Kirkonkylän kirjasto ovat auki omatoimisesti vuoden jokaisena päivänä klo 7–21. Omatoimikirjastoon kirjautumisia oli vuonna 2024 33 317 kappaletta. Talousarvioon 2024 myönnetyllä investoinnilla uusittiin kirkonkylän kirjaston omatoimikirjaston tekniikka. Kirjastoautotoiminnan jatkoa käsiteltiin talousarviokäsittelyn yhteydessä. Uuden kirjastoauton hankinta jäi investointisuunnitelmaan vuodelle 2027 ja toimintaa jatketaan toistaiseksi nykyisellä autolla. Yli 20 vuotta käytössä olleen kirjastoauton kunnon heikkeneminen on kirjastopalvelujen toiminnan suurin riskitekijä, koska autotoiminta voi lakata yhtäkkiä kirjastoauton äkillisen rikkoutumisen myötä. Kirjastoautoon joudutaan jo teettämään osia, jotta se saadaan huollettua.

Kirjastotoimintaa on kehitetty AVI-rahoitteisilla hankkeilla. Kirjastossa on ollut vuoden 2024 ajan käynnissä Kirjastossa on demokratiaa -hanke, joka jatkuu vielä vuoden 2025 toukokuun loppuun saakka. Vuoden aikana kirjastoissa järjestettiin laajalla skaalalla erilaisia demokratia-aiheisia haastatteluita. Kirjastossa on myös käynnissä toinen AVI:n rahoittama hanke, johon palkattiin marraskuussa työntekijä kehittämään lisätyn todellisuuden oppituntikokonaisuutta yhdeksäsluokkalaisille. Kirjaston tapahtumatuotannoista osallistujia ja huomiota keräsi erityisesti perinteinen Yökirjasto-tapahtuma ja kuntapäättäjä tutuksi -paneelisarja.

Vihdin museo on maailman ainoa museo, joka tallettaa vihtiläisyyttä. Vihdin museon toimintaa ohjaa alan keskeinen lainsäädäntö, Vihdin kuntastrategia ja laaditut kehittämissuunnitelmat sekä asetetut tavoitteet. Vihdin museon toimintaa on kehitetty koko sen 36-vuotisen historian ajan vastuullisesti, ammattitaitoisesti ja johdonmukaisesti. Palvelemme koko kuntaa eli lähes 30 000 ihmistä. Kunnallisena yksikkönä pyrimme siihen, että toimintamme on avointa, esteetöntä ja joustavasti lähellä. Arvostamme asiakkaidemme palautetta, uskomme kumppanuuksiin ja haluamme jatkuvasti kehittää palvelujamme yhteiskunnan tuomiin muuttuviin tarpeisiin. Vuosien aikana Vihdin museon asema paikallisen kulttuuriperinnön asiantuntijaorganisaationa on vakiintunut ja työskentelykentän laajuus osoittanut, että museopalveluiden henkilöresurssit eivät vastaa tarvetta. Lisääntyneet palvelutehtävät koettelevat nykyisen henkilöstön jaksamista. Elämme epätäydellisessä maailmassa ja hyvin usein käytännön toimintatavat ovat kompromisseja. Pyrkimys on aina kuitenkin löytää tavat, jotka palvelevat kuntalaisia mahdollisimman hyvin. Toiminnan kehittämisessä on keskeistä kyky priorisoida, aikatauluttaa ja päättää millaisia muutoksia ja uudistuksia kannattaa tehdä ja kuinka ne rahoitetaan. Mitkä ovat niitä kaikkein kriittisimpiä arjen toiminnan eli museon perustyön kannalta.

Vihdin museoon asennettiin vuonna 2024 kiinteistökustannusten vähentämiseksi sekä työlämpötilan (+16°C - +28°C) tasaamiseksi maalämpö, jonka kokonaiskustannukset olivat 325 695,31 euroa. Museon toisen, jo vuosia sitten hajonneen, ilmanvaihtokoneen tilalle hankittiin uusi, jonka kokonaiskustannukset olivat 29 828 euroa ja museokauppaan ilmalämpöpumppu, jonka kokonaiskustannukset olivat 2 298,39 euroa sekä yhteen työhuoneeseen korvausilmanlämmitin (< 100 €). Kunhan näiden kokonaiskustannukset ovat kuoleentuneet, säästö ja työskentelymukavuus paranevat toivottavasti oleellisesti. Laitteiden toiminnan asianmukaista säätöä edelleen etsitään.

Museopalveluiden käyttötalouden toimintamenot vuonna 2024 olivat 412 594 euroa ja toimintatuotot 20 345 euroa, jolloin museon kokonaistoimintakatteen toteumaksi muodostui 97,7 %, ulkoisen toimintakatteen

jäädessä 93,8 %:iin. Suomalaiset museot käyttävät raharesursseistaan rakennustensa ylläpitoon keskimäärin 33 %. Vihdin museopalveluiden käyttötalouden toimintamenoista vuonna 2024 sisäiset kiinteistömenot olivat lähes puolet suuremmat eli 64 %.

Yleisten kulttuuripalveluiden vuosi 2024 oli kiireinen Kirkkoniemen kulttuurikeskuksen remontin valmistuessa sekä uusien ja tuttujen tapahtumien järjestämisessä. Vihdin Kulttuurikeskus Kultsa avattiin yleisölle lokakuussa ja avajaisviikon aikana tapahtumissa kävi yhteensä 900 henkeä. Koko vuoden aikana yleisten kulttuuripalveluiden tapahtumissa joko yksin tai yhteistyökumppaneiden kanssa järjestetyissä kävi yhteensä hieman yli 11 000 henkeä.

Yleisten kulttuuripalveluiden vuoteen sisältyi haasteita henkilöstöresurssien ennakoidun vähäisyyden takia sekä kulttuurikeskus Kultsan remontointi kuormitti kulttuuripalveluita sekä työajallisesti että budjetillisesti. Kulttuurikasvatussuunnitelmaa jalkautettiin pisteenomaisesti vuoden 2024 aikana, kun osa neljäsluokkalaisista pääsi osallistumaan improvisaatioteatteri Oodin hankkeeseen Nuori ääni. Tämän lisäksi kirjasto tarjosi kakkosluokkalaisille sanataidepajaa osana kulttuurikasvatussuunnitelmaa. Yleisten kulttuuripalvelujen ja kansalaisopistopalvelujen kustannuspaikkojen muutetun talousarvion toimintakate oli yhteensä 1 135 296 euroa ja 119,6 %. Ylitystä selittää Hiiden opistolta tullut lisälasku vuoden päätyttyä sekä Kulttuurikeskus Kultsan toiminnan käynnistämiseen hankitut tavarat, rakennusmateriaalit sekä tarvikkeet.

Yleiset kulttuuripalvelut olivat vuonna 2024 mukana vuonna 2023 alkaneessa Nummela-päivässä, joka järjestettiin yhteistyössä Nummelan killan, kunnan elinkeinopalveluiden, vihtiläisten yrittäjien, sekä yhdistysten kanssa. Tapahtuma oli erittäin onnistunut ja keräsi noin 7 000 kävijää nauttimaan mm. lastenkulttuurista, musiikista ja katutaiteesta. Kesällä järjestettiin Kesäkatu-keikkailtoja Nummelan torilla, mihin osallistui neljänä viikkona reilu 600 kuulijaa.

Galleria Pictorin vuosi oli kävijämäärältään ennätyksellinen 3820 vierailijalla. Vuosi koostui jälleen laadukkaista näyttelyistä ja gallerian viestintää, tapahtumatarjontaa, sekä aukioloaikoja on edelleen kehitetty vastaamaan paremmin kuntalaisten tarpeita. Nanna Suden näyttelyssä kokeiltiin sunnuntaiaukioloja ja kokeilu oli onnistunut. Loppuvuodesta järjestetty Joulubasaari -myyntinäyttely keräsi jälleen paljon positiivista huomiota ja kiitosta asiakkailta. Taiteen perusopetuksessa ja Hiiden Opiston toiminnassa kysyntä kursseille on ollut vilkasta. Kirkonkylän Hiiden Opiston toiminnot siirtyivät Vinhan lailla Kulttuurikeskus Kultsaan ja uuden tilat ovat saaneet paljon kiitosta.

Museon tunnusluvut	TP2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	MTA 2024	TP 2024
Näyttelyjen määrä	3	4	2	4	3	3
Kävijämäärä	2 599	2 504	1 593	6 904	6 500	6 825
Nettomenot €/ asukas (ulk.+ sis.)	8,6	8,8	11,29	12,92	13,69	13,62
Nettomenot €/ asukas (ulk.)	3,43	3,55	3,67	4,35	4,66	4,45
Nettomenot €/kävijämäärä (ulk.+sis.)	96,47	102,75	205,25	53,91	61,79	57,47
Nettomenot €/ kävijämäärä (ulk.)	38,47	41,49	66,64	18,16	21,03	18,79

Kirjaston tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	MTA 2024	TP 2024
Lainat	443 844	453 023	525 120	556 831	550 000	543 738
Lainat / asukas	15,22	15,49	18,14	19,33	18,75	18,88
Kävijämäärä	343 655	303 906	392 594	465 797	400 000	415 663

Nettomenot €/ asukas (ulk.+ sis.)	51,76	51,87	53,09	56,25	57,13	58,06
Nettomenot €/ asukas (ulk.)	30,53	32,06	32,34	34,74	34,44	34,94
Nettomenot €/laina (ulk.+sis.)	3,4	3,35	2,93	2,91	3,05	3,08
Nettomenot €/laina (ulk.)	2,01	2,07	1,78	1,8	1,84	1,85

Huom! Lainoissa fyysiset- ja e-aineistolainat. Kävijämäärässä fyysiset- ja verkkokävijät

Kulttuurin tunnusluvut	**TP 2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Tapahtumien lukumäärä	0	2	9	16
Kävijämäärä (tapahtumat)	16500 (Vihti Live)	2075	4780	8950
Kävijämäärä (Galleria Pictor)	1311	703	1547	2218
Oppilasmäärä taiteen perusopetus (ka./lukukausi)	653	605	664	681
Oppilasmäärä Hiiden Opisto	2889	2434	3074	3110
Nettomenot €/asukas (ulk)	17,82 €	19,71 €	18,95 €	17,85 €
Kansalaisopisto nettomenot €/asukas (sis+ulk)	11,68 €	12,62 €	9,74 €	11,54 €
Tilakustannusten osuus toimintakatteesta	46,25%	36,19%	39,79%	37,68%
Toimintatuotot	11 334,00 €	17 515,00 €	35 919,36 €	18 118,00 €
Myydyt liput kpl	0	500	1753	1100
Lipputulot	255,00 €	9 636,00 €	28 919,00 €	10 693,00 €
Toteuma	**80,50%**	**94,71%**	**100,60%**	**100,80%**

Huom! Vuoden 2024 oppilasmäärä puuttuu Palajärvi

2.6.6. Elinvoimalautakunta

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA2024	TP2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	**45 969 508**	**38 425 443**	**32 000**	**38 457 443**	**39 493 749**	**1 036 306**	**-14,1 %**
MYYNTITUOTOT	13 064 802	13 538 465	-185 000	13 353 465	14 456 418	1 102 953	10,7 %
MAKSUTUOTOT	989 616	1 729 245	-7 000	1 722 245	1 851 282	129 037	87,1 %
TUET JA AVUSTUKSET	292 560	492 200	227 000	719 200	559 567	-159 633	91,3 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	31 622 531	22 665 533	-3 000	22 662 533	22 626 482	-36 051	-28,4 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	**248 275**	**169 900**		**169 900**	**364 205**	**194 305**	**46,7 %**
TOIMINTAKULUT	**-26 163 770**	**-29 052 605**	**-3 132 365**	**-32 184 970**	**-32 242 046**	**-57 076**	**23,2 %**
HENKILÖSTÖKULUT	-9 736 712	-10 502 990	-286 193	-10 789 183	-10 680 405	108 778	9,7 %
PALKAT JA PALKKIOT	-7 700 991	-8 290 390	-237 342	-8 527 732	-8 590 310	-62 578	11,5 %
HENKILÖSIVUKULUT	-2 035 721	-2 212 600	-48 851	-2 261 451	-2 090 095	171 356	2,7 %
PALVELUJEN OSTOT	-5 965 600	-7 645 584	-824 907	-8 470 491	-8 426 680	43 811	41,3 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-6 959 194	-7 580 930	-43 820	-7 624 750	-7 843 901	-219 151	12,7 %
AVUSTUKSET	-310 009	-324 500	-1 790 000	-2 114 500	-2 043 453	71 047	559,2 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 192 256	-2 998 601	-187 445	-3 186 046	-3 247 607	-61 561	1,7 %
TOIMINTAKATE	**20 054 013**	**9 542 738**	**-3 100 365**	**6 442 373**	**7 615 908**	**1 173 535**	**-62,0 %**

Talouden ja toiminnan tapahtumat

Elinvoimalautakunta koostuu elinvoiman ja kuntaympäristön palvelukeskuksista. Tehtävänä on huolehtia yhdyskuntateknisten, elinkeino- ja työllisyys-, kaavoitus-, mittaus-, paikkatieto-, maankäyttö-, joukkoliikenne-, liikunta-, sekä tila- ja muiden tukipalveluiden tuottamisesta, vesihuollon palveluista sekä ateria- ja puhdistuspalveluista.

Elinvoimalautakunta kunnan strategian ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti kehittää ja ylläpitää hyvää yhdyskuntarakennetta sekä luo edellytykset kunnan asukkaille ja elinkeinoelämälle toimia terveellisessä, turvallisessa, viihtyisässä ja toimivassa ympäristössä. Lisäksi tehtävänä on järjestää kunnan peruspalveluille toimivat ja tehokkaat tilapuitteet.

Elinvoimalautakunnan toimintakate muutetussa talousarviossa oli +6 442 373 € ja toteutuma +7 615 735 €. Sitova tulostavoite on toimintakate vähennettynä pysyvien vastaavien myyntivoitoilla ja lisättynä pysyvien vastaavien myyntitappiolla eli 6 442 373 €– 600 000 € = 5 842 373 €. Toteutunut toimintakate vähennettynä pysyvien vastaavien myyntivoitoilla ja lisättynä pysyvien vastaavien myyntitappiolla oli 7 615 735 € – 256 682 € = 7 359 053 €. Sitova toimintakate toteutui siis 1 173 362 euroa eli 15 % muutettua talousarviota parempana. Sisäisten ja ulkoisten tulojen ja menojen osalta sitova tulostavoite ylitettiin.

Tuloihin kirjautuva valmistus omaan käyttöön ylittää talousarviossa esitetyn. Talousarviossa valmistus omaan käyttöön oli 169 900 euroa ja toteuma oli 364 205 euroa. Ylitys oli 194 305 euroa. Tilapalvelun hankkeet aiheuttivat paljon valmistusta omaan käyttöön.

Toimintakulut kokonaisuutena olivat talousarviossa 32 184 970 euroa ja toteuma oli 32 242 046. Ylitys oli 57 076 euroa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittivät talousarvion eniten. Ylitys koostui tasaisesti monesta kohteesta. Hulevesien johtamiskorjauksia tehtiin tavanomaista enemmän.

Tarkastuslautakunnan tilinpäätöksen 2023 arviointikertomuksessa elinvoimalautakunnan alaista toimintaa koskevasta toiminnasta on annettu vastine kunnanvaltuustolle 16.9.2024 § 206.

1.5.2024 voimaan tulleen organisaatiouudistuksen seurauksena tilinpäätöksen 2023 ja alkuperäisen talousarvion 2024 luvut eivät ole vertailukelpoisia 2024 tilinpäätöksen kanssa. Keskeiset muutokset olivat työllisyyspalveluiden siirtäminen osaksi elinkeino- ja työllisyyspalveluita, ympäristö- ja rakennusvalvontayksikön siirtyminen osaksi kuntaympäristöpalveluita, kuljetuspalveluiden siirtyminen osaksi kuntakehityksen tulosaluetta, liikuntapaikkojen ylläpidon siirtyminen osaksi liikuntapalveluita ja viestinnän ja markkinoinnin siirtyminen osaksi konsernipalveluita. Elinvoiman palvelukeskus koostuu kuntakehityksen, liikuntapalveluiden ja elinkeino- ja työllisyyspalveluiden tulosalueista. Kuntaympäristön palvelukeskus koostuu tilapalvelusta, ateria- ja

puhdistuspalveluista, kuntaympäristön tukipalveluista, yhdyskuntatekniikan palveluista, Vihdin Vedestä ja ympäristö- ja rakennusvalvonnanpalveluista.

Riskin kuvaus	Riskin hallinta	Riskin toteutumisen seuranta ja toteuma
Taloustilanteen vaikutus palvelutasoa laskevasti	Toimet kohdistetaan turvallisuuden ja terveyden varmistamiseen	Tehtävien toimeenpanojärjestyksen hallinta
Maailmanolosuhteista johtuen saattaa syntyä tilanteita, joissa sähkön saanti ei ole varmaa	Kunta etsii omaan toimintaan liittyvät mahdollisuudet sähkön kulutushuippujen aikaisen kulutuksen pienentämiseksi. Tällaisia toimia voivat olla mm. rakennusten lämpötilan laskeminen 1 - 2 asteella sekä valaistuksen käytön vähentäminen.	Jatkuva seuranta mm. yksikköpalavereissa.
Hiljaisen tiedon katoaminen henkilöiden siirtyessä pois kunnan organisaatiosta	Varmistetaan organisaation rakenteella hiljaisen tiedon hallinta	Pidetään huolta siitä, että henkilöjärjestelyt tukevat hiljaisen tiedon siirtymistä

ATERIA- JA PUHDISTUSPALVELUT

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	7 508 159	7 708 861		7 708 861	8 063 735	354 874	7,4 %
TOIMINTAKULUT	-7 116 259	-7 564 149	0	-7 564 149	-7 388 552	175 597	3,8 %
TOIMINTAKATE	**391 900**	**144 712**	**0**	**144 712**	**675 183**	**530 471**	**72,3 %**

Talouden ja toiminnan tapahtumat
Ateria- ja puhdistuspalveluiden toimintakate muutetussa talousarviossa oli 144 712 euroa ja toteuma 674 996 euroa. Toimintakate toteutui siis 530 284 euroa muutettua talousarviota parempana.

Virastotalon henkilöstöravintolan ensimmäinen vuosi peruskorjauksen jälkeen onnistui yli odotusten. Arvioidut myyntituotot tuplaantuivat myyntipalvelun osalta, vaikka jäivät kahden vuoden takaista tulosta pienemmiksi. Kahden ensimmäisen neljänneksen kohdalla arvio oli vielä tappiollinen. Kahden viimeisen neljänneksen aikana myyntipalvelua hyödynnettiin erinomaisesti. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen puuttuminen myyntipalvelusta ja päivittäisistä henkilöstöravintolan myynneistä rasittaa kuitenkin osaltaan tulosta negatiivisesti. Uutena kohteena aloitti Etelä-Nummelan koulu ja päiväkoti, jonne ateriat toimittiin Kuoppanummen aluekeittiöstä. Tulosalueelta lopetti toimintansa Enärannan päiväkoti ja Luontolan päiväkoti, näiden kohteiden aterian ja puhdistuksen henkilöstö siirtyi tulosalueen muihin kohteisiin.

Henkilöstöravintolaa kehitetään palvelemaan ja vastaamaan kunnan henkilöstön päivittäisiin ateria- ja kokoustarpeisiin laadukkaasti sekä monipuolisesti. Toiminnan joustavuutta parannettiin palkkaamalla toinen työntekijä työskentelemään neljänä päivänä viikossa henkilöstöravintolassa. Yhden päivän hän työskentelee alueen tuotantokeittiössä. Rahat saatiin luontaisen poistuman ja henkilöstö resurssoinnin kautta. Tällä ratkaisulla keittiö pystyy entistä paremmin palvelemaan myös iltatilaisuuksissa asiakkaitaan.

Vihdin kirkonkylän yhtenäiskoulun suurkeittiö pohjoisen peruskorjaukseen liittyvän laitekilpailutuksen voitti Dieta. Laitteet tulivat ajallaan, mutta itse peruskorjaus viivästyi noin kahdella kuukaudella. Yhden tuotantokeittiön toiminnan sijoittaminen muihin tuotantokeittiöihin toi raaka-ainekustannuksiin pientä säästöä,

vaikka poikkeusruokalista oli normaalia ruokalistaa kalliimpi ja kuormitti henkilöstöä. Vihdin kirkonkylän suurkeittiö pohjoinen pääsi muuttamaan takaisin peruskorjattuihin tiloihin lokakuun lopussa.
Uusi ruokalista otettiin käyttöön 11.11.2024, jolloin toiminta myös palautui normaaliksi.

Ruokalistasuunnittelussa huomioitiin, että reseptit sisältävät vain ostosopimukseen kuuluvia sopimustuotteita. Uhkana oli, että elintarvikkeiden hinnat nousevat runsaasti ja osa käytettävistä sopimustuotteista rajattiin pois sopimuksesta kesken kauden toimittajan puolesta. Edellä mainitun takia budjettiin lisättiin määrärahaa käyttötalouteen. Korotukset jäivät ennakoitua maltillisimmiksi, joten käyttötalouden määrärahaa jäi käyttämättä. Haastetta tuotantoon toi osaltaan vähentyneet asiakasmäärät. Aterialla valmistettiin päivittäin keskimäärin 400 annosta vähemmän kuin edellisenä vuotena. Määrä ei vaikuttanut henkilöstöresurssiin, sillä vähennys koski koko aterian asiakaskuntaa.

Asiakaspalautekyselyn tulokset poikkeusruokalistasta huolimatta olivat hyvät, keskiarvon ollessa 2,8 asteikolla 1–4. Poikkeusruokalistan ruoista vain yhdestä tuli negatiivista palautetta. Palaute vietiin myös teollisuudelle jatkokehitystä varten.

Aterian vastuualueen toimipisteissä tehtiin kalustohankintoja rikkoutuneiden laitteiden osalta runsaasti. Laitteiden käyttöikä on monessa kohteessa käytön loppupäässä välttämättömistä huoltotoimenpiteistä huolimatta.

Puhdistuksen kohteista Nummelan koulun ja Kuoppanummen koulukeskuksen pihoilta poistuivat koulun käytössä olleet parakit kesällä 2024. Prisman tiloissa toiminut Nuorisotila muutti Etelä-Nummelan koululle. Hiidenopisto muutti toimintansa syksyllä 2024 uuden Kulttuurikeskuksen tiloihin ja Pisteenpolku 4:ssä toimii navigaattorihanke. Henkilöstöresursointiin näillä muutoksilla ei ollut varsinaista vaikutusta.

Puhdistuksen vastuualuetta rasitti irtisanoutumiset ja pitkät poissaolot. Rekrytointi oli haasteellista, eikä kohteisiin löydetty ammattitaitoista työvoimaa pitkään aikaan. Tämä toi säästöjä henkilöstökustannuksiin, mutta rasitti kohtuuttomasti puhdistuksen vastuualueen jäljellä olevaa henkilöstöä.

Toiminta ei ollut vakiintunutta kaikissa kohteissa vuoden loppuun mennessä. Puhdistuksessa jouduttiin käyttämään ulkopuolista palveluntarjoajaa tukemaan työn onnistumista pienissä, sijainniltaan toisistaan erillään olevissa kohteissa esimerkiksi kuvataidekoulu, Nummelan painisali, Nummelan puhdistamo sekä Annantien avoin pk. Nummelan uimahallin puhdistus hoidettiin kokonaisuudessaan ulkopuolista palvelutarjoajaa käyttäen. Siivous tehtiin yötyönä ja lisäksi päivällä yksi välisiivous käyttäjän pyynnöstä. Vuoden 2024 alussa avautui Etelä-Nummelan koulu, joka on ensimmäinen elinkaarimallilla toimiva kohde. Siellä puhdistus hoidettiin elinkaarisopimuksen mukaisesti hankkeeseen kuuluvan toimijan toimesta. Puhdistuspalvelupäällikkö kävi kohteessa suorittamassa laaduntarkkailua ja antamassa ohjeita toiminnan sujuvoittamiseksi.

Puhdistuksen vastuualueelle jouduttiin tekemään kalustohankintoja rikkoutuneiden ja puutteellisten laitteiden osalta. Laitteiden käyttö on runsasta ja jatkuvaa, joten käyttöiät eivät ole pitkiä.

Vihdin Ateria		TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Päiväkotiateriat (ap,lo,vp,pä,ip)	kpl	504 512	639 374	687 844	700622	716439
Peruskoulun, lukion ja ip ateriat	kpl	637 011	791 779	828 083	766 131	731135
Luontaisetuateriat	kpl	75 751	91 356	92 216	87 961	89267
Myyntisopimukset (sairaala ateriamäärä)	kpl	44 131	43 976	26 601	13 182	0
Kassamyynti (oppilas, hlöstö, sop.)	€	201 288	159 932	206 749	152 258	195472
Ostopalvelusopimus; palvelutyö	h	375	375	372	391	388

Vihdin Puhdistus		TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Siivottavat kokonaism²:t, joista:	m²	86 581	85 135	80 868	76 713	82840
päiväkodit	m²	13 921	13 021	13 921	13 921	13850
koulut	m²	53 078	50 174	50 174	50 174	50100
muut (toimisto, kirjasto mm.)	m²	11 793	12 866	12 257	12 618	12890
myyntisopimus	m²	7 789	6 217	2 893	3 711	3700
ostopalvelusopimus	m²	4 266	2 857	2 850	2 050	2300
Aterian ja Puhdistuksen henkilöstö (resurssi)		TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Työntekijämäärä vak. 31.12	hlö	119	116	105	113	110
Henkilöstön kokonaisresurssi htv:	htv	122,42	118,78	105,96	109,85	105,09
Hallinto, esihenkilöt, asiantuntija	htv	7,64	7,79	6,79	6,34	6,34
Ateriapalvelu: kokit, rpte, yhd.	htv	56,73	53,85	53,11	56,45	52,52
Puhdistuspalvelu: ohj., lh, yhd.	htv	58,05	57,14	47,06	47,06	46,63
Yhdistelmätyöntekijät sis. ed.	htv	31,64	32,64	28,67	28,72	26,12

KUNTAYMPÄRISTÖN TUKIPALVELUT

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	677				36	36	-94,7 %
TOIMINTAKULUT	-600 755	-631 316		-631 316	-614 953	16 363	2,4 %
TOIMINTAKATE	**-600 078**	**-631 316**		**-631 316**	**-614 917**	**16 399**	**2,5 %**

Talouden ja toiminnan tapahtumat
Tukipalveluiden toimintakate oli -614 917 euroa ja se oli 16 399 euroa muutettua talousarviota parempi. Tukipalveluiden tulosalue on pieni johtuen pelastuslaitoksen siirtymisestä hyvinvointialueen vastuulle. Tulosalue pitää sisällään palkkakustannuksia ja sähkön kilpailuttamis- ja asiantuntijapalvelut sekä Infra- ja tukipalveluiden työeläkemaksut.

Toteutuneet kustannukset vastasivat lähes muutettua talousarviota. Organisaatiomuutoksen vuoksi luvut eivät ole kuitenkaan täysin vertailukelpoisia.

YHDYSKUNTATEKNIIKAN PALVELUT

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	736 970	205 545	-6 350	199 195	842 898	643 703	14,4 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	72 775	102 100	-2 500	99 600	162 814	63 214	123,7 %
TOIMINTAKULUT	-3 430 380	-3 113 262	-79 140	-3 192 402	-3 682 202	-489 800	7,3 %
TOIMINTAKATE	**-2 620 635**	**-2 805 617**	**-87 990**	**-2 893 607**	**-2 676 490**	**217 117**	**2,1 %**

Talouden ja toiminnan tapahtumat
1.5.2024 voimaan tulleen organisaatiouudistuksen seurauksena TP2023 ja TP2024 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2024 toteuman lukujen kanssa.

Yhdyskuntatekniikan tulosalueen toimintakate oli jotakuinkin suunnitellun mukainen, joskin menot ja tulot poikkesivat budjetoidusta. Toimintakate muodostui 217 117 euroa muutettua talousarviota parempana.

Toimintatuotoissa puun myynti oli merkittävästi suunniteltua suurempaa. Kasvanut puunmyynituotto johtui rakennettavien alueiden raivauksesta. Palveluiden myynnissä merkittävästi arvioitua suurempia olivat valokuituyrityksiltä saadut lupamaksut. ARA:lta oli saatu merkittävä ennakoimaton avustus ja tilikaudelle sattui joitakin arvioimattomia luovutusvoittoja.

Toimintakulut olivat 7,3 % edellisvuotta suuremmat, tavoiteltuun pieneen vähennykseen ei päästy. Palveluiden ostoon käytettiin suunniteltua enemmän rahaa, joka osin johtui henkilöstövajauksesta. Talvikunnossapidon kustannuksia ja sähkön hintaa oli arvioitu liian optimistisesti.

Uusi tehtävä kunnossapitoinsinööri aloitti työt maaliskuussa ja rakennuttajainsinööri kesäkuussa 2024. Vt. yhdyskuntatekniikan päällikkö aloitti määräaikaisena lokakuun alussa.

Liikuntapalveluiden organisaatio uudistui 05/2024, jolloin liikuntapaikkatuotanto siirtyi kunnallistekniikan tulosalueelta liikuntapalveluiden tulosalueelle.

LIIKUNTAPALVELUT

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	224 011	205 545	-11 650	193 895	240 009	46 114	7,1 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN			2 500	2 500	152	-2 348	
TOIMINTAKULUT	-793 258	-779 051	-579 698	-1 358 749	-1 476 665	-117 916	86,2 %
TOIMINTAKATE	**-569 247**	**-573 506**	**-588 848**	**-1 162 354**	**-1 236 503**	**-74 150**	**117,2 %**

Talouden ja toiminnan tapahtumat
1.5.2024 voimaan tulleen organisaatiouudistuksen seurauksena TP2023 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2024 toteuman lukujen kanssa.

Liikuntapalveluiden organisaatio uudistui 05/2024, jolloin liikuntapaikkatuotanto siirtyi kunnallistekniikan tulosalueelta liikuntapalveluiden tulosalueelle. Tulosalueen taloutta tarkastellaan kahdella erillisellä kustannuspaikalla, liikuntapalvelutuotanto ja liikuntapaikkatuotanto.

Toiminnan ja talouden toteuma
Liikuntapalveluiden tulosalueen talousarviota muutettiin useaan kertaan vuoden 2024 aikana. Ensimmäiseksi liikuntapalveluiden tulosalueelle siirrettiin liikuntapaikkatuotannon määrärahoja organisaatiouudistuksen yhteydessä 1.5.2024. Kesäkuussa (KV 10.6.) siirrettiin liikuntapalveluiden määrärahoihin vielä 41 781 € tilavarauksiin liittyviä palkkamenoja. Joulukuussa tehtiin vielä talousarviomuutos liittyen epävarmoihin tuloihin sekä liikuntapaikkatuotannon silloin nähtävissä oleviin toimintakulujen ylityksiin.

Kaikkien edellä mainittujen muutosten jälkeen toimintatuotot ylittivät arvion 46 114 euroa (23,8 %) ja toimintakulujen ylitys oli 117 916 euroa (8,7 %). Toimintatuottoja nostivat uimahallin joulukuun myynti, jolloin kuntalaiset hyödynsivät käyttämättömiään liikuntaetuja ennen vuodenvaihdetta. Toimintakulujen ylitys aiheutui suurimmalta osin sisäisestä budjetoimattomasta tulonsiirrosta 54 587 euroa liikuntapalveluista Tilapalveluille. Tulonsiirto liittyy kahteen erilaiseen hinnastoon ja näiden väliseen erotukseen; tiloja vuokrataan kuntalaisille Tilapalveluiden taksaa halvemmalla ja tämä erotus katettiin liikuntapalveluiden budjetista. Lisäksi ylitystä tapahtui henkilöstökuluissa 40 573 euroa, mikä johtui pääasiassa toimistosihteerin palkkaukseen liittyvistä tekijöistä. Toimistosihteerin palkkakuluista kohdistui aikaisemmin vain 60 % liikuntapalveluille, mutta organisaatiouudistuksen myötä laajentuneen tehtävänkuvan jälkeen toimistosihteerin tehtävät ovat muutoksen jälkeen 100 % liikuntapalveluiden työtä. Palkkakulujen ylitystä selittää myös se, että liikuntapalveluiden pitkäaikainen toimistosihteeri jäi eläkkeelle syksyllä 2024 ja jotta liikuntapalveluiden maksuliikenteeseen liittyvät oleelliset tehtävät saatiin hoidettua, palkattiin liikuntapalveluille määräaikainen (5 kk) sihteeri paikkaamaan pois jääneen sihteerin loma-aikoja. Kyseiseltä ajanjaksolta toimistosihteerin palkkakulu oli kaksinkertainen. Lisäksi liikuntapaikkatuotanto ylitti palveluiden ostot 27 889 euroa etukäteen arvioitua

suurempien korjaustarpeiden vuoksi.

Talousarviokauteen suunniteltu sisäkuntosalilaitteiden investointi toteutettiin suunnitelman mukaisesti.

Vuonna 2024 valmistui liikuntapaikkojen kehittämissuunnitelma 2025-2030, jonka on tarkoitus ohjata tulevien vuosien liikuntapaikkarakentamista. Suunnitelma sisältää vuosittaisia toimenpide-ehdotuksia korjaus- ja uudisrakentamiseen sekä matalan kynnyksen liikuntapaikkojen kehittämiseen.

Liikuntaryhmien määrät toteutuivat alkuvuodesta suunnitellusti, mutta laskivat syyslukukaudella siitä syystä, että joillekin ryhmille ei riittänyt kysyntää ja joitain ryhmiä yhdisteltiin aikaisempaa kustannustehokkaammiksi. Liikuntaneuvonnan kävijämäärät jäivät hieman tavoitteesta, mutta lähes tuplaantuivat vuoteen 2023 verrattuna. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa ei ole vielä käynnistynyt odotetusti, ja tällä on suuri vaikutus liikuntaneuvonnan kävijämääriin. Uimahallin kävijämäärä pysyi edellisen vuoden tasolla, vaikka uimahallin puitteet ja ahtaat tilat puhututtavat kävijöitä.

		TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Uimahallin kävijät	kpl	22 394	37 925	42 394	41 921	40 000	40 000	40 000	40 000
Liikuntaryhmien toteutunut lukumäärä	kpl	73	68	71	65	65	65	65	65
Liikuntaneuvonta	kpl	38	38	71	122	160	160	160	180
Yleisavustusta saaneiden järjestöjen määrä	kpl		24	26	29	30	30	30	30
Yleisavustuksen määrä	€/harrastaja		12	12	10,5	10	10	10	10
Uimakoulujen osallistujien uimataito prosentteina 1.-2. lk	kpl	91,5	90	89	90	90	90	90	90

KUNTAKEHITYSPALVELUT

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT		2 961 000		2 961 000	2 449 523	-511 478	
TOIMINTAKULUT		-3 341 320		-3 341 320	-3 226 443	114 877	
TOIMINTAKATE		**-380 320**		**-380 320**	**-776 920**	**-396 600**	

Talouden ja toiminnan tapahtumat

Kaavoitus

Vuoden 2024 aikana valmisteltiin yleiskaavatasoisesti kyläosayleiskaavoja Tervalammelle ja Haimooseen, sekä laadittiin suunnittelutarveratkaisuja ja erinäisiä lausuntoja ja lupia. Osayleiskaavat keskeytettiin kunnanhallituksen toimesta ja lakkautettiin kaavoitusohjelmassa rakennuslain tuomien muutosten vuoksi. Yleiskaavatyössä siirryttiin jatkamaan Nummelan osayleiskaavan valmistelevaa työtä ja aloitettiin tehdä kuntakohtaisia tarkasteluja sekä maankäytön, että lupavalmistelun tueksi. Näitä aineistoja hyödynnetään vuoden 2025 töissä. Asemakaavatasolla edistettiin useita hankkeita, selvitettiin niiden kaavataloudellisia vaikutuksia ja tarpeellisia kehittämistoimenpiteitä. Tästä syystä muun muassa N175 kaava otettiin vielä kertaalleen tehostamisen piiriin ja saadaan eteenpäin järkevämpänä ratkaisuna vuonna 2025 alkupuolella. Merkittävien työpaikkakaavojen valmistelua ja selvitystöitä tehtiin niin ikään vuoden 2024 aikana, mikä mahdollistaa kaavojen viemisen eteenpäin vuonna 2025. N199 ja N154 odottavat vielä maapoliittisten toimien stilisointia.

Hiekan työpaikka-alueen laajuuteen saadaan selvyyttä luontoselvitysten valmistuessa vuoden 2025 alussa. N202 on jaettu kahteen kaavaan ja kunnallistekninen yleissuunnittelu on vuoden 2024 loppuun mennessä saatu niin pitkälle, että kaavan läntinen osa on luonnosvalmiudessa. N205 tulee niin ikään lautakunnan käsittelyyn vuoden 2025 alussa. Kaavoitusta rasitti irtisanoutumiset, rekrytoinnit ja sairastumistapaukset syyskaudella 2024. Vuonna 2025 saadaan taas henkilökunta täysilukuiseksi.

Jatkossa on huomioitava edelleen, että liian optimistiset kaavojen aikataulut kaavahankkeisiin sisältyvien tehtävien ja prosessin hoidon (lain mukaisen vuorovaikutuksen järjestäminen ja kaavatyöhön tarvittavien selvitysten laatiminen jne.) näkökulmasta tulevat olemaan haaste myös vuonna 2025. Kaavoituksen henkilökunta pitää tärkeänä, että selvitysten asianmukaiseen hoitoon varataan riittävästi resursseja ja aikaa.

Maankäyttö

Maankäyttöpalvelut vastaavat kunnan maapoliittisten linjausten valmistelusta ja toteuttamisesta, sekä hallinnoi kunnan maaomaisuutta asemakaavatonttien sekä asemakaava-alueen ulkopuolisten alueiden osalta.

Maankäyttöpalveluiden tiimi täydentyi alkuvuodesta. kun avoimena olleeseen maankäyttöasiantuntijan toimeen palkattiin Pirjo Varjoranta.

Vuonna 2024 luovutettiin asuinrakentamiseen yhteensä seitsemän (7) pientalotonttia, joista yksi (1) luovutettiin myymällä ja kuusi (6) vuokraamalla. Näiden lisäksi luovutettiin elinkeinotoiminnan tarpeisiin kolme (3) tonttia, joista yksi (1) myymällä ja kaksi (2) vuokraamalla. Asuintonttien luovutus oli vähäisempää verrattuna aikaisempiin vuosiin. Asuintonttien luovutusten vähäisyys johtunee osittain yleisestä taloustilanteesta sekä uusien ja mielenkiintoisten tonttialueiden puuttumisesta tonttitarjonnasta. Uusien tonttialueiden puutteeseen saataneen muutosta vuoden 2025 aikana mm. Otalammen Helmiharjun osalta.

Tontinmyynnin tehostamiseksi Vihdin kirkonkylän Stenkullan asuinalueen omakotitonttien myyntihintoja alennettiin määräaikaisesti 31.5.2025 saakka 20 - 30 %:ia tontin sijainnista riippuen. Kunnan tontteja markkinoitiin keväällä Helsingin Messukeskuksessa järjestetyillä Kevätmessuilla sekä Espoon Isossa Omenassa järjestetyssä Vihdin markkinointitempauksessa. Lisäksi tontteja markkinointiin lähialueiden lehdissä, kunnan somekanavissa sekä etuovi.com ja oikotie.fi markkinointikanavissa. Asuinkerrostalotuotannon vauhdittamiseksi kunnassa tehtiin rakennusliikkeisiin kohdistuvaa aktiivista kontaktointia. Vuoden aikana tavattiin useita rakennusliikkeitä, joiden kanssa käytiin keskusteluja kunnan tonttitarjonnasta ja mahdollisuuksista.

Kunnan omistamia, palvelurakenteen kannalta tarpeettomia, kiinteistöjä oli myynnissä huutokaupat.com palvelussa vuonna 2024 neljä (4) kappaletta, joista Sampolan ja Mäkelän rakennukset myytiin vuoden 2024 puolella, Pitäjänkeskuksen myynnin siirryttyä seuraavalle vuodelle.

Maanhankintaa on pyritty tehostamaan erityisesti tulevaisuuden työpaikka-alueita varten. Tätä tarkoitusta varten maa-alueita hankittiin noin 31,95 ha. Kaikkiaan kunta hankki maa-alueita vapaaehtoisilla kaupoilla sekä lahjoituksin yhteensä noin 42,06 ha, noin 1,12 miljoonan euron arvosta.

Maankäyttöpalveluille budjetoidut maa- ja vesialueiden vuokratuotot ylittyivät reilulla 82.000 eurolla (+19,5%). Sen sijaan maa-alueiden myyntivoitoissa jäätiin selvästi budjetoidusta. Myyntivoittoja kertyi noin 25 %:ia eli noin 149.000 euroa. Maa-alueiden luovutuksista syntyneet myyntivoitot ja -tappiot eivät kuulu sitoviin määrärahoihin, eikä niitä oteta huomioon toimintakatetta laskettaessa. Maankäyttöpalveluille budjetoidut sitovat toimintatuotot ylittyivät noin 105.000 eurolla (+24,7 %). Maankäyttöpalveluille budjetoidut toimintakulut ylittyivät noin 22.000 euroa (+6,8 %) johtuen luottotappioista.

Mittaus- ja Paikkatieto

Toimintatuotot ylittyivät jonkin verran, johtuen yksittäisestä suuresta rakennushankkeesta. Toimintakulut

pysyivät hyvin kurissa. Teetetty Ilmakuvaus oli arvioitua edullisempi. Henkilöstökuluissa oli hieman vajetta, johtuen henkilöstöresursseissa olevista haasteista ja pitkittyneistä rekrytoinneista. Investointina ollut mittauslaitteen hankinta toteutettiin. Kokonaisuudessa vastuualue pysyi talousarviossa.

Vuosi oli perehdytysten vuosi. Vastuualueella aloitti viisi työntekijää uusissa tehtävissä. Vuoden aikana aloittivat maanmittausinsinööri, johtava maanmittausteknikko, paikkatietosuunnittelija sekä kaksi kartoittajaa. Vastuualueen kaikki vakanssit saatiin onnistuneesti täytettyä. Jatkossa onkin mahdollisuus keskittyä perustoimintojen ohella toiminnan kehittämiseen.

Resurssitilanne ja alkuvuoden henkilöstövaje vaikuttivat kuitenkin siihen, ettei vuoden 2024 toiminnallisia tavoitteita saatu edistettyä suunnitellusti. 3D-kantakartan kannalta tärkeän dronen käytölle tulleet rajoitukset ratkaistiin ja kopteri on nyt toimintavalmiudessa. Kaavan pohjakarttoja valmistui hyväksyttäväksi ennätysmäärät. Ilmakuvaus saatiin valmiiksi ja sen myötä aineistoja saadaan parannettua huomattavasti eri käyttötarkoituksia varten. Vastuualueiden paikkatietotarpeita selvitettiin, ja paikkatietojärjestelmiin vietiin uusia aineistoja. Kuntaorganisaation henkilöstövaihdokset lisäsivät tarvetta käyttöoikeuksien myöntämisille sekä perehdytyksille.

Joukkoliikenne

Joukkoliikenteen osalta vuoden 2024 painopisteenä on ollut ELY-vetoisen joukkoliikenteen käynnistyminen. Käynnistymisvaiheessa ilmenneitä ongelmia on korjattu syksyn 2024 aikana mm. aikataulu- ja reittimuutoksilla, joiden johdosta vuorot ovat liikennöineet paremmin aikataulussaan. ELY-vetoisen liikenteen myötä joukkoliikenteen palvelulupauksen mukainen vuorotarjonta toteutuu ja on osin palvelulupausta kattavampaa. Arkipäivinä Vihdissä liikennöi n. 220 linja-autovuoroa.

ELY-keskus arvioi ennakkoon uuden liikenteen lipputulojen määräksi Vihdille vuositasolla 1 066 000 euroa. Lipputulototeuma seitsemältä kuukaudelta 1.6 – 31.12.2024 on ollut Vihdille n. 560 000 euroa. ELY-vetoisen liikenteen kustannukset olivat Vihdille kokonaisuudessaan vuonna 2024 n. 930 000 euroa. Tästä on jaettu sivistyskeskukselle kustannuksia koululaisliikenteestä n. 130 000 euroa. Vuoden 2024 joukkoliikenteen hankintojen kustannukset olivat kokonaisuudessaan 21 000 euroa arvioitua korkeammat.

Vuonna 2024 joukkoliikenteen valtionavustuksen osuus kunnille laski huomattavasti edellisistä vuosista. ELY-keskus on myöntänyt joukkoliikenteen valtionavustusta viime vuosina 40–50 % joukkoliikenteen ja lipputuen arvioiduista kustannuksista, mutta vuonna 2024 kunnille jaettava valtionavustuksen määrä laski 25 prosenttiin. ELY-vetoisen liikenteen myötä valtionavustusta oli mahdollista hakea Vihdissä kevään 2024 ostoliikenteeseen, sekä koko vuoden osalta palveluliikenteeseen ja HSL-lipputukeen. Valtionavustusta saatiin vuonna 2024 Vihtiin 116 000 euroa. Vuonna 2023 valtionavustuksen määrä oli 298 000 euroa.

HSL-lipputuen määrä pysyi lähes samana edellisvuoteen verrattuna ja kustannukset olivat kunnalle vuonna 2024 93 000 euroa. Kunnan palveluliikenteen kustannukset olivat 79 000 euroa, kasvaen edellisvuodesta neljällä tuhannella eurolla.

Maanhankinta		**TP 2018**	**TP 2019**	**TP 2020**	**TP 2021**	**TP 2022**	**TP 2023**	**TP 2024**
Hankittu	ha	12,77	29,38	74,07	107,24	41,04	111,5	42,08
Hankittu	milj. €	0,894	0,691	1,468	2,835	1,007	2,334	1,12
Tonttien myynti		**TP 2018**	**TP 2019**	**TP 2020**	**TP 2021**	**TP 2022**	**TP 2023**	**TP 2024**
Kerros- ja rivitalotontit	kpl	1		3	0	2	1	0
Omakoti- ja asuinpientalotontit	kpl	2	10	11	13	6	9	1

Yritystontit	kpl	3	2	1	3	1	3	1
Tonttien vuokraus		**TP 2018**	**TP 2019**	**TP 2020**	**TP 2021**	**TP 2022**	**TP 2023**	**TP 2024**
Asuintontit	kpl	1	11	15	5	3	16	7
Yritys- ja muut rakennuston-tit	kpl	0	3	0	0	0	0	2

ELINKEINO- JA TYÖLLISYYSPALVELUT

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT		121 500	300 000	421 500	514 934	93 434	
TOIMINTAKULUT		-873 541	-2 103 527	-2 977 068	-2 791 539	185 530	
TOIMINTAKATE		**-752 041**	**-1 803 527**	**-2 555 568**	**-2 276 605**	**278 963**	

Talouden ja toiminnan tapahtumat
Elinkeinopalvelut

Vihdin kunnan elinkeinopalveluista ovat vastanneet yritysneuvoja (aloittavien yrittäjien neuvonta), elinkeino-assistentti, joka on vastannut elinkeinotoiminnan ja markkinoinnin materiaalien tuottamisesta sekä VisitVihti.fi -sivujen ja sosiaalisen media päivittämisestä sekä elinkeinopäällikkö. Organisaatiomuutoksen seurauksena 1.5.2024 elinkeinoassistentti siirtyi konsernihallinnon alle viestintä- ja markkinointitiimiin. Vihti teki keväällä 2024 Siuntion kunnan kanssa yritysneuvontapalveluiden myyntipalvelusopimuksen, jossa rekrytoitiin yritysneuvoja Vihdin kunnalle ja hän työskenteli 75 % Siuntion kunnalle ja 25 % Vihdin kunnalle vuoden 2024 loppuun.

Uusien yrityksiä on vuonna 2024 perustettu yhteensä 203 kpl ja lopettaneita vuoden aikana oli 115 kpl. Konkurssiin on vuoden aikana päätynyt 13 yritystä.

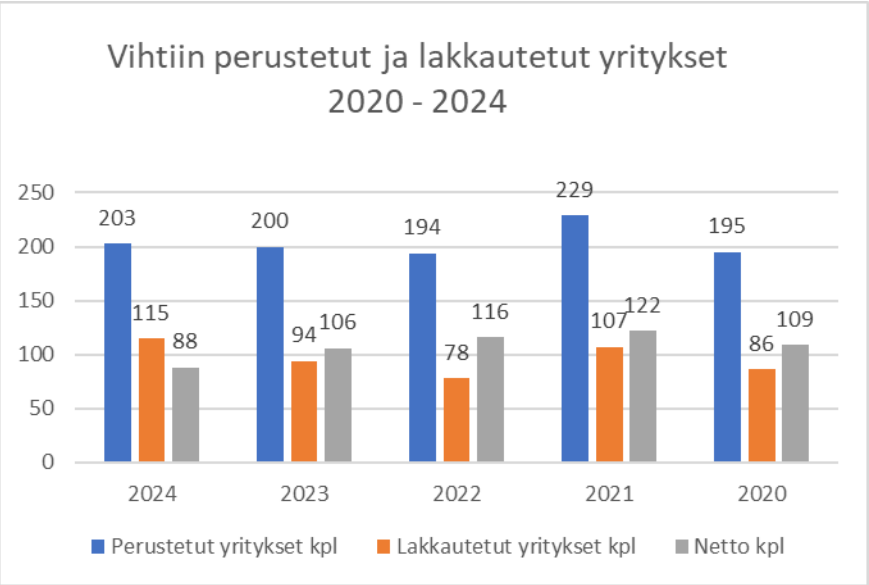

Microsoftin datakeskus -hankkeen edistämiseksi perustettiin poikkihallinnollinen työryhmä, jossa pyritään auttamaan hankkeen edistymistä, mm. rakennusaikaisen henkilöstön majoitustarpeiden osalta.

Vihti on ollut aktiivinen myös KUUMA -kunta yhteistyössä. Yhteistyön ytimessä on ollut mm. Helsinki Ring of Industry -hanke, jonka aikana on kehitetty ja laadittu markkinointiviestintämateriaalia kansainvälisiä investo-

reita varten. Hankkeen kautta on avattu myös yhteinen www -sivusto, jossa on kootusti esillä KUUMA -kuntien työpaikka-alueet ja perusfaktat investointeihin liittyen (www.helsinkiringofindustry.com).

Kunta on ottanut keväällä käyttöön myös Tehomax oy:n tuottaman liidi -tutkimuksen, jossa ko. yritys kartoittaa Uudenmaan alueella toimivien yritysten uudet tilatarpeet. Näiden liidien pohjalta on käynnissä useita neuvotteluita yritysten sijoittumisesta Vihtiin.

Vihdin kunnan Yrittäjäilta järjestettiin kunnantalolla 5.9., jossa paikalla oli n. 80 vihtiläistä yrittäjää.
Vihdin kunta oli esillä Alihankintamessuilla syyskuun lopulla Tampereella. Mukana osastolla oli myös 3 vihtiläistä yritystä.

Vihdin elinkeinopalvelut on ostanut striimausoikeudet Pohjoismaiden suurimpaan business -seminaariin, Nordic Business Forumiin (NBF). NBF järjestettiin Helsingin messukeskuksessa 25.-26.9. ja Vihtiin striimattu tilaisuus järjestettiin J-Klubilla Nummelassa. Tilaisuus oli vihtiläisille yrittäjille maksuton. Uuden työllisyysalueyhteistyön takia, myös Kirkkonummen ja Siuntion yrittäjät saivat osallistua tilaisuuteen.

Työllisyyspalvelut

Vihdin työttömyysaste 12/2024 oli 9,2 %, kun Uudellamaalla se oli keskimäärin samaan aikaan 11,7 %. Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä oli Vihdissä vuoden lopussa 38 % kun se Uudellamaalla oli samaan aikaan keskimäärin 39 %.

Vihdin kunnan, Lohjan kaupungin ja Luksian yhteinen Navigaattori -ESR -hanke on käynnissä. Hankkeen tarkoituksena on synnyttää Vihtiin ja Lohjalle TE 24 (käynnistyy 2025) -uudistuksen edellyttämät toimintamallit sekä kuntien työllisyys- että elinkeinopalveluiden osalta. Hankkeeseen kuuluu myös kehittää yritysten omistajanvaihdoksiin liittyviä palveluita.

Vihdin Navigaattori -hankkeen palvelupiste muutti keväällä kierrätyskeskuksen tiloista Nummelan torinlaidalle Eroittajan kiinteistöön ja näin sen saavutettavuus parani myös huomattavasti.
Koko Navigaattori-hankkeenmatkaa on vahvasti leimanneet henkilövaihdokset, joka aiheutti työtä ja uudelleen organisoistumista tiimissä.

Hanke on asiakastyön ohella rakentanut työllisyyteen liittyviä yhteistyöverkostoja sekä viranomaisten että kolmannen sektorin kanssa. Nuorille työttömille aikuisille valmisteltu KulttuuripajaHiisi -toiminta Vihtiin. Toiminta alkaa keväällä 2025 seurakunnan tiloissa. Hankkeentyöntekijä on ollut mukana Elinkeinopalvelujen yrityskäynneillä kontaktoimassa yrityksiä ja kartoittamassa tuki- ja rekrytointitarpeita. Hanke käynnisti Kaiku-korttipalvelun käyttöönotto prosessin kunnassa ja on osallisena pitkäaikaissairaiden eläkeprosessin kehittämisessä. Hanke on valmistellut Työllisyysalueen asiakastyön aloitusta yhteistyössä Kirkkonummen projektityöntekijöiden kanssa.

Asiakkaat 31.12 2024 tilanne

Osa asiakaslistalla olevista (105) ei ole toimenpiteissä, mutta vuodenvaihteessa aktiivisessa asiakkuudessa on 68, joista

- töissä 8
- koulussa 6
- Tuvassa (Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus) 2
- koulussa 3
- työkokeilussa 2

Työllistymistä edistäviä korttikoulutuksia suoritettu raportointiaikana 15 kpl

Hankkeessa lopettaneita asiakkaita 32, joista

- työllistynyt 16
- mennyt kouluun 9
- muutto toiselle paikkakunnalle 4
- muu palvelu 3
- eläkeprosessissa 2

Tilapalvelujen tulosalue

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	19 454 704	21 634 512		21 634 512	21 882 380	247 868	12,5 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	169 304	67 800		67 800	159 862	92 062	-5,6 %
TOIMINTAKULUT	-8 872 478	-10 020 596	-250 000	-10 270 596	-9 985 887	284 709	12,5 %
TOIMINTAKATE	**10 751 531**	**11 681 716**	**-250 000**	**11 431 716**	**12 056 355**	**624 639**	**12,1 %**

Talouden ja toiminnan tapahtumat

Tilapalveluiden toimintakate muutetussa talousarviossa oli 11 431 716 euroa ja toteuma 12 056 355 euroa. Toimintakate toteutui siis 624 639 euroa muutettua talousarviota parempana.

Tilapalvelun tehtävänä on järjestää tiloja kunnan eri toimijoille. Keskeisimmän kiinteistömassan muodostavat varhaiskasvatuksen ja koulujen tilat. Tilapalvelu hoitaa myös uimahallin kiinteistöä ja vuokraa tiloja Länsi-Uudenmaan Hyvinvointialueelle.

Vuoden aikana ei ole tapahtunut suuria toiminnallisia muutoksia. Tilapalvelun keskeisiä tehtäviä ovat suunnittelu, rakennuttaminen, kunnossapito, kiinteistönhoito, isännöinti sekä tilojen hallinnointi. Tilojen kuntokartoitukset kuuluvat tehtäviin, ja mahdollisiin sisäilmaongelmiin reagoidaan nopeasti, ryhtyen korjaustoimiin sisäilmantutkimustulosten edellyttämin keinoin.

Tilapalvelun tulosalueessa työskentelee tilapäällikkö, kiinteistöisännöitsijä, projektipäällikkö, rakennuttajainsinööri, kaksi rakennustöiden valvojaa, kiinteistösihteeri ja kunnossapitopäällikkö. Kiinteistöjen ylläpidosta vastaavat kunnossapitopäällikkö ja hänen alaisuudessaan ulkoaluevastaava, kiinteistöhoitajat, ilmastointiasentaja, valvomonhoitaja sekä rakennustöiden valvoja ja hänen alaisuudessaan rakennusammattimiehet. Kiinteistönhoitajat, ilmastointiasentaja, valvomonhoitaja ja rakennusammattimiehet ovat tuntipalkkaisessa työsuhteessa. Investointiohjelman toteuttamiseen on käytetty konsultteja oman henkilöstön tukena.

Vuonna 2024 energian hinta pysyi edelleen korkealla tasolla. Toimintakate toteutui noin 0,3 miljoonaa euroa edellisvuotta suurempana. Suurimpana tekijänä katteen nousuun olivat 2,4 miljoonaa euroa paremmat toimintatuotot suhteessa talousarvioon. Lisäksi energian hintojen nousuun varautuminen ei toteutunut täysimääräisesti, ja sähkökustannukset olivat 24 000 euroa suuremmat talousarvioon verrattuna. Kiinteistöjen vuokrakulut olivat 120 000 euroa pienemmät kuin talousarviossa.

Keskeisiä tehtäviä ovat suunnittelu, rakennuttaminen, kunnossapito, kiinteistönhoito, isännöinti sekä tilojen hallinnointi. Tilojen vuokraaminen kuntalaisille tehostuu sähköisen varauspalvelun avulla. Tilojen kuntokartoitukset kuuluvat tehtäviin, ja mahdollisiin sisäilmaongelmiin reagoidaan nopeasti, ryhtyen korjaustoimiin sisäilmantutkimustulosten edellyttämin keinoin.
Vuonna 2024 Tilapalvelun yksikössä työskenteli tilapäällikön johdolla kiinteistöisännöitsijä, projektipäällikkö, rakennuttajainsinööri (aloitus 6/2024), kaksi rakennustöiden valvojaa, rakennuttajasihteeri ja kunnossapitopäällikkö. Kiinteistöjen ylläpidosta vastaavat kunnossapitopäällikkö ja hänen alaisuudessaan kiinteistöhoitajat, ilmastointiasentaja, valvomonhoitajat sekä rakennustöiden valvoja ja hänen alaisuudessaan rakennusam-

mattimiehet. Kiinteistönhoitajat, ilmastointiasentaja, valvomonhoitajat ja rakennusammattimiehet ovat tuntipalkkaisessa työsuhteessa.

Talvikunnossapitokustannukset olivat tavanomaisia. Palvelujen ostot alittuivat muutettuun talousarvioon nähden 162 000 euroa. Rakennuspalveluiden kustannukset pysyivät korkealla tasolla koko vuoden 2024. Rakentamisliiketoiminta on sukeltanut yli vuoden, mikä luo mahdollisuuksia urakkakilpailutuksiin. Laskeva suhdanne tuo kuitenkin riskejä rakentamiseen, koska rakennusliikkeitä on mennyt konkurssiin tai joutunut suorituskyvyttömäksi.

Ilkivalta on jatkunut entisellä tasolla, ja sen torjumiseksi on lisätty kameravalvontajärjestelmiä. Kiinteistökanta on melko iäkästä, ja huolto- ja korjaustoimenpiteistä on vuosien saatossa säästetty, mikä on johtanut korjausvelan kertymiseen. Tämä voi aiheuttaa yllättäviä, ennalta suunnittelemattomia korjaustoimenpiteitä.

VESIHUOLTOLAITOS

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	4 916 709	5 588 480	-250 000	5 338 480	5 500 234	161 754	11,9 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	6 195				41 377	41 377	567,9 %
TOIMINTAKULUT	-2 735 360	-2 729 370	-120 000	-2 849 370	-3 075 806	-226 436	12,4 %
TOIMINTAKATE	**2 187 544**	**2 859 110**	**-370 000**	**2 489 110**	**2 465 805**	**-23 305**	**12,7 %**

Talouden ja toiminnan tapahtumat

Vihdin vesihuoltolaitos on 1.1.2018 alkaen toiminut kirjanpidollisesti eritettynä taseyksikkönä. Vesihuoltolain muutosten mukaan (22.8.2014/681) mukaan kunnan tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja vesihuollolle on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase ja tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot. Vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksessa esitetään vesihuoltolaitokselle asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista vesihuoltolaitoksen talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi tulos- tai rahoituslaskelmassa taikka taseessa.

Vesihuoltolain mukaan vesihuoltolaitoskokonaisuus (vesihuolto ja huleveden viemäröinti) tulee eriyttää kirjanpidollisesti joko kunnallisena liikelaitoksena tai taseyksikkönä. Sen sijaan huleveden viemäröinti voidaan eriyttää muusta vesihuoltolaitoksen toiminnasta laskennallisesti. Hulevedet eriytetään toteumatietojen mukaan toimintakertomukseen. Vuonna 2024 huleveden tilinpäätös on tehty käyttötalouden ja investointien toteutumatietojen keskiarvon 5 % perusteella. Kunnanvaltuuston 30.9.2024 päätöksen mukaan 1.1.2025 alkaen vastuu huleveden viemäröinnistä siirtyy yhdyskuntatekniikan palveluille.

Uusia liittyjiä tuli toimintakertomusvuoden aikana 37 kpl ja liittymismaksuja 385 538 euroa. Uusien liittyjien määrä oli edellistä vuotta alhaisempi, mutta liittymismaksutulot korkeammat. Vuonna 2023 uudet liittyjät olivat pääasiassa pientaloja ja vuoden 2024 liittyjien joukossa oli kerros- ja rivitaloja sekä hoivakoteja.

Vuoden 2024 toimintakulut ylittyivät pääasiassa palvelujen ostojen sekä aineiden ja tarvikkeiden hankintojen osalta. Palvelujen ostojen ylitys johtui viemäritukoksen aiheuttamista korjauskustannuksista ja hulevesiviemäriverkoston pesuista. Koronavuosina 2020-2022 vesilaitos ei tehnyt vanhojen vesimittareiden vaihtoa asiakkaille. Yli 10 vuotta vanhojen mittareiden keskitetyt vaihdot käynnistettiin vuoden 2022 lopulla ja vuoden 2024 aikana mittareita vaihdettiin 554 kpl. Tämä oli ennakoitua suurempi määrä, joka aiheutti tarvikemenojen ylityksen vesimittareiden hankinnan osalta. Tarvikemenojen kustannuksia kasvatti myös laitoksien automaatiojärjestelmiä varten hankittujen logiikkakorttien vuoksi. Vesilaitoksen automaatiojärjestelmiin yhteensopivien logiikkakorttien valmistaminen lopetettiin ja toimintavarmuuden säilyttämisen vuoksi niitä hankittiin varastoon tulevien vuosien tarpeisiin. Myös liiketoiminnan luottotappiot olivat vuonna 2024 tavanomaista korkeammat, jotka aiheuttivat muiden toimintakulujen ylityksen.

Vesi- ja jätevesimaksujen tulot toteutuivat hieman alkuperäisessä talousarviossa ennakoitua alhaisempina, vaikka maksuja korotettiin vuoden 2024 alussa. Talousarviomuutoksen yhteydessä tuottoarviota laskettiin ja tämä muutettu tuottoarvio ylittyi. Veden myynti on asiakasmäärän lisääntymisestä huolimatta ollut selkeässä laskussa muutaman vuoden ajan. Muut liiketoiminnan tuotot sisältävät asiakkaille tehtävistä töistä sekä Nummelan puhdistamolle vastaanotettavan sako- ja umpisäiliölietteen vastaanotosta muodostuvat tulot. Muut liiketoiminnan tuotot toteutuivat arvioitua suurempina. Vaikka toimintatuotot toteutuivat kokonaisuudessaan arvioitua paremmin, niin toimintakulut ylittivät budjetoidut menot ja sen vuoksi myös toimintakate toteutui hieman budjetoitua alhaisempana. Vaikka investointien poistojen osuus oli arvioitua pienempi, niin rahoituskulujen jälkeen vesihuoltolaitoksen ylijäämä on talousarviossa ennakoitua pienempi. Syntynyttä ylijäämää voidaan käyttää vesihuoltolaitoksen tulevien vuosien mahdollisten alijäämien kattamiseen.

Vihdin Vedelle asetetaan vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä peruspääoman korko. Peruspääoman korko vuodelle 2024 oli yhteensä 393 000 euroa.

Vesihuoltolaitoksen investoinneista toteutui talousarviomuutosten jälkeen noin 87 %. Osa verkostoinvestoinneista ja vedenottamoinvestoinneista jäivät toteutumatta. Verkostoinvestoinneissa oli mm. varauduttu Pihtisillantien kevyenliikenteen väylän yhteydessä rakennettavan vesihuoltolinjan toteutumiseen, mutta urakka käynnistyi vasta vuoden lopulla. Lisäksi viemärisaneeraukset eivät toteutuneet suunnitellussa laajuudessa. Siirtolinjojen osalta kaikki kustannukset eivät ehtineet toteutumaan vuoden 2024 aikana.

Vesilaitos		TP 2021	TP 2022	TP 2023	MTA 2024	TP 2024	MTA/TP %
Toiminnan laajuus							
Kulutuspisteitä / liittyneet kiinteistöt	kpl	3576	3626	3687	3710	3724	100 %
Pumpattu vesimäärä	m³	1 156 554	1 117 724	1 104 950	1 100 000	1 114 469	101 %
Myyty vesi	m³	1 001 627	993 209	955 175	1 030 000	974 556	95 %
Laskuttamattoman veden osuus	%	13,4 %	10,5 %	13,0 %	6,4 %	12,4 %	195 %
Puhdistettu jätevesi	m³	1 353 224	1 284 394	1 310 878	1 280 000	1 386 955	108 %
Laskutettu jätevesi	m³	988 585	972 724	918 076	980 000	926 603	95 %
Vastaanotettu lokajäte	m³	32 176	35 532	34 263	35 000	32 815	94 %
Jätevesiverkoston vuotovedet	%	24,6 %	21,5 %	27,4 %	21 %	30,8 %	149 %
Vesijohtoverkosto	km	273	275	277	280	282	101 %
Viemäriverkosto	km	203	205	205	210	214	102 %
Hulevesiviemäriverkosto	km	137	138	139	140	141	101 %
Jätevedenpumppaamot	kpl	97	98	99	101	101	100 %
Henkilöstö	hlö	13	13	13	13	13	100 %
Toiminnan tehokkuus/taloudellisuus							
Vesimaksu m³ (alv 0%)	€	1,18	1,18	1,23	1,29	1,29	100 %
Jätevesimaksu m³ (alv 0%)	€	2,59	2,59	2,8	3,08	3,08	100 %
Muut toiminnan suoritteet							
Saneeratut vesijohdot	km/v	1,2	0,8	0,8	2	0,7	35 %
Saneeratut jätevesiviemärit	km/v	1,6	0,3	0	1	0,3	30 %

Saneeratut jäteveden-pumppaamot	kpl/v	3	2	2	2	1	50 %

Talousvesi

Vesilaitos pumppaa neljältä vedenottamoltaan yhteensä yli miljoona m^3 vettä vuodessa. Luontolan vedenottamo kattaa noin 90 % koko laitoksen vedentuotannosta. Vihdin strategisen yleiskaavan ja Etelä-Nummelan osayleiskaavan mukaisten väestönkasvuennusteiden mukaiseen vedentarpeeseen ei pystytä vastaamaan vesilaitoksen nykyisillä vedenottamoilla ja vedenottoluvilla. Vesilaitos on käynnistänyt lisäveden hankintatutkimuksia vedentuotannon varmistamiseksi tulevaisuudessa. Tarkempia tutkimuksia jatketaan vuonna 2025.

Talousvettä pumpattiin kaikilta neljältä pohjavedenottamolta yhteensä 1 113 176 m^3. Pumpatusta vesimäärästä esille tulleisiin putkirikkojen vuotovesiin ja laitoksen omiin huuhteluihin kului arviolta 1293 m^3. Vedenottamot olivat toiminnassa koko vuoden ajan lukuun ottamatta huoltotöistä johtuvia katkoksia. Luontolaan vaihdettiin kolmen painesuodattimen aktiivihiilet, joiden tehtävänä on poistaa liuotinaineita raakavedestä. Lohjan yhdysjohdon kautta ei johdettu vettä vuonna 2024.

	Luontola	Lankila	Isolähde	Lautoja	yhdysjohto	yhteensä
Vuosi	**(m3)**	**(m3)**	**(m3)**	**(m3)**	**(m3)**	**(m3)**
2013	951 782	110 794	60 538	51 630	8 020	1 182 764
2014	955 915	114 724	84 163	54 504	-	1 209 306
2015	924 322	71 891	56 578	37 204	4 059	1 089 995
2016	958 105	138 235	13 555	33 949	-	1 075 946
2017	940 261	60 140	47 840	28 206	-	1 076 447
2018	903 545	58 990	84 590	42 639	640	1 090 404
2019	959 257	84 270	20 018	35 530	-	1 099 075
2020	950 675	100 955	80 482	44 550	3 393	1 180 055
2021	950 556	69 295	87 175	49 528	-	1 156 554
2022	828 436	76 601	147 041	65 646	-	1 117 724
2023	880 492	92 232	90 741	47 535	-	1 111 000

Jätevedenpuhdistamot

Jätevedenpuhdistamoilla käsiteltiin jätevettä toimintakertomusvuonna yhteensä 1 386 955 m^3, Nummelan puhdistamolla 1 104 230 m^3 ja kirkonkylällä 282 725 m^3. Umpisäiliö- ja sakokaivolietteitä tuotiin Nummelan jätevedenpuhdistamolle vuoden aikana yhteensä 32 815 m^3. Molempien puhdistamoiden lietteet käsiteltiin Envor –konsernin biokaasulaitoksella.

Nummelan uuden puhdistamon ympäristölupahakemus Etelä-Suomen aluehallintovirastolle jätettiin maaliskuussa 2023. Aluehallintovirasto lähetti selityspyynnön hakemukseen jätettyjen lausuntojen, muistutusten ja mielipiteiden johdosta. Pyydetyt selitykset toimitettiin joulukuussa 2024. Nummelan nykyisen puhdistamon

ympäristöluvassa on määräys lopettaa käsiteltyjen jätevesien johtaminen Siuntionjoen vesistöön 31.12.2026 mennessä. Toimintakertomusvuonna jätettiin hakemus määräajan pidentämiseksi 31.12.2029 asti. Kirkonkylän puhdistamon saneerauksen esisuunnitelmassa on vertailtu eri vaihtoetoja biologisen prosessin osalta. Vuoden 2023 aikana pilotointiin kantoaineprosessia ja vuoden 2024 aikana suunniteltiin kalvosuodatuspilotoinnin käynnistämistä. Kalvosuodatuspilotointi käynnistyy vuoden 2025 alussa. Kirkonkylän puhdistamon ympäristöluvassa on tulossa 1.1.2026 alkaen tiukemmat lupamääräykset, joita ei voida saavuttaa ilman puhdistamon saneerausta. Vuonna 2024 jätettiin muutoslupahakemus, jossa päivitettiin puhdistamon käyttötarkkailusuunnitelma ja haettiin kolmen vuoden lisäaika tiukempien lupaehtojen voimaantulemiseksi. Pilotointien perusteella ratkaistaan saneerauksessa toteutettava prosessivaihtoehto.

Nummelan puhdistamolla saavutettiin ympäristöluvassa määrätyt puhdistusvaatimukset. Kirkonkylän puhdistamolla ammoniumtypen raja-arvot on asetettu saavutettavaksi lämpimän kauden (väh. 12 °C) tulosten keskiarvona. Vuoden 2024 lämpimän jakson 30.5.-29.10. velvoitetarkkailun näytteenottokertojen keskiarvona laskettu vesistöön johdetun veden ammoniumtyppipitoisuus oli 11 mg/l. Lupaehto on 4 mg/l. Muilta osin Kirkonkylän puhdistamolla saavutettiin ympäristöluvassa määrätyt puhdistusvaatimukset.

Nummelan jätevedenpuhdistamon käsittelytulos 2023					
	1/23	**2/23**	**3/23**	**4/23**	**Lupaehto**
COD (mg/l)	21	27	32	21	enintään 40
BOD 7 (mg/l)	1,4	1,2	1,6	1,1	enintään 5
Fosfori (P tot) (mg/l)	0,042	0,049	0,046	0,030	enintään 0,2
NH4-N (mg/l)	1,3	0,57	0,30	0,26	enintään 4
Typpi (N tot) (poistoteho %)	vuosikeskiarvo 80 %				vähintään 80

Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon käsittelytulos 2023					
	1/23	**2/23**	**3/23**	**4/23**	**Lupaehto**
COD (mg/l)	29	34	22	26	enintään 50
BOD 7 (mg/l)	6,0	5,1	3,5	3,7	enintään 15
Fosfori (P tot) (mg/l)	0,18	0,083	0,035	0,089	enintään 0,2
Kiintoaine (mg/l)	18	7,9	9,8	5,2	enintään 20

Verkostot

Talousvettä laskutettiin toimintakertomusvuoden aikana 974 556 m^3. Myyty vesimäärä on hieman suurempi kuin vuonna 2023, mutta sitä aiempia vuosia alhaisemmalla tasolla. Kun laskutettua kuutiomäärää verrataan

pumpattuun vesimäärään, on laskuttamattoman veden eli ns. vuotoveden osuus noin 12 %. Tästä osuudesta iso osa koostuu verkoston rakentamisen ja saneerauksen yhteydessä käytettävästä huuhteluvedestä sekä pelastuslaitoksen vedenotto paloposteista, joten todellisuudessa verkostosta vuotavan veden osuus on todella alhainen.

Vesijohtoverkostossa korjattiin vuotoja yhteensä 6 kpl. Kaikki vuodot aiheutuivat urakoitsijoiden kaivutöiden yhteydessä tapahtuneista putkirikoista.

Jätevettä laskutettiin 926 603 m3 vuoden 2024 aikana. Tätä kun verrataan puhdistamoille tulevaan jätevesimäärään, on viemäriverkoston vuotovesien osuus noin 30 %.

Viemäriverkostossa tapahtui kolme ylivuotoa vuoden 2024 aikana. Helmikuussa Ojakkalan siirtolinjassa oli tukos, Tervalammella kiinteistön paineviemäri oli haljennut tien alituksen kohdalla ja lokakuussa Pietiläntiellä viemäritukos. Kaikki vuoden 2024 ylivuodot olivat yhteensä noin 1067 m^3.

Hallinto ja henkilöstö

Vihdin Veden henkilöstössä ei tapahtunut tilinpäätösvuoden aikana merkittäviä muutoksia. Vihdin Veden vakituinen henkilöstömäärä oli edelleen 13. Henkilöstöstä 4 työskentelee jätevedenpuhdistamoilla, 5 henkilöä vedenottamoilla sekä verkostotöissä ja 4 henkilöä hallinnossa. Lisäksi Nummelan jätevedenpuhdistamolla oli yksi määräaikainen laitosmies.

2.6.7. Ympäristölautakunta

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA2024	TP2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	**367 236**	**505 000**		**505 000**	**535 982**	**30 982**	**46,0 %**
MYYNTITUOTOT	12 732	15 000		15 000	15 493	493	21,7 %
MAKSUTUOTOT	354 237	490 000		490 000	520 220	30 220	46,9 %
TUET JA AVUSTUKSET	268				269	269	0,7 %
TOIMINTAKULUT	**-1 314 564**	**-1 489 011**		**-1 489 011**	**-1 337 975**	**151 036**	**1,8 %**
HENKILÖSTÖKULUT	-734 747	-773 822		-773 822	-740 670	33 152	0,8 %
PALKAT JA PALKKIOT	-598 111	-623 876		-623 876	-612 863	11 013	2,5 %
HENKILÖSIVUKULUT	-136 637	-149 946		-149 946	-127 806	22 140	-6,5 %
PALVELUJEN OSTOT	-519 957	-662 217		-662 217	-540 965	121 252	4,0 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 327	-8 700		-8 700	-5 388	3 312	24,5 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-55 533	-44 272		-44 272	-50 953	-6 681	-8,2 %
TOIMINTAKATE	**-947 328**	**-984 011**		**-984 011**	**-801 993**	**182 018**	**-15,3 %**

Talouden ja toiminnan tapahtumat

Ympäristölautakunnan toimintakate muutetussa talousarviossa oli - 984 011 euroa ja toteutuma -801 993 euroa, toteutumaprosentti 81,5%. Ympäristölautakunnan tehtävänä on ohjata ja valvoa rakentamista, käsitellä ympäristöä ja rakentamista koskevat lupa-asiat sekä huolehtia ympäristön tilan seurannasta. Ympäristölautakunnan alla on ympäristöpalvelut -tulosalue, joka koostuu kahdesta ns. tulosyksiköstä: Rakennusvalvontapalveluista sekä ympäristöpalveluista.

Riskin kuvaus	Riskin hallinta	Riskin toteutumisen seuranta ja toteuma
Talouden toteutuminen talousarvion mukaisesti epävarmaa johtuen uusien rakennushankkeiden käynnistymisen vähäisyydestä.	Pyritään luvittamaan haetut hankkeet mahdollisimman nopeasti. Mikäli loppuvuodesta riski näyttää olevan toteutumassa, valmistellaan esitys talousarvion muuttamisesta lupatuottojen osalta.	Lupatuotot ylittivät talousarvion, joten riski ei toteutunut.

Rakentamis- ja ympäristöpalvelut

(sis + ulk)	TP2023	TA2024	MU2024	MTA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	TP2023 /TP2024
TOIMINTATUOTOT	367 236	505 000		505 000	535 982	30 982	46,0 %
TOIMINTAKULUT	-1 304 220	-1 489 011		-1 489 011	-1 337 975	151 036	2,6 %
TOIMINTAKATE	**-936 984**	**-984 011**		**-984 011**	**-801 993**	**182 018**	**-14,4 %**

Talouden ja toiminnan tapahtumat

Ympäristölautakunnan tehtävänä on ohjata ja valvoa rakentamista, käsitellä ympäristöä ja rakentamista koskevat lupa-asiat sekä huolehtia ympäristön tilan seurannasta. Ympäristölautakunnan alla on ympäristöpalvelut-tulosalue, joka koostuu kahdesta ns. tulosyksiköstä: Rakennusvalvontapalveluista sekä ympäristöpalveluista.

Ympäristövalvonnan tulot kertyvät lupamaksuista, joiden kertyminen ei ole suhdanneriippuvaista, vaan tulos on enemmän riippuvainen lupien ratkaisuun kohdennettavissa olevasta henkilöresurssista. Tuloja muodostuu ympäristövalvonnassa myös valvontasuunnitelman mukaisesta valvonnasta. Ympäristöpalvelut otti vuoden 2024 alusta lupapistepalvelun käyttöön. Rakentamis- ja ympäristöpalveluiden lupamaksutuotot ylittivät talousarvion vuonna 2024.

Kunta hoitaa itse kunnan ympäristövalvonnan tehtävät. Vuonna 2024 ympäristövalvonnan tavoitteet määritteli hyväksytty valvontasuunnitelma. Ympäristöpalveluiden osalta palvelutuotantoa hoidetaan viiden henkilön voimin. Yksikössä työskentelee ympäristöpäällikön lisäksi neljä ympäristötarkastajaa. Lisäksi ympäristövalvonnassa on työskennellyt ilmastokoordinaattori, ollen puoliksi Kirkkonummella ja puoliksi Vihdissä. Uusi Vihdin kunnan oma energia- ja ilmastoasiantuntijan rekrytointi on käynnistetty. Sihteeripalvelut on hajautettu ja jaettu usealle toimistosihteerille.

Ympäristölautakunnan toimintaa ohjaavat talousarviokaudella erityisesti seuraavat kuntastrategiasta nostetut arvot: "Haluamme turvata nykyisille ja tuleville vihtiläisille hyvät elämisen mahdollisuudet. Näemme ilmastotyön kunnan kilpailukykyä lisäävänä tekijänä. Vihdin sisäistä ilmastotyötä toteutetaan läpileikkaavasti koko organisaatiossa. Edistämme kaikessa toiminnassamme Suomen kansallisten ilmasto- ja ympäristötavoitteiden toteutumista yhteistyössä asukkaiden, kiinteistönomistajien ja yritysten kanssa. Merkittävä osa päästöistä syntyy liikenteestä, jolloin saavutettavuuden kehittäminen on olennaista. Kehitämme julkisia liikenneyhteyksiä ja tuemme ilmastoystävällistä liikkumista. Haluamme edistää luonnon ja ympäristön hyvinvointia sekä mahdollistamme luonnon monimuotoisuuden säilymisen. Huolehdimme vesistöjen kunnostamisesta yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa."

Vihdin ympäristönsuojeluhankkeet ja käynnissä olevat monivuotiset projektit toteutetaan alueellisena yhteistyönä kuntien, Uudenmaan ELY-keskuksen ja Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n kanssa. Kasvihuonekaasupäästöjen seuranta ja ilmanlaadun seuranta ostetaan ulkopuolisina asiantuntijapalveluina alueellisen ohjelman mukaisesti. Löytöeläinten tilapäisestä hoidosta vastaa Läntisen Uudenmaan Eläinsuojeluyhdistys ry, jonka kanssa kunta tehnyt sopimuksen. Ympäristöpalvelut koordinoi palvelun järjestämistä. LUMO-ohjelma sekä päivitetyt ympäristönsuojelumääräykset on hyväksytty kesäkuun 2024 valtuustossa.

Rakennusvalvontatoimi hoidetaan tällä hetkellä 6+1 hengen voimin, johtava rakennustarkastaja, kolme tarkastajaa, kaksi lupasihteeriä, määräaikainen digitoija. Rakennusvalvonnan tehtävänä on rakennus- ja toimenpidelupien myöntäminen, lupiin liittyvien katselmusten suorittaminen, rakennetun ympäristön valvonta, kuntalaisten neuvonta rakennusasioissa ja lausuntojen antaminen lupa-asioissa. Rakennuslupien myöntämisessä on käytössä Lupapistepalvelu taustaohjelmineen.

Ympäristönsuojelu ja -valvonta		TP2020	30.6.2021	30.6.2022	TP2022	TP2023	TP2024
Ympäristölupapäätökset	kpl	4	2	2	4	0	1
Maa-aineslupapäätökset	kpl	3	1	1	1	1	1
Vesilain mukaiset päätökset	kpl	0	0	0	0	0	0
Ympäristölautakunnan antamat määräykset	kpl	0	0	0	0	0	0
Rekisteröinnit	kpl	3	0	1	1	0	2
Hallintopakkopäätökset	kpl	4	2	0	0	2	0
Viranhaltijapäätökset	kpl	23	17	9	15	25	21
Ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeaminen	kpl	5	8	2	2	8	2
Lykkäys jätevesien käsittelyvaatimuksista	kpl	0	0	0	2	0	0
Vapautus vesijohtoon ja viemäriin liittymisvelvollisuudesta	kpl	1	0	1	5	5	3
Kirjalliset vireillepanot, ratkaistu	kpl	4	1	0	0	1	1
Lausunnot (rakennusvalvonta, kaavoitus)	kpl					120	62
Haittailmoitukset, saapuneet	kpl	185	81	42	63	60	92
Rakennusvalvonta					TP2022	TP2023	TP2024
Uudet rakennusluvat	kpl				232	220	191
Katselmukset	kpl				543	466	502

2.7. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

(ulk)	TA2024	MU2024	MTA2024	TP2024	POIKKEAMA
TOIMINTATUOTOT	**18 256 531,00**	**-887 000,00**	**17 369 531,00**	**18 237 678,66**	**868 147,66**
MYYNTITUOTOT	7 680 763,00	-185 000,00	7 495 763,00	8 444 181,73	948 418,73
MAKSUTUOTOT	3 677 800,00	-7 000,00	3 670 800,00	3 673 353,92	2 553,92
TUET JA AVUSTUKSET	2 792 100,00	-692 000,00	2 100 100,00	2 226 266,98	126 166,98
MUUT TOIMINTATUOTOT	4 105 868,00	-3 000,00	4 102 868,00	3 893 876,03	-208 991,97
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	**169 900,00**		**169 900,00**	**364 205,30**	**194 305,30**
TOIMINTAKULUT	**-90 011 048,00**	**-1 326 057,01**	**-91 337 105,01**	**-90 365 952,53**	**971 152,48**
HENKILÖSTÖKULUT	-56 089 489,00	-594 000,00	-56 683 489,00	-56 789 456,61	-105 967,61
PALKAT JA PALKKIOT	-45 163 866,00	-500 155,00	-45 664 021,00	-46 303 527,56	-639 506,56
HENKILÖSIVUKULUT	-10 925 623,00	-93 845,00	-11 019 468,00	-10 485 929,05	533 538,95
PALVELUJEN OSTOT	-19 474 502,00	-492 000,00	-19 966 502,00	-19 093 342,83	873 159,17
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-9 246 000,00	-50 000,01	-9 296 000,01	-9 563 876,19	-267 876,18
AVUSTUKSET	-3 446 000,00	-180 000,00	-3 626 000,00	-3 295 425,05	330 574,95
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 755 057,00	-10 057,00	-1 765 114,00	-1 623 851,85	141 262,15
TOIMINTAKATE	**-71 584 617,00**	**-2 213 057,01**	**-73 797 674,01**	**-71 764 068,57**	**2 033 605,44**
VEROTULOT	**69 427 679,00**	**-200 000,00**	**69 227 679,00**	**69 835 742,47**	**608 063,47**
Kunnan tulovero	57 217 715,00		57 217 715,00	57 808 218,48	590 503,48
Kiinteistövero	8 711 199,00		8 711 199,00	8 779 801,75	68 602,75
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 498 765,00	-200 000,00	3 298 765,00	3 247 722,24	-51 042,76
VALTIONOSUUDET	**18 538 890,00**	**-571 112,00**	**17 967 778,00**	**18 068 737,00**	**100 959,00**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	**-1 250 655,00**		**-1 250 655,00**	**-626 079,82**	**624 575,18**
KORKOTUOTOT	310 000,00		310 000,00	463 204,39	153 204,39
MUUT RAHOITUSTUOTOT	185 000,00		185 000,00	227 964,36	42 964,36
KORKOKULUT	-1 336 655,00		-1 336 655,00	-1 310 551,94	26 103,06
MUUT RAHOITUSKULUT	-409 000,00		-409 000,00	-6 696,63	402 303,37
VUOSIKATE	**15 131 297,00**	**-2 984 169,01**	**12 147 127,99**	**15 514 331,08**	**3 367 203,09**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	**-13 743 769,00**	**1 575 164,00**	**-12 168 605,00**	**-10 988 759,99**	**1 179 845,01**
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-13 743 769,00	1 575 164,00	-12 168 605,00	-10 988 759,99	1 179 845,01
TILIKAUDEN TULOS	**1 387 528,00**	**-1 409 005,01**	**-21 477,01**	**4 525 571,09**	**4 547 048,10**
POISTOERON LIS(-) TAI VÄH(+)	189 199,00		189 199,00	-2 749 532,06	-2 938 731,06
VARAUSTEN LIS(-) TAI VÄH(+)				1 675 158,00	1 675 158,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	**1 576 727,00**	**-1 409 005,01**	**167 721,99**	**3 451 197,03**	**3 283 475,04**

(sis+ulk)	TA2024	MU2024	MTA2024	TP2024	POIKKEAMA
TOIMINTATUOTOT	**44 341 302,00**	**-887 000,00**	**43 454 302,00**	**45 110 201,58**	**1 655 899,58**
MYYNTITUOTOT	15 097 224,00	-185 000,00	14 912 224,00	16 449 764,86	1 537 540,86
MAKSUTUOTOT	3 696 445,00	-7 000,00	3 689 445,00	3 707 584,92	18 139,92
TUET JA AVUSTUKSET	2 792 100,00	-692 000,00	2 100 100,00	2 226 266,98	126 166,98
MUUT TOIMINTATUOTOT	22 755 533,00	-3 000,00	22 752 533,00	22 726 584,82	-25 948,18
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	**169 900,00**		**169 900,00**	**364 205,30**	**194 305,30**
TOIMINTAKULUT	**-116 095 819,00**	**-1 326 057,01**	**-117 421 876,01**	**-117 238 475,45**	**183 400,56**
HENKILÖSTÖKULUT	-56 089 489,00	-594 000,00	-56 683 489,00	-56 789 456,61	-105 967,61
PALKAT JA PALKKIOT	-45 163 866,00	-500 155,00	-45 664 021,00	-46 303 527,56	-639 506,56
HENKILÖSIVUKULUT	-10 925 623,00	-93 845,00	-11 019 468,00	-10 485 929,05	533 538,95
PALVELUJEN OSTOT	-26 909 608,00	-492 000,00	-27 401 608,00	-27 126 002,42	275 605,58
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-9 246 000,00	-50 000,01	-9 296 000,01	-9 563 930,73	-267 930,72
AVUSTUKSET	-3 446 000,00	-180 000,00	-3 626 000,00	-3 295 425,05	330 574,95
MUUT TOIMINTAKULUT	-20 404 722,00	-10 057,00	-20 414 779,00	-20 463 660,64	-48 881,64
TOIMINTAKATE	**-71 584 617,00**	**-2 213 057,01**	**-73 797 674,01**	**-71 764 068,57**	**2 033 605,44**
VEROTULOT	**69 427 679,00**	**-200 000,00**	**69 227 679,00**	**69 835 742,47**	**608 063,47**
Kunnan tulovero	57 217 715,00		57 217 715,00	57 808 218,48	590 503,48
Kiinteistövero	8 711 199,00		8 711 199,00	8 779 801,75	68 602,75
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 498 765,00	-200 000,00	3 298 765,00	3 247 722,24	-51 042,76
VALTIONOSUUDET	**18 538 890,00**	**-571 112,00**	**17 967 778,00**	**18 068 737,00**	**100 959,00**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	**-1 250 655,00**		**-1 250 655,00**	**-626 079,82**	**624 575,18**
KORKOTUOTOT	310 000,00		310 000,00	463 204,39	153 204,39
MUUT RAHOITUSTUOTOT	185 000,00		185 000,00	227 964,36	42 964,36
KORKOKULUT	-1 336 655,00		-1 336 655,00	-1 310 551,94	26 103,06
MUUT RAHOITUSKULUT	-409 000,00		-409 000,00	-6 696,63	402 303,37
VUOSIKATE	**15 131 297,00**	**-2 984 169,01**	**12 147 127,99**	**15 514 331,08**	**3 367 203,09**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	**-13 743 769,00**	**1 575 164,00**	**-12 168 605,00**	**-10 988 759,99**	**1 179 845,01**
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-13 743 769,00	1 575 164,00	-12 168 605,00	-10 988 759,99	1 179 845,01
TILIKAUDEN TULOS	**1 387 528,00**	**-1 409 005,01**	**-21 477,01**	**4 525 571,09**	**4 547 048,10**
POISTOERON LIS(-) TAI VÄH(+)	189 199,00		189 199,00	-2 749 532,06	-2 938 731,06
VARAUSTEN LIS(-) TAI VÄH(+)				1 675 158,00	1 675 158,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	**1 576 727,00**	**-1 409 005,01**	**167 721,99**	**3 451 197,03**	**3 283 475,04**

2.8. Investointiosan toteutuminen

INVESTOINNIT						
MENOT	**-30 451 095**	**1 315 000**	**-29 136 095**	**-28 855 921**	**99,0%**	**280 174**
TULOT	**830 000**	**-80 000**	**750 000**	**849 791**	**113,3%**	**99 791**
NETTO	**-29 621 095**	**1 235 000**	**-28 386 095**	**-28 006 131**	**98,7%**	**379 964**

HANKE		TA 2024	TA-muutokset	MTA 2024	TP 2024	TOT%	Poikkeama
KUNNANHALLITUS							
KONSERNIPALVELUIDEN TULOSALUE							
Osakkeet ja osuudet; muut pitkävaikutteiset menot							
Pysyvien vastaavien arvopaperihankinnat/sijoitukset/ muut pitkävaikutteiset menot	MENOT	-1 104 095	-1 500 000	-2 604 095	-2 604 202	100,0%	-107
Asunto-osakkeiden myynti, ky:t alasajot	TULOT	80 000	-80 000	0	166 319	0,0%	166 319
	NETTO	**-1 024 095**		**-2 604 095**	**-2 437 883**	**93,6%**	**166 212**
Keskitetty tietohallinnon hankinta							
	MENOT	-250 000	200 000	-50 000	-9 442	18,9%	40 558
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-250 000**		**-50 000**	**-9 442**	**18,9%**	**40 558**
Valokuiturakentaminen	MENOT	-600 000	-80 000	-680 000	-644 169	94,7%	35 831
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-600 000**		**-680 000**	**-644 169**	**94,7%**	**35 831**
Muu irtain omaisuus							
Konsernipalveluiden irtaimen	MENOT	-310 000	210 000	-100 000	-57 269	57,3%	42 731
omaisuuden hankinta	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-310 000**		**-100 000**	**-57 269**	**57,3%**	**42 731**
KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ	MENOT	-2 264 095	-1 170 000	-3 434 095	-3 315 082	96,5%	119 013
	TULOT	80 000	-80 000	0	166 319	0,0%	166 319
	NETTO	**-2 184 095**	**-1 250 000**	**-3 434 095**	**-3 148 763**	**91,7%**	**285 332**

HANKE	TA 2024	TA-muutokset	MTA 2024	TP 2024	TOT%	Poikkeama
SIVISTYSLAUTAKUNTA						

OPETUKSEN TULOSALUE

Irtain omaisuus							
	MENOT	-325 000		-325 000	-268 495	82,6%	56 505
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-325 000**		**-325 000**	**-268 495**	**82,6%**	**56 505**
Ensikertainen kalustaminen							
	MENOT	-193 400		-193 400	-154 983	80,1%	38 417
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-193 400**		**-193 400**	**-154 983**	**80,1%**	**38 417**
VARHAISKASVATUKSEN TULOS-ALUE							
Ensikertainen kalustaminen	MENOT	-56 600		-56 600	-43 766	77,3%	12 834
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-56 600**		**-56 600**	**-43 766**	**77,3%**	**12 834**
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ	MENOT	-575 000		-575 000	-467 245	81,3%	107 755
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-575 000**		**-575 000**	**-467 245**	**81,3%**	**107 755**

HANKE		**TA 2024**	**TA-muutok-set**	**MTA 2024**	**TP 2024**	**TOT%**	**Poikkeama**
HYVINVOINTILAUTAKUNTA							
KIRJASTO- JA KULTTUURIPAL-VELUIDEN TULOSALUE							
Muu irtain omaisuus	MENOT	-12 000		-12 000	-10 530	87,8%	1 470
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-12 000**		**-12 000**	**-10 530**	**87,8%**	**1 470**
Ensikertainen kalustaminen	MENOT	-100 000	-20 000	-120 000	-123 909	103,3%	-3 909
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-100 000**		**-120 000**	**-123 909**	**103,3%**	**-3 909**
HYVINVOINTILAUTAKUNTA YHTEENSÄ	MENOT	-112 000	-20 000	-132 000	-134 439	101,8%	-2 439
	TULOT	0	0	0	0	0,0%	0
	NETTO	**-112 000**	**-20 000**	**-132 000**	**-134 439**	**101,8%**	**-2 439**

HANKE		TA 2024	TA-muutok-set	MTA 2024	TP 2024	TOT%	Poikkeama
ELINVOIMALAUTAKUNTA							
YHDYSKUNTATEKNIIKAN PAL-VELUIDEN TULOSALUE							
Valtion toiminnot							
Kunnan osuudet valtion	MENOT	-350 000		-350 000	-358 606	102,5%	-8 606
hankkeisiin	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-350 000**		**-350 000**	**-358 606**	**102,5%**	**-8 606**
Työpaikka-alueet	MENOT	-3 650 000	-3 200 000	-6 850 000	-7 049 548	102,9%	-199 548
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-3 650 000**		**-6 850 000**	**-7 049 548**	**102,9%**	**-199 548**
Asuinalueiden rakentaminen	MENOT	-1 000 000		-1 000 000	-1 095 711	109,6%	-95 711
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-1 000 000**		**-1 000 000**	**-1 095 711**	**109,6%**	**-95 711**
Meritien rautatiesillan	MENOT	-200 000	100 000	-100 000	-92 585	92,6%	7 415
saneeraus	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-200 000**		**-100 000**	**-92 585**	**92,6%**	**7 415**
Muu yhdyskuntatekniikan	MENOT	-5 070 000	2 870 000	-2 200 000	-2 429 469	110,4%	-229 469
rakentaminen	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-5 070 000**		**-2 200 000**	**-2 429 469**	**110,4%**	**-229 469**
Liikunta-alueiden	MENOT	-160 000		-160 000	-141 138	88,2%	18 862
rakentaminen	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-160 000**		**-160 000**	**-141 138**	**88,2%**	**18 862**
Muu irtain omaisuus							
Yhdyskuntatekniikan palveluiden	MENOT	-300 000	70 000	-230 000	-404 455	175,9%	-174 455
irtaimen omaisuuden hankinta	TULOT	0		0	107 762	0,0%	107 762
	NETTO	**-300 000**		**-230 000**	**-296 693**	**129,0%**	**-66 693**
YHDYSKUNTATEKNIIKAN PALVELUIDEN TULOSALUE YHTEENSÄ							
	MENOT	-10 730 000	-160 000	-10 890 000	-11 571 513	106,3%	-681 513
	TULOT	0	0	0	107 762	0,0%	107 762
	NETTO	**-10 730 000**	**-160 000**	**-10 890 000**	**-11 463 751**	**105,3%**	**-573 751**

KUNTAKEHITYSPALVELUIDEN TULOSALUE		TA 2024	TA-muutok-set	MTA 2024	TP 2024	TOT%	Poikkeama
Maa-alueet							
Kiinteän omaisuuden osto	MENOT	-1 500 000		-1 500 000	-1 119 550	74,6%	380 450
Kiinteän omaisuuden myynti	TULOT	750 000		750 000	165 210	22,0%	-584 790
	NETTO	**-750 000**		**-750 000**	**-954 340**	**127,2%**	**-204 340**
Irtaimen omaisuuden hankinta	MENOT	-25 000		-25 000	-21 300	85,2%	3 700
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-25 000**		**-25 000**	**-21 300**	**85,2%**	**3 700**
ELINVOIMAPALVELUIDEN TULOSALUE YHTEENSÄ							
	MENOT	-1 525 000		-1 525 000	-1 140 850	74,8%	384 150
	TULOT	750 000		750 000	165 210	22,0%	-584 790
	NETTO	**-775 000**		**-775 000**	**-975 640**	**125,9%**	**-200 640**

TILAPALVELUN TASEYKSIKKÖ		TA 2024	TA-muutok-set	MTA 2024	TP 2024	TOT%	Poikkeama
Talonrakennus							
Uudisrakentaminen							
Vihdin kirkonkylän koulukeskus VIHKO	MENOT	-30 000		-30 000	-6 574	21,9%	23 426
Lähiliikunta-alue	TULOT	0		0	44 000	0,0%	44 000
	NETTO	**-30 000**		**-30 000**	**37 426**	**-124,8%**	**67 426**
Kirkonkylän VPK:n paloasema	MENOT	-50 000	-30 000	-80 000	-51 127	63,9%	28 873
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-50 000**		**-80 000**	**-51 127**	**63,9%**	**28 873**
Etelä-Nummelan koulukeskus	MENOT	-3 100 000		-3 100 000	-3 035 485	97,9%	64 515
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-3 100 000**		**-3 100 000**	**-3 035 485**	**97,9%**	**64 515**
Hyvinvointikeskuksen suunnittelu	MENOT	-200 000	200 000	0	0	0,0%	0
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-200 000**		**0**	**0**	**0,0%**	**0**
Talonrakennus							
Perusparannus ja muutos							

Hyvinvointialueen tilamuutokset ja korj.	MENOT	-300 000	200 000	-100 000	-67 083	67,1%	32 917
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-300 000**		**-100 000**	**-67 083**	**67,1%**	**32 917**
Kiinteistöjen suunnitelmalliset pien-korj.	MENOT	-1 450 000	650 000	-800 000	-1 067 398	133,4%	-267 398
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-1 450 000**		**-800 000**	**-1 067 398**	**133,4%**	**-267 398**
Kunnanviraston remontointi	MENOT	-35 000		-35 000	-17 375	49,6%	17 625
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-35 000**		**-35 000**	**-17 375**	**49,6%**	**17 625**
Kirkkoniemen muutos kulttuuriti-laksi	MENOT	-700 000		-700 000	-1 009 344	144,2%	-309 344
	TULOT	0		0	275 000	0,0%	275 000
	NETTO	**-700 000**		**-700 000**	**-734 344**	**104,9%**	**-34 344**
Pappilanpellon koulun korjaus	MENOT	-160 000	60 000	-100 000	-130 579	130,6%	-30 579
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-160 000**		**-100 000**	**-130 579**	**130,6%**	**-30 579**
Kunnanviraston varikon parantami-nen	MENOT	-550 000	250 000	-300 000	-231 620	77,2%	68 380
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-550 000**		**-300 000**	**-231 620**	**77,2%**	**68 380**
Kiinteistöjen energiajärjestelmien muutokset	MENOT	-750 000		-750 000	-832 186	111,0%	-82 186
	TULOT	0		0	91 500	0,0%	91 500
	NETTO	**-750 000**		**-750 000**	**-740 686**	**98,8%**	**9 314**
Valmistuskeittiöiden peruskorjauk-set	MENOT	-520 000	220 000	-300 000	-381 802	127,3%	-81 802
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-520 000**		**-300 000**	**-381 802**	**127,3%**	**-81 802**
Kalustohallit, liikuntapaikkatuo-tanto	MENOT	-150 000	125 000	-25 000	0	0,0%	25 000
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-150 000**		**-25 000**	**0**	**0,0%**	**25 000**
Hiidenrannan päiväkotihanke	MENOT	-300 000	290 000	-10 000	-1 665	16,7%	8 335
	TULOT	0		0	0	0,0%	0

	NETTO	**-300 000**		**-10 000**	**-1 665**	**16,7%**	**8 335**
Muu irtain omaisuus							
	MENOT	-45 000		-45 000	-43 151	95,9%	1 849
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-45 000**		**-45 000**	**-43 151**	**95,9%**	**1 849**
TILAPALVELUN TASEYKSIKKÖ YHTEENSÄ							
	MENOT	-8 340 000	1 965 000	-6 375 000	-6 875 387	107,8%	-500 387
	TULOT	0	0	0	410 500	0,0%	410 500
	NETTO	**-8 340 000**	**1 965 000**	**-6 375 000**	**-6 464 887**	**101,4%**	**-89 887**

VIHDIN VESI		**TA 2024**	**TA-muutok-set**	**MTA 2024**	**TP 2024**	**TOT%**	**Poikkeama**
Vihdin puhdistamoprojekti	MENOT	-50 000		-50 000	-28 940	57,9%	21 061
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-50 000**		**-50 000**	**-28 940**	**57,9%**	**21 061**
Puhdasvesilaitoksen hankinnat	MENOT	-150 000	50 000	-100 000	-16 593	16,6%	83 407
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-150 000**		**-100 000**	**-16 593**	**16,6%**	**83 407**
Verkoston uudisrakentaminen ja saneeraminen	MENOT	-6 100 000	600 000	-5 500 000	-4 875 463	88,6%	624 537
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-6 100 000**		**-5 500 000**	**-4 875 463**	**88,6%**	**624 537**
Puhdistamoiden investoinnit	MENOT	-50 000		-50 000	-46 887	93,8%	3 113
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-50 000**		**-50 000**	**-46 887**	**93,8%**	**3 113**
Pumppaamot	MENOT	-100 000		-100 000	-64 733	64,7%	35 267
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-100 000**		**-100 000**	**0**	**0,0%**	**35 267**
VIHDIN VEDEN TULOSALUE YHTEENSÄ							
	MENOT	-6 450 000	650 000	-5 800 000	-5 032 616	86,8%	767 384
	TULOT	0	0	0	0	0,0%	0
	NETTO	**-6 450 000**	**650 000**	**-5 800 000**	**-5 032 616**	**86,8%**	**767 384**

ATERIA- JA PUHDISTUSPALVELUIDEN TULOSALUE	**TA 2024**	**TA-muutok-set**	**MTA 2024**	**TP 2024**	**TOT%**	**Poikkeama**

Ensikertainen kalustaminen	MENOT	-355 000		-355 000	-283 500	79,9%	71 500
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-355 000**		**-355 000**	**-283 500**	**79,9%**	**71 500**
Irtain omaisuus	MENOT	-100 000	50 000	-50 000	-35 291	70,6%	14 709
	TULOT	0		0	0	0,0%	0
	NETTO	**-100 000**		**-50 000**	**-35 291**	**70,6%**	**14 709**
ATERIAN JA PUHDISTUKSEN TULOSALUE YHTEENSÄ							
	MENOT	-455 000	50 000	-405 000	-318 791	78,7%	86 209
	TULOT	0	0	0	0	0,0%	0
	NETTO	**-455 000**	**50 000**	**-405 000**	**-318 791**	**78,7%**	**86 209**
ELINVOIMALAUTAKUNTA YHTEENSÄ							
	MENOT	-27 500 000	2 505 000	-24 995 000	-24 939 156	99,8%	55 844
	TULOT	750 000	0	750 000	683 472	91,1%	-66 528
	NETTO	**-26 750 000**	**2 505 000**	**-24 245 000**	**-24 255 684**	**100,0%**	**-10 684**

KUNNANHALLITUS

Turun tunnin juna Oy:n pääomaosuus vuodelle 2023 toteutui ennakoidusti. Osakkeiden oston tili ylittyi 5 618 euroa johtuen KH:n päätöksestä 6.3.2023 § 52 ostaa Keski-Uudenmaan Työterveyden ja Sarastia Oy:n osakkeet pois Perusturvakuntayhtymä Karviaisesta.

Valokuiturakentamista ei ole toteutunut kunnan maksuosuudella vuonna 2023.

Irtaimen omaisuuden hankinnassa varauduttiin kunnanviraston muutostarpeisiin remontin jälkeen. Investointi ylittyi 351 eurolla.

Tietohallinnon investoinnit jäivät alle talousarvion johtuen Tieran projektihallinnan ruuhkautumisesta, jonka vuoksi suunnitellut projektit siirtyivät seuraavalle vuodelle. Vuoden 2024 talousarviossa on varauduttu siirtyneisiin tietohallinnon investointitarpeisiin.

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Opetuksen irtaimiston investoinnit (Vanjärven koulun ruokalan kalusteet 20 000 €; koulukalusteet 40 000 €; Otalammen koulun ja ns. pienten koulujen teknisen käsityön laitteet 40 000 €; Iwall-peliseinä Otalammen kouluun 20 000 €; opetustilojen ICT- ja AV-laitteistojen uudistaminen 205 000 €) toteutuivat 82,60 %.

Sekä opetuksen että varhaiskasvatuksen ensikertainen kalustaminen liittyy Etelä-Nummelan koulukeskuksen kalustamiseen. Osa investointimäärärahoista oli siirretty vuodelle 2024. Tällä investointirahalla tehtiin ne hankinnat, joiden tarve ilmeni vasta koulukeskuksen avauduttua.

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

Kirjasto- ja kulttuuripalveluissa oli vuonna 2024 käynnissä kaksi investointia: Kulttuurikeskus Kultsan kalustaminen sekä kirkonkylän kirjaston omatoimikirjastotekniikan uusiminen. Kulttuurikeskus Kultsan investointiin haettiin lisätalousarvio. Investointimäärärahan ylitystä tulosalueella selittää kulttuurikeskus Kultsan toiminnan avaamiseen liittyvät menot, joita ei voitu etukäteen arvioida. Investointimäärärahan ylitys on perusteltua kulttuurikeskus Kultsan tanssisalin, auditorion ja ravintolan toiminnallisuuksien viimeistelyllä, kuten oikeanlaiset tanssimatot tanssisaleihin, auditorion akustiikan sekä esitystekniikan viimeistely. Kirkonkylän kirjaston omatoimikirjaston tekniikan uusiminen jäi alle budjetin.

ELINVOIMALAUTAKUNTA

YHDYSKUNTATEKNIIKKA

Yhdyskuntatekniikan investointien toteuma vuonna 2024 oli noin 4 miljoonaa euroa, joka oli talousarvioon nähden noin 2,5 miljoonaa euroa pienempi. Eroa selittää osaltaan investointien keskeneräisyys, Pihtisillantien kevyen liikenteen väylän rakentaminen aloitettiin vasta joulukuussa ja Etelä-Nummelan työpaikka-alueen hankkeet eivät ehtineet käyttää muutetussa talousarviossa osoitettuja rahoja. Muutamat toteutussuunnitteluun varatut rahat jäivät käyttämättä, koska kohdetta koskeva kaava ei saanut lain voimaa.

Yhdyskuntatekniikan tulosalueella valtion kanssa yhdessä tehtävistä hankkeista merkittävimpiä ovat asemakaavavaiheessa oleva Asematien ja VT 25 liittymä sekä toteutussuunnitteluvaiheessa oleva Ukintien liittymä. Ukintien liittymä lähtenee toteutukseen kesällä 2025.

Meritien rautatiesillan rakennussuunnitelma on valmistumassa. Talousarviossa hankkeen toteutus oli osoitettu suunnitelmavuosien loppupäähän. Ongelmallista on se, että Väyläviraston Hanko-Hyvinkää radan sähköistämishanke on valmistunut vuoden 2024 aikana.

Muu yhdyskuntatekniikan rakentaminen koostuu useista pienemmistä hankkeista, joiden eteneminen vaihtelee.

Vuonna 2024 hankittiin katujen kunnossapitoon ympäristönhoitokone ja liikuntapaikkatuotantoon kelaleikkuri.

TILAPALVELUN TULOSYKSIKKÖ

Tilapalveluiden investointien nettototeuma vuonna 2024 oli 6 464 887 euroa, joka oli talousarvioon nähden 1,9 miljoonaa euroa pienempi. Eroa selittää osaltaan projektien keskeneräisyys. Pääsääntöisesti projektit pysyivät talousarvioissaan. Osa syynä kustannuksien alittumiseen on projektien venyminen vuoden 2025 puolelle. Kirkkoniemen muutos kulttuurikeskukseksi ylitti talousarvion, johon suurimpana syynä oli työnaikaiset suunnitelmamuutokset. Museon vaatimukset aiheuttivat kustannuksia pääaulan portaikkoon. Kustannusylitykset saatiin kuitenkin paikattua saaduilla avustuksilla. Kirkkoniemen muutos kulttuurikeskukseksi valmistui vuonna 2024. Kirkonkylän VPK-hankkeen suunnittelua jatkettiin vuonna 2024 ja hanke etenee, kun esisopimus LUVN:n kanssa saadaan solmittua.

Etelä-Nummelan koulu ja päiväkotikeskuksen ensimmäisen vuoden takuuaika on käynnissä, takuutarkastukset suoritettiin vuoden vaihteessa. Toisen vuoden takuuaika päättyy vuoden 2025 lopussa. Virastotalon varikon parantaminen jatkui sisäänajoportin uusimisella, ja tankkaus- ja pesupisteen remonteilla, jotka jatkuvat vuoden 2025 puolella. Pappilanpellon koulun hissi uusittiin loppuvuodesta.

Kiinteistöjen energiamuutokset jatkuivat, vuoden aikana tehtiin kohteiden Metsäpolku ja Kuntala maalämpöhankkeet. Campusalueen energiahankkeen suunnittelu käynnistettiin. Campuksen energiahankkeen kanssa käsi kädessä kulkee samalle alueelle tuleva liikunnan kalustohalli.
Hyvinvointikeskuksen suunnittelua ei toteutettu ja hyvinvointialueen tilamuutoksia toteutettiin ennakoitua vähemmän.

Valmistuskeittiöiden peruskorjausten osalta vuorossa oli VYK:n kiinteistö, jonka keittiö luovutettiin käyttäjälle loka-marraskuun vaihteessa. Valmistuskeittiön biojäte- ja varavoimatyöt jatkuvat vuodelle 2025.

Kiinteistöjen suunnitelmallisista pienkorjauksista toteutettiin muun muassa VYK:n varavoimakoneen suunnittelu ja osa toteutuksesta, Nummelan uimahallin hankesuunnitelma, sähköautojen latauspisteitä, Kuoppanummen koulun ja päiväkotikeskuksen ulkoportaiden kunnostus sekä kunnan virastotalon salaojien korjaus takapihan osalta.

VIHDIN VESI
Nummelan uuden puhdistamon ympäristölupahakemus toimitettiin Etelä-Suomen aluehallintovirastolle maaliskuussa 2023 ja lupahakemuksiin saatuihin lausuntoihin annettiin selitykset joulukuussa 2024. Kirkonkylän puhdistamon saneerauksen prosessivalintaan liittyvää pilotointia suunniteltiin vuonna 2024 ja hanke toteutetaan vuoden 2025 aikana.
Vuonna 2024 jatkettiin asbestivesijohtojen uusimista Veljestentiellä, Hannankadulla ja Haapakyläntiellä yhteensä noin 0,7 km. Jätevesiviemäreitä saneerattiin Tuomaantiellä ja Raasakankujalla.

Verkoston uusinvestoinneissa keskityttiin Etelä-Nummelan yritysalueen ja siirtolinjojen rakentamiseen. Puhdistamoiden investoinnit Nummelassa ja kirkonkylällä sisälsivät pieniä korjausinvestointeja prosessin toimivuuden varmistamiseksi ja käyttökustannusten alentamiseksi. Lisäksi Nummelan tasausaltaan katto uusittiin.

Ukinvahan jätevedenpumppaamo saneerattiin vuoden 2024 aikana. Hankkeen tarkoitus on parantaa jätevesiverkon luotettavuutta.

ATERIA- JA PUHDISTUS

Etelä-Nummelan koulukeskus avautui. Aterian puolelta keittiöön ja ruokasaliin tuli ensikertakalustaminen. Viimeinen hankinta tehtiin vuoden lopussa, kun hankittiin yksi monitoimiuuni lisää. Kohteessa oli valmius uunille olemassa. Kirkonkylällä peruskorjattiin suurkeittiö Pohjoinen investointiohjelman mukaisesti. Keittiölle tuli ensikertakalustaminen. Biojätejärjestelmän uusiminen aloitettiin 2024 syksyllä ja se jatkuu vuodelle 2025.

LIIKUNTAPALVELUT
Vuodelle 2024 varattiin 15 000 euroa sisäkuntosalilaitteiden hankintaan. Hankinnat toteutettiin suunnitellusti siten, että Vihdin kuntosalille hankittiin kolme uutta laitetta kuntalaisten käyttöön.

KUNTAKEHITYSPALVELUT
Vuonna 2024 maanhankintaan varattiin talousarviossa 1,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 aikana kunnalle hankittiin maa-alueita vapaaehtoisilla kaupoilla sekä lahjoituksin yhteensä noin 42,08 ha, noin 1,12 miljoonan euron arvosta. Maa-alueita on hankittu muun muassa olemassa olevilta asemakaava-alueilta sekä tulevaisuuden työpaikka-alueilta Etelä-Nummelasta ja Hiekan alueelta.

Tontteja luovutettiin vuonna 2024 yhteensä 11 kpl, joista 8 kpl myymällä ja 3 kpl vuokraamalla. Luovutetuista tonteista 8 kpl oli tarkoitettu asumista ja 3 kpl elinkeinotoimintaa varten. Lisäksi vuonna 2024 luovutettiin myymällä 2 kpl rakennettua kiinteistöä.

Vuonna 2024 mittaus- ja paikkatietopalveluiden mittauskalustoa täydennettiin ja hankittiin tehokkaampi ja monipuolisempi GNSS-vastaanotin. Lisäksi hankittiin tiemittausohjelmisto.

2.9. Rahoitusosan toteutuminen

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	TA 2024 muutokset	TA 2024 muutettu	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
Toiminnan rahavirta					
Tulorahoitus	**14 471**	**-2 984**	**11 487**	**15 144**	**3 657**
Vuosikate	15 131	-2 984	12 147	15 514	3 367
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-660	0	-660	-371	289
Investointien rahavirta	**-29 621**	**1 315**	**-28 306**	**-28 006**	**300**
Investointimenot	-30 451	1 315	-29 136	-28 856	280
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0	0	411	411
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	830	0	830	439	-391
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-15 150**	**-1 669**	**-16 819**	**-12 862**	**3 957**
Rahoituksen rahavirta					
Antolainasaamisten lisäykset muille	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset muilta	783	0	783	89	-694
Antolainasaamisten vähennykset liike-laitoksilta	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset	**7 306**	**0**	**7 306**	**-2 657**	**-9 963**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000	0	20 000	0	-20 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 694	0	-12 694	-12 657	37
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	10 370	10 370
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	300	0	300	-4 589	-4 889
Rahavarojen muutos	-6 761	-1 669	-8 430	-19 649	-11 219

Toteutuma -sarakkeen luvut ovat tilinpäätöksen mukaiset. Siinä on eliminoitu kunnan ja vesilaitoksen väliset erät.

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1. Tuloslaskelma

Vihdin kunta ja vesihuoltolaitos (ulk)	TP2024	TP2023
TOIMINTATUOTOT	**18 237 678,66**	**28 855 434,45**
MYYNTITUOTOT	8 444 181,73	7 526 026,77
MAKSUTUOTOT	3 673 353,92	2 688 371,93
TUET JA AVUSTUKSET	2 226 266,98	3 076 885,43
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 893 876,03	15 564 150,32
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	**364 205,30**	**248 274,96**
TOIMINTAKULUT	**-90 365 952,53**	**-86 260 905,31**
HENKILÖSTÖKULUT	-56 789 456,61	-54 944 688,26
PALKAT JA PALKKIOT	-46 303 527,56	-44 240 350,02
HENKILÖSIVUKULUT	-10 485 929,05	-10 704 338,24
PALVELUJEN OSTOT	-19 093 342,83	-16 861 565,93
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-9 563 876,19	-8 773 679,14
AVUSTUKSET	-3 295 425,05	-3 375 154,26
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 623 851,85	-2 305 817,72
TOIMINTAKATE	**-71 764 068,57**	**-57 157 195,90**
VEROTULOT	**69 835 742,47**	**74 052 624,98**
Kunnan tulovero	57 808 218,48	62 213 201,30
Kiinteistövero	8 779 801,75	7 822 566,94
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 247 722,24	4 016 856,74
VALTIONOSUUDET	**18 068 737,00**	**20 162 551,00**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	**-626 079,82**	**-922 628,25**
KORKOTUOTOT	463 204,39	259 030,08
MUUT RAHOITUSTUOTOT	227 964,36	170 245,43
KORKOKULUT	-1 310 551,94	-1 318 646,18
MUUT RAHOITUSKULUT	-6 696,63	-33 257,58
VUOSIKATE	**15 514 331,08**	**36 135 351,83**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	**-10 988 759,99**	**-10 141 802,90**
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-10 988 759,99	-10 141 802,90
TILIKAUDEN TULOS	**4 525 571,09**	**25 993 548,93**
POISTOERON LIS(-) TAI VÄH(+)	-2 749 532,06	77 399,82
VARAUSTEN LIS(-) TAI VÄH(+)	1 675 158,00	140 000,00
RAHASTOJEN LIS(-) TAI VÄH(+)		-10 000 000,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	**3 451 197,03**	**16 210 948,75**

Vihdin kunta ja vesihuoltolaitos (sis+ulk)	TP2024	TP2023
TOIMINTATUOTOT	**45 110 201,58**	**52 802 261,50**
MYYNTITUOTOT	16 449 764,86	14 871 925,69
MAKSUTUOTOT	3 707 584,92	2 727 479,55
TUET JA AVUSTUKSET	2 226 266,98	3 076 885,43
MUUT TOIMINTATUOTOT	22 726 584,82	32 125 970,83
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	**364 205,30**	**248 274,96**
TOIMINTAKULUT	**-117 238 475,45**	**-110 207 732,36**
HENKILÖSTÖKULUT	-56 789 456,61	-54 944 688,26
PALKAT JA PALKKIOT	-46 303 527,56	-44 240 350,02
HENKILÖSIVUKULUT	-10 485 929,05	-10 704 338,24
PALVELUJEN OSTOT	-27 126 002,42	-24 232 084,11
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-9 563 930,73	-8 773 727,50
AVUSTUKSET	-3 295 425,05	-3 375 154,26
MUUT TOIMINTAKULUT	-20 463 660,64	-18 882 078,23
TOIMINTAKATE	**-71 764 068,57**	**-57 157 195,90**
VEROTULOT	**69 835 742,47**	**74 052 624,98**
Kunnan tulovero	57 808 218,48	62 213 201,30
Kiinteistövero	8 779 801,75	7 822 566,94
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 247 722,24	4 016 856,74
VALTIONOSUUDET	**18 068 737,00**	**20 162 551,00**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	**-626 079,82**	**-922 628,25**
KORKOTUOTOT	463 204,39	259 030,08
MUUT RAHOITUSTUOTOT	227 964,36	170 245,43
KORKOKULUT	-1 310 551,94	-1 318 646,18
MUUT RAHOITUSKULUT	-6 696,63	-33 257,58
VUOSIKATE	**15 514 331,08**	**36 135 351,83**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	**-10 988 759,99**	**-10 141 802,90**
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-10 988 759,99	-10 141 802,90
TILIKAUDEN TULOS	**4 525 571,09**	**25 993 548,93**
POISTOERON LIS(-) TAI VÄH(+)	-2 749 532,06	77 399,82
VARAUSTEN LIS(-) TAI VÄH(+)	1 675 158,00	140 000,00
RAHASTOJEN LIS(-) TAI VÄH(+)		-10 000 000,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	**3 451 197,03**	**16 210 948,75**

3.2. Rahoituslaskelma

Vihdin kunta ja vesihuoltolaitos	2024		2023	
Toiminnan rahavirta				
Tulorahoitus				
Vuosikate	15 514 331,08		36 135 351,83	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-370 595,25	15 143 735,83	-11 858 418,53	24 276 933,30
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-28 855 921,37		-23 305 341,04	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	410 500,00		179 969,47	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	439 290,59	-28 006 130,78	19 895 532,24	-3 229 839,33
Toiminnan ja investointien rahavirta		-12 862 394,95		21 047 093,97
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset				
Antolainasaamisten vähennykset	88 711,92	88 711,92	86 853,75	86 853,75
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 656 683,34		-12 938 329,34	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	10 370 219,03	-2 286 464,31	0,00	-12 938 329,34
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00	188 356,01	188 356,01
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	21 712,00		15 834,26	
Vaihto-omaisuuden muutos	8 439,92		-4 732,54	
Saamisten muutos (lis-, väh+)	-477 025,94		442 298,87	
Palautuskelpoisten liittymismaksujen lisäys	0,00		0,00	
Korottomien velkojen muutos (lis+, väh-)	-4 142 040,09	-4 588 914,11	3 364 433,83	3 817 834,42
Rahoituksen rahavirta		-6 786 666,50		-8 845 285,16
Rahavarojen muutos		-19 649 061,45		12 201 808,81
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	12 650 623,37		32 299 684,82	
Rahavarat 1.1.	32 299 684,82	-19 649 061,45	20 097 876,01	12 201 808,81

3.3. Tase

VASTAAVAA	2024 Euro	2023 Euro
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	2 297,63	32 843,26
Muut pitkävaikutteiset menot	2 614 605,96	2 783 059,40
	2 616 903,59	2 815 902,66
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	40 346 410,97	39 232 740,10
Rakennukset	89 002 165,68	63 593 160,71
Kiinteät rakenteet ja laitteet	29 701 609,12	31 217 114,25
Koneet ja kalusto	3 795 807,91	1 637 674,46
Ennakkomaks.ja keskener.hankinnat	31 435 996,27	43 566 132,18
	194 281 989,95	179 246 821,70
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	13 499 577,03	10 947 780,17
Lainasaamiset	3 096 578,80	3 185 290,72
Muut saamiset	190 163,72	190 163,72
	16 786 319,55	14 323 234,61
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	21 669,93	43 381,92
Muut toimeksiantojen varat	297 562,99	343 406,78
	319 232,92	386 788,70
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet tarvikkeet ja tavarat	138 629,39	147 069,31
	138 629,39	147 069,31
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Lainasaamiset	600 000,01	0,00
Muut saamiset	55 916,00	55 916,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 638 401,03	1 252 019,49
Lainasaamiset	582 421,68	700 500,00
Muut saamiset	949 745,35	1 478 580,14
Siirtosaamiset	201 307,03	1 063 749,53
	5 027 791,10	4 550 765,16
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	1 239,30	1 239,30
Sijoitukset muihin rahamarkkinainstrumentteihin	1 000 000,00	5 000 000,00
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	0,00

	1 001 239,30	5 001 239,30
Rahat ja pankkisaamiset	11 649 384,07	27 298 445,52
VASTAAVAA YHTEENSÄ	231 821 489,87	233 770 266,96

VASTATTAVAA	**2024 Euro**	**2023 Euro**
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	46 212 874,77	46 212 874,77
Liittymismaksurahasto		
Arvonkorotusrahasto	29 723,77	29 723,77
Muut omat rahastot / Kehitysrahasto	13 740 000,00	13 740 000,00
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	33 103 340,89	16 892 392,14
Tilikauden yli- / alijäämä	3 451 197,03	16 210 948,75
	96 537 136,46	93 085 939,43
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	4 585 482,99	1 835 950,93
Vapaaehtoiset varaukset	6 550 000,00	8 225 158,00
	11 135 482,99	10 061 108,93
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiantojen pääomat	0,00	0,00
Muut toimeksiantojen pääomat	297 563,00	343 406,78
	297 563,00	343 406,78
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	74 700 021,28	87 300 018,62
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Saadut ennakot	804 273,20	2 483 415,35
Ostovelat	0,00	0,00
Muut velat	11 307 548,06	11 307 548,06
Siirtovelat		

	86 811 842,54	101 090 982,03
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	10 000 000,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 599 997,34	12 656 683,34
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	370 219,03	0,00
Lainat kunnalta	0,00	0,00
Saadut ennakot	638 843,22	486 390,97
Ostovelat	4 147 003,81	5 591 670,29
Muut velat	891 322,90	862 013,23
Siirtovelat	8 392 078,58	9 592 071,96
	37 039 464,88	29 188 829,79
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	231 821 489,87	233 770 266,96

3.4. Konsernituloslaskelma

KONSERNITULOSLASKELMA	2024 Euro	2023 Euro
Toimintatuotot	23 375 002,08	32 779 255,58
Toimintakulut	-101 352 545,64	-96 936 628,28
Toimintakate	-77 977 543,56	-64 157 372,70
Verotulot	69 813 878,85	74 044 362,35
Valtionosuudet	24 931 400,35	27 031 498,52
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	560 088,84	356 726,46
Muut rahoitustuotot	230 646,00	184 998,73
Korkokulut	-1 329 204,57	-1 326 100,76
Muut rahoituskulut	-7 938,79	-142 362,48
Vuosikate	16 221 327,13	35 991 750,12
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 800 957,78	-10 989 764,90
Omistuksen eliminointierot	-1 249 809,43	0,00
Tilikauden tulos	3 170 559,92	25 001 985,22
Tilinpäätössiirrot	2 939,40	-9 998 714,13
Tilikauden verot	-8 351,75	-2 846,18
Vähemmistöosuudet	149 864,17	421 521,87
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	3 315 011,74	15 421 946,78

3.5. Konsernirahoituslaskelma

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA	2024 Euro	2023 Euro
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	16 221 327,13	35 991 750,11
Tilikauden verot	-8 351,75	-2 846,18
Tulorahoituksen korjauserät	-253 207,18	-11 817 176,82
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-29 957 355,67	-25 452 166,73
Rahoitusosuudet investointimenoihin	410 500,00	179 969,47
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	567 379,40	13 770 085,97
Toiminnan ja investointien rahavirta	-13 019 708,07	12 669 615,82
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset	88 711,92	87 946,97
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	653 299,62
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 925 386,46	-13 076 896,52
Lyhytaikaisten lainojen muutos	9 484 744,98	-19 065,54
Oman pääoman muutokset	-0,01	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	20 560,63	-540 729,09
Vaihto-omaisuuden muutos	-13 795,72	-31 773,79
Saamisten muutos (lis-, väh+)	8 436,56	928 158,25
Korottomien velkojen muutos	-3 988 505,16	-869 717,73
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-3 973 303,69	-514 062,36
Rahoituksen rahavirta	-7 325 233,26	-12 868 777,83
Rahavarojen muutos	-20 344 941,33	-199 162,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	17 393 167,40	37 738 108,73
Rahavarat 1.1.	37 738 108,73	37 937 270,73
	-20 344 941,33	-199 162,00

3.6. Konsernitase

VASTAAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	59 052,48	71 008,41
Muut pitkävaikutteiset menot	2 614 605,96	2 783 059,40
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	40 724 030,92	39 610 360,05
Rakennukset	102 507 563,10	77 127 859,32
Kiinteät rakenteet ja laitteet	29 919 516,38	31 458 004,19
Koneet ja kalusto	4 286 539,47	2 066 948,67
Muut aineelliset hyödykkeet	1 987,05	1 987,05
Enn. maksut ja keskeneräiset	31 674 629,36	43 599 410,03
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	8 897 473,07	7 793 379,05
Muut lainasaamiset	3 096 578,80	3 185 290,72
	11 994 051,87	10 978 669,77
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	223 781 976,59	207 697 306,89
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	101 670,60	166 906,73
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	297 562,99	343 406,78
Muut toimeksiantojen varat	267 582,00	290 773,39
	666 815,58	801 086,90
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	474 290,32	460 494,60
	474 290,32	460 494,60
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	80 168,49	79 973,91
Siirtosaamiset	821,29	0,00
	80 989,78	79 973,91
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3 496 085,00	1 950 545,61
Lainasaamiset	500,00	500,00
Muut saamiset	1 078 663,71	1 696 371,53
Siirtosaamiset	346 720,05	1 270 528,69
	4 921 968,75	4 917 945,83
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	3 762,99	3 762,99
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	4 154 322,17	8 071 900,00

Muut arvopaperit	1 729,53	1 103,54
	4 159 814,69	8 076 766,53
Rahat ja pankkisaamiset	13 233 352,71	29 661 342,20
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	22 870 416,26	43 196 523,07
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**247 319 208,44**	**251 694 916,86**

VASTATTAVAA	2024	2023
OMA PÄÄOMA	115 243 827,53	111 931 755,19
Peruspääoma	46 212 874,77	46 212 874,77
Arvonkorotusrahasto	179 723,77	179 723,77
Muut omat rahastot	14 144 385,01	14 147 324,41
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä	51 391 832,24	35 969 885,47
Tilikauden yli-/ alijäämä	3 315 011,74	15 421 946,77
VÄHEMMISTÖOSUUDET	159 361,94	309 226,12
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET	29 362,64	29 362,64
Muut pakolliset varaukset	29 362,64	29 362,64
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	663 636,15	777 346,84
Valtion toimeksiannot	80 000,67	123 524,81
Lahjoitusrahastojen pääomat	316 053,49	363 048,64
Muut toimeksiantojen pääomat	267 582,00	290 773,39
VIERAS PÄÄOMA	131 223 020,18	138 647 226,07
Pitkäaikainen vieras pääoma	91 655 393,14	106 534 416,99
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	77 052 966,24	90 426 926,96
Lainat julkisyhteisöiltä	69 213,22	79 589,38
Saadut ennakot	804 273,20	2 483 415,35
Muut velat	13 728 940,48	13 544 485,30
Lyhytaikainen vieras pääoma	39 567 627,03	32 112 809,08
Joukkovelkakirjalainat	10 000 000,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 720 661,10	12 777 347,10
Lainat julkisyhteisöiltä	10 792,46	10 411,06
Saadut ennakot	727 129,54	637 757,48
Ostovelat	6 261 121,34	7 542 611,92
Muut velat	866 568,93	969 259,30
Siirtovelat	8 981 353,66	10 175 422,22
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**247 319 208,44**	**251 694 916,86**

4. LIITETIEDOT

4.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus:
Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettyinä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistomenetelmä on tasapoisto. Pysyvien vastaavien arvostamisessa noudatetaan voimassa olevaa kunnanvaltuuston 10.12.2018 vahvistamaa poistosuunnitelmaa (ennen vuotta 2018 hankittujen pysyvien vastaavien osalta noudatetaan kunnanvaltuuston 10.12.2012 ja 9.6.2003 hyväksymiä poistosuunnitelmia) ja Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista 19.4.2016.

Sijoitusten arvostus: Pysyvien vastaavien sijoitusten erät on arvostettu hankintamenoon tai alempaan käypään arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus: Kunnan vaihto-omaisuus muodostuu polttoainevarastosta ja vesilaitoksella kemikaalivarastosta. Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenon määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus: Rahoitusomaisuudessa olevat sijoitukset on arvostettu hankintahintaisina tai alempaan käypään arvoon.

Johdannaissopimusten käsittely: Kunnalla ei ole johdannaisia.

Avustusten käsittely: Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusosuudet on vähennetty ao. hyödykkeen hankintamenosta.

Maankäyttösopimuksiin liittyvä tuloutusmenettely: Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan maanomistajalla on velvollisuus osallistua asemakaavoituksen ja asemakaavan toteuttamiskustannuksiin. Maankäyttösopimuksella sovitaan maanomistajan osallistumisesta em. kustannuksiin luovuttamalla kunnalle kustannusten korvauksena määräala. Määräalan hallinta- ja omistusoikeus siirtyy kunnalle, kun kaupan hyväksymistä koskeva kunnan päätös ja sopimusalueen asemakaavan hyväksymispäätös ovat saaneet lainvoiman.

Maanomistajan käyttöomaisuuden luovutuksena suorittama maksu merkitään kunnan taseen eriin Maa- ja vesialueet ja Saadut ennakot sinä tilikautena, jolloin määräalan omistus- ja hallintaoikeus siirtyy kunnalle. Ennakkomaksu tuloutetaan tuloslaskelman maksutuottoihin tilikausittain toteutuneiden kaavoitus- ja rakentamiskustannusten kertymän suhteessa kokonaismäärästä, mihin kunta on maankäyttösopimuksessa sitoutunut. (Kilan kuntajaosto, lausunto 67 /22.2.2005)

Konsernitilinpäätöksen laajuus: Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kunnan tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Konsernitilinpäätös on laadittu vuodesta 2015 alkaen uusien laadintaohjeiden mukaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet: Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Kiinteistöveroja ei ole eliminoitu. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi: Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus

on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet: Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämistä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu: Kunnalla ei ole enää kiinteistötytäryhteisöjä, vaan ne osakeyhtiöt on purettu vuonna 2019.

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero: Uudessa yleisohjeessa kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta on muutoksia vapaaehtoisten varausten ja poistoeron käsittelyyn:

> ”Kunnan ja kuntayhtymän taseessa oleva poistoero ja vapaaehtoiset varaukset merkitään konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden yli-/alijäämään. Tytäryhteisöjen taseessa olevat poistoeron ja vapaaehtoiset varaukset kunta merkitsee konsernitaseeseen jaettuna omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutoksen konsernituloslaskelmaan jaettuna laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden yli-/alijäämään. Laskennallisten verovelkojen laskemisessa sovelletaan kirjanpitolautakunnan yleisohjetta laskennallisten verovelkojen ja -saamisten käsittelystä (12.9.2006). 2015 ”

Konsernirakenteen muutokset tilikaudella: Tilikauden aikana konsernista on purkautunut vapaaehtoinen kuntayhtymä Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymä, purkautuminen tapahtui 13.11.2024.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin: Liitetietoa 8 valtionosuuksien erittelyt on korjattu koulutuskuntayhtymän valtionosuuden osalta vertailuvuonna. Edelliselle tilikaudelle on tehty 6 868 947,52 suuruinen korjaus. Korjaus johtuu Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Luksian valtionosuuden korjauksesta.

Osakkeiden luovutustappiot: Liitetieto 13 osakkeiden luovutustappiot 113 913,67 euroa sisältää Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän purkautumisesta aiheutuneen fuusiovoiton.

4.2. Tuloslaskelman liitetiedot

6. Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kunta	
	2024	**2023**	**2024**	**2023**
Yleishallinto	1 031 914,50	2 270 233,76	973 650,11	2 057 556,59
Sosiaali- ja terveyspalvelut	6 959,29	489 705,29	6 959,29	456 572,06
Opetus- ja kulttuuripalvelut	5 414 060,74	5 544 122,87	4 738 807,27	4 907 081,99
Yhdyskuntapalvelut	7 291 157,87	16 729 914,09	7 235 094,25	16 715 616,38
Vesihuoltolaitos	5 274 207,05	4 718 607,43	5 283 167,74	4 718 607,43
Tuet ja avustukset	46 607,18	0,00	0,00	0,00
Muut toimintatuotot	4 310 095,45	3 026 672,14	0,00	0,00
Toimintatuotot yhteensä	***23 375 002,08***	***32 779 255,58***	***18 237 678,66***	***28 855 434,45***

Kunta tulosalueittain

Ulkoiset	2024	2023
Vihdin kunta (1)	18 237 678,66	28 855 434,45
Keskusvaalilautakunta (1)	155 779,20	51 950,40
Konsernipalvelut (1)	475 561,57	1 547 263,93
Sosiaali- ja terveyspalvelut (1)	0,00	456 572,06
Opetuspalvelut (1)	2 400 745,76	2 709 987,15
Varhaiskasvatuspalvelut (1)	1 657 927,94	1 745 821,09
Hyvinvointi- ja nuorisopalvelut (1)	557 963,81	199 886,74
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut (1)	122 169,76	66 810,46
Kuntaympäristön tukipalvelut (1)	35,92	676,89
Yhdyskuntatekniikan palvelut (1)	558 902,07	392 515,59
Elinvoimapalvelut (1)	3 154 336,71	13 126 419,55
Liikuntapalvelut (1)	191 790,40	184 576,55
Tilapalvelujen tulosalue (1)	2 995 591,41	2 839 399,83
Vesihuoltolaitos (1)	5 283 167,74	4 718 607,43
Rakentamis- ja ympäristöpalvelut (1)	532 066,19	356 604,52

7. Verotulojen erittely

	2024	2023
VEROTULOT	**69 835 742,47**	**74 052 624,98**
Kunnan tulovero	57 808 218,48	62 213 201,30
Kiinteistövero	8 779 801,75	7 822 566,94
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 247 722,24	4 016 856,74

8. Valtionosuuksien erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	**2023**	**2024**	**2023**
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	17 197 547,00	19 271 305,00	17 197 547,00	19 271 305,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)	2 622 340,00	-3 695 454,00	2 622 340,00	-3 695 454,00
Koulutuskuntayhtymän valtionosuus	6 862 663,35	6 868 947,52	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-3 156 992,00	-3 296 755,00	-3 156 992,00	-3 296 755,00
Verotulomenetysten kompensaatio	4 028 182,00	4 188 001,00	4 028 182,00	4 188 001,00
Valtionosuudet yhteensä	***24 931 400,35***	***27 031 498,52***	***18 068 737,00***	***20 162 551,00***

9. Palvelujen ostojen erittely

Ulkoiset	2024	2023
PALVELUJEN OSTOT	-19 093 342,83	-16 861 565,93
Asiakaspalvelujen ostot	-3 157 548,47	-2 800 912,05
Muiden palvelujen ostot	-15 935 794,36	-14 060 653,88

Asiakaspalvelujen ostot tulosalueittain

Ulkoiset	2024	2023
Vihdin kunta (1)	-3 157 548,47	-2 800 912,05
Konsernipalvelut (1)	-90 765,74	-2 000,00
Sosiaali- ja terveyspalvelut (1)	0,00	-55 836,54
Opetuspalvelut (1)	-1 320 903,09	-1 189 948,69
Varhaiskasvatuspalvelut (1)	-1 388 947,89	-1 383 863,16
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut (1)	-344 930,73	-165 266,00
Elinvoimapalvelut (1)	0,00	0,00

Muiden palvelujen ostot

Ulkoiset	2024	2023
Vihdin kunta (1)	-15 935 794,36	-14 060 653,88
Keskusvaalilautakunta (1)	-16 572,81	-5 247,96
Tarkastuslautakunta (1)	-24 645,63	-23 025,88
Konsernipalvelut (1)	-4 035 691,85	-4 470 363,68
Kunnanvaltuusto (1)	-6 103,90	-7 067,47
Kunnanhallitus (1)	-10 995,07	-6 151,37
Sosiaali- ja terveyspalvelut (1)	0,00	-258 192,41
Opetuspalvelut (1)	-2 806 640,56	-2 686 941,53
Varhaiskasvatuspalvelut (1)	-390 989,34	-358 843,21
Hyvinvointi- ja nuorisopalvelut (1)	-71 400,41	-33 433,04
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut (1)	-251 649,82	-307 847,72
Kuntaympäristön tukipalvelut (1)	-19 110,55	-17 832,53
Yhdyskuntatekniikan palvelut (1)	-1 174 146,15	-791 531,64
Elinvoimapalvelut (1)	-2 139 110,17	-849 121,86
Liikuntapalvelut (1)	-147 485,86	-43 701,84
Tilapalvelujen tulosalue (1)	-2 831 959,51	-2 189 509,20
Vesihuoltolaitos (1)	-955 679,49	-856 659,93
Rakentamis- ja ympäristöpalvelut (1)	-534 980,21	-513 724,26

Kehittämismenot	2 vuotta	Tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
Liikearvo	2 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2 vuotta	Tasapoisto
ATK-ohjelmisto	2 vuotta	Tasapoisto
Osallistuminen toisen yhteisön		
tiehankkeisiin	15 vuotta	Tasapoisto
ratahankkeisiin	30 vuotta	Tasapoisto
Muut	2 vuotta	Tasapoisto
Maa- ja vesialueet		Ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat	10-30 vuotta	Tasapoisto
Kadut, tiet, torit ja puistot	15-20 vuotta	Tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10-15 vuotta	Tasapoisto
Vedenjakelu- ja viemäriverkostot	30 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-10 vuotta	Tasapoisto
Luonnonvarat		Käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet		Ei poistoa
Osakkeet ja osuudet		Ei poistoa

Uusittu poistosuunnitelma otettu käyttöön 1.1.2018 alkaen. Uutta suunnitelmaa noudatetaan vuonna 2018 ja sen jälkeen hankitun tai valmistuneen omaisuuden osalta. Aiemmin hankittu omaisuus poistetaan aiemmin vahvistettujen poistosuunnitelmien mukaisesti.

Vanhoilla poistoajoilla (päätös 9.6.2003) olevia hyödykkeitä on mukana myös seuraavissa kohdissa:

Aineettomat oikeudet	3-5 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	3-5 vuotta	Tasapoisto
Rakennukset ja rakennelmat	15-30 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	5-12 vuotta	Tasapoisto

Aktivointiraja on poistosuunnitelman mukaan 10.000 euroa.

12. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2024	**2023**	**2024**	**2023**
Eläkevastuu	0,00	11 352,53	0,00	0,00
HVA muutos	0,00	-11 352,53	0,00	0,00
Eläkevastuu 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Eläkevastuu 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Hopearinteen lainan takaukseen varautuminen 1.1	0,00	418 200,00	0,00	418 200,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	-418 200,00	0,00	-418 200,00
Hopearinteen lainan takaukseen varautuminen 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu	0,00	0,00	0,00	0,00
HVA muutos	0,00	803 336,94	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	0,00	-803 336,94	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	29 362,64	55 457,01	0,00	418 200,00
HVA muutos	0,00	-26 094,37	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 1.1.	29 362,64	29 362,64	0,00	418 200,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	-418 200,00
Muut pakolliset varaukset 31.12.	29 362,64	29 362,64	0,00	0,00
Pakolliset varaukset yhteensä	*29 362,64*	*29 362,64*	*0,00*	*0,00*

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot

	Konserni		Kunta	
	2024	**2023**	**2024**	**2023**
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	148 919,58	11 702 284,18	148 919,58	11 702 284,18
Osakkeiden luovutusvoitot	0,00	53 007,72	113 913,67	53 007,72
Muut luovutusvoitot	107 762,00	5 510,79	107 762,00	5 433,61
Luovutusvoitot yhteensä	256 681,58	11 760 802,69	370 595,25	11 760 725,51
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	0,00	994,12	0,00	0,00
Rakennusten luovutustappiot	0,00	31 880,20	0,00	0,00
Osakkeiden luovutustappiot	3 474,40	320 567,32	0,00	320 506,98
Muut luovutustappiot	0,00	8 384,23	0,00	0,00
Luovutustappiot yhteensä	*3 474,40*	*361 825,87*	*0,00*	*320 506,98*

14. Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Vuosina 2024 ja 2023 ei ole ollut satunnaisia tuottoja tai kuluja

15. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kunta	
	2024	**2023**
Osinkotuotot muista yhteisöistä	124 595,59	93 787,26
Yhteensä	*124 595,59*	*93 787,26*

16. Erittely poistoeron muutoksista

	Kunta	
	2024	**2023**
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-2 749 532,06	77 399,82

4.3. Taseen liitetiedot

18. Arvonkorotukset

	Konserni		Kunta	
	2024	**2023**	**2024**	**2023**
	1000 e	1000 e	1000 e	1000 e
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	179,10	179,10	29,10	29,10
Arvo 31.12.	179,10	179,10	29,10	29,10
Rakennukset				
Arvo 1.1.	0,60	0,60	0,60	0,60
Arvo 31.12.	0,60	0,60	0,60	0,60
Arvonkorotukset yhteensä				
Arvo 1.1.	179,70	179,70	29,70	29,70
Arvo 31.12.	179,70	179,70	29,70	29,70

Arvonkorotuksen kohteena olevien maa-alueiden ja rakennusten arvo on määritelty varovaisuuden periaatetta noudattaen. Vihdin kunnan taseessa arvonkorotuksia on vastikkeetta saadun omaisuuden osalta. Viimeisin korotus on tehty vuonna 2015. Lahjoituksena saatu rakennus on poistettu kokonaan vuonna 2016.

19. Pysyvien vastaavien hankintamenojen ja muiden pitkävaikutteisten menojen muutokset tase-erittäin eriteltyinä 31.12.2024

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						Sijoitukset		Kaikki yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävai-kutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät raken-teet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä	Osakkeet ja osuudet	Laina- ja muut saamiset	
Hankintameno 1.1.	32 843,26	2 783 059,40	2 815 902,66	39 232 740,10	63 593 160,72	31 217 114,25	1 637 674,44	43 566 132,18	179 246 821,69	10 947 780,17	3 375 454,44	196 385 958,96
Hankintamenon lisäykset	0,00	0,00	0,00	1 129 961,29	5 148 524,18	1 314 101,71	1 470 408,10	17 233 614,64	26 296 609,92	2 604 201,78	0,00	28 900 811,70
Rahoitusosuudet tilikau-della	0,00	0,00	0,00	0,00	-366 500,00	0,00	0,00	-44 000,00	-410 500,00	0,00	0,00	-410 500,00
Hankintamenon vähen-nyk.	0,00	0,00	0,00	16 290,42	0,00	0,00	41 438,75	0,00	57 729,17	52 404,92	88 711,92	198 846,01
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	26 735 649,17	618 253,08	1 965 848,29	-29 319 750,55	-0,01	0,00	0,00	-0,01
Tilikauden poisto	30 545,63	168 453,44	198 999,07	0,00	6 108 668,38	3 447 859,92	1 236 684,17	0,00	10 793 212,47	0,00	0,00	10 992 211,54
Arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktivoidut korkomenot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	**2 297,63**	**2 614 605,96**	**2 616 903,59**	**40 346 410,97**	**89 002 165,69**	**29 701 609,12**	**3 795 807,91**	**31 435 996,27**	**194 281 989,96**	**13 499 577,03**	**3 286 742,52**	**213 685 213,10**
Kirjanpitoarvo	**2 297,63**	**2 614 605,96**	**2 616 903,59**	**40 346 410,97**	**89 002 165,69**	**29 701 609,12**	**3 795 807,91**	**31 435 996,27**	**194 281 989,96**	**13 499 577,03**	**3 286 742,52**	**213 685 213,10**
Kertynyt poistoero 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistoero	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tuloutus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
P.eron poiskirj.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Epäsuora tulout	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertynyt poistoero 31.12.	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Tilikauden aikaiset pien-hankinnat												
Kertapoistot käyttöomai-suudesta		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00		**0,00**
TASEEN SUMMAT:	**2 297,63**	**2 614 605,96**		**40 346 410,97**	**89 002 165,68**	**29 701 609,12**	**3 795 807,91**	**31 435 996,27**		**13 499 577,03**	**3 286 742,52**	**213 685 213,09**

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kunta	
Maa- ja vesialueet	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Kiinteistöjen liittymismaksut	213 923,27	203 511,98	147 584,35	137 173,06
Muut maa- ja vesialueet	40 510 107,65	39 406 848,07	40 198 826,62	39 095 567,04
Maa- ja vesialueet yhteensä	*40 724 030,92*	*39 610 360,05*	*40 346 410,97*	*39 232 740,10*

20-22. Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Vihdin kunnan sijoitukset

	Y-tunnus	Kunnan omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta
Vihdin tytäryhteisöt						
Nummelan teollisuustalo Oy	0212937-7	100,00	100,00	779 039,92	11 144,35	14 876,03
Palman Tietotaitokeskus Oy	1008906-1	100,00	100,00	389 186,37	3 773,58	-10 866,85
Nummelan aluelämpö Oy	0603340-1	60,00	60,00	230 367,05	3 421 917,61	-233 472,13
Nummelanharjun Energia Oy	3459477-5	100,00	100,00	268 086,50	157 122,48	17 895,93
Vihdin kuntayhtymät						
Länsi-Uudenmaan ammattikoulutusky	0203167-9	23,63	23,63	10 645 331,03	3 402 064,33	353 875,33
Uudenmaan Päihdehuollon ky	0125920-9	4,31	4,31	0,00	0,00	-3 461,66
Uudenmaan liitto	0201296-1	2,13	2,13	31 579,49	78 601,47	5 472,29

23. Saamisten erittely

	Kunta			
	2024		**2023**	
	Pitkäaikaiset	**Lyhytaikaiset**	**Pitkäaikaiset**	**Lyhytaikaiset**
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	864,62	0,00	19 461,63
Lainasaamiset	600 000,01	581 921,68	0,00	700 000,00
Siirtosaamiset	0,00	50 408,00	0,00	0,00
Yhteensä	*600 000,01*	*633 194,30*	*0,00*	*719 461,63*
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	6 242,37	0,00	800,00
Yhteensä	*0,00*	*6 242,37*	*0,00*	*800,00*
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	2 631 294,04	0,00	1 231 757,86
Lainasaamiset	0,00	500,00	0,00	500,00
Muut saamiset	55 916,00	949 745,35	55 916,00	1 478 580,14

Siirtosaamiset	0,00	150 899,01	0,00	1 063 749,51
Yhteensä	*55 916,00*	*3 732 438,40*	*55 916,00*	*3 774 587,51*
Saamiset yhteensä	***655 916,01***	***4 371 875,07***	***55 916,00***	***4 494 849,14***

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2024	**2023**	**2024**	**2023**
Kelan korvaus työterveyshuollosta	2 124,86	1 713,01	0,00	0,00
Projektisaamiset	53 910,65	48 075,37	0,00	0,00
Korkojaksotukset	0,00	7 431,45	0,00	7 431,45
Muut siirtosaamiset, konsernin keskinäiset	0,00	0,00	50 408,00	0,00
Saamiset vakuutuslaitoksilta	995,39	795 549,34	995,39	795 549,34
Muut siirtosaamiset	290 510,44	417 759,52	149 903,62	260 768,72
Yhteensä	***347 541,34***	***1 270 528,69***	***201 307,01***	***1 063 749,51***

25. Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	**2023**	**2024**	**2023**
Peruspääoma	46 212 874,77	50 992 626,34	46 212 874,77	50 992 626,34
HVA muutos	0,00	-4 779 751,57	0,00	-4 779 751,57
Peruspääoma 1.1.	46 212 874,77	46 212 874,77	46 212 874,77	46 212 874,77
Peruspääoma 31.12.	46 212 874,77	46 212 874,77	46 212 874,77	46 212 874,77
Arvonkorotusrahasto	179 723,77	179 723,77	29 723,77	29 723,77
Arvonkorotusrahasto 1.1.	179 723,77	179 723,77	29 723,77	29 723,77
Arvonkorotusrahasto 31.12.	179 723,77	179 723,77	29 723,77	29 723,77
Muut omat rahastot				
Vararahaston pääoma	0,00	17 553,95	0,00	0,00
HVA muutos	0,00	-17 553,95	0,00	0,00
Vararahaston pääoma 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Vararahaston pääoma 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakennusrahasto	14 441,93	14 441,93	0,00	0,00
Rakennusrahasto 1.1.	14 441,93	14 441,93	0,00	0,00
Rakennusrahasto 31.12.	14 441,93	14 441,93	0,00	0,00
Muu oma rahasto 3	392 254,55	400 026,36	0,00	0,00
HVA muutos	0,00	-6 485,94	0,00	0,00
Muu oma rahasto 3 1.1.	392 254,55	393 540,42	0,00	0,00

Siirrot rahastoon	0,00	4 635,53	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	-2 939,40	-5 921,40	0,00	0,00
Muu oma rahasto 3 31.12.	389 315,15	392 254,55	0,00	0,00
Muu oma rahasto 4	627,94	627,94	0,00	0,00
Muu oma rahasto 4 1.1.	627,94	627,94	0,00	0,00
Muu oma rahasto 4 31.12.	627,94	627,94	0,00	0,00
Muu oma rahasto 6	13 740 000,00	3 740 000,00	13 740 000,00	3 740 000,00
Muu oma rahasto 6 1.1.	13 740 000,00	3 740 000,00	13 740 000,00	3 740 000,00
Siirrot erien välillä	0,00	10 000 000,00	0,00	10 000 000,00
Muu oma rahasto 6 31.12.	13 740 000,00	13 740 000,00	13 740 000,00	13 740 000,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	14 144 385,01	14 347 324,41	13 740 000,00	13 740 000,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	51 391 832,24	36 270 023,98	33 103 340,89	16 892 392,12
HVA muutos	0,00	-300 138,50	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	51 391 832,24	35 969 885,47	33 103 340,89	16 892 392,12
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	51 391 832,24	35 969 885,47	33 103 340,89	16 892 392,12
Tilikauden yli-/alijäämä	3 315 011,74	15 421 946,77	3 451 197,03	16 210 948,75
Oma pääoma yhteensä	*115 243 827,53*	*111 931 755,19*	*96 537 136,46*	*93 085 939,41*

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksen-käsittelyerät	**Kunta**	
	2024	**2023**
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	33 103 340,89	16 892 392,12
Tilikauden yli-/alijäämä	3 451 197,03	16 210 948,75
Kertynyt poistoero 31.12.	4 585 482,99	1 835 950,93
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	6 550 000,00	8 225 158,00
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	*47 690 020,91*	*43 164 449,80*

27. Pitkäaikaiset velat

	Konserni		**Kunta**	
	2024	**2023**	**2024**	**2023**
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	24 300 031,92	36 900 029,26	24 300 031,92	36 900 029,26
Lainat muilta luotonantajilta	60 000,00	0,00	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	*24 360 031,92*	*36 900 029,26*	*24 300 031,92*	*36 900 029,26*

Lyhennykset erääntymisvuosittain, kunta

Vuonna 2029		*12 599 997,34*
Vuonna 2030	*11 099 997,34*	*11 099 997,34*
Vuonna 2031	*6 600 017,34*	*6 600 017,34*
Vuonna 2032	*5 266 665,24*	*5 266 665,24*
Vuonna 2033	*1 333 352,00*	*1 333 352,00*
Vuonna 2034		
	24 300 031,92	**36 900 029,26**

29. Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut pakolliset varaukset				
Muut pakolliset varaukset	29 362,64	29 362,64	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	***29 362,64***	***29 362,64***	***0,00***	***0,00***

30. Vieras pääoma

	Kunta			
	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Lainat	0,00	370 219,03	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	148 310,17	0,00	100 101,24
Yhteensä	*0,00*	*518 529,20*	*0,00*	*100 101,24*
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Muut velat	24 831,00	0,00	24 831,00	0,00
Yhteensä	*24 831,00*	*0,00*	*24 831,00*	*0,00*
Velat valtiolle ja muille				
Saadut ennakot	804 273,20	638 843,22	2 483 415,35	486 390,97
Ostovelat	0,00	3 998 693,64	0,00	5 491 569,05
Muut velat	11 282 717,06	891 322,90	11 282 717,06	862 013,23
Siirtovelat	0,00	8 392 078,59	0,00	9 592 071,97
Yhteensä	*12 086 990,26*	*13 920 938,35*	*13 766 132,41*	*16 432 045,22*
Velat yhteensä	***12 111 821,26***	***14 439 467,55***	***13 790 963,41***	***16 532 146,46***

31. Shekkilimiitti

	Kunta	
	2024	2023
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	20 000,00	20 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	13 236,98	17 745,20

32. Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	**2023**	**2024**	**2023**
Muut velat				
Liittymismaksut	11 300 536,49	11 300 536,49	11 306 404,06	11 306 404,06
Muut velat	2 428 403,99	2 243 948,81	1 144,00	1144,00
Muut velat yhteensä	***13 728 940,48***	***13 544 485,30***	***11 307 548,06***	***11 307 548,06***

Vihdin vesihuoltolaitoksen liittymismaksut on muutettu 1.4.2004 palautuskelpoisiksi. Kunnanvaltuusto 10.5.2004 §27.

Vesihuoltolaitoksen liittymismaksut on muutettu vain siirtokelpoisiksi 1.1.2023 alkaen. Elinvoimaltk 13.9.2022 §67.

Vertailuvuoden luvut päivitetty vastaamaan tilinpäätösvuoden lukuja. Liittymismaksut ja muut velat oli esitetty virheellisesti.

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2024	**2023**	**2024**	**2023**
Jaksotetut henkilöstökulut	595 881,57	1 251 423,55	219 900,66	862 439,01
Lomapalkkajaksotukset	5 707 855,21	4 530 484,77	5 683 483,17	4 508 473,61
Korkojaksotukset	122 785,09	142 632,22	122 785,09	142 632,22
Valtionosuusennakot	466 048,23	940 657,07	466 048,23	940 657,07
Muut siirtovelat	2 088 783,57	3 310 224,61	1 899 861,44	3 137 870,06
Yhteensä	***8 981 353,66***	***10 175 422,22***	***8 392 078,59***	***9 592 071,97***

4.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

34. Kiinnitykset, panttaukset tai muut omaisuusvelkojen vakuudet

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2024	**2023**	**2024**	**2023**
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	1 681 803,42	1 681 803,42	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	***1 681 803,42***	***1 681 803,42***	***0,00***	***0,00***

35.-37. Vakuudet ja takaukset

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Kiinteistökiinnitykset	440 466,45	440 466,45	0,00	0,00
Pantattujen arvopapereiden kirjanpitoarvo	3 758 136,69	1 084 787,58	0,00	0,00
Muut	0,00	25 766,57	0,00	0,00
Yhteensä	***4 198 603,14***	***1 551 020,60***	***0,00***	***0,00***

38. Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Toimitilojen vuokravastuut	1 371 810,81	715 553,60	1 325 866,51	622 770,79
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	1 834,03	1 200,44	0,00	0,00
Vuokravastuut yhteensä	1 373 644,84	716 754,04	1 325 866,51	622 770,79
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	442 063,71	494 879,02	438 254,51	434 038,31
Leasingvastuut yhteensä	515 559,97	525 845,49	515 559,97	502 705,04
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	180 878,38	197 899,84	180 878,38	186 911,02
Yhteensä	***1 889 204,81***	***1 242 599,53***	***1 841 426,48***	***1 125 475,83***

39.-40. Vastuusitoumukset

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			0,00	190 000,00
Jäljellä oleva pääoma			0,00	0,00
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 440 000,00	1 440 000,00	1 440 000,00	1 440 000,00
Jäljellä oleva pääoma	434 176,64	517 787,48	434 176,64	517 787,48

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	Kunta	
	2024	2023
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	248 999 545,00	239 857 311,00

Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	267 201,00	190 932,00

Korjattu vertailuvuoden takaukset muiden puolesta alkuperäistä pääomaa.
Vuoden 2023 tilinpäätökseen oli jäänyt virheellisesti alkuperäiset pääomat, jotka oli jo maksettu loppuun.

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyjen tarkoitus	**Konserni**		**Kunta**	
	2024	**2023**	**2024**	**2023**
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet	18 742 150,00	8 118 400,00	18 742 150,00	8 118 400,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	4 934 050,00	5 285 900,00	4 934 050,00	5 285 900,00
Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuut	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut sopimusvastuut	0,00	0,00	0,00	0,00
Sopimusvastuut yhteensä	***18 742 150,00***	***8 118 400,00***	***18 742 150,00***	***8 118 400,00***
Taseen ulkopuoliset varat	0,00	36 996,09	0,00	36 996,09
Arvonlisäveron palautusvastuu	24 362,86	1 360 110,22	0,00	99 193,01
Huollettavien varat ja pääomat	0,00	0,00		
Muut vastuut yhteensä	**24 362,86**	**1 397 106,31**	**0,00**	**136 189,10**
Liitteen vastuut yhteensä	**18 766 512,86**	**9 515 506,31**	**18 742 150,00**	**8 254 589,10**

4.5. Henkilöstä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahoja koskevat liitetiedot

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtäväalueittain

		2024	2023
		lkm	lkm
Kunnanjohtaja			
Kunnanjohtaja		1	1
	Yhteensä	**1**	**1**
Konsernin palvelukeskus			
Hallintopalvelut		15	16
Työllistäminen/kierrätyskeskus		0	14
Remonttipartio		0	2
Henkilöstöpalvelut		8	7
Talouspalvelut/joukkoliikenne 30.4.24 asti		6	9
Viestintä ja markkinointi		3	
	Yhteensä	**32**	**49**
Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelukeskus			
Opetuspalvelut		503	507
Varhaiskasvatuspalvelut		361	361
Hyvinvointi- ja nuorisopalvelut		23	17
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut		23	22
	Yhteensä	**910**	**907**
Kuntaympäristön palvelukeskus			
Tilapalvelu		27	28
Vesilaitos		13	14
Kuntaympäristön tukipalvelut		2	1
Yhdyskuntatekniikan palvelut		22	30
Rakentamis- ja ympäristöpalvelut		12	
Ateria- ja puhdistuspalvelut		113	111
	Yhteensä	**189**	**184**
Elinvoiman palvelukeskus			
Kuntakehityspalvelut		27	27
Ympäristöpalvelut, rakennusvalvonta		0	13
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut		9	
Liikuntapalvelut		20	12
	Yhteensä	**56**	**52**
Kaikki yhteensä		**1188**	**1192**

43. Henkilöstökulut

	Kunta	
	2024	**2023**
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	56 789 456,61	54 944 688,26
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	24 975,45	0,00
Henkilöstökulut yhteensä	***56 814 432,06***	***54 944 688,26***

44. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kunta	
	2024	**2023**
Nummelan Kokoomus ry	3 532,68	2 284,35
Suomen Keskusta r.p.	6 041,77	3 863,10
Suomen Kristillisdemokraatit r.p.	719,50	355,60
Svenska Folkpartiet rf	247,75	175,40
Vihdin Kokoomus ry	7 207,88	4 594,35
Vihdin Perussuomalaiset	4 138,91	3 166,10
Vihdin Sosialidemokraatit ry	9 005,73	5 664,68
Vihdin Vasemmistoliitto ry	490,50	292,80
Vihdin Vihreät ry	2 803,50	2 001,20
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	***34 188,22***	***22 397,58***

45. Tilintarkastajan palkkiot

	Kunta	
	2024	**2023**
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastus	22 680,46	22 014,44
Muut palvelut	1 268,68	0,00
Palkkiot yhteensä	***23 949,14***	***22 014,44***

46. Intressitahojen väliset olennaiset ja ei-tavanomaiset liiketoimet

Kunnanjohtajan kanssa on 2019 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu kuuden kuukauden palkan suuruisesta erokorvauksesta.

Kunnanjohtaja on valittu Vihdin kunnan osaomistaman Turun Tunnin Juna Oy:n hallituksen jäseneksi ja toiminut vuonna 2020 hallituksessa.

Kunnan tekninen johtaja ja kunnan talousjohtaja on valittu kunnan tytäryhtiön Nummelan Aluelämmön hallituksen jäseniksi vuodesta 2023 alkaen. Tekninen johtaja toimii myös hallituksen puheenjohtajana.

Kunnan elinvoimajohtaja on valittu kunnan tytäryhtiön Nummelanharjun Energia Oy:n hallituksen jäseneksi, jossa hän toimii myös hallituksen puheenjohtajana.

Tiedossa ei ole muiden intressitahojen kanssa (kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet, kunnan muiden toimielinten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat sekä johtavat viranhaltijat) olleita olennaisia, tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia ja sitoumuksia.

Kunnan sekä sen tytär- ja osakkuusyhtiöiden väliset liiketoimet

Vuoden 2023 aikana avattiin kunnassa konsernitili, johon on liitetty kunnan tytäryhtiöt. Nummelan Aluelämmöllä on käytössään konsernitilissä sisäinen limitti 1 500 000 milj. euroon asti.

Voimassa olevat takaukset ja antolainat eri yhteisöille.

Lainojen takaukset

Päätöspäivämäärä	Lainan nosto ja eräpäivä	Kohde	Jäljellä oleva takaus	Kuvaus
Kunnanvaltuusto 5.6.2017 § 49	24.07.2017 28.07.2027	Vihdin Urheiluhallit Oy: laina euromäärältään 240 000 euroa	Jäljellä oleva lainamäärä 132 412,00 euroa	Vihdin kunnan takaus
2.3.2009		Vihdin Urheiluhallit Oy: laina euromäärältään 1 200 000 euroa	Jäljellä oleva lainamäärä 301 764,64 euroa.	Vihdin kunnan takaus

Antolainat

Päätöspäivämäärä	Eräpäivä	Kohde	Jäljellä oleva lainamäärä	Kuvaus
Kunnanvaltuusto 10.12.2018 § 56	24.05.2019 25.05.2050	Laina euromäärältään 3 500 000	3 096 578,80 euroa	Vihdin kunnan myöntämä 3 500 000,00 euron laina Vihdin Jäähalli Oy Ab:lle
Kunnanvaltuusto 12.6.2023 § 29 18.3.2024 §11	28.07.2023 29.07.2024	Laina euromäärältään 700 000	666 666,67 euroa	Vihdin kunnan myöntämä 700 000,00 euron laina Nummelan Aluelämpö Oy:lle

Tiedossa ei ole muita olleita olennaisia, tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia ja sitoumuksia.

5. ERIYTETYT TASEYKSIKÖT

5.1. Tilapalvelujen taseyksikkö

Tilapalvelut tuloslaskelma

TILAPALVELUN TASEYKSIKKÖ TULOSLASKELMA (ulk. ja sis. erät)	TP 2023	TA 2024 alkuperäinen	TA 2024 muutokset	TA 2024 muutettu	TOTEUTUMA 2024	POIKKEAMA
Liikevaihto	**19 454 703,99**	**21 634 512**	**0**	**21 634 512**	**21 882 380,14**	**247 868**
Myyntituotot	34 456,31	32 829		32 829	101 007,60	68 179
Tuet ja avustukset	472,25	0		0	646,62	647
Vuokrat	19 419 521,40	21 601 683		21 601 683	21 776 034,67	174 352
Muut tuotot	254,03	0		0	4 691,25	4 691
Valmistus omaan käyttöön	**169 304,44**	**67 800**	**0**	**67 800**	**159 861,80**	**92 062**
Materiaalit ja palvelut	**6 758 537,58**	**7 112 073**	**250 000**	**7 362 073**	**7 891 548,85**	**529 476**
Aineet ja tarvikkeet	3 589 651,24	4 069 770		4 069 770	3 965 426,47	-104 344
Palvelut	3 168 886,34	3 042 303	250 000	3 292 303	3 926 122,38	633 819
Henkilöstökulut	**1 277 006,11**	**1 434 317**	**0**	**1 434 317**	**1 428 624,69**	**-5 692**
Palkat ja palkkiot	1 062 290,88	1 188 529		1 188 529	1 197 486,16	8 957
Henkilösivukulut	214 715,23	245 788		245 788	231 139	-14 649
Eläkekulut	176 027,68	205 022		205 022	199 591,92	-5 430
Muut henkilösivukulut	38 687,55	40 766		40 766	31 546,61	-9 219
Poistot ja arvonalentumiset	**5 308 751,25**	**6 349 972**	**-870 000**	**5 479 972**	**5 817 152,50**	**337 181**
Liiketoiminnan muut kulut	**1 576 730,49**	**1 474 206**	**0**	**1 474 206**	**1 461 929,40**	**-12 277**
Vuokrat	1 571 548,12	1 468 984		1 468 984	1 457 984,48	-11 000
Muut kulut	5 182,37	5 222		5 222	3 944,92	-1 277
Liikeylijäämä	**4 702 983**	**5 331 744**	**-620 000**	**5 951 744**	**5 442 986,50**	**-508 757**
Rahoitustuotot ja -kulut	**2 904 476,63**	**1 949 907**	**0**	**1 949 907**	**2 229 850,18**	**279 943**
Muut rahoitustuotot	0	0		0	0,00	0
Muille maksetutu korkokulut	1 344 645,45	1 049 907		1 049 907	1 083 761,17	33 854
Korvaus jäännöspääomasta	1 538 271,43	900 000		900 000	1 145 347,05	245 347
Muut rahoituskulut	21 559,75	0		0	741,96	742
Yli/alijäämä ennen satunnaisia eriä	**1 798 506,37**	**3 381 837**	**-620 000**	**4 001 837**	**3 213 136,32**	**-788 701**
Yli/alijäämä ennen varauksia	**1 798 506,37**	**3 381 837**	**-620 000**	**4 001 837**	**3 213 136,32**	**-788 701**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	**189 199,44**	**189 199**	**0**	**189 199**	**-490 283,88**	**-679 483**
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					**750 000,00**	
Tilikauden yli-/alijäämä)	**1 987 705,81**	**3 571 036**	**-620 000**	**4 191 036**	**3 472 852,44**	**-1 468 184**

Toteumasarakkeessa palvelujen ostoihin sisältyy hallintomenojen ja tukipalvelujen ostojen vyörytysten osuus tilapalvelun tulosalueelle, yht. 796 216,35 euroa vuonna 2024.

Tilapalvelut tase

Tase 31.12.2024

VASTAAVAA				31.12.2024	31.12.2023
A	PYSYVÄT VASTAAVAT			**96 330 482,52**	**95 682 748,17**
	I	Aineettomat oikeudet		**0**	**0**
		2.	Muut pitkävaikutteiset menot	0	0
	II	Aineelliset hyödykkeet		**95 399 990,55**	**94 752 256,20**
		1.	Maa-ja vesialueet	125 944,36	120 645,97
		2.	Rakennukset	87 207 781,63	61 482 434,56
		3.	Kiinteät rakenteet ja laitteet	0	3 550,65
		4.	Koneet ja kalusto	73 168,84	55 315,99
		6.	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	7 993 095,72	33 090 309,03
	III	Sijoitukset		**930 491,97**	**930 491,97**
		1.	Osakkeet ja osuudet	0	0
		4.	Muut saamiset muilta	930 491,97	930 491,97
B	VAIHTUVAT VASTAAVAT			**362 910,65**	**357 975,36**
	I	Vaihto-omaisuus		**107 437,50**	**110 898,08**
	II	Saamiset		**255 473,15**	**247 077,28**
		Pitkäaikaiset		**1 731**	**1 731**
		4.	Muut saamiset	1 731	1 731
		Lyhytaikaiset		**253 742,15**	**245 346,28**
		1.	Myyntisaamiset	86 030,10	52 844,24
		4.	Muut saamiset	167 712,05	192 502,04
VASTAAVAA YHTEENSÄ				**96 693 393,17**	**96 040 723,53**

VASTATTAVAA				31.12.2024	31.12.2023
A		OMA PÄÄOMA		**45 383 830,60**	**38 178 235,12**
	I	Jäännöspääoma		45 383 830,60	38 178 235,12
B		POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		**2 661 380,40**	**1 724 151,31**
		1.	Poistoero	2 661 380,40	1 724 151,31
D		VIERAS PÄÄOMA		**48 648 182,17**	**56 138 337,10**
		Pitkäaikainen		**41 033 333,28**	**47 966 666,62**
		2.	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	41 033 333,28	47 966 666,62
		Lyhytaikainen		**7 614 848,89**	**8 171 670,48**
		2.	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 933 333,34	6 990 019,34
		7.	Ostovelat	494 746,82	988 902,03
		9.	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	44 671,96	33 241,99
		10.	Siirtovelat	142 096,77	159 507,12
VASTATTAVAA YHTEENSÄ				**96 693 393,17**	**96 040 723,53**

5.2. Vesilaitoksen taseyksikkö

Vesilaitos tuloslaskelma

Vihdin Vesi (sis + ulk)	1-12 / 2024	1-12 / 2023
LIIKEVAIHTO	**5 493 196,55**	**4 916 472,39**
Liiketoiminnan muut tuotot		
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	**41 377,48**	**6 195,48**
Muut tuet ja avustukset	**7 037,08**	**236,12**
Materiaalit ja palvelut	**-2 057 325,68**	**-1 782 217,92**
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 083 613,65	-902 750,95
Ostot tilikauden aikana	-1 077 940,13	-908 423,66
Varaston lisäys (+) tai vähennys (-)	-5 673,52	5 672,71
PALVELUJEN OSTOT	-973 712,03	-879 466,97
HENKILÖSTÖKULUT	**-898 621,87**	**-840 193,85**
PALKAT JA PALKKIOT	-755 403,29	-696 931,96
HENKILÖSIVUKULUT	-143 218,58	-143 261,89
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	**-1 300 984,84**	**-1 276 076,97**
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1 300 984,84	-1 276 076,97
ARVONALENTUMISET		
Liiketoiminnan muut kulut yht.	**-119 858,57**	**-112 948,28**
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**1 164 820,15**	**911 466,97**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	**-393 017,26**	**-392 702,96**
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot		297,04
Muut rahoitustuotot		172,11
Liikelait.korvaus peruspääom.	-393 000,00	-393 000,00
Korkokulut		
Muut rahoituskulut	-17,26	
Ylijäämä/alij. ennen satunn.eriä	**771 802,89**	**518 764,01**
Ylijäämä/alijäämä ennen varauksia	**771 802,89**	**518 764,01**
POISTOERON MUUTOS		
VARAUSTEN MUUTOS	**-2 000 000,00**	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	**-1 228 197,11**	**518 764,01**

Talousarvion toteutumisvertailu

VIHDIN VESI TULOSLASKELMA (ulk. ja sis. erät)	TP 2023	TA 2024 alkuperäinen	TA 2024 muutokset	MTA 2024	TOTEUTUMA 2024	POIKKEAMA	MTA2023, % TP2023, %
Liikevaihto	**4 916 472,39**	**5 588 480**	**250 000**	**5 838 480**	**5 493 196,55**	**154 717**	**2,9%**
Myyntituotot	4 916 472,39	5 588 480	-250 000	5 338 480	5 493 196,55	154 717	2,9%
Tuet ja avustukset	236,12	0		0	7 037,08	7 037	0,0%
Valmistus omaan käyttöön	**6 195,48**	**0**	**0**	**0**	**41 377,48**	**41 377**	**0,0%**
Materiaalit ja palvelut	**1 782 217,92**	**1 708 400**	**120 000**	**1 828 400**	**2 057 325,68**	**228 926**	**12,5%**
Aineet ja tarvikkeet	902 750,95	891 800	50 000	941 800	1 083 613,65	141 814	15,1%
Ostot tilikauden aikana	908 423,66	891 800	50 000	941 800	1 077 940,13		14,5%
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-5 672,71				5 673,52		0,0%
Palvelujen ostot	879 466,97	816 600	70 000	886 600	973 712,03	87 112	9,8%
Henkilöstökulut	**840 193,85**	**934 970**	**0**	**934 970**	**898 621,87**	**-36 348**	**-3,9%**
Palkat ja palkkiot	696 931,96	741 607		741 607	755 403,29	13 796	1,9%
Henkilösivukulut	143 261,89	193 363		193 363	143 218,58	-50 144	-25,9%
Eläkekulut	116 089,25	167 926		167 926	123 692,98	-44 233	-26,3%
Muut henkilösivukulut	27 172,64	25 437		25 437	19 525,60	-5 911	-23,2%
Poistot ja arvonalentumiset	**1 276 076,97**	**1 433 086**	**-55 164**	**1 377 922**	**1 300 984,84**	**-76 937**	**-5,6%**
Liiketoiminnan muut kulut	**112 948,28**	**86 000**	**0**	**86 000**	**119 858,57**	**33 859**	**39,4%**
Vuokrat	106 335,27	81 000		81 000	86 844,61	5 845	7,2%
Muut kulut	6 613,01	5 000		5 000	33 013,96	28 014	560,3%
Liikeylijäämä	**911 466,97**	**1 426 024**	**-314 836**	**1 111 188**	**1 164 820,15**	**53 632**	**4,8%**
Rahoitustuotot ja -kulut	**392 702,96**	**393 000**	**0**	**393 000**	**393 017,26**	**17**	**0,0%**
Muut rahoitustuotot	297,04	0		0	0,00	0	0,0%
Korvaus jäännöspääomasta	393 000,00	393 000		393 000	393 017,26	17	0,0%
Yli/alijäämä ennen satunnaisia eriä	**518 764,01**	**1 033 024**	**-314 836**	**718 188**	**771 802,89**	**53 615**	**7,5%**
Yli/alijäämä ennen varauksia	**518 764,01**	**1 033 024**	**-314 836**	**718 188**	**771 802,89**	**53 615**	**7,5%**
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-), vähennys (+)					-2 000 000,00	-2 000 000	0,0%
Tilikauden yli-/alijäämä)	**518 764,01**	**1 033 024**	**-314 836**	**718 188**	**-1 228 197,11**	**-1 946 385**	**-271%**

Vesilaitos rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA 1-12/2024				
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
LIIKEYLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		1 164 820,15		911 466,97
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		1 300 984,84		1 276 076,97
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		-393 017,26		-392 702,96
		2 072 787,73		**1 794 840,98**
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
INVESTOINTIMENOT		-5 032 615,68		-1 781 711,01
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIN		0,00		16 841,97
		-5 032 615,68		**-1 764 869,04**
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		**-2 959 827,95**		**29 971,94**
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS		4 979,34		-3 268,23
SAAMISTEN MUUTOS KUNNALTA/KY:LTÄ		4 340 085,67		-490 645,65
SAAMISTEN MUUTOS MUILTA		-1 410 858,74		-106 550,37
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS MUILTA		25 621,68		570 492,31
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		**2 959 827,95**		**-29 971,94**
RAHAVAROJEN MUUTOS		**0,00**		**0,00**
RAHAVARAT 31. 12.	**0,00**		**0,00**	
1. 1.	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**

Vesilaitos tase

TASE VASTAAVAA	31.12.2024	31.12.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEELLISET HYÖDYKKEET	**24 528 043,84**	**20 796 413**
MAA- JA VESIALUEET	**122 412,86**	**122 412,86**
RAKENNUKSET	**1 794 382,87**	**2 110 724,97**
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	**14 969 182,51**	**15 614 461,95**
KONEET JA KALUSTO	**54 805,79**	**91 488,44**
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET	**7 587 259,81**	**2 857 324,78**
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	**24 528 043,84**	**20 796 413,00**
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS	**31 191,89**	**36 171,23**
AINEET JA TARVIKKEET	**31 191,89**	**36 171,23**
SAAMISET	**6 303 675,27**	**9 232 902,20**
LYHYTAIKAISET SAAMISET	**6 303 675,27**	**9 232 902,20**
MYYNTISAAMISET	**1 746 676,09**	**336 929,12**
SAAMISET KUNNALTA/KUNTAYHTYMÄLTÄ	**4 555 887,41**	**8 895 973,08**
SIIRTOSAAMISET	**1 111,77**	**0,00**
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	**6 334 867,16**	**9 269 073,43**
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**30 862 911,00**	**30 065 486,43**

TASE VASTATTAVAA	31.12.2024	31.12.2023
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	**4 612 533,94**	**4 612 533,94**
EDELLISTEN TILIK. YLI/ALIJÄÄMÄ	**12 700 412,42**	**12 181 648,41**
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	**-1 228 197,11**	**518 764,01**
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	**16 084 749,25**	**17 312 946,36**
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	**2 000 000,00**	**0,00**
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	**12 046 732,30**	**12 046 732,30**
MUUT VELAT/LIITTYMISMAKSUT JA	**12 046 732,30**	**12 046 732,30**
LYHYTAIKAINEN	**731 429,45**	**705 807,77**
OSTOVELAT	**277 533,58**	**336 855,61**
MUUT VELAT/LIITTYMISMAKSUT JA	**292 640,26**	**212 686,46**
SIIRTOVELAT	**161 255,61**	**156 265,70**
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	**12 778 161,75**	**12 752 540,07**
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**30 862 911,00**	**30 065 486,43**

Hulevesien tuloslaskelma

	1-12 / 2024	1-12 / 2023
LIIKEVAIHTO	**274 659,83**	**196 658,90**
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 068,87	247,82
MUUT TUET JA AVUSTUKSET	351,85	9,44
MATERIAALIT JA PALVELUT	-102 866,28	-71 288,72
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-54 180,68	-36 110,04
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-53 897,01	-36 336,95
VARASTOJEN LIS(+) TAI VÄH(-)	-283,68	226,91
PALVELUJEN OSTOT	-48 685,60	-35 178,68
HENKILÖSTÖKULUT	-44 931,09	-33 607,75
PALKAT JA PALKKIOT	-37 770,16	-27 877,28
HENKILÖSIVUKULUT	-7 160,93	-5 730,48
ELÄKEKULUT	-6 184,65	-4 643,57
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-976,28	-1 086,91
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-65 049,24	-51 043,08
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTO	-65 049,24	-51 043,08
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-5 992,93	-4 517,93
LIIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ) YHTEENSÄ	**58 241,01**	**36 458,68**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-19 650,86	-15 708,12
MUUT RAHOITUSTUOTOT	0,00	11,88
KORVAUS PERUSPÄÄOMASTA	-19 650,00	-15 720,00
MUUT RAHOITUSKULUT	-0,86	0,00
YLIJÄÄMÄ(ALIJÄ)ENN.SATUNN.ERIÄ YHTEENSÄ	**38 590,14**	**20 750,56**
VAPAAEHT.VARAUST.LIS(-) VÄH(+)	-100 000,00	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	**-61 409,86**	**20 750,56**

Hulevesien rahoituslaskelma

	2024	2023
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
LIIKEYLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	58 241,01	36 458,68
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	65 049,24	51 043,08
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-19 650,86	-15 708,12
	103 639,39	**71 793,64**
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-251 630,78	-71 268,44
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIN	0,00	673,68
	-251 630,78	**-70 594,76**
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	**-147 991,40**	**1 198,88**
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	248,97	-130,73
SAAMISTEN MUUTOS KUNNALTA/KY:LTÄ	217 004,28	-19 625,83
SAAMISTEN MUUTOS MUILTA	-70 542,94	-4 262,01
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS MUILTA	1 281,08	22 819,69
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	**147 991,40**	**-1 198,88**
RAHAVAROJEN MUUTOS	**0,00**	**0,00**

	RAHAVARAT 31. 12.	
1. 1.	**0,00**	**0,00**

Hulevesien tase

	12/2024	12/2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEELLISET HYÖDYKKEET	1 226 402,19	831 856,52
MAA- JA VESIALUEET	6 120,64	4 896,51
RAKENNUKSET	89 719,14	84 429,00
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	748 459,13	624 578,48
KONEET JA KALUSTO	2 740,29	3 659,54
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET	379 362,99	114 292,99
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 226 402,19	831 856,52
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS	1 559,59	1 446,85
AINEET JA TARVIKKEET	1 559,59	1 446,85
SAAMISET	315 183,76	369 316,09
LYHYTAIKAISET SAAMISET	315 183,76	369 316,09
MYYNTISAAMISET	87 333,80	13 477,16
SAAMISET KUNNALTA/KUNTAYHTYMÄL	227 794,37	355 838,92
SIIRTOSAAMISET	55,59	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	316 743,36	370 762,94
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 543 145,55	1 202 619,46
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	230 626,70	184 501,36
EDELLISTEN TILIK. YLI/ALIJÄÄMÄ	635 020,62	487 265,94
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-61 409,86	20 750,56
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	804 237,46	692 517,85
POISTOERO JA VAP.EHT.VARAUKSET		
VAPAAEHTOISET VARAUKSET	100 000,00	0,00
POISTOERO JA VAP.EHT.VARAUKSET YHTEENSÄ	100 000,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	602 336,62	481 869,29
MUUT VELAT/LIITTYMISMAKSUT JA	602 336,62	481 869,29
LYHYTAIKAINEN	36 571,47	28 232,31
OSTOVELAT	13 876,68	13 474,22
MUUT VELAT/LIITTYMISMAKSUT JA	14 632,01	8 507,46
SIIRTOVELAT	8 062,78	6 250,63
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	638 908,09	510 101,60
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 543 145,55	1 202 619,46

Vesilaitoksen liitetiedot

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

	Vuosi 2024	Vuosi 2023
LIIKEVAIHTO		
Perusmaksut, vesi	374 886,65	352 678,85
Perusmaksut, jätevesi	388 130,90	352 279,93
Vesitulot	1 243 743,66	1 171 650,80
Jätevesitulot	2 853 937,64	2 570 614,20
Muut myyntitulot	246 959,07	235 834,17
Vesihuollon liittymismaksu	385 538,63	233 414,44
Liikevaihto yhteensä	**5 493 196,55**	**4 916 472,39**
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT		
Muut tuet ja avustukset	7 037,08	236,12
	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	**7 037,08**	**236,12**
PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY		
Asiakaspalvelujen ostot	0	0
Muiden palvelujen ostot	-973 712,03	-879 466,97
Palvelujen ostot yhteensä	**-973 712,03**	**-879 466,97**
PALKAT JA MUUT HENKILÖSIVUKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-755 403,29	-696 931,96
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-123 692,98	-116 089,25
Muut henkilösivukulut	-19 525,60	-27 172,64
Tuloslaskelman mukaan yhteensä	**-898 621,87**	**-840 193,85**
RAHOITUSKULUT KONSERNIYHTEISÖILLE		
Peruspääoman korko Vihdin kunnalle	-393 000	-393 000
	-393 000	**-393 000**
VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Varausten lisäys	-2 000 000	0
	-2 000 000	**0**

TASEEN LIITETIEDOT

PYSYVIEN VASTAAVIEN ARVOSTUS

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Pysyvien vastaavien arvostamisessa noudatetaan voimassa olevaa kunnanvaltuuston 10.12.2012 § 73 vahvistamaa poistosuunnitelmaa.

Poistosuunnitelmaa on päivitetty 1.1.2017 alkaen koskien osallistumista toisen yhteisön tie- tai ratahankkeisiin (Kv 11.9.2017 § 62).

Kunnanvaltuusto päätti 10.12.2018 § 53, että voimassa olevaa poistosuunnitelmaa tarkistetaan siten, että hallinto- ja laitosrakennusten sekä tehdas- ja tuotantorakennuksen poistoajaksi tulee 30 vuotta betoni- ja massiivipuurunkoisten rakennusten osalta muiden rakennusten poistoaikojen säilyessä nykyisen mukaisena. Tarkistettu poistosuunnitelma tulee voimaan 1.1.2018 alkaen. Poistosuunnitelman muutos koskee vain muutostilikauden ja sitä seuraavien tilikausien suunnitelmapoistoja. Poistosuunnitelman muutoksen johdosta ei aiempien tilikausien poistoja oikaista.

Vihdin Vesihuoltolaitoksella ei ole edellä mainittuja tie- tai ratahankkeita, joten poistosuunnitelman päivityksellä ei ole vaikutusta poistoihin.

Ennen vuotta 2013 hankittujen pysyvien vastaavien osalta noudatetaan kunnanvaltuuston 9.6.2003 hyväksymää poistosuunnitelmaa.

	Vuosi 2024	**Vuosi 2023**
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma 1.1.	4 612 533,94	4 612 533,94
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	4 612 533,94	4 612 533,94
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	12 700 412,42	12 181 648,41
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	12 700 412,42	12 181 648,41
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 228 197,11	518 764,01
Oma pääoma yhteensä	16 084 749,25	17 312 946,36

VAIHTO-OMAISUUDEN ARVOSTUS

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenon tai keskihinnan määräisenä. Vesilaitoksella vaihto-omaisuutta seuraavasti: polttoaineet ja kemikaalit.

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ

	2024	2023
Virka- ja työsuhteita yhteensä	14	14
Yleishallinto	4	4
Nummelan puhdistamo	4	4
KK puhdistamo	1	1
Verkosto, vedenottamot, pumppaamot	5	5

LIITETIETOERITTELY SIIRTOVELKOIHIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

Lyhytaikaiset siirtovelat	**2024**	**2023**
Menojäämät		
Lomapalkkajaksotukset	155 145,31	148 339,80

Eläkevakuutusvelat	110,22	89,61
Muut menojäämät	6 000,08	7 836,29
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	**161 255,61**	**156 265,70**
Siirtovelat yhteensä	**161 255,61**	**156 265,70**

6. MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

Kilpailulain 30 d §:n edellyttämät tuloslaskelmat kunnan taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailutilanteessa markkinoilla. Tätä varten on yhdessä FCG:n kanssa tehty selvitystyö vuonna 2021, että mitkä kokonaisuudet ja toiminnot ovat sellaisia, mitkä olisivat tähän liittyviä. Julkisyhteisöllä on velvollisuus pitää erillistä kirjanpitoa eri toiminnoistaan silloin, kun toimija harjoittaa sekä kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa että muuta toimintaa. Markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan tulkinnassa on ratkaisevaa harjoitettavan toiminnan luonne, joka on arvioitava tapauskohtaisesti.

Kirjanpidon eriyttämisvaatimus ei koske tilanteita, joissa:

- toiminta ei ole markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa (julkisen vallan käyttö ja viranomaistoiminta)
- toimija harjoittaa ei-markkinatoiminnan lisäksi vain sellaista taloudellista toimintaa, joka kuuluu kuntalain 126 §:n 2 momentin soveltamisalaan (esimerkiksi kuntien yhteistoiminta) - yksikön kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan liikevaihto on alle 40.000 euroa vuodessa.

Kirjanpidon eriyttämisvaatimus koskee tilanteita, joissa:

- julkissektori tai sen määräysvaltaan kuuluva yksikkö harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla olevaa taloudellista toimintaa ja muuta toimintaa
- kysymys on hankintalain 15 §:n tai 16 §:n sallimasta ulosmyynnistä ulkopuolisille toimijoille (sidosyksikkömyynti ulos jatkossa vuoden 2022 alusta 5 %, 500 000 euroa kolmen vuoden aikana) - kunta tai kuntayhtymä kuntaorganisaatiomuodossa toimii kuntalain 127 §:n poikkeussäännöksen perusteella kilpailutilanteessa markkinoilla.

Perustietoa laskelmista

Laskelmat perustuvat kustannuspaikka ja tunnistekohtaiseen toteutumaan, jota on oikaistu esimerkiksi osuudella hallintokustannuksista. Kyseiset kustannukset on kohdennettu suoriteperusteisesti (aterioiden määrä, siivotut neliöt, tilojen laajuus) tai arvionvaraisesti.

Ateria- ja puhdistuspalveluiden luvut sisältävät kaiken myyntitoiminnan pois lukien henkilöstöruokailun osuuden ja kioskimyynnin oppilaille. Tilojen vuokraaminen sisältää kunnan ulkopuolisille vuokraamien tilojen tuotot ja kyseisten tilojen kulut poistoineen. Kierrätyskeskuksen osalta liikevaihto sisältää tuotteiden ulosmyynnin sekä arvion myytyihin tuotteisiin kohdistuvista kuluista.

Vihdin kunta			**2024**
Ateria ja puhdistus			**€**
	Ateria	**Puhdistus**	**Yhteensä**
Liikevaihto	183 276	99 343	282 619
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-42 649	-39	-42 688
Palvelujen ostot	-9 048	-3 317	-12 365
Henkilöstökulut	-53 564	-46 993	-100 557
Poistot	-5 178	0	-5 178
Liiketoiminnan muut kulut	0	0	0
Liikeylijäämä	72 837	48 994	121 831
Rahoitustuotot ja -kulut			
Tilikauden ylijäämä	72 837	48 994	121 831

Vihdin kunnan Ateria- ja Puhdistus on Infra- ja tukipalvelukeskuksen tulosalue, joka vastaa kunnan ateria- ja puhdistuspalvelutuotannon lisäksi Vihdin kunnan alueella Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ateria- ja

puhdistuspalveluista Vihdin kunnan kiinteistöissä. Markkinoilla tapahtuvaksi toimintaan liittyen on huomioitava, että kyse on pääasiassa Vihdin kunnalle, sekä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle omana tuotantona tuotettu palvelu. Sopimus ateriapalveluiden osalta tuotannosta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle päättyi 30.6.2023 terveysaseman osalta.

Vihdin kunta	**2024**
Tilojen vuokraaminen	**€**
Liikevaihto	595 019
Materiaalit ja palvelut	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-231 292
Palvelujen ostot	-203 505
Henkilöstökulut	-114 835
Poistot	-46 461
Liiketoiminnan muut kulut	-172 513
Liikeylijäämä	-173 587
Rahoitustuotot ja -kulut	0
Tilikauden ylijäämä	-173 587

Kunnalla on tilojen vuokraustoimintaa ulkopuolisille, joista merkittävin tilojen käyttäjä on Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue. Markkinoilla tapahtuvan toiminnan osalta, niin on tulkittavissa, että periaatteessa kilpaillaan toimitilamarkkinoilla. Lähtökohtaisesti kiinteän omaisuuden myynti ja vuokraus voi olla markkinaehtoista myös kunnan harjoittamana. Kunnan ei tulisi siten pelkästään vuokrata tiloja yksityisille toimijoille suoraan, tai ainakin hyvin rajoitetusti.

Laskelma muodostunut: Tilojen vuokraaminen, sisällytetty KP 1018 Palma, Nummelan terveysasema (muu kuin LUVN:n osuus), kp 1028 Linjaportti, kp 7064 Juurakkotie 5 – 7, pk 8043 Vihdin terapia ja ps, kp 8041 Nummenselän viipaleet sekä kunnanviraston osuus. Kunnanviraston eriytettävä osuus määräytyy ulkoisten vuokratuottojen suhteessa kaikkiin tuottoihin, jolloin eriytettävä osuus on 1,0 %. Nummelan terveysaseman eriytettävä osuus määräytyy neliöiden suhteessa. Muussa kuin Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen käytössä olevat tilat muodostavat 12 % kaikista tiloista. Muut kohteet suoraan kustannuspaikkaraportilta. Kaikkiin kohteisiin lisätty poistot.

Vihdin kunta	**2024**
Vihti Race	**€**
Vihti Race	Yhteensä
Liikevaihto	5 045
Materiaalit ja palvelut	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 600
Palvelujen ostot	-6 492
Henkilöstökulut	
Poistot	
Liiketoiminnan muut kulut	
Liikeyli/alijäämä	-3 047
Rahoitustuotot ja -kulut	
Tilikauden yli/alijäämä	-3 047

Tapahtumajärjestäminen on markkinoilla tapahtuvaa toimintaa ja siten eriytettävä. Liikevaihto koostuu kilpailijoiden osallistumismaksuista. Järjestämiseen liittyvät kustannukset saatu järjestävältä yksiköltä.

7. KUNNANHALLITUKSEN JA KUNNANJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET

Erkki Eerola
kunnanjohtaja

Leevi Pursiainen
Puheenjohtaja

Veli-Matti Laitinen
I varapuheenjohtaja

Anu Rajajärvi
II varapuheenjohtaja

Olli Ikonen
Jäsen

Anita Lehikoinen
Jäsen

Markku Pietilä
Jäsen

Pasi Saario
Jäsen

Arja Uusitalo
Jäsen

Ida Välimaa
Jäsen

8. TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olen antanut suorittamastani tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Vihdissä _____ / _____ 2025

BDO Audiator Oy
Tilintarkastusyhteisö

_____

Krister Rehn
HT, JHT

9. TILIKIRJALUETTELO

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

Kirjanpitokirja	Muoto	Säilytys
Päiväkirja	Atk-tuloste	10 vuotta
Pääkirja	Atk-tuloste	10 vuotta
Ostoreskontra	Atk-tuloste	10 vuotta
Myyntireskontrat	Atk-tuloste	10 vuotta
Käyttöomaisuuskirjanpito	Atk-tuloste	10 vuotta
Palkkakirjanpito	Atk-tuloste	10 vuotta
Palkkakortit	Atk-tuloste	Pysyvästi
Talousarvion toteutumisvertailu	Atk-tuloste	10 vuotta
Tase-erittelyt	Erikseen sidottuna	Pysyvästi
Liitetietojen erittelyt	Erikseen sidottuna	Pysyvästi
Tilinpäätös	Erikseen sidottuna	Pysyvästi

Kunnan ostolaskut ovat sähköisessä muodossa Rondo-ostolaskujen kierrätysjärjestelmässä.
Muistiot ovat sähköisessä muodossa Rondo-arkistossa.
Rondo-arkistoon arkistoituvat myynti- ja ostolaskut, tiliotteet ja viitesuorituslistat.

KIRJANPIDON OSAJÄRJESTELMÄT

Taloussuunnittelu	Raindance/Sarastia Oy
Kirjanpito	Raindance Kuntamalli/Sarastia Oy
Ostoreskontra	Raindance /Sarastia Oy
Ostolaskujen kierto/arkisto	Rondo R8/Sarastia Oy
Maksatusohjelma	Banking Nomentia/Sarastia Oy
Konsernitilinpäätös	Clausion/Sarastia Oy
Käyttöomaisuuskirjanpito	Raindance /Sarastia Oy
Myyntireskontra	Raindance/Sarastia Oy
Yleislaskutus	Rondo R8 yleislaskutus/Sarastia Oy
Vesilaskutus	VesikantaPlus
Päivähoitolaskutus	Pro Consona Päivähoito
Tilavaraukset	Enkora
Tilavuokrat	Haahtela
Maavuokrat	Trimble
Ateria ja Puhdistus laskutus	Jamix
Palkkahallinto	Populus/Sarastia Oy,
Työturvallisuusohjelma	WPro
Työvuorosuunnitteluohjelma	Titania
Kassajärjestelmä	Mando / koneet Apexa
Työajanmittausohjelma	Timecon

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2025-04-28 18:58:41 (EET)

Tarkistuskoodi: T7E2HTZBWY62FODJQWJVIOZ1YZZRYK1ZG7T1X M7RWC2E0D0BFJ0YF3UX6NSKKMEBK8TPJS59AH5TC86MJNSL7XZ AXVOYAFV92RD8M2EPKT5ZXLD50X8V2FXZUHR36VDU

Tilinpäätös 2024 Vihti Kunta korjaukset 150425.pdf (196 sivua)

8d72fbe0bb4b9336a44e2f9762c73e1fc3220ebf36ff8a020408520f07f10883

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: **Ida Maria Välimaa**
Organisaatio: **Vihdin kunta**
Titteli: **Kunnanhallituksen jäsen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Ida Maria Välimaa

Allekirjoitettu 2025-04-28 18:54:46 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Anu Hannele Rajajärvi**
Organisaatio: **Vihdin kunta**
Titteli: **Kunnanhallituksen 2. varapuheenjohtaja**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Anu Hannele Rajajärvi

Allekirjoitettu 2025-04-28 18:55:07 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Eeva Anneli Hiila**
Organisaatio: **Vihdin kunta**
Titteli: **Kunnanhallituksen varajäsen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Eeva Anneli Hiila

Allekirjoitettu 2025-04-28 18:55:25 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Arja Leena Tuulia Uusitalo**
Organisaatio: **Vihdin kunta**
Titteli: **Kunnanhallituksen jäsen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Arja Leena Tuulia Uusitalo

Allekirjoitettu 2025-04-28 18:55:54 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Veli-Matti Laitinen**
Organisaatio: **Vihdin kunta**
Titteli: **Kunnanhallituksen 1. varapuheenjohtaja**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Veli-Matti Laitinen

Allekirjoitettu 2025-04-28 18:56:03 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Pasi Erkki Petteri Saario**
Organisaatio: **Vihdin kunta**
Titteli: **Kunnanhallituksen jäsen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Pasi Erkki Petteri Saario

Allekirjoitettu 2025-04-28 18:56:11 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Markku Juhani Pietilä**
Organisaatio: **Vihdin kunta**
Titteli: **Kunnanhallituksen jäsen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Mobiilivarmenne**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Markku Juhani Pietilä

Allekirjoitettu 2025-04-28 18:56:19 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Erkki Juhani Eerola**
Organisaatio: **Vihdin kunta**
Titteli: **Kunnanjohtaja**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Erkki Juhani Eerola

Allekirjoitettu 2025-04-28 18:56:37 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Anita Mervi Sabina Lehikoinen**
Organisaatio: **Vihdin kunta**
Titteli: **Kunnanhallituksen jäsen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Mobiilivarmenne**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Anita Mervi Sabina Lehikoinen

Allekirjoitettu 2025-04-28 18:58:31 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Leevi Tapio Pursiainen**
Organisaatio: **Vihdin kunta**
Titteli: **Kunnanhallituksen puheenjohtaja**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Mobiilivarmenne**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Leevi Tapio Pursiainen

Allekirjoitettu 2025-04-28 18:58:41 (EET)

SignSpace allekirjoituspalvelu

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Vastuu Group Oy, Business ID 2327327-1, Suomi.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Pankkitunnistus – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun pohjoismaisilla pankkitunnuksilla.

Mobiilivarmenne – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun Mobiilivarmenteella.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Asiakirjan alkuperäinen versio, joka sisältää kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot, säilytetään SignSpace-palvelussa.

Allekirjoitettaessa asiakirjasta muodostetaan jakeluversio, joka sisältää PDF-muotoisen allekirjoitussivun PDF-dokumentin viimeisenä sivuna tai muun tiedostomuodon tapauksessa erillisenä PDF-tiedostona. Jakeluversion PDF on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelun sähköisellä leimalla.

Jakeluversion PDF:n alkuperäisyys ja muuttumattomuus on varmistettavissa tarkistamalla PDF-tiedoston allekirjoitus. Tarkistaminen voidaan tehdä SignSpace-palvelussa tai käyttäen esimerkiksi Adobe Acrobat Reader-sovellusta.

Kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot ovat saatavissa SignSpace-asiakaspalvelun kautta.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja (jakeluversio) sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa https://signspace.vastuugroup.fi/fi/verifiointi sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

Allekirjoitukseen luottaminen

Allekirjoituksen tarkastamiseen ja turvallisuuteen liittyvät tiedot on kuvattu tarkemmin SignSpace-sivustolla: https://resources.signspace.com/legal-compliance-fi.

Tarkempi kuvaus on tarkoitettu myös välitettäväksi tarvittaessa kolmannelle osapuolelle jonka käyttöön sähköisesti allekirjoitettu asiakirja luovutetaan.

signspace

https://signspace.com/fi

asiakaspalvelu@signspace.fi
0600 301 339 (0,99 eur/min+pvm, viikonpäivinä 8.00 - 16.00)